

Nämnd/Styrelse:

Kommunfullmäktige

Sekreterare: Anna Fritzson

Telefonnummer: 044-136408

E-post: anna.fritzson@kristianstad.se

Tid och plats

**Tisdagen den 15 september 2026 kl.
13:00 Sessionssalen Rådhus Skåne,
Västra Storgatan 12, Kristianstad**

Ärenden

Nr

1	Anmälan av ersättare och upprop	
2	Fastställande av dagordning	
3	Val av justerare	
4	Delgivningar	2026/2
A	Revisionsrapport - Uppföljande granskning av orosanmälningar och utredningstider	2026/622
B	Arbete och välfärdsnämndens beslut 2026-08-27 - Svar på revisionsrapport - Uppföljande granskning av orosanmälningar och utredningstider	2026/622
C	Arbete och välfärdsnämndens beslut 2026-05-28 – Rapport över ej verkställda beslut enligt 34 kapitlet 3 § socialtjänstlagen	2026/221
D	Omsorgsnämndens beslut 2026-05-13 – Rapporteringsskyldighet enligt 16 kap. 6 f § Socialtjänstlagen av ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen (SOL) 4 kap. 1 § samt enligt Lagen om stöd och service (LSS) 28 §	2026/340
E	Kommunstyrelsens beslut 2026-06-24 - Projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess	2023/513
F	Kommunstyrelsens beslut 2026-06-24 - Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur	2025/282
G	Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut - Ändring av verksamhetskoder i taxan	2023/571

H	Beslut från länsstyrelsen, angående begäran om tillsyn avseende Hammarslundsvallen i Kristianstads kommun	2023/1303
5	Eventuella valärenden	
6	Strategi för Bostadsförsörjning	2025/761
7	Redovisning av lokalt partistöd för år 2025	2026/198
8	Revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd	2026/675
9	Revidering avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet	2026/680
10	Revidering regler för flaggning	2025/578
11	Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KR 26	2025/1335
12	Sammanträdestider för kommunfullmäktige 2027	2026/455
13	Motion - Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten	2025/980
14	Eventuella medborgarförslag, motioner, interpellationer och frågor	
15	Ledamöternas frågestund	2026/4

Bo Silverbern

Ordförande

Kristianstads
kommun

Kommunrevisionen
Kristianstad kommun

2026-05-27

Arbete- och välfärdsnämnden
Kommunstyrelsen för kännedom
Kommunfullmäktige för kännedom

Uppföljande granskning av orosanmälningar och utredningstider

Revisorerna genomförde år 2022 en fördjupad granskning avseende orosanmälningar och utredningstider i Kristianstads kommun. Granskningen lämnade ett antal rekommendationer riktade mot berörd nämnd.

Revisorerna i Kristianstads kommun har i sin revisionsplanering 2025 funnit det angeläget att PwC genomföra en uppföljande granskning inom området på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna. Syftet med granskningen är att bedöma om arbete- och välfärdsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförd granskning. Efter genomförd uppföljande granskning bedömer vi att arbete- och välfärdsnämnden *i allt väsentligt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning avseende orosanmälningar barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning vill vi rekommendera arbete- och välfärdsnämnden säkerställa att:

- förhandsbedömning genomförs inom fjorton dagar efter det att anmälan inkommit
- utredningar genomförs skyndsamt och inom den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader.

Granskningsrapporten överlämnas till arbete och välfärdsnämnden för besvarande senast den 3 september 2026 och till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för kännedom. Svar skickas till revisionen@kristianstad.se, det sakkunniga biträdet lana.salomon@pwc.com och kommunledningskontoret.

För revisorerna i Kristianstads kommun

Roland Krantz
Ordförande

Göran Sevebrant
Vice ordförande

Uppföljande granskning av orosanmälningar och utredningstider

Kristianstads kommun

Revisionsrapport

Maj 2026

Innehållsförteckning

Inledning	3
Granskningsresultat	5
Revisionell bedömning.....	13

Inledning

Bakgrund

Revisorerna i Kristianstads kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag på åtgärder som bör genomföras. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del av revisionens arbete är därför att följa upp tidigare genomförda granskningar för att se om åtgärder vidtagits med anledning av dessa och om den granskade organisationen beaktat noterade brister, synpunkter och förslag.

Det är av vikt att följa upp de granskningar revisorerna gjort under året. Genom att regelbundet följa upp genomförda granskningar ges svar på om åtgärder med anledning av revisorernas kritik och rekommendationer har tagits i beaktande. Uppföljningen kan t.ex. genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning, och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Revisorerna genomförde år 2022 en granskning avseende orosanmälningar och utredningstider. Granskningen lämnade ett antal rekommendationer riktade mot berörd nämnd.

Revisorerna i Kristianstads kommun har i sin revisionsplanering 2025 funnit det angeläget att genomföra en uppföljande granskning inom området.

Syfte och frågeställningar

Syftet med granskningen är att bedöma om arbete- och välfärdsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförd granskning.

Granskningen har sin utgångspunkt i följande revisionsfrågor:

- Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder beaktats av respektive nämnd (arbete- och välfärdsnämnden)?
- Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Avgränsning

Granskningen avser uppföljning av tidigare genomförd granskning orosanmälningar och utredningstider, som genomfördes år 2022.

Metod

Genomgång av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder som angetts i lämnade revisionsrapporter och tillhörande missivbrev, samt genomgång och granskning av yttranden som revisorerna erhållit.

Inhämtande av lägesbeskrivningar för respektive granskning genom intervjuer med berörda tjänstemän och/eller politiker. Inhämtande av kompletterande underlag för granskning och verifiering av genomförda åtgärder och utveckling samt övrig materialinsamling nödvändig för att fånga statusen för respektive granskning.

Granskningen har skett genom:

- Utskick av skriftliga frågor till förvaltningen samt genomgång av svar.
- Dokumentstudier och genomgång av relevanta protokoll, beslut och handlingar.

Rapporten har kvalitetssäkrats i enlighet med PwC:s interna rutiner och checklistor för kvalitetssäkring.

Den vi inom ramen för granskningen har haft en dialog och digital avstämning med har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd (arbete- och välfärdsnämnden)?

Iakttagelser

Revisorerna överlämnade 2022-09-07 revisionsrapport med tillhörande missiv till arbete- och välfärdsnämnden. Revisorerna efterfrågade svar från nämnden gällande de synpunkterna som framförs i rapporten senast 2022-12-31. Rapport och missiv översändes även till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för kännedom.

Arbete- och välfärdsnämnden har 2022-12-19 § 259 godkänt förslag till svar på revisionsrapport och överlämnar det till kommunens revisorer. Förvaltningens förslag till svar omfattar svar på de synpunkter och förslag som lämnats av revisionen. Revisionen erhåll ovanstående svar på revisionsrapporten 2023-01-25.

Bedömning

Ja.

Arbete- och välfärdsnämnden har genom förvaltningens förslag till svar besvarat revisionsrapporten. I förvaltningens förslag på svar besvaras de rekommendationer och synpunkter som lämnats i revisionsrapporten.

Vi konstaterar att arbete- och välfärdsnämnden inte fullt ut har tillmötesgått revisionens utsatta tidsplan för önskad återkoppling.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Iakttagelser

Rekommendationer riktade mot arbete- och välfärdsnämnden

Nedan presenteras de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen samt nämndens svar. Vidare redovisas svaren på översända skriftliga frågor till förvaltningen samt avstämning med verksamheten, kopplat till respektive rekommendation.

Rekommendation 1: Att säkerställa att förhandsbedömning genomförs inom fjorton dagar efter det att anmälan inkommit.

I nämndens svar på revisionsrapporten framgår att del av personalen har genomgått SKR's webbutbildning kring förhandsbedömningar. Målet är att alla handläggare som arbetar med myndighetsutövning ska genomgå utbildningen. Detta för att skapa en tydligare samsyn kring hur omfattande en förhandsbedömning ska vara, vilka kontakter som kan tas och vad som ska dokumenteras.

På enheternas ledningsgrupper har det införts löpande uppföljningar av hur tidsgränserna om fjorton dagar efterlevs.

Då antalet orosanmälningar under de senaste åren ständigt har ökat kommer verksamheten att fortsätta följa utvecklingen av antalet inkomna anmälningar. Detta för att kunna avsätta tillräckliga personalmässiga resurser för att hantera orosanmälningarna inom fjorton dagar efter det att de inkommit.

Uppföljande granskning

I vår uppföljande granskning har vi erhållit ett skriftligt svar från Arbete och välfärdsförvaltningen. Av erhållet svar framgår att alla medarbetare i mottagningsteamet har genomgått SKR's webbutbildning i förhandsbedömning. Utbildningstillfällena köptes in och genomfördes av medarbetarna under 2023/2024. Utbildningstillfällena var en engångsinsats.

Vidare framgår i erhållit svar att enhetschef har tillsammans med mottagningsteamet arbetat aktivt med att tydliggöra vikten av att förhandsbedömningar slutförs inom 14 dagar. De förhandsbedömningar som inte avslutas inom föreskriven tid uppges i huvudsak haft godtagbara skäl, exempelvis i avvaktan på polisens förundersökning. Från och med den 1 juli, i samband med ändringar i socialtjänstlagen, tas numera även beslut om förlängd tid för förhandsbedömning.

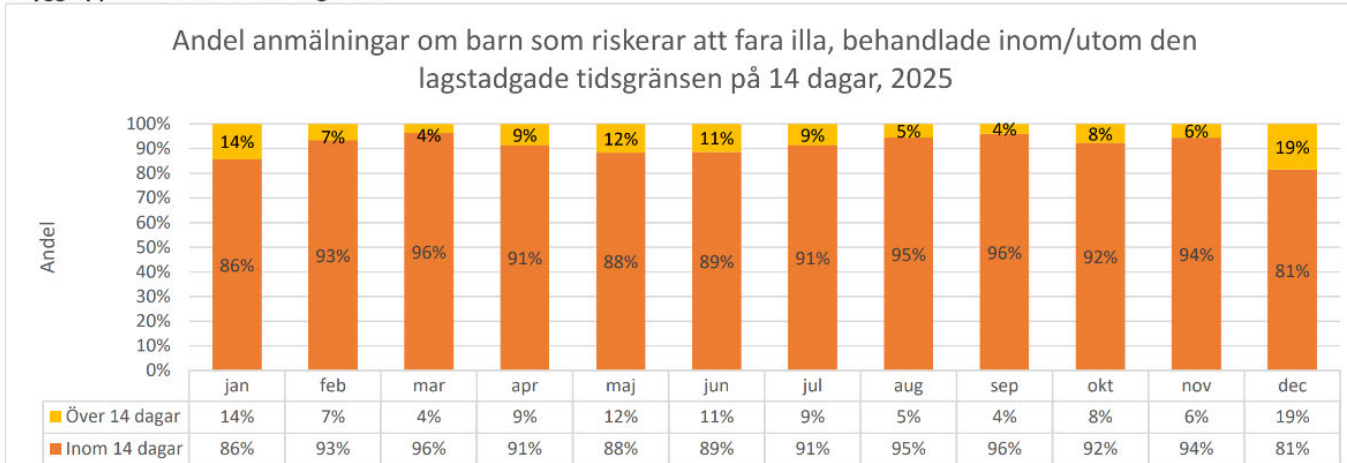
Uppföljning avseende att förhandsbedömningar slutförs inom 14 dagar uppges ske veckovis i enheternas ledningsgrupp. Statistik sammanställs och redovisas till nämnden i samband med halvårs- och helårsuppföljning.

Vid genomgång av nämndens protokoll framgår att nämnden löpande tar del av förvaltningsstatistik. Av protokollen kan dock inte utläsas vilken specifik statistik som redovisas, utan endast att statistik föredras i nämnden. Inom ramen för granskningen har vi tagit del av bilagor avseende åren 2023–2026 (till och med februari) kopplade till de ärenden där förvaltningsstatistik har redovisats. Vi kan utifrån erhållna bilagor utläsa att nämnden bland annat tar del av statistik avseende antal enskilda barn som det anmälts oro för under månaden, antal pågående barn och ungdomsutredningar under månaden, antal placerade barn, andel anmälningar om barn som riskerar att fara illa – behandlade inom/utom den lagstadgade tidsgränsen om 14 dagar och barn och ungdomsutredningar inom/över 4 månader.

Vad gäller statistik (redovisas i nedanstående tabell 1) avseende orosanmälningar som handlagts inom respektive utanför den lagstadgade tidsgränsen om 14 dagar under år januari 2025 kan konstateras att genomförandet av förhandsbedömningar varierar mellan månaderna. Andelen ärenden som överskridit tidsgränsen uppgår till mellan cirka 4 och 19 procent under året. De högsta andelarna överskridna tidsgränser kan noteras under årets inledning och avslut, särskilt i januari och december.

Tabell 1

Trygg uppväxt för barn och ungdomar

Källa: Kristianstads kommun, förvaltningsstatistik.

Vid avstämning med utsedd kontaktperson för den uppföljande granskningen framkommer att det finns vissa utmaningar att hinna genomföra förhandsbedömningar i tidsperioder som omfattar många röda dagar (lediga dagar), vilket i vissa fall medför behov av prioriteringar i handläggningen.

Rekommendation 2: Att säkerställa att utredningar genomförs skyndsamt och inom den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader.

I nämnds svar på revisionsrapporten noteras att utredningsenheterna infört att arbeta oftare med detta och följer veckovis statistik över utredningstider på enheternas ledningsgrupper. Inom Utredningsenheterna används också s k LEAN-tavlor där varje utredning markeras på en tidslinje för att medarbetarna ska kunna följa var varje utredning ligger i utredningsprocessen.

Verksamheten kommer också att arbeta med arbetsgrupperna med syfte att skapa en större samsyn kring det gemensamma uppdraget för att skapa bättre sammanhållning. Detta är ett led i arbetet med att skapa stabilitet i arbetsgrupperna som kan motverka den emellanåt höga personalomsättningen.

Verksamhetschef tillsammans med enhetschefer ser över resurstilldelning och påbörjar rekrytering utifrån det resurstillskott som finns tillgängligt. Därmed kommer förutsättningarna stärkas för att kunna genomföra utredningarna skyndsamt.

Uppföljande granskning

I vår uppföljande gransknings skriftliga svar framgår att en omorganisation med resursförstärkning genomfördes i berörda utredningsenheter under våren 2023. Utifrån denna resursförstärkning bildades tre utredningsteam mot tidigare två. Varje utredningsenhet är organiserad i två team med tillhörande teamledare, där varje team består av 6–7 medarbetare, vilket möjliggör en nära och tillgänglig arbetsledning. Två utredningsenheter är riktade mot barn och unga (0–12 år) och en utredningsenhet är inriktad mot ungdomar (13–20 år).

Vidare framgår att utredningsenheterna använder LEAN-tavlor i enlighet med nämndens svar. LEAN-tavlorna uppges vara till stöd för medarbetare och teamledare att ha koll på utredningstiderna och var i processen de olika utredningarna befinner sig.

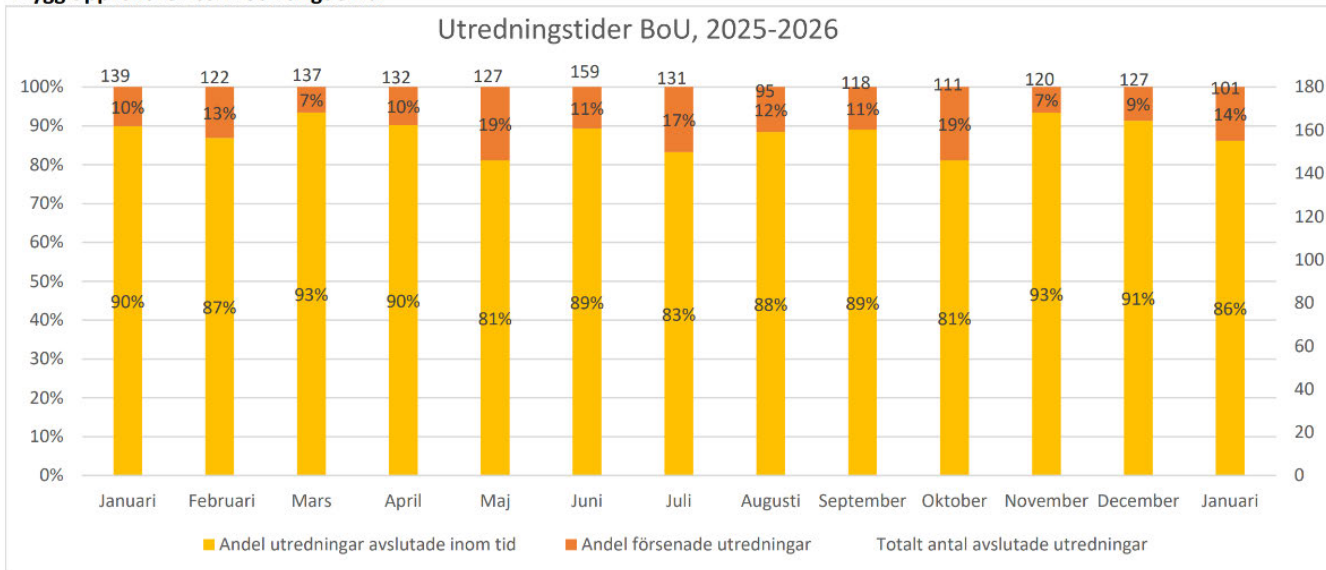
Vidare noteras att verksamhetschef under våren 2025 sammanställde och analyserade utredningar som avslutades utan insats (oaktad utredningstid). Detta resulterade i en workshop med utredande socialsekreterare med fokus på dokumentation samt en gemensam metoddag där arbetet med tidsgränsen behandlades. Respektive enhet uppges ha upprättat handlingsplaner för ett fortsatt arbete.

Utredningstider sammanställs månadsvis och delges verksamhetschef. I slutet av 2025 utökades uppföljningen till att även omfatta antal dagar som utredningar överskridit den lagstadgade tidsgränsen. Utredningstider följs och diskuteras veckovis i enheternas ledningsgrupper. Vid försenade utredningar fyller medarbetare i en strukturerad återkoppling om orsaker till förseningen, vilken ligger till grund för vidare analys av enhetscheferna.

Som vi tidigare noterade i den föregående rekommendationen så sker en löpande redovisning i nämnden avseende förvaltningsstatistik. Utifrån erhållen statistik (redovisad i nedanstående tabell 2) avseende barn- och ungdomsutredningar som avslutats inom respektive över den lagstadgade tidsgränsen om fyra månader under perioden januari 2025 - januari 2026 framgår att andelen utredningar som avslutas inom tidsgränsen varierar mellan månaderna. Andelen försenade utredningar uppgår under perioden till mellan cirka 7 och 19 procent (motsvarande 81–93 procent avslutade i tid). De högsta andelarna försenade utredningar noteras i maj och oktober (19 procent), medan de lägsta nivåerna framgår i mars och november (7 procent). Sammantaget indikerar statistiken att en majoritet av utredningarna avslutas inom tidsgränsen, men att återkommande variationer över året förekommer och kan vara av relevans att följa upp, särskilt i månader med högre andel förseningar.

Tabell 2

Trygg uppväxt för barn och ungdomar

Källa: Kristianstads kommun, förvaltningsstatistik.

Vid avstämning med utsedd kontaktperson framgår att det är ett pågående arbete i verksamheten kring utredningstider och att det vid behov tar beslut om förlängd utredningstid i enlighet med lagens krav, vilket endast kan ske om särskilda skäl finns. Vidare framgår att det återstår visst arbete för att säkerställa att utredningstiderna hålls inom lagstadgad tidsram.

Rekommendation 3: Att säkerställa att skyddsbedömningarna, i enlighet med lagens krav och kommunens rutiner, genomförs skyndsamt och inom 24 timmar samt dokumenteras i enlighet med gällande krav så att namn och befattning/titel och korrekt datum anges samt motivering till bedömning framgår.

I nämndens svar på revisionsrapporten noteras att en påminnelse kommer att gå ut till den personal som genomför skyddsbedömningar kring vikten av att skyddsbedömningar genomförs skyndsamt och inom 24 timmar. Även kring vikten av att det tydligt framgår av dokumentationen, datum och namn/titel på den som genomfört skyddsbedömningen samt en motivering till bedömningen.

Det kommer under hösten 2022 att genomföras en internkontroll av hur skyddsbedömningar är genomförda och dokumenterade. Kontrollen kommer att genomföras via stickprov.

Uppföljande granskning

I vår uppföljande gransknings skriftliga svar framgår att om en skyddsbedömning inte genomförs inom 24 timmar uppges en Lex Sarah rapport upprättas och en Lex Sarah utredning genomförs. Enligt uppgift så kan verksamheten inte ta fram statistik från verksamhetssystemet om skyddsbedömningarna har skett i enlighet med lagens krav. Detta utifrån att skyddsbedömningen ingår som en del i

förhandsbedömningen. Utifrån detta redovisas ingen statistik avseende skyddsbedömningar till nämnden.

Inom ramen för den uppföljande granskningen har vi tagit del av avrapportering intern kontroll år 2023¹. Internkontrollplanen innehåller en kontrollpunkt som tar sin utgångspunkt i den brist som noterades vid tidigare granskning samt i nämndens åtagande att genomföra internkontroller och stickprov kopplade till skyddsbedömningar. I underlaget som redovisades till nämnden noteras att det genomförts stickprov av tio slumpmässigt utvalda anmälningar. Samtliga slumpmässiga anmälningar som granskats noteras att skyddsbedömning har genomförts inom lagstadgad tid. Slutsatsen noteras att verksamheten följer de lagkrav som ställs på skyddsbedömningar. Vidare noteras att det inte finns någon anledning att kontrollera skyddsbedömningar varje år utan att det är en återkommande kontrollpunkt igen senare.

Rekommendation 4: Att säkerställa en tillfredsställande, månatlig, rapportering avseende handläggningstider både vad gäller skyddsbedömningar, förhandsbedömningar och utredningar.

I nämndens svar på revisionsrapporten noteras att det sker en månatlig rapportering av utredningstider till nämnd. Förhandsbedömningar redovisat halvårsvis till nämnd. Det finns sammanställningsrapporter i förvaltningens beslutsstödsystem och dessa rapporter granskas i dagsläget på enhetsnivå varje vecka. En sammanställning kommer framöver att rapporteras veckovis av enhetscheferna till verksamhetschef för att skapa större överblick.

Skyddsbedömningarna går inte att plocka fram som statistik då de inte skapar egna registreringar i verksamhetssystemet utan ingår som ett steg i förhandsbedömningen. Därför får uppföljningen av skyddsbedömningar ske inom den planerade internkontrollen.

Uppföljande granskning

I vår uppföljande gransknings skriftliga återkoppling noteras att statistik avseende utredningstider sammanställs varje månad och rapporteras till nämnden kvartalsvis. Statistik avseende förhandsbedömningar uppges redovisas till nämnden varje halvår.

Vi har inom ramen för den uppföljande granskningen noterat i nämndens protokoll att förvaltningsstatistik redovisas systematiskt. Vi har tagit del av de underlag som redovisas i nämnden under år 2023 till och med februari 2026 och noterar att handläggningstider avseende utredningar och förhandsbedömningar redovisas systematiskt. Som vi tidigare noterat i rapporten så kan inte verksamhetssystemet ta fram statistik att skyddsbedömningar har skett inom lagens krav och redovisas därav inte till nämnden.

¹ Antogs i Arbeta och välfärdsnämndens protokoll 2023-04-27 § 104.

Arbete- och välfärdsnämnden:

Rekommendation	Rekommendation genomförd
1. Att säkerställa att förhandsbedömning genomförs inom fjorton dagar efter det att anmälan inkommit.	Vi bedömer att rekommendationen är <i>delvis åtgärdad</i>. Den uppföljande granskningen visar att kompetenshöjande insatser har genomförts och att uppföljning av tidsgränsen om fjorton dagar sker löpande i verksamheten. Samtidigt visar statistiken att efterlevnaden att förhandsbedömningar genomförs inom fjorton dagar efter att anmälan inkommit varierar över året och att tidsgränsen i vissa perioder överskrids. Sammantaget bedömer vi att arbetet har stärkts, men att det fortsatt finns behov av åtgärder för att säkerställa en efterlevnad av lagens krav över tid.
2. Att säkerställa att utredningar genomförs skyndsamt och inom den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader.	Vi bedömer att rekommendationen är <i>delvis åtgärdad</i>. Den uppföljande granskningen visar att utredningsenheterna har stärkts organisatoriskt och att det finns strukturerade arbetssätt och löpande uppföljning för att följa utredningstider. Samtidigt visar statistiken att andelen försenade utredningar varierar över året och i vissa perioder inte lever upp till lagens krav. Sammantaget bedömer vi att arbetet har utvecklats, men att det fortsatt finns behov av insatser för att säkerställa en mer jämn efterlevnad av den lagstadgade tidsgränsen om fyra månader.

3. Att säkerställa att skyddsbedömningarna, i enlighet med lagens krav och kommunens rutiner, genomförs skyndsamt och inom 24 timmar samt dokumenteras i enlighet med gällande krav så att namn och befattning/titel och korrekt datum anges samt motivering till bedömning framgår.	Vi bedömer att rekommendationen är <i>åtgärdad</i>. Den uppföljande granskningen visar att nämnden under 2023 identifierade en risk avseende att skyddsbedömningar inte genomförs skyndsamt. De genomförda stickproven inom ramen för internkontrollen påvisade dock inga brister. Mot bakgrund av att inga brister identifierades har nämnden bedömt att området inte längre utgör en väsentlig risk, varför kontrollområdet inte har inkluderats i internkontrollplanerna från och med 2024. Enligt uppgift från verksamheten initieras en Lex Sarah-utredning i de fall den lagstadgade tidsramen inte efterlevs.
4. Att säkerställa en tillfredsställande, månatlig, rapportering avseende handläggningstider både vad gäller skyddsbedömningar, förhandsbedömningar och utredningar.	Vi bedömer att rekommendationen är <i>åtgärdad</i>. Den uppföljande granskningen påvisar att nämnden systematiskt tar del av statistik avseende förhandsbedömningar och utredningstider. Vad gäller skyddsbedömningar kan inte statistik hämtas ut från verksamhetssystemet och enligt uppgift ingår i processen för förhandsbedömningar. Vi kan i protokollsgenomgång inte finna att nämnden vidtagit några specifika åtgärder utifrån redovisad verksamhetsstatistik.

Revisionell bedömning

PwC har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun, genomfört en uppföljande granskning av tidigare genomförd granskning avseende orosanmälningar och utredningstider som genomfördes under 2022.

Syftet har varit att bedöma om den granskade nämnden vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och åtgärdsförslag som lämnats i genomförd granskning.

Vi bedömer att arbete- och välfärdsnämnden *i allt väsentligt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning avseende orosanmälningar barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning vill vi rekommendera arbete- och välfärdsnämnden:

- att säkerställa att förhandsbedömning genomförs inom fjorton dagar efter det att anmälan inkommit.
- att säkerställa att utredningar genomförs skyndsamt och inom den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader.

2026-05-27

Lena Salomon

Malou Olsson

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Kristianstads kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

AVN § 151

Svar på revisionsrapport - Uppföljande granskning av orosanmälningar och utredningstider

Änr AVN 2026/301

Beslut

- Översända förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2026-07-27 till kommunrevisionen som nämndens svar på revisionsrapporten.

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en uppföljande granskning av nämndens hantering av orosanmälningar och utredningstider.

Den samlade bedömningen är att nämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Arbetet med skyddsbedömningar och rapportering bedöms vara åtgärdat. När det gäller förhandsbedömningar och utredningstider bedöms rekommendationerna vara delvis åtgärdade, eftersom följsamheten till de lagstadgade tidsgränserna fortfarande varierar.

Nämnden delar revisionens bedömning att arbetet behöver fortsätta för att säkerställa en jämn och rättssäker handläggning över tid.

Arbete och välfärdsförvaltningens förslag till Arbete och välfärdsnämnden

- Översända förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2026-07-27 till kommunrevisionen som nämndens svar på revisionsrapporten.
-

Arbete och välfärdsnämnden

Sammanträdesdatum
2026-08-27

Beslutsunderlag

Arbete och välfärdsförvaltningens tjänsteutlåtande 2026-07-27

Revisionsrapport – uppföljande granskning av orosanmälningar och utredningstider

Arbete och välfärdsförvaltningen

2026-07-27

Förvaltningsledning

Natasha Khorasani

044131591

natasha.khorasani@kristianstad.se

Arbete och välfärdsnämnden

Svar på revisionsrapport - Uppföljande granskning av orosanmälningar och utredningstider

Änr AVN 2026/301

Arbete och välfärdsförvaltningens förslag till arbete och välfärdsnämnden

- Översända förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2026-07-27 till kommunrevisionen som nämndens svar på revisionsrapporten.

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en uppföljande granskning av nämndens hantering av orosanmälningar och utredningstider.

Den samlade bedömningen är att nämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Arbetet med skyddsbedömningar och rapportering bedöms vara åtgärdat. När det gäller förhandsbedömningar och utredningstider bedöms rekommendationerna vara delvis åtgärdade, eftersom följsamheten till de lagstadgade tidsgränserna fortfarande varierar.

Nämnden delar revisionens bedömning att arbetet behöver fortsätta för att säkerställa en jämn och rättssäker handläggning över tid.

Beslutsunderlag

Arbete och välfärdsförvaltningens tjänsteutlåtande 2026-07-27

Revisionsrapport – uppföljande granskning av orosanmälningar och utredningstider

Ärendet

Bakgrund

Kommunens revisorer har gett PwC i uppdrag att följa upp den granskning av orosanmälningar och utredningstider som genomfördes 2022. Syftet har varit att bedöma om arbete- och välfärdsnämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som då lämnades.

PwC bedömer att nämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder, men rekommenderar fortsatt att nämnden säkerställer:

- att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom fjorton dagar efter att en anmälan inkommit
- att utredningar bedrivs skyndsamt och slutförs inom fyra månader.

Enligt 20 kap. 2 och 3 §§ socialtjänstlagen (2025:400) ska beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom fjorton dagar från det att anmälan kom in. Tiden får endast förlängas om det finns synnerliga skäl. Ett sådant beslut behöver inte fattas om det redan pågår en utredning om barnet eller den unge.

En utredning ska bedrivas skyndsamt och vara slutförd inom fyra månader från det att den inleddes. Om det finns särskilda skäl får socialnämnden besluta att förlänga utredningen för viss tid.

Nämndens bedömning

Nämnden delar revisionens bedömning att de vidtagna åtgärderna har stärkt verksamhetens förutsättningar, men att följsamheten till de lagstadgade tidsgränserna behöver förbättras ytterligare.

Sedan den 1 april 2026 finns en gemensam mottagningsfunktion inom nämndens verksamhet. Den innebär en väg in för orosanmälningar, samlad kompetens och bättre möjligheter att fördela arbetet vid variationer i inflöde och arbetsbelastning.

Förhandsbedömningar följs upp veckovis inom verksamheten. Rutiner och arbetssätt har förtydligats, och avvikelser från tidsgränsen ska uppmärksammas och hanteras skyndsamt. Uppföljningen behöver fortsatt inriktas på att tidigt identifiera risk för försening och vidta åtgärder innan tidsgränsen överskrids.

Utredningstider följs genom regelbundna ärendegenomgångar, visuell planering och månadsvisa sammanställningar. Vid försenade utredningar dokumenteras orsakerna som underlag för analys och åtgärder. Beslut om förlängd utredningstid ska fattas individuellt och endast när lagens krav är uppfyllda.

Som en ytterligare kvalitetssäkrande åtgärd planeras gemensamma genomgångar av bedömningar och arbetssätt. Syftet är att stärka samsynen i verksamheten, bidra till en mer enhetlig och rättssäker handläggning samt identifiera behov av stöd, kompetensutveckling och utvecklade arbetssätt.

Nämnden genomför samtidigt ett större organisatoriskt förändringsarbete inom myndighetsverksamheten för barn och unga. Den nya organisationen planeras träda i kraft den 1 november 2026. Förändringen syftar bland annat till att tydliggöra uppdrag och ansvar, skapa närmare arbetsledning, stärka kontinuiteten i ärendeprocessen och ge bättre förutsättningar för en jämn och hållbar arbetsbelastning.

För att stärka stabiliteten i verksamheten ser nämnden över möjligheten att bygga upp interna resurser som kan användas vid arbetstoppar, sjukfrånvaro och vakanser. Syftet är att minska sårbarheten, begränsa behovet av tillfällig extern bemanning och skapa bättre förutsättningar för kontinuitet för såväl medarbetare som de barn, unga och familjer som verksamheten möter.

Under vissa perioder har externa konsulter behövt användas för att upprätthålla bemanningen. Tillgången till konsulter med rätt erfarenhet och kompetens är begränsad, vilket kan påverka kontinuitet, kvalitet och effektivitet.

Som en del i det långsiktiga arbetet tar nämnden även fram en kompetensförsörjningsplan. Planen ska bidra till att säkerställa rätt kompetens över tid genom strategier för rekrytering, introduktion, kompetensutveckling, kunskapsöverföring och bibehållande av medarbetare.

Utöver redan genomförda åtgärder pågår följande arbete:

- översyn av arbetssätt och arbetsfördelning
- införande och test av ett digitalt stöd för transkribering och dokumentation
- fortsatt organisatoriskt förändringsarbete

- rekrytering för att stärka bemanningen och minska sårbarheten
- fortsatt kompetensutveckling och stöd i handläggningen
- utvecklad uppföljning av avvikelser, orsaker och effekter av vidtagna åtgärder.

Personalomsättningen innebär en fortsatt utmaning för kontinuitet och kompetensförsörjning. Detta förändrar dock inte nämndens ansvar att leva upp till lagstiftningens krav. Arbetet med rekrytering, introduktion, kompetensöverföring och nära arbetsledning är därför prioriterat.

Nämnden följer utvecklingen genom återkommande verksamhetsstatistik. Rapporteringen ska inte enbart redovisa utfall, utan även tydliggöra orsaker till avvikelser, beslutade åtgärder och hur effekten av åtgärderna följs upp. Effekterna av kalibreringen och organisationsförändringen kommer att följas inom ramen för den ordinarie verksamhetsuppföljningen.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet berör direkt barn och unga som kan vara i behov av skydd eller stöd. En skyndsam och rättssäker handläggning är avgörande för att barns behov ska kunna identifieras och tillgodoses utan onödigt dröjsmål.

Försenade förhandsbedömningar och utredningar kan innebära att barn får vänta på nödvändigt skydd eller stöd. De åtgärder som genomförts och planeras bedöms därför ha en positiv påverkan på barns rätt till trygghet, delaktighet och rättssäker handläggning.

Ann-Christin Bjerrehus
Tillförordnad förvaltningschef

Beslut expedieras till

Kommunrevisionen

Lena Salomon, PwC

Kommunledningskontoret

Natasha Khorasani, vikarierande verksamhetschef

Arbete och välfärdsnämnden

Sammanträdesdatum
2026-05-28

AVN § 107

Rapport över ej verkställda beslut enligt 34 kapitlet 3 § socialtjänstlagen

Änr AVN 2026/88

Arbete och välfärdsnämndens förslag till kommunstyrelsen

- Överlämna rapporten till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Arbete och välfärdsnämnden ska enligt 34 kapitlet 3 § socialtjänstlagen varje kvartal lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 11 kapitlet 1 § och 12 kapitlet 1 § socialtjänstlagen (enligt 4 kapitlet 1 § tidigare socialtjänstlag) som inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Nämnden ska även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt samma lagrum som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.

För kvartal 1 2026 har arbete och välfärdsnämnden rapporterat 13 beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Några avbrutna verkställigheter som inte verkställts på nytt finns inte att rapportera för denna period.

Arbete och välfärdsförvaltningens förslag till Arbete och välfärdsnämnden

Föreslå kommunstyrelsen

- Överlämna rapporten till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Arbete och välfärdsförvaltningens tjänsteutlåtande 2026-05-06

Arbete och välfärdsnämnden

Sammanträdesdatum

2026-05-28

Rapport över ej verkställda beslut per 2026-03-31

Barnkonsekvensanalys 2026-05-07

Förvaltning:
Arbete och välfärdsförvaltningen

Diarienummer:
AVN 2026/88

Planerad åtgärd/beslut

Redogör för det förslag på åtgärder och det beslut som planeras:
Ej verkställda beslut per 2026-03-31

Berörd målgrupp

Vilka barn berörs av beslutet:
Barn och ungdomar för vilka beslutade insatser inte kunnat verkställas inom lagstadgad tid.

Påverkan av åtgärd/beslut på barn

Redogör för hur förslag till beslut förändrar för barn jämfört med tidigare:
När beslutade insatser inte kan verkställas finns risk att barn och ungdomar inte får det stöd, skydd eller den behandling som bedömts nödvändig utifrån genomförd utredning. Fördröjda insatser kan påverka barnets trygghet, utveckling och möjlighet till stöd i rätt tid. Samtidigt bidrar uppföljning och redovisning av ej verkställda beslut till att synliggöra behov av förbättringar och stärka rättssäkerheten.

Beaktande av barnkonventionens intentioner

Hur har barnets bästa beaktats? Har barns synpunkter inhämtats? Om inte, beskriv varför. Beskriv även hur återkoppling till målgruppen har sett ut och kommer att se ut under ärendets gång:
Barnets bästa beaktas i de barn- och ungdomsutredningar som ligger till grund för beslut om insats i varje enskilt ärende.
Barns synpunkter inhämtas i den utsträckning det är möjligt och lämpligt utifrån barnets ålder, mognad och aktuella situation.
Barn och ungas synpunkter har inte inhämtats särskilt inför denna sammanställning, då redovisningen avser en övergripande rapportering till nämnd. Dialog och information till berörda barn och vårdnadshavare sker löpande inom ramen för respektive ärende.

Genomförande av barnkonsekvensanalys

Datum:
2026-05-07

Barnkonsekvensanalys genomförd av:
Natasha Khorasani

Arbete och välfärdsförvaltningen

2026-05-06

Avdelning kansli och utveckling

Caroline Månsson

044132907

Caroline.mansson@kristianstad.se

Arbete och välfärdsnämnden

**Rapport över ej verkställda beslut enligt 34 kapitlet 3 §
socialtjänstlagen för kvartal 1 2026**

Änr AVN 2026/88

**Arbete och välfärdsförvaltningens förslag till arbete och
välfärdsnämnden**

Föreslå kommunstyrelsen

- Överlämna rapporten till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Arbete och välfärdsnämnden ska enligt 34 kapitlet 3 § socialtjänstlagen varje kvartal lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 11 kapitlet 1 § och 12 kapitlet 1 § socialtjänstlagen (enligt 4 kapitlet 1 § tidigare socialtjänstlag) som inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Nämnden ska även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt samma lagrum som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.

För kvartal 1 2026 har arbete och välfärdsnämnden rapporterat 13 beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Några avbrutna verkställigheter som inte verkställts på nytt finns inte att rapportera för denna period.

Beslutsunderlag

Arbete och välfärdsförvaltningens tjänsteutlåtande 2026-05-06

Rapport över ej verkställda beslut per 2026-03-31

Barnkonsekvensanalys 2026-05-07

Ärendet

Arbete och välfärdsnämnden ska enligt 34 kapitlet 3 § socialtjänstlagen varje kvartal lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 11 kapitlet 1 § och 12 kapitlet 1 § socialtjänstlagen (enligt 4 kapitlet 1 § tidigare socialtjänstlag) som inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Nämnden ska även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt samma lagrum som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts.

För kvartal 1 2026 har arbete och välfärdsnämnden rapporterat 13 beslut till IVO varav fyra beslut tidigare har rapporterats felaktigt då dessa har verkställts inom tre månader. Nämnden har rapporterat åtta fler beslut detta kvartal jämfört med föregående kvartal.

De rapporterade besluten har fattats före 2025-12-31 och har inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Av dessa har sju beslut verkställts under kvartalet. Besluten som rapporterats avser kontaktfamilj och öppenvårdsinsatser. Skälen för dröjsmål varierar. I några fall har det varit svårt att rekrytera uppdragstagare eller att boka uppstartsmöte medan det i andra fall har varit till följd av brister i överlämning av ärendet eller utifrån specifika omständigheter i ärendet.

Några avbrutna verkställigheter som inte verkställts på nytt finns inte att rapportera för denna period.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet berör barn och en barnkonsekvensanalys har genomförts och bilagts.

Ann-Christin Bjerrehus
Tillförordnad förvaltningschef

Helena Lööf
Kansli- och utvecklingschef

Beslut expedieras till

Kommunledningskontoret

Statistikrapport över ej verkställda beslut per 2026-03-31 enligt 34 kapitlet 3 § socialtjänstlagen

Följande beslut har inte verkställts inom tre månader från dagen för beslutet.

Beslutsdatum	Datum för verkställighet	Månader ej verkställt (vid tidpunkt för rapportering)	Typ av bistånd	Kön	Skäl till dröjsmål
2024-10-18	-	18 månader, 5 dagar	Kontaktfamilj	M	Personalrelaterade skäl
2025-12-05	2026-03-30	3 månader, 25 dagar	Öppenvård	M	Medverkar inte till verkställighet
2025-11-28	2026-03-05	3 månader, 5 dagar	Öppenvård	M	Personalrelaterade skäl
2025-10-24	2026-04-14	5 månader, 21 dagar	Kontaktfamilj	M	Personalrelaterade skäl
2025-12-29	-	3 månader, 25 dagar	Öppenvård	K	Annat
2025-11-26	2026-03-17	3 månader, 19 dagar	Öppenvård	M	Otydlighet eller brister i den egna organisationen
2025-11-26	2026-03-17	3 månader, 19 dagar	Öppenvård	M	Otydlighet eller brister i den egna organisationen
2025-11-26	2026-03-17	3 månader, 19 dagar	Öppenvård	M	Otydlighet eller brister i den egna organisationen
2025-11-26	2026-03-12	3 månader, 14 dagar	Öppenvård	K	Otydlighet eller brister i den egna organisationen

Följande verkställigheter har avbrutits och därefter inte verkställts på nytt inom tre månader

Finns inga sådana att rapportera för denna period.

5

Förvaltning:
Omsorgsförvaltningen

Diarienummer:
ON 2025/62

Planerad åtgärd/beslut

Redogör för det förslag på åtgärder och det beslut som planeras:
Rapportering av ej verkställda beslut till IVO. Ej verkställda beslut berör denna rapporteringsperiod totalt 11 barn.

Berörd målgrupp

Vilka barn berörs av beslutet:
Det gäller barn med olika former av funktionsnedsättningar som inte har fått en beviljad insats verkställd inom skälig tid. Insatsen det gäller är ledsagarservice enligt 9 § 3 LSS, avlösarservice enligt 9 § 5 LSS och korttidsvistelse enligt 9 § 6 LSS-

Påverkan av åtgärd/beslut på barn

Redogör för hur förslag till beslut förändrar för barn jämfört med tidigare:
Det finns en risk då man inte kan verkställa ovanstående beslut inom tre månader att de barnen det berör inte får sina behov tillgodosedda, främst avseende sina behov av fritidsaktiviteter, miljöombyte och rekreation.

Beaktande av barnkonventionens intentioner

Hur har barnets bästa beaktats? Har barns synpunkter inhämtats? Om inte, beskriv varför. Beskriv även hur återkoppling till målgruppen har sett ut och kommer att se ut under ärendets gång:

Barnets bästa beaktas alltid då biståndshandläggarna gör en bedömning om sökt insats. I utredningen försöker man så långt det är möjligt att inhämta barnets åsikt och ta reda på vad barnet vill med sökt insats. Barnens synpunkter kring att det tar mer än tre månader att verkställa deras beslut har inte inhämtats. Funktionsstöd arbetar löpande med att verkställa besluten och ambitionen är alltid att verkställa alla beslut så snart det är möjligt. Dock är det inte alltid möjligt, även om verkställighet av insatser till barn och unga prioriteras. Det finns olika skäl till att verkställighet inom tre månader inte har kunnat uppnås, det kan vara platsbrist eller att det inte varit möjligt att rekrytera personal i rätt tid. Det kan också bero på att vårdnadshavare och barn/ungdom fått ett erbjudande som de valt att tacka nej till.

Återkoppling till målgruppen kommer inte att göras. Något som särskilt beaktas vid beslutsfattande om insats till barn och vid verkställighet av insats är bland annat Barnkonventionens artikel 2; alla barn har lika värde och rättigheter, artikel 3; barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet, artikel 6; alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling samt artikel 12; alla barn har rätt att få uttrycka sin mening och få den respekterad i alla frågor som berör hen. Dock är det svårt att uppnå målet i dessa artiklar när ett beslut inte kan verkställas så snart som möjligt. Detta medför en svårighet att i alla fall faktiskt uppnå Barnkonventionens intentioner och att barnen/ungdomarnas rättigheter till fullo uppfylls.

Genomförande av barnkonsekvensanalys

Datum: 2026-04-24	Barnkonsekvensanalys genomförd av: Åsa Gunnarsson, myndighetschef
----------------------	--

Rapport gällande ej verkställda beslut enligt LSS/SoL yngre, 2026 kvartal

1

Ledsagarservice 9 § 3 LSS

Fortsatt icke verkställda: 2, varav 1 delvis verkställda, 1 ur arbetsmiljöskäl och 1 pga personal har inte mer utrymme i schemat.

Nya icke verkställda: 4 varav 4 delvis verkställda, samtliga pga personal har inte mer utrymme i schemat.

Fortsatt avbruten verkställighet: 6, 4 pga personalrelaterade skäl, 1 pga medverkar ej 1 pga särskilda önskemål.

Ny avbruten verkställighet: 1, pga särskilda önskemål.

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 3, pga egen begäran.

Nya icke verkställda avslutade beslut: 1, pga egen begäran.

Återrapportering verkställda: 6

Avlösarservice 9 § 5 LSS

Fortsatt icke verkställda: 0

Nya icke verkställda: 2, varav 2 delvis verkställda, båda pga personal har inte mer utrymme i schemat.

Fortsatt avbruten verkställighet: 0

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 0

Nya icke verkställda avslutade beslut: 0

Återrapportering verkställda: 0

Kontaktperson 9 § 4 LSS

Fortsatt icke verkställda: 0

Nya icke verkställda: 0

Fortsatt avbruten verkställighet: 0

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 0

Nya icke verkställda avslutade beslut:1

Återrapportering verkställda:1

Korttidsvistelse 9 § 6 LSS (stödfamilj)

Fortsatt icke verkställda: 0

Nya icke verkställda: 0

Fortsatt avbruten verkställighet: 0

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 0

Nya icke verkställda avslutade beslut:0

Återrapportering verkställda: 0

Korttidsvistelse 9 § 6 LSS (barn)

Fortsatt icke verkställda: 0

Nya icke verkställda: 1

Fortsatt avbruten verkställighet: 0

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 0

Nya icke verkställda avslutade beslut:0

Återrapportering verkställda:0

Korttidsvistelse 9 § 6 LSS (vuxna)

Fortsatt icke verkställda: 0

Nya icke verkställda: 1

Fortsatt avbruten verkställighet: 0

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 0

Nya icke verkställda avslutade beslut: 0

Återrapportering verkställda: 0

Korttidstillsyn 9 § 7 LSS

Fortsatt icke verkställda: 0

Nya icke verkställda: 0

Fortsatt avbruten verkställighet: 0

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 0

Nya icke verkställda avslutade beslut: 0

Återrapportering verkställda: 0

Boende för vuxna 9 § 9 LSS

Fortsatt icke verkställda: 16

Nya icke verkställda: 0

Fortsatt avbruten verkställighet: 0

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 0

Nya icke verkställda avslutade beslut: 0

Återrapportering verkställda: 2

Daglig verksamhet 9 § 10 LSS

Fortsatt icke verkställda: 7

Nya icke verkställda: 3

Fortsatt avbruten verkställighet: 2

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 4

Nya icke verkställda avslutade beslut: 0

Återrapportering verkställda: 3

Sysselsättning för personer med psykiska funktionsnedsättningar enligt 4 kap 1 Socialtjänstlagen:

Fortsatt icke verkställda: 0

Nya icke verkställda: 1

Fortsatt avbruten verkställighet: 0

Ny avbruten verkställighet: 0

Fortsatt icke verkställda avslutade beslut: 2

Nya icke verkställda avslutade beslut: 0

Återrapportering verkställda: 0

Barnkonsekvensanalys

Ledsagarservice: 8 barn har ej verkställt beslut om ledsagarservice, 4 beslut är återrapporteringar.

Avlösarservice: 2 barn har ej verkställt beslut om avlösarservice.

Korttidsvistelse 9 § 6 LSS (barn): 1 barn har ej verkställt beslut om korttidsvistelse.

Omsorgsförvaltningen

2026-04-24

Myndighetsenheten

Åsa Gunnarsson

044135747

asa.gunnarsson@kristianstad.se

Omsorgsnämnden

**Rapporteringsskyldighet enligt 16 kap. 6 f §
Socialtjänstlagen av ej verkställda beslut enligt
Socialtjänstlagen (SOL) 4 kap. 1 § samt enligt Lagen om
stöd och service (LSS) 28 §**

Änr ON 2026/62

Omsorgsförvaltningens förslag till Omsorgsnämnden

- Föreslå kommunstyrelsen att överlämna rapporten till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Enligt riksdagsbeslut skall alla kommuner, enligt 16 kap. 6 f § Socialtjänstlagen (SoL) och enligt 28§ f-h Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), rapportera ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen (SOL) 4 kap 1 § samt enligt lagen om stöd och service (LSS) 9 §. From 1 juli 2006 skall det lämnas rapport var tredje månad angående beslut som inte verkställts inom tre månader. Rapporten lämnas till kommunfullmäktige (statistik) och till IVO (individbaserade rapporter).

Omsorgsnämnden rapporterar 30 april 2026, 59 beslut som inte verkställts inom tre månader.

Beslutsunderlag

Omsorgsförvaltningens tjänsteutlåtande 2026-02-24,
Rapporteringsskyldighet enligt 16 kap. 6 f § Socialtjänstlagen av ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen (SOL) 4 kap. 1 § samt enligt Lagen om stöd och service (LSS) 28 §, DokumentID 1348554

Rapport gällande ej verkställda beslut över 65 år kvartal 1 2026, DokumentID 1349001

Barnkonsekvensanalys 260424, DokumentID 1349000

Ärendet

Enligt riksdagsbeslut skall alla kommuner, enligt 16 kap. 6f§ SoL och enligt 28§ f-h LSS rapportera alla gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Ej verkställda beslut enligt SoL 4 kap 1 § samt enligt LSS 9 § rapporteras. From 1 juli 2006 skall det lämnas rapport var tredje månad angående beslut som inte verkställts inom tre månader. Rapporten lämnas till kommunfullmäktige (statistik) och till IVO (individbaserade rapporter).

Omsorgsnämnden rapporterar 30 april 2026, 59 beslut som inte verkställts inom tre månader:

Beslut enligt SoL:

2 återrporterade ej verkställda beslut

3 nya ej verkställda beslut

0 beslut enligt SoL med avbruten verkställighet

Beslut enligt LSS:

32 återrporterade ej verkställda beslut

13 nya ej verkställda beslut

9 beslut är rapporterade enligt LSS med avbruten verkställighet.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar för barn jämfört med tidigare och en barnkonsekvensanalys har genomförts och bilagts.

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Åsa Gunnarsson
Myndighetschef

Beslut expedieras till

Kommunledningskontoret

ON § 73

**Rapporteringsskyldighet enligt 16 kap. 6 f §
Socialtjänstlagen av ej verkställda beslut enligt
Socialtjänstlagen (SOL) 4 kap. 1 § samt enligt Lagen om
stöd och service (LSS) 28 §**

Änr ON 2026/62

Beslut

- Föreslå kommunstyrelsen att överlämna rapporten till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Enligt riksdagsbeslut skall alla kommuner, enligt 16 kap. 6f§ SoL och enligt 28§ f-h LSS rapportera alla gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet. Ej verkställda beslut enligt SoL 4 kap 1 § samt enligt LSS 9 § rapporteras. From 1 juli 2006 skall det lämnas rapport var tredje månad angående beslut som inte verkställts inom tre månader. Rapporten lämnas till kommunfullmäktige (statistik) och till IVO (individbaserade rapporter).

Omsorgsnämnden rapporterar 30 april 2026, 59 beslut som inte verkställts inom tre månader:

Beslut enligt SoL:

2 återrporterade ej verkställda beslut

3 nya ej verkställda beslut

0 beslut enligt SoL med avbruten verkställighet

Omsorgsnämnden

Sammanträdesdatum
2026-05-13

Beslut enligt LSS:

32 återrappporterade ej verkställda beslut

13 nya ej verkställda beslut

9 beslut är rapporterade enligt LSS med avbruten verkställighet.

Omsorgsförvaltningens förslag till omsorgsnämnden

- Föreslå kommunstyrelsen att överlämna rapporten till kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Omsorgsförvaltningens tjänsteutlåtande 2026-02-24, *Rapporteringsskyldighet enligt 16 kap. 6 f § Socialtjänstlagen av ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen (SOL) 4 kap. 1 § samt enligt Lagen om stöd och service (LSS) 28 §*, DokumentID 1348554

Rapport gällande ej verkställda beslut över 65 år kvartal 1 2026, DokumentID 1349001

Barnkonsekvensanalys 260424, DokumentID 1349000

Beslutsinstansnamn

Sammanträdesdatum
2026-06-24

KS § 155

Projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess

Änr KS 2023/513

Beslut

- Godkänna projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har lagt en motion om att genomlysna den samhällsbyggnadsprocess som infördes för cirka 10 år sedan. Kommunfullmäktige beslutade den 15 april 2025 att ge kommunstyrelsen uppdraget att genomföra denna genomlysning.

Syftet är att skapa en sammanhållen och väl förankrad samhällsbyggnadsprocess som främjar långsiktigt hållbar utveckling och som bidrar till hög kvalitet, effektivitet och ett gott företagsklimat i enlighet med Strategisk färdplan. Arbetet ska ta sin utgångspunkt i nuvarande samhällsbyggnadsprocess beslutad av kommunstyrelsen den 24 juni 2014 (kommunstyrelsen 2014-06-24 § 131). Inom ramen för arbetet ska begreppet samhällsbyggnadsprocess definieras och utifrån den definitionen görs avgränsningen. I arbetet ingår områden såsom processer, ansvar och arbetsfördelning, ekonomi, digitala verktyg och översyn av strategiskt viktiga dokument. Arbetet ska utgå ifrån ett kommunövergripande perspektiv och samhällsbyggnadsprocessens påverkan på Kristianstads utveckling. I uppdraget ingår inte att genomlysna organisationen.

Projektdirektivet är förankrat med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen och arbetet ska genomföras i bred samverkan med dessa förvaltningar samt med övriga berörda nämnder och bolag.

Beslutsinstansnamn

Sammanträdesdatum
2026-06-24

De delar som ligger inom de förtroendevaldas ansvar beslutas politiskt av kommunfullmäktige senast den 30 september 2027. Det nya beslutet ersätter då första beslutspunkten i kommunstyrelsens beslut 2014-06-24 § 131, Samhällsbyggnadsprocessen.

Arbetet genomförs inom befintliga budgetramar.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

- Godkänna projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-06-10 § 130

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-05-13

Projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess

Kommunfullmäktiges beslut 2025-04-15 § 113

Kommunstyrelsens beslut 2025-03-19 § 68

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-03-12 § 74

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2025-01-28

Kommunfullmäktiges beslut 2023-04-11 § 118

Motion – Hela Kristianstad lyfter 2023-04-10

KSAU § 130

Projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess

Änr KS 2023/513

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

- Godkänna projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har lagt en motion om att genomlysa den samhällsbyggnadsprocess som infördes för cirka 10 år sedan. Kommunfullmäktige beslutade den 15 april 2025 att ge kommunstyrelsen uppdraget att genomföra denna genomlysning.

Syftet är att skapa en sammanhållen och väl förankrad samhällsbyggnadsprocess som främjar långsiktigt hållbar utveckling och som bidrar till hög kvalitet, effektivitet och ett gott företagsklimat i enlighet med Strategisk färdplan. Arbetet ska ta sin utgångspunkt i nuvarande samhällsbyggnadsprocess beslutad av kommunstyrelsen den 24 juni 2014 (kommunstyrelsen 2014-06-24 § 131). Inom ramen för arbetet ska begreppet samhällsbyggnadsprocess definieras och utifrån den definitionen görs avgränsningen. I arbetet ingår områden såsom processer, ansvar och arbetsfördelning, ekonomi, digitala verktyg och översyn av strategiskt viktiga dokument. Arbetet ska utgå ifrån ett kommunövergripande perspektiv och samhällsbyggnadsprocessens påverkan på Kristianstads utveckling. I uppdraget ingår inte att genomlysa organisationen.

Projektdirektivet är förankrat med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen och arbetet ska genomföras i bred samverkan med dessa förvaltningar samt med övriga berörda nämnder och bolag.

De delar som ligger inom de förtroendevaldas ansvar beslutas politiskt av kommunfullmäktige senast den 30 september 2027. Det nya beslutet ersätter då första beslutspunkten i kommunstyrelsens beslut 2014-06-24 § 131, Samhällsbyggnadsprocessen.

Arbetet genomförs inom befintliga budgetramar.

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

- Godkänna projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-05-13

Projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess

Kommunfullmäktiges beslut 2025-04-15 § 113

Kommunstyrelsens beslut 2025-03-19 § 68

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-03-12 § 74

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2025-01-28

Kommunfullmäktiges beslut 2023-04-11 § 118

Motion – Hela Kristianstad lyfter 2023-04-10

Kommunledningskontoret
Samhällsutvecklingsavdelningen
Louise Andersson
044131065
louise.andersson2@kristianstad.se

2026-05-13

Kommunstyrelsen

Projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess

Änr KS 2023/513

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

- Godkänna projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har lagt en motion om att genomlysna den samhällsbyggnadsprocess som infördes för cirka 10 år sedan. Kommunfullmäktige beslutade den 15 april 2025 att ge kommunstyrelsen uppdraget att genomföra denna genomlysning.

Syftet är att skapa en sammanhållen och väl förankrad samhällsbyggnadsprocess som främjar långsiktigt hållbar utveckling och som bidrar till hög kvalitet, effektivitet och ett gott företagsklimat i enlighet med Strategisk färdplan. Arbetet ska ta sin utgångspunkt i nuvarande samhällsbyggnadsprocess beslutad av kommunstyrelsen den 24 juni 2014 (kommunstyrelsen 2014-06-24 § 131). Inom ramen för arbetet ska begreppet samhällsbyggnadsprocess definieras och utifrån den definitionen görs avgränsningen. I arbetet ingår områden såsom processer, ansvar och arbetsfördelning, ekonomi, digitala verktyg och översyn av strategiskt viktiga dokument. Arbetet ska utgå ifrån ett kommunövergripande perspektiv och samhällsbyggnadsprocessens påverkan på Kristianstads utveckling. I uppdraget ingår inte att genomlysna organisationen.

Projektdirektivet är förankrat med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen och arbetet ska

genomföras i bred samverkan med dessa förvaltningar samt med övriga berörda nämnder och bolag.

De delar som ligger inom de förtroendevaldas ansvar beslutas politiskt av kommunfullmäktige senast den 30 september 2027. Det nya beslutet ersätter då första beslutspunkten i kommunstyrelsens beslut 2014-06-24 § 131, Samhällsbyggnadsprocessen.

Arbetet genomförs inom befintliga budgetramar.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-05-13

Projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess

Kommunfullmäktiges beslut 2025-04-15 § 113

Kommunstyrelsens beslut 2025-03-19 § 68

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-03-12 § 74

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2025-01-28

Kommunfullmäktiges beslut 2023-04-11 § 118

Motion – Hela Kristianstad lyfter 2023-04-10

Barnkonsekvensanalys

Beslutet att godkänna projektdirektiv för genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Oscar Nilsson
Biträdande kommundirektör

Beslut expedieras till

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Tekniska förvaltningen

Kommunfullmäktige – för kännedom

Projektdirektiv

Genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess

**Kristianstads
kommun**

Uppdrag

Genomlysning och utveckling av Kristianstads kommuns samhällsbyggnadsprocess.

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav den 15 april 2025 kommunstyrelsen i uppdrag att genomlysna samhällsbyggnadsprocessen (Änr KS 2023/513). Samhällsbyggnadsprocessen är en komplex process som har stor påverkan på Kristianstads kommuns utveckling. Processen består av strategiska och operativa delar och involverar flertalet av kommunens förvaltningar och bolag på något sätt. Det är nu mer än tio år sedan nuvarande samhällsbyggnadsprocess arbetades fram och beslutades. Under de gångna åren har både samhällsförutsättningar och interna strukturer förändrats och det finns ett behov av att genomföra en genomlysning av processen.

Syfte

Syftet med genomlysning är att skapa en sammanhållen och väl förankrad samhällsbyggnadsprocess som främjar långsiktigt hållbar utveckling och som bidrar till hög kvalitet, effektivitet och ett gott företagsklimat i enlighet med Strategisk färdplan.

Mål och förväntat resultat

Arbetet ska ta sin utgångspunkt i nuvarande samhällsbyggnadsprocess beslutad av kommunstyrelsen den 24 juni 2014 (KS § 131, Änr KS 2014/401).

Arbetet ska resultera i ett dokument som innehåller:

- En gemensam definition av samhällsbyggnadsprocessen, vilken inkluderar både strategiska och operativa delar.
- En övergripande sammanhållen process från idé till genomförande som bland annat beskriver ansvar och roller och som är förankrad i berörda delar av kommunkoncernen.
- En plan för implementering.

Den utvecklade samhällsbyggnadsprocessen ska:

- Bidra till strategisk framförhållning genom att utgå ifrån den översiktliga planeringen och koppla arbetet till kommunens budgetprocess, lokalförsörjningsprocess, befolkningsprognoser och bostadsförsörjning.
- Involvera rätt kompetenser i rätt skeden och tydliggöra roller och ansvar för respektive delprocess för alla de aktörer som ingår.
- Belysa "den röda tråden" och tydliggöra ansvaret för helheten från idé till genomförande genom varje operativ delprocess.
- Beakta ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Tydliggöra vilka hållbarhetsmål som är viktigast, vilka steg som påverkar dem mest och hur dessa perspektiv integreras i besluten.
- Innehålla tydliga beställningsvägar för uppdrag, såväl större som mindre uppdrag inom exempelvis exploateringsprojekt, utredningsuppdrag, förfrågningar från politiken etc.

Samhällsbyggnadsprocessen ska visualiseras på ett tydligt och lättillgängligt sätt. Dokumentet ska bestå av en uppdaterad processkarta kompletterad med en matris som visar ansvar, deltagande och beslutsinstanser.

Avgränsning

Inom ramen för arbetet ska begreppet samhällsbyggnadsprocess definieras och utifrån den definitionen görs avgränsningen. I arbetet ingår områden såsom processer, ansvar och arbetsfördelning, ekonomi, digitala verktyg och översyn av strategiskt viktiga dokument. Det utgår från ett kommunövergripande perspektiv och samhällsbyggnadsprocessens påverkan på Kristianstads utveckling, och ska genomföras i samverkan mellan berörda förvaltningar och bolag. I uppdraget ingår inte att genomlysa organisationen.

Beslut och övergripande tidplan

De delar som ligger inom de förtroendevaldas ansvar beslutas politiskt av kommunfullmäktige senast den 30 september 2027. Det nya beslutet ersätter då första beslutspunkten i kommunstyrelsens beslut 2014-06-24 § 131, Samhällsbyggnadsprocessen. Övriga delar beslutas av SSAM styrgrupp.

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för genomförandet.

Kommunledningskontoret, genom samhällsutvecklingsavdelningen, får i uppdrag att leda arbetet. Arbetet ska ske i bred samverkan med tekniska förvaltningen, miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen samt övriga berörda nämnder och bolag. SSAMs styrgrupp utgör styrgrupp för uppdraget och förslaget ska godkännas av SSAMs presidium respektive kommunstyrelsen innan det beslutas av kommunfullmäktige.

Budget

Arbetet genomförs inom befintliga budgetramar.

Genomlysning och utveckling av
Kristianstads kommuns
samhällsbyggnadsprocess
Dnr KS 2023/513
Antagen av kommunstyrelsen
[Ange datum]

Kristianstads
kommun

Kommunledningskontoret
Samhällsutvecklingsavdelningen
Louise Andersson | 044-131065
www.kristianstad.se | kommun@kristianstad.se

KS § 156

Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur

Änr KS 2025/282

Beslut

- Godkänna förslaget om ansvarsfördelning och tidsplan.

Sammanfattning

Kommunens övergripande organisation och förvaltningsstruktur har genomlysts i en genomförd utredning som har avslutats med en rapport innehållande rekommendationer. Kommunstyrelsen har gett kommundirektören i uppdrag att hantera rekommendationerna och återkomma till kommunstyrelsen i juni 2026 med förslag på ansvarsfördelning och tidsplan.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

- Godkänna förslaget om ansvarsfördelning och tidsplan.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-06-10 § 131

Tjänsteutlåtande 2026-05-11

Beslut 2026-03-25 KS §71, Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur

Rapport Genomlysning av Kristianstads kommuns organisation och förvaltningsstruktur, KS 2025/282

KSAU § 131

Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur

Änr KS 2025/282

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

- Godkänna förslaget om ansvarsfördelning och tidsplan.

Sammanfattning

Kommunens övergripande organisation och förvaltningsstruktur har genomlysts i en genomförd utredning som har avslutats med en rapport innehållande rekommendationer. Kommunstyrelsen har gett kommundirektören i uppdrag att hantera rekommendationerna och återkomma till kommunstyrelsen i juni 2026 med förslag på ansvarsfördelning och tidsplan.

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

- Godkänna förslaget om ansvarsfördelning och tidsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-05-11

Beslut 2026-03-25 KS §71, Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur

Rapport Genomlysning av Kristianstads kommuns organisation och förvaltningsstruktur, KS 2025/282

Kommunledningskontoret

2026-05-11

Ekonomiavdelningen

Helena Magnusson

044136906

helena.magnusson2@kristianstad.se

Kommunstyrelsen

**Hantering av rekommendationerna i
utredningsuppdraget Genomlysning av Kristianstad
kommuns organisation och förvaltningsstruktur**

Änr KS 2025/282

Kommunledningskontorets förslag till Kommunstyrelsen

- Godkänna förslaget om ansvarsfördelning och tidsplan

Sammanfattning

Kommunens övergripande organisation och förvaltningsstruktur har genomlysts i en genomförd utredning som har avslutats med en rapport innehållande rekommendationer. Kommunstyrelsen har gett kommundirektören i uppdrag att hantera rekommendationerna och återkomma till kommunstyrelsen i juni 2026 med förslag på ansvarsfördelning och tidsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-05-11

Beslut 2026-03-25 KS §71, Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur

Rapport Genomlysning av Kristianstads kommuns organisation och förvaltningsstruktur, KS 2025/282

Ärendet

Rapporten *Genomlysning av Kristianstads kommuns organisation och förvaltningsstruktur* innehåller följande rekommendationer;

- En samlad vuxenutbildning organiseras bäst under samma huvudman som gymnasiet, under barn- och utbildningsnämnden
- Inga andra förändringar av kommunens organisation eller förvaltningsstruktur föreslås. Utmaningar och lösningar bedöms finnas i processer vilket en omorganisation i nuläget inte löser
- Använd resultatmålen för politisk styrning och tydliggör vilket värde de skapar för medborgarna
- Genomför årliga uppföljningar i kommunstyrelsen för att säkerställa att beslut gett avsedd effekt
- Utveckla ärendeflödet inom kommunledningskontoret för planering och uppföljning av ärenden
- Stärk den politiska förankringen och säkerställ att den högsta tjänstemannaledningen kan stödja och underlätta genomförandet av politiska beslut i tvärsektoriella uppdrag och processer som involverar flera förvaltningar
- Stärk och systematisera de politiska processerna/hängrännorna
- Stärk kunskapen om och utveckla strukturer för tvärsektoriell styrning och arbete
- Stärk kommundirektörsfunktionens mandat
- Använd resultatmålen tillsammans med näringslivsprogrammet till att politiskt styra kommunens näringslivsutveckling
- Adressera gemensamma näringslivsmål till de förvaltningar som arbetar inom samhällsbyggnadsprocesserna.
- Utveckla ett gemensamt systematiskt arbetssätt för näringslivets synpunkter
- Kvalitativa helhetsanalyser som belyser näringslivsperspektiv i relation till samhällsbyggnadsprocesser
- Inför systematiska genomlysningar inför kommande mandatperioder

Ansvarsfördelning och tidsplan för rekommendationerna

Rekommendationerna fördelas till ansvarsgrupper. Grupperna ska lämna in projektplaner och rapportera löpande till kommundirektören om arbetets genomförande. Kommundirektören ansvarar för att kontinuerligt informera kommunstyrelsen om utveckling och uppnådda effekter.

Ansvar och planeringen för en gemensam vuxenutbildningen har redan en pågående process.

Rekommendationer som riktar sig till politiken hanteras inom de politiska grupperingarna.

Vuxenutbildningen

Rekommendation

- *En samlad vuxenutbildning organiseras bäst under samma huvudman som gymnasiet, under barn- och utbildningsnämnden*

Ansvar: barn- och utbildningsförvaltningen och arbete och välfärdsförvaltningen

Tid: ärendet till kommunfullmäktige i maj 2026

Process för mål och resultatarbete – inom ramen för visionsarbetet

Rekommendationer

- *Använd resultatmålen för politisk styrning och tydliggör vilket värde de skapar för medborgarna*
- *Stärk den politiska förankringen och säkerställ att den högsta tjänstemannaledningen kan stödja och underlätta genomförandet av politiska beslut i tvärsektoriella uppdrag och processer som involverar flera förvaltningar*
- *Stärk kunskapen om och utveckla strukturer för tvärsektoriell styrning och arbete*
- *Använd resultatmålen tillsammans med näringslivsprogrammet till att politiskt styra kommunens näringslivsutveckling*
- *Adressera gemensamma näringslivsmål till de förvaltningar som arbetar inom samhällsbyggnadsprocesserna.*

För att säkerställa att rekommendationerna från genomlysningen får verkligt genomslag och leder till utveckling krävs ett samlat och långsiktigt utvecklingsarbete. Rekommendationerna kommer därför att integreras i kommunens kommande visionsarbete. Detta skapar en gemensam riktning, stärker legitimiteten och säkerställer politisk förankring. Samtidigt breddas visionsarbetets omfång och relevans genom att inkludera en gemensam förståelse för hur politiska mål ska tas fram och av vem, samt hur mål-, budget- och uppföljningsprocesserna bör samordnas för att möjliggöra en sammanhållen och ändamålsenlig styrning.

Ansvar: ägs av kommundirektören tillsammans med en politisk styrgrupp bestående av gruppledarna (samma som för visionen).

Kommunledningskontoret utgör ett centralt stöd i genomförandet.

Tidplan: Samma tidsplan som visionsarbetet. Start hösten 2026. Slutdatum: tydliggörs i projektplan

Ett utvecklat ärendeflöde med fokus på ärendecykeln

Rekommendationer

- *Genomför årliga uppföljningar i kommunstyrelsen för att säkerställa att beslut gett avsedd effekt*
- *Utveckla ärendeflödet inom kommunledningskontoret för planering och uppföljning av ärenden*

Rekommendationerna handlar om styrning och ledning och syftar till att utveckla och säkerställa en strukturerad och sammanhållen ärendeprocess som ger kvalitativa beslutsunderlag. Målet är att skapa förutsättningar för välgrundade politiska beslut. Uppdraget omfattar hela ärendecykeln; från initiering och beredning till beslut, uppföljning och lärande. Det inkluderar att tydliggöra ansvar, mandat och ägandeskap samt att fastställa gemensamma kvalitetskrav och rutiner för uppföljning. Uppdraget ska bidra till ökad kvalitet, transparens, styrbarhet och lärande i ärendehanteringens samt stärka sambandet mellan politiska beslut och faktisk effekt i verksamheten.

Ansvar: leds av biträdande kommundirektör med en arbetsgrupp av nyckelpersoner inom kommunledningskontoret

Tidplan: påbörjas hösten 2026. Ärendecykeln är en integrerad del av styrning och ledning i kommunledningskontorets förvaltning senast 30 juni 2027.

Mandat och kultur för att politiskt styra tvärssektoriellt

Rekommendationer

- *Stärk och systematisera de politiska processerna/hängrännorna*
- *Stärk kommundirektörsfunktionens mandat*
- *Inför systematiska genomlysningar inför kommande mandatperioder*

Ansvar: Rekommendationerna riktar sig till den politiska nivån och omfattar politikens egna processer såväl som samspelet mellan politik och koncernledning. Rekommendationerna syftar till att utveckla och tydliggöra formerna för politisk styrning och beslutsvägar i frågor som spänner över flera verksamheter. Det gäller bland annat frågor om kommundirektörens mandat, framtida genomlysningar samt de politiska "hängrännorna".

Den politiska styrgruppen för det kommande visionsarbetet föreslås bidra till samordning av utvecklingsarbetet och säkerställa relevanta kopplingar till visionen och den övergripande styrningen. Ansvaret för utvecklingsarbetet vilar dock inte enbart på styrgruppen, utan delas av kommunens politiska organ med ansvar för styrning och ledning.

Ansvar: Kommunstyrelsens ordförande leder arbete. Utifrån behov från politiken ska kommunledningskontoret bistå med stöd.

Tid: Påbörjas hösten 2026. Arbetet kan samordnas tidsmässigt med kommunens visionsarbete.

Ett systematiskt och gemensamt arbetssätt för näringslivet

Rekommendationer

- *Utveckla ett gemensamt systematiskt arbetssätt för näringslivets synpunkter.*
- *Kvalitativa helhetsanalyser som belyser näringslivsperspektiv i relation till samhällsbyggnadsprocesser*

Ansvar: leds av näringslivschef i en arbetsgrupp bestående av förvaltningschef för miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, förvaltningschef för tekniska förvaltningen, chef för samhällsutvecklingsavdelningen, biträdande kommundirektör. Gruppen rapporterar återkommande till kommundirektör.

Tid: Påbörjas hösten 2026, klart 30 juni 2027.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet om hantering av rekommendationerna i utredningsuppdraget *Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur* förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Charlotte Nygren-Bonnier
Kommundirektör

Beslut expedieras till

Arbete och välfärdsförvaltningen
Barn- och utbildningsförvaltningen
Kommunledningskontoret
Kultur- och fritidsförvaltningen
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Omsorgsförvaltningen

Räddningstjänsten
Tekniska förvaltningen
Handläggare

KS § 71

Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur

Änr KS 2025/282

Beslut

- Lägga rapporten *Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur* till handlingarna
- Ge kommundirektören i uppdrag att hantera rapportens rekommendationer och återkomma till kommunstyrelsen i juni 2026 med ansvarsfördelning och tidsplan.

Sammanfattning

Den parlamentariska gruppen är överens om att kommunens övergripande organisation behöver genomlysas för att säkerställa att den kan möta framtiden och omvärldens förändringar. Bakgrunden är omvärldens förändringar vad gäller den demografiska utvecklingen, tillväxt, infrastruktur och kompetensförsörjning.

Genomlysning är genomförd och avslutas med en rapport med rekommendationer till kommande mandatperiod.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

- Lägga rapporten *Utredningsuppdrag - Genomlysning av Kristianstad kommuns organisation och förvaltningsstruktur* till handlingarna
 - Ge kommundirektören i uppdrag att hantera rapportens rekommendationer och återkomma till kommunstyrelsen i juni 2026 med ansvarsfördelning och tidsplan.
-

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2026-03-25

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-03-18 § 71

Tjänstutlåtande, 2026-02-24

Rapport Genomlysning av Kristianstads kommuns organisation och nämndsstruktur

Utredningsuppdrag – Genomlysning av Kristianstads kommuns organisation och nämndsstruktur, Ordförandebeslut KS § 2025/1 Camilla Palm,

2025-03-05

Kristianstads
kommun

Konstverket Sand av Aleksandra Stratimirovic. Foto: Kristina Ljungbeck. Verket finns på Sännaskolan.

Rapport

Genomlysning av Kristianstads kommuns organisation och förvaltningsstruktur

Innehåll

Inledning.....	3
Sammanfattning - förslag till kommande mandatperiod.....	3
Uppdrag och syfte.....	4
Genomförande och avgränsningar	4
Vuxenutbildningen.....	5
Bakgrund och nuläge.....	5
Utmaningar och möjligheter	7
En samlad vuxenutbildning.....	8
Vuxenutbildningen, gymnasiet och BUN	9
Gemensamma resurser och effektivare användning	9
Målgrupper som kan påverkas i högre grad	11
Styrgruppens inriktning	13
Förändringar för förvaltningarna	13
Långsiktig strategisk styrning.....	14
Vad styr- och ledningsmodellen består av.....	15
Brister inom styrmodellen.....	17
1. Politiska beslut och effekter	18
2. Politikens processer	22
3. Styra för effekt och värde.....	23
4. Samhällsbyggnadsprocesser och näringslivet.....	27
Sammanfattning och analys	37

Inledning

I september 2026 går Sverige till val. Genom att rösta till riksdag, region- och kommunfullmäktige är varje röstberättigad medborgare med och påverkar den politik som formar samhället, både nu och i framtiden. Valresultatet styr både utvecklingen de kommande fyra åren och på lång sikt. De beslut som fattas idag skapar ringar på vattnet och påverkar hur vårt samhälle ser ut framöver.

I det här sammanhanget spelar kommunernas förmåga att leverera en robust välfärd en central roll. Den här rapporten lyfter fram utvecklingsområden och processer som är viktiga att uppmärksamma för att medborgarna i Kristianstads kommun ska kunna mötas av en stabil och trygg välfärd. Genom att arbeta vidare med dessa kan kommunen fortsätta stärka sina verksamheter och rusta sig för framtidens behov på ett hållbart och ansvarsfullt sätt.

Sammanfattning - förslag till kommande mandatperiod

- En samlad vuxenutbildning organiseras bäst under samma huvudman som gymnasiet, under barn- och utbildningsnämnden
- Inga andra förändringar av kommunens organisation eller förvaltningsstruktur föreslås. Utmaningar och lösningar bedöms finnas i processer vilket en omorganisation i nuläget inte löser
- Använd resultatmålen för politisk styrning och tydliggör vilket värde de skapar för medborgarna
- Genomför årliga uppföljningar i kommunstyrelsen för att säkerställa att beslut gett avsedd effekt
- Utveckla ärendeflödet inom kommunledningskontoret för planering och uppföljning av ärenden
- Stärk den politiska förankringen och säkerställ att den högsta tjänstemannaledningen kan stödja och underlätta genomförandet av politiska beslut i tvärsektoriella uppdrag och processer som involverar flera förvaltningar.
- Stärk och systematisera de politiska processerna/hängrännorna
- Stärk kunskapen om och utveckla strukturer för tvärsektoriell styrning och arbete
- Stärk kommundirektörsfunktionens mandat

- Använd resultatmålen tillsammans med näringslivsprogrammet till att politiskt styra kommunens näringslivsutveckling
- Adressera gemensamma näringslivsmål till de förvaltningar som arbetar inom samhällsbyggnadsprocesserna.
- Utveckla ett gemensamt systematiskt arbetssätt för näringslivets synpunkter.
- Kvalitativa helhetsanalyser som belyser näringslivsperspektiv i relation till samhällsbyggnadsprocesser
- Inför systematiska genomlysningar inför kommande mandatperioder

Uppdrag och syfte

Partierna i fullmäktige har gemensamt kommit överens om att se över kommunens organisation och förvaltningsstruktur. Bakgrunden är omvärldens förändringar vad gäller den demografiska utvecklingen, tillväxt, infrastruktur och kompetensförsörjning. En modern kommun måste på ett kraftfullt och hållbart sätt möta framtidens behov av välfärd. Den parlamentariska gruppen är överens om att kommunens övergripande organisation behöver genomlysas för att:

- säkerställa att den kan möta framtiden och omvärldens förändringar
- organisationen behöver ha förutsättningar att kunna uppnå strategiska mål och den strategiska färdplanen

Målet är att genomlysningen ska generera en rapport innehållande analys av material och intervjuer samt förslag på förändringar och åtgärder. Genomlysningen kan leda till förslag om förändring av organisation och förvaltningsstruktur.

Genomförande och avgränsningar

Projektorganisationen

- Styrgrupp: samtliga sju gruppledare ingår i en politisk styrgrupp Camilla Palm(M), Christina Borglund(KD), Karl Gemfeldt(C), Ian Fernheden(SD), Mikael Persson(V), Daniél Tejera(L), Ulrika Tollgren(S)
- Arbetet leds av Charlotte Nygren-Bonnier, kommundirektör
- Arbetet drivs av Helena Magnusson, projektledare

Rapporten grundar sig på intervjuer med styrgruppen som under projekttiden träffats regelbundet och tillsammans ringat in huvuddragen för genomlysningen;

- Vuxenutbildningen
- Strategisk långsiktig styrning
- Samhällsbyggnadsprocesserna och näringslivet

Styrgruppens val av huvuddrag ledde vidare till intervjuer och möten med förvaltningschefer, andra berörda chefer samt nyckelpersoner bland medarbetarna som arbetar inom de prioriterade områdena. Interna och externa bidrag har också använts, bland annat från statistik, forskning, fackliga företrädare och kommunjämförelser. Tillsammans med intervjuerna ligger dessa till grund för analys och rekommendationer för kommande mandatperiod.

I rapporten används begreppet medborgare. Begreppet betonar individens roll som deltagare i samhället och bärare av rättigheter och ansvar. Medborgarebegreppet används i en bred och inkluderande betydelse och omfattar alla som berörs av verksamheten, oavsett formellt medborgarskap, kön eller andra individuella förutsättningar.

Vuxenutbildningen

Bakgrund och nuläge

Ansvar för vuxenutbildningen delas idag mellan arbete och välfärdsnämnden och barn- och utbildningsnämnden. 2022 granskade kommunrevisionen den kommunala vuxenutbildningen. Syftet var att bedöma om de båda nämnderna erbjöd en ändamålsenlig vuxenutbildning och om det skedde med tillräcklig intern kontroll. Utifrån revisionens granskning blev den samlade bedömningen att det borde genomföras en översyn av vuxenutbildningens nuvarande organisationstillhörighet av en extern oberoende part. Genomlysningen genomfördes av Ernst & Young vilket ledde till beslut om att skapa en sammanhållen vuxenutbildning under en huvudman. Kommunledningskontoret fick därefter uppdraget att utreda huvudman för vuxenutbildningen utifrån tre alternativ.

- att barn- och utbildningsnämnden blir ensam huvudman
- arbete- och välfärdsnämnden blir ensam huvudman
- gymnasie- och vuxenutbildningen samlas under en ny nämnd och förvaltning

Både den externa genomlysningen och den interna utredningen förordade arbete och välfärdsförvaltningen som huvudman för en samlad vuxenutbildning. Inget politiskt beslut fattades och frågan om vuxenutbildningens huvudmannaskap inkluderades i stället i denna genomlysning.

Under hösten 2025 valde styrgruppen att förslaget om att samla gymnasie- och vuxenutbildningen under en ny nämnd och förvaltning inte skulle utredas vidare, bland annat på grund av allt för höga kostnader som en ny nämnd/förvaltning skulle medföra. Däremot kom kopplingen mellan gymnasieutbildningen och vuxenutbildningen att påverka genomlysningen, framför allt i relation till regeringens proposition *Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning*.¹ Kort beskrivet handlar den om en omfattande reform för gymnasiet och den kommunala vuxenutbildningen som innebär nya bestämmelser för planering och dimensionering av gymnasial utbildning. En högre grad av samverkan mellan gymnasie- och vuxenutbildningen, både kommunalt och regionalt, kommer att krävas. Detta gäller vid planering, dimensionering och utformning av utbildningsutbudet, där både elevernas efterfrågan och arbetsmarknadens behov behöver vägas in. Syftet är att underlätta etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen. Huvudförslagen är;

- Utbildningsutbudet ska styras av arbetsmarknadens behov
- Kommuner ska samverka med minst två andra inom ett samverkansområde
- Skolor ska tydligt informera om utbildningens inriktning och möjligheter
- Godkännande av utbildningar baseras på elevintresse och arbetsmarknadsbehov

¹ Prop. 2021/22:159: Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning

- Fri sökbarhet till yrkesutbildningar inom komvux i hela samverkansområdet
- Regioner får ansvar att analysera kompetensbehov på kort och lång sikt
- Utökat resestöd till elever under 16 år för dagliga resor till utbildning

Riksdagen beslutade om förslagen 2022. De nya reglerna började gälla i skollagen 2023 och användes första gången för utbildningar som startade 2025.

Utmaningar och möjligheter

Med nuvarande upplägg finns det risker att Kristianstads kommun tappar utbildningsmöjligheter och även bidrar till ett flöde av studerande bort ifrån kommunen. Bedömningen görs att det funnits en avsaknad av långsiktig strategisk planering kopplat till vuxenutbildning och den kompetensförsörjning av samhället som denna erbjuder. Politiskt förankrade beslut om långsiktighet och riktning har inte tagits och en månad-för-månad-strategi har praktiserats på operativ nivå. Detta resulterar bland annat i att delar av Kristianstads vuxenutbildning köps in via externa utbildningsföretag där den fysiska undervisningen fullgörs i Malmö/Lund-området.

I Skåne finns en gymnasiesamverkan som består av alla 33 skånska kommuner samt kommunerna i västra Blekinge. För den kommunala vuxenutbildningen är regionen indelad i fyra primära samverkansområden som ansvarar för planering och dimensionering av utbildningsutbudet. Kristianstad ingår i Nordöstra Skånes samverkansgrupp tillsammans med Bromölla, Hässleholm, Osby och Östra Göinge. Utöver primära samverkansavtal finns möjlighet att sluta sekundära samverkansavtal. Det innebär bland annat att kommuner har möjlighet att ingå i avtal utanför det primära samverkansområdet.

Det pågår idag en centralisering av yrkesvux i Skåne där ett sekundärt samarbetsavtal är under framtagande. Utvecklingen bedöms drivas av relativt starka viljor från region, stat och vissa kommuner som för Skånes kommuner i en riktning mot *ett* primärt samverkansavtal (i stället för fyra). Det sekundära samverkansavtalet kan ses som en signal på detta. I ett troligt framtidsscenario kommer "fritt sök" kunna praktiseras mellan alla Skånes kommuner. Det kommer att medföra att sökanden till alla vuxenutbildningar

i Skåne kommer att antas på samma villkor, oavsett hemkommun. Sannolikt kommer detta att innebära att Kristianstads kommuns statsbidragsfinansierade platser på inköpt vuxenutbildning i Malmö/Lundområdet i hög grad kommer att sökas och besättas av elever med kortare fysiskt pendlingsavstånd än från Kristianstad kommun.

För de medborgare som finns tillgängliga för arbetsmarknaden i kommunen bedöms yrkesvux vara ett gott verktyg för etablering. Om yrkesvux i högre grad än idag ska kunna utnyttjas behöver samarbeten och kombinationer med kommunens utbildningar i svenska språket utvecklas. Denna möjlighet, som kräver ett relativt välutvecklat samarbete på operativ nivå, försvåras av en vuxenutbildning som genomförs av externa aktörer, dessutom på annan ort.

En annan aspekt att ta hänsyn till är den utveckling som Skolinspektionen signalerar mot ett ökat fokus på kvalitet i undervisning inom vuxenutbildningen. En rimlig slutsats är att mer tid och kvalitet kommer att behöva läggas på pedagogens möte med eleven. Även denna aspekt pekar på bristerna med att erbjuda undervisning med långt pendlingsavstånd.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att det finns risker att Kristianstad med nuvarande upplägg inte bara tappar utbildningsmöjligheter utan även bidrar till ett flöde av studerande bort ifrån kommunen. Samtidigt går kommunen miste om den attraktivitet som utbildningsplatser på plats i Kristianstads kommun skulle kunna ge både elever och näringsliv.

En samlad vuxenutbildning

Med styrgruppens medskick om att *Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning* behöver belysas i relation till val av huvudman, presenteras en analys med för och nackdelar ur olika perspektiv. De två tidigare utredningarna har förordat arbete och välfärdsnämnden (AVN) som huvudman. Inget nytt har framkommit i denna genomlysning som pekar på en annan bedömning, förutom just frågan om att samla gymnasiet och vuxenutbildningen under samma huvudman.

Förslaget som beskrivs handlar om för- och nackdelar med att vuxenutbildningen knyts samman med gymnasieutbildningen med barn- och utbildningsnämnden som huvudman (BUN). Alternativet, att samla gymnasie- och vuxenutbildningen under AVN som huvudman, beskrivs inte

eftersom det inte bedöms vara rimligt på grund av ekonomiska och storleksmässiga förutsättningar en sådan flytt skulle innebära. AVN skulle då bli ansvarig för en organisation som är mer än dubbelt så stor som idag.

Vuxenutbildningen, gymnasiet och BUN

Med BUN som ansvarig huvudman knyts vuxenutbildningen ihop med gymnasiet, vilket skapar flera möjligheter, både politiskt, ekonomiskt och kvalitetsmässigt, men innebär också vissa utmaningar. Samlas all utbildning under ett gemensamt paraply får kommunen en stor utbildningsförvaltning men där de ekonomiska fördelarna kan överväga att förvaltningen växer. Tabellen ger en kort och strukturerad överblick av för- och nackdelar på en övergripande nivå utifrån tre olika perspektiv; politiskt, förvaltning och elever. Kommande stycke bygger på tabellen.

Perspektiv	Fördelar	Nackdelar
Politiskt	* Samlad politisk styrning och tydligare ansvar * Helhetsgrepp om kompetensförsörjning och resursfördelning * Helhetsansvar för hela utbildningspolitiken * Enhetliga politiska mål och kvalitetskrav	* Gymnasieskolans uppdrag kan politiskt väga tyngre än vuxenutbildningens
Förvaltning	Samordnade resurser (lokaler, personal, administration) * Gemensamma kvalitets- och uppföljningssystem * Ökad flexibilitet i planering och utbud * Kompetensutveckling mellan verksamheterna * Gemensam marknadsföring	* Olika regelverk och styrlogiker * Ökad organisatorisk komplexitet * Intern resurskonkurrens
Elever	* Tydligare utbildningsvägar och övergångar * Ökad tillgång till utbildningsutbud * Tydlig information utgår från elevers och inte huvudmännens behov * Likvärdig kvalitet och stöd	* Minskad flexibilitet för vuxenelever (SFI) * Längre besluts och anpassningstider då beslut rörande vuxenutbildningen kan behöva passera flera led * Minskad flexibilitet för de målgrupper som idag har behov av ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning

Tabell över för- och nackdelar med att gymnasiet och vuxenutbildningen samlas under BUN

Gemensamma resurser och effektivare användning

Det är viktigt att en samlad vuxenutbildningen planeras utifrån en strategisk nivå med god politisk förankring. Vuxenutbildningens yrkesutbildningar bedrivs på gymnasial nivå vilket innebär att samma behov av investeringar,

som i vissa fall kan vara omfattande, finns i de båda skolformerna. Idag upphandlar vuxenutbildningen utbildningar som kommunen inte har möjlighet att arrangera själva. Med vuxenutbildningen under samma huvudman som gymnasiet ökar möjligheten att arrangera utbildningar i egen regi eftersom lokaler, som idag står tomma efter skoltid på gymnasiet, kommer kunna användas i större utsträckning. Det innebär ökade förutsättningar att skapa utbildningar som kräver mycket utrustning (verkstäder, labb, kök med mera).

Förutom ökade möjligheter för att sam använda lokaler finns det också fördelar när det gäller lärartjänster. De som arbetar inom vuxenutbildningen och gymnasiet är till stor del utbildade gymnasielärare. Genom att tillhöra samma huvudman finns det både praktiska och arbetsvillkorsmässiga fördelar då lärarna får möjlighet till att byta och kombinera sina tjänster utan att byta huvudman. Alla får tillgång till samma professionella HR-, IT-, elevhälso- och pedagogiska stöd, vilket ökar kvaliteten när hela organisationen arbetar enhetligt och systematiskt med fokus på stark undervisningskvalitet och god undervisning.

Med vuxenutbildningen och gymnasiet under samma huvudman går det att stärka den strategiska styrningen genom att driva satsningar och marknadsföra utbildningar på ett helt annat sätt än vad som görs idag. Politiskt ökar förutsättningar för att bistå med en tydligare synkning av utbildningar inom gymnasiet och vuxenutbildningen. Organisationen blir lättare att styra utifrån kravet om att arbetsmarknadens behov ska styra utbildningsutbudet i lika stor utsträckning som medborgarnas behov.

Operativt blir det lättare att planera och fördela resurser, till exempel genom att öka eller minska vissa utbildningar. Detta underlättas när vuxenutbildningen är organisatoriskt kopplad till gymnasiet, eftersom risken annars är att samma uppdrag tolkas på olika sätt. När verksamheterna tillsammans tolkar behov och planerar vilka utbildningar som ska skalas upp eller ner, blir det enklare att uppfylla samordningskravet på ett kvalitativt sätt.

Slutsatsen är att behovet av organisering av gymnasieskolan och vuxenutbildningen i samma huvudman är betydande särskilt om yrkesvuxutbildningar framöver ska bedrivas i ökad kommunal regi på plats i Kristianstad. På längre sikt innebär det även att kommunen stärker sina

möjligheter att behålla kompetens lokalt och möjliggör också för en ökad inflyttning, eftersom man då kan erbjuda ett bredare utbud av vuxenutbildningar i egen regi. Kommunen kommer givetvis fortsätta att samverka med andra kommuner, men det förutsätter samtidigt att den interna samverkan mellan gymnasiet och vuxenutbildningen utvecklas och stärks. För att lyckas krävs en tydlig balans mellan vilka utbildningar kommunen själv bör erbjuda och vilka utbildningar som behöver upphandlas.

Målgrupper som kan påverkas i högre grad

Nackdelarna med BUN som huvudman handlar om de målgrupper som behöver kombinera olika insatser för att närma sig arbetsmarknaden och där insatserna genomförs av mer än en förvaltning. För att inte tappa målgruppernas behov behöver därför samverkan mellan arbete- och välfärdsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen vara av hög kvalitet, något som nya nationella beslut ytterligare understryker.

Regeringens beslut om aktivitetskrav riktar sig till vuxna som erhåller ekonomiskt bistånd och som kan delta i aktiviteter för att närma sig arbetsmarknaden. Kravet syftar till att få fler i arbete och bli självförsörjande. I praktiken innebär det att kommuner ska erbjuda aktiviteter till målgrupper som omfattas av kravet och att deltagandet är ett villkor för att erhålla ekonomiskt bistånd. I arbete och välfärdsförvaltningen har aktivitetskravet utvidgats till en aktivitetsgaranti som omfattar alla om uppbär ekonomiskt bistånd, oavsett skäl. En annan del i regeringens bidragsreform är införandet av bidragstaket, som bland annat kommer medföra en begränsning av ekonomiskt bistånd för större hushåll. Tillsammans med aktivitetskravet innebär det att kommunen behöver ha starka och flexibla processer som möjliggör för medborgarna att kombinera olika insatser. Att kunna kombinera insatser parallellt har visat sig framgångsrikt. Arbetssättet används idag inom arbete och välfärdsförvaltningen, vilket lett till att samarbetet mellan vuxenutbildningen och de enheter som arbetar med arbetsmarknadsinsatser blivit stabilare. Att "tappa" vuxenutbildningen till barn- och utbildningsförvaltningen innebär att arbetsmarknadsprocesserna blir sårbara, då utbildning är en del av de aktiviteter som kombineras med andra insatser. Det finns en risk att arbetet bromsas in, och att de utvecklingsprocesser som pågår i relation till den nya socialtjänstlagen och omställningen inom arbete- och välfärdsförvaltningen också påverkas.

För de elever som läser SFI, svenska för invandrare, finns också risken att drabbas av att vuxenutbildningens huvudman inte är arbete och välfärdsnämnden. Utredningar från utbildningsdepartementet visar på behov av och förslag om, att utan krångel kunna kombinera SFI med arbete eller arbetsmarknadsinsatser. SFI ska vara ett verktyg för snabbare etablering och inte en isolerad skolform.² Tanken är språkinläring och arbete samtidigt, inte SFI först och arbete sen. Denna flexibilitet i processerna ägs idag av arbete och välfärdsförvaltningen. Till det kommer också en tidsgräns som begränsar rätten att läsa SFI till tre år och som började gälla januari 2026. Tappar förvaltningen vuxenutbildningen riskerar elever att drabbas av mindre flexibla processer som ägs av två huvudmän, i stället för en. Alternativet, att SFI skulle ligga kvar under arbete och välfärdsnämnden som huvudman, är inte aktuellt eftersom syftet med att samla vuxenutbildningen under en huvudman grundar sig på kommunrevisionens bedömning och kommunstyrelsen beslut om en sammanhållen vuxenutbildning.

Det är lätt att tänka att samverkan ska ske oavsett huvudman, alla verkar trots allt inom en och samma kommun. Historien är emellertid full av exempel på att detta är svårt då organisatoriska förutsättningar såsom uppdrag, resurser, prioriteringar och styrning ibland utgör hinder för en fungerande samverkan. För de målgrupper som riskerar att hamna mellan stolarna finns behov av politiska beslutade arbetsmarknadsprocesser som är tydliga och stabila över tid. När politiken tydliggör och långsiktigt säkrar arbetsmarknadsprocesserna stärks förmågan att styra, följa upp och leverera värde för de målgrupper som behöver stödet mest. Det skapar en gemensam riktning för samtliga aktörer, minskar osäkerhet i uppdrag och finansiering, och gör det möjligt att arbeta mer systematiskt med samordning, tidiga insatser och kontinuerlig uppföljning.

² Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, SOU 2020:66, Utbildningsdepartementet
Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) Prop. 2025/26:10;; Utbildningsdepartementet

Styrgruppens inriktning

Varje beslut har oftast en baksida, och det gäller även dagens uppdelade huvudmannaskap, vilket framkom i revisionen genom bland annat;

- olika tolkningar av uppdrag
- ej ekonomisk hushållning med skattemedel
- otydlig kommunikation. Fler informationskanaler och olika rutiner gör det svårare för elever att navigera

Två tidigare utredningar har föreslagit att vuxenutbildningen ska samlas under AVN. Frågan om att gymnasiet och vuxenutbildningen kan behöva organiseras under samma huvudman är det som ligger till grund för en ny bedömning. Intervjuer har genomförts med medarbetare, framför allt chefer inom arbete och välfärdsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Samtliga menar att det primära är *att* vuxenutbildningen samlas och det sekundära är *var*. Det är en professionell syn på uppdraget som styr och vad som blir bäst för medborgarna.

Styrgruppen ser att de politiska, ekonomiska och kvalitetsmässiga fördelarna med att vuxenutbildningen ligger under samma huvudman som gymnasiet överväger tidigare bedömningar. Styrgruppen har därför valt inriktningen att en samlad vuxenutbildning bäst organiseras under barn- och utbildningsnämnden. Inriktningen grundar sig på att det finns stora fördelar med att vuxenutbildningen och gymnasiet lättare kan använda gemensamma resurser mer effektivt. Det ger också en ökad möjlighet att styra utbildningsbehoven utifrån kravet att arbetsmarknadens behov ska väga lika tungt som medborgarnas önskemål. Genom en samlad organisation får kommunen också bättre förutsättningar att driva satsningar och marknadsföra utbildningar på ett mer samordnat sätt. Det skapar även ökade möjligheter att arrangera utbildningar i egen regi, vilket i sin tur kan stärka kommunens attraktivitet och kan bidra till ökad inflyttning.

Förändringar för förvaltningarna

Styrgruppens inriktning innebär förändringar för både arbete och välfärdsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen, i synnerhet för den förstnämnda.

Arbete och välfärdsförvaltningen befinner sig redan i en förändringsprocess. Med ny lagstiftning, nya uppdrag och ett tydligare fokus på medborgarnas

behov har ett omfattande omställningsarbete bedrivits inom förvaltningen sedan 2024. Arbetet har involverat hela organisationen och resulterat i en ny organisationsstruktur som träder i kraft i april 2026. Vuxenutbildningen inom arbete och välfärdsförvaltningen ligger organisatoriskt inom verksamheten Utbildning och arbete med cirka 100 medarbetare. För hälften av medarbetarna innebär det en ny huvudman under BUN och för den andra hälften att verksamheten krymper under AVN.

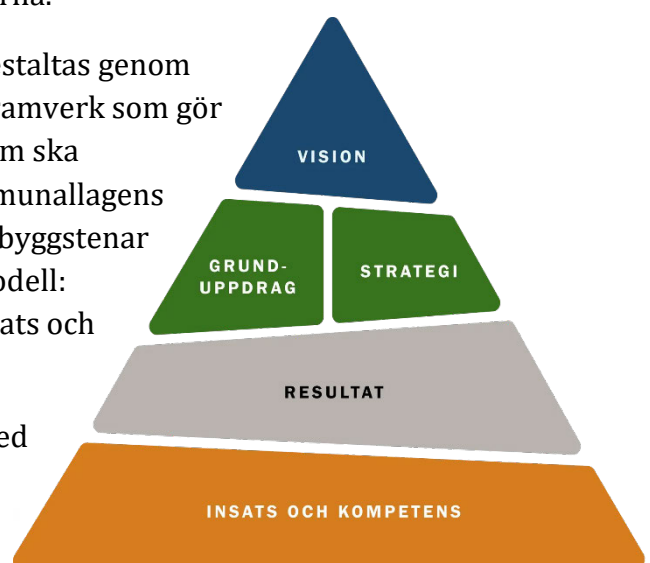
Denna utredning har fokuserat på att ta fram underlag som underlättar valet av huvudman. Inför ett politiskt beslut om en samlad vuxenutbildning under BUN behöver en risk- och konsekvensbedömning genomföras. Där behöver det framkomma vad ett samlat huvudmannaskap för vuxenutbildningen innebär för både arbete och välfärdsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen.

Långsiktig strategisk styrning

För att kunna möta framtidens behov av välfärd behöver både organisation och förvaltningsstruktur kunna hantera omvärldens förändringar inom ramen för hur kommunen styr och leds. Kommunal styrning ska fungera så att politiska beslut fattas demokratiskt, genomförs effektivt av förvaltningar och bolag och följs upp på ett transparent sätt. Det kräver tydliga mål, en klar ansvarsfördelning mellan politiker och tjänstepersoner, god ekonomisk kontroll och en aktiv dialog med medborgarna.

Kristianstads kommuns styrmodell, som gestaltas genom triangelillustrationen, utgör det praktiska ramverk som gör detta möjligt. Den innehåller byggstenar som ska underlätta att den politiska viljan och kommunallagens krav får genomslag. Illustrationen visar de byggstenar som tillsammans utgör kommunens styrmodell: vision, grunduppdrag, strategi, resultat, insats och kompetens.

När innehållet i delarna hänger samman med den politiska viljan och styrmodellen fungerar, skapas tydlighet och förtroende.

Det gör det enklare för medborgarna att förstå, påverka och följa kommunens arbete. Utan en fungerande styrmodell påverkas medborgarna negativt vilket kan leda till:

- otydlig service och kvalitet
- att otydliga beslutsprocesser skapar osäkerhet och minskat förtroende
- begränsad möjlighet till insyn och påverkan
- ojämn tillgång till välfärdstjänster
- försämrade långsiktig utveckling, kommunen agerar reaktivt i stället för strategiskt

Styr- och ledningsmodellen ska alltså ge översikt över kommunens hela styrsystem och skapa en röd tråd från vision till det dagliga arbetet i verksamheterna. Man kan fråga sig om jag som medarbetare utför mitt arbete bättre bara för att det finns en kommunal vision? Eller om jag som medborgare får en bättre service för att det finns strategiska mål? Svaret beror på hur väl kommunen använder styr- och ledningsmodellen, omsätter innehållet och levererar värde till medborgarna. Det finns gott om exempel på när svaret är ja, men också exempel på både nja och nej. Detta kapitel handlar om vad detta kan bero på.

Vad styr- och ledningsmodellen består av

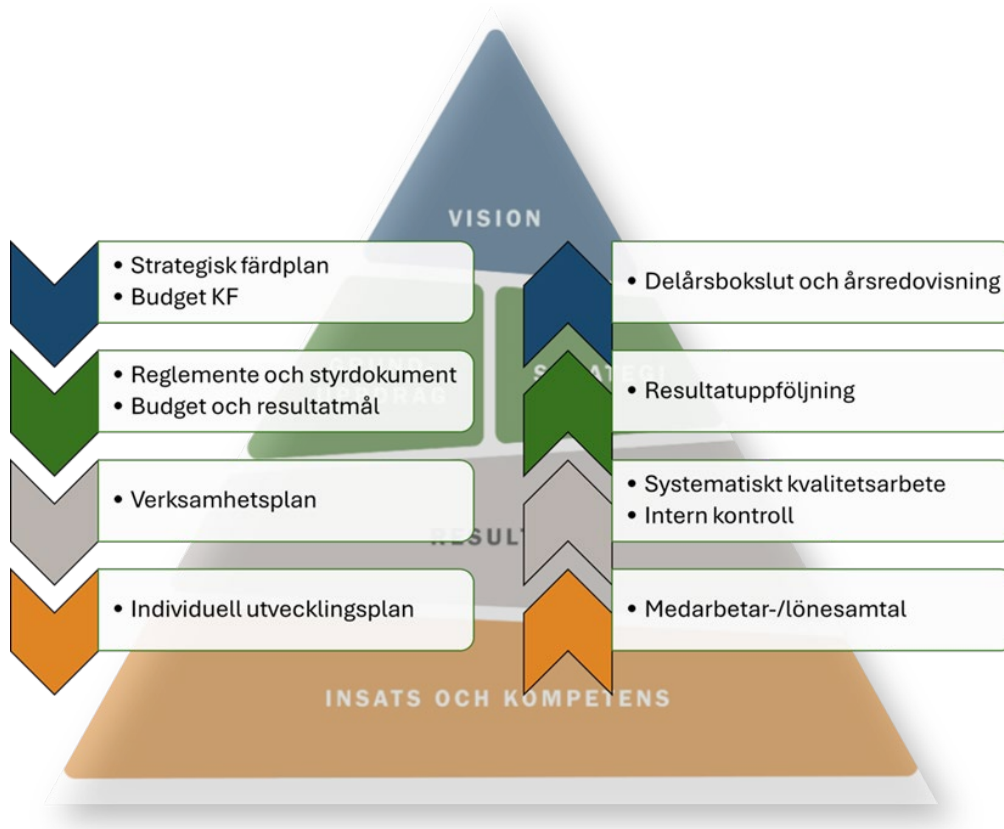
Kristianstads kommun styrs genom att kommunfullmäktige fastställer en övergripande vision, "Vi lyfter tillsammans". En vision kan ibland ses som en slogan men syftet är betydligt större. Visionen ska fungera som en kompass som ger långsiktig riktning, oavsett politiska förändringar. Den ska också vara en gemensam utgångspunkt för att det arbete som görs, just tillsammans i kommunen, skapar mervärde för medborgarna. Risken för att en vision framstår som mer av en slogan än en långsiktig riktning är om det som bär upp visionen inte är stabilt.

För att arbeta med visionen har kommunen brutit ner den till en strategisk färdplan. Färdplanen är politikens prioriteringar på fyra års sikt, över två mandatperioder och spänner över hela kommunkoncernen. Tre målområden lyfts fram i den strategiska färdplanen; arbetsmarknad, trygghet och utbildning. Begreppet strategi kan i en kommunal kontext förklaras som konsten att tillsammans använda styrning och ledning så att värdet för

medborgarna lyfter. Det innebär att ju bättre nämndernas och styrelsernas mål möter den strategiska styrningen, desto högre värde för medborgarna inom de prioriterade områdena; arbetsmarknad, trygghet och utbildning.

Nämnders och styrelsernas mål syftar till att den politiska viljan får genomslag, både i förvaltningar/bolagen och i hela kommunkoncernen. Förvaltningarnas och bolagens uppdrag är att bedriva verksamhet genom att göra rätt insatser och ha rätt kompetens för att nå målen. Hur strategiska mål, medel och resultat hänger samman säger något om hur kommunen förmår lyfta tillsammans. Bakom dessa begrepp finns konkreta arbetsmoment som alla kommuner behöver hantera såsom budgetarbete, politiska mål, verksamhetsplaner, medarbetarsamtal, systematiskt kvalitetsarbete och resultatuppföljning. För att dessa delar ska skapa verkligt värde för medborgarna behöver de hänga ihop och utgå från den politiska viljan, både strategiskt och visionärt.

Triangelillustrationen visar de olika arbetsmomenten och hur de samspelar inom styr- och ledningsmodellen. Tillsammans kan dessa delar ses som pusselbitar där den färdiga bilden visar vilket värde medborgarna får. Ju bättre delarna hänger samman, desto tydligare blir helhetsbilden.

För att återvända till frågan om jag som medarbetare utför mitt arbete bättre för medborgarna bara för att vi har en vision, är svaret ja. Visionen skapar en tydlig inriktning för hur arbetet ska planeras, styras och utvärderas, så att det hänger ihop med både kommunallagen och politikens inriktning.

Brister inom styrmodellen

Kommunen har ringat in utmaningar som påverkar det kommunala välfärdsuppdraget, både i nutid och framtid. Utmaningarna gäller inte endast för Kristianstads kommun, även övriga kommuner och regioner arbetar med att rusta sig för att kunna leverera välfärd oavsett omständigheter.

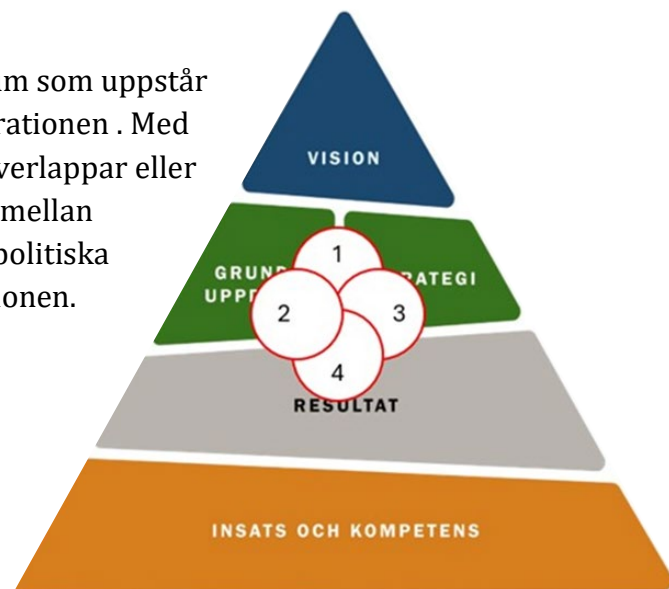
- Befolkningsminskning – Första minskningen på nästan 30 år
- Åldrande befolkning – Fler äldre, färre barn föds
- Kompetensförsörjning – Svårigheter att attrahera och behålla arbetskraft
- Klimatförändringar – Påverkar jordbruk, infrastruktur och livsmedelsproduktion
- Miljöomställning – Behov av hållbara transporter och minskade utsläpp
- Social sammanhållning – Utmaningar med integration, segregation och trygghet
- Ekonomisk hållbarhet – Minskande skatteunderlag och ökade välfärdskostnader
- Utbildning och innovation – Behov av att rusta invånare för framtidens arbetsmarknad
- Infrastruktur och tillväxt – Krav på utveckling av kollektivtrafik och bostäder

Det som utmärker dessa utmaningar är att de adresserar hela kommunens ansvarsområde och inte bara en nämnds. I jämförelse med 15–20 år tillbaka är det idag utmaningar av större omfattning. De korsar gränser, organisatoriskt såväl som juridiskt, och skapar osäkerhet om ansvar. Det är komplexa problem som utmanar kommuners styr- och ledningsförmågor. Kommunens vision "Vi lyfter tillsammans" är en vägvisare för hur utmaningarna bör adresseras, tillsammans i strukturerad samverkan.

I genomlysningen framkommer det att delarna inom styrmodellen inte fullt hänger ihop vilket påverkar kommunens utveckling. För att hantera både nutida och framtida utmaningarna behöver styr- och ledningsmodellen tillämpas med högre kvalitet. Om inte, riskerar det att leda till en försämrad långsiktig utveckling.

Fyra brister har identifierats i de mellanrum som uppstår inom styr- och ledningsmodellen, se illustrationen. Med mellanrum menas de delar där ansvaret överlappar eller faller mellan stolarna, alltså i gränstorna mellan politik och tjänsteorganisation, inom den politiska organisationen och inom tjänsteorganisationen.

1. Politiska beslut och effekter
2. Politikens processer
3. Styra för effekt och värde
4. Samhällsbyggnadsprocesser och näringslivet

Det är just i dessa gränssytor som det ibland brister, inte för att organisationen är fel utformad, utan för att processerna inte är tillräckligt sammanhållna. Det bedöms därför kunna lösas genom att stärka styr- och ledningsprocesser. Därför föreslås inga förändringar av kommunens organisation eller förvaltningsstruktur, eftersom både utmaningarna och lösningarna finns i processerna.

Följande text beskriver vad de fyra inringade bristerna innebär. Rapporten avslutas med en sammanfattning, analys och rekommendationer för kommande mandatperiod.

1. Politiska beslut och effekter

Kristianstads kommun tycks ha en kultur av "starka nämnder" med stort handlingsutrymme, tydligt ansvar och ett starkt självstyre. I en omvärld mer stabil än idag har traditionen med starka nämnder säkert fungerat väl, eftersom utmaningar till stor del kunnat lösas inom respektive nämnd. Idag utmanas stabiliteten och välfärdsuppgiften av komplexa problem, framför allt genom de samhällsutmaningar som kommunen tydligt ringat in.

Det finns en naturlig tendens att fokusera på den egna nämndens eller verksamhetens perspektiv, vilket kan göra det svårare att alltid se den

gemensamma nyttan för hela kommunen. Att stärka den gemensamma helhetssynen lyfts därför fram som viktigt i flera av kommunens styrande dokument, där fokus ligger på att styra och leda för kommunkoncernens bästa.

"Styrningen ska präglas av ett helhetstänkande, det vill säga Kristianstads kommuns bästa är överordnat verksamhetsmässiga särintressen" Budget 2026

"Strategisk färdplan 2025–2028 gäller för hela kommunkoncernen och är en gemensam kraftsamling kring tre strategiska områden: utbildning, arbetsmarknad, trygghet." Strategisk färdplan 2025–2028

Det finns emellertid utmaningar med att leda och styra för så kallat systemeffekter för hela kommunen. Systemeffekter handlar kortfattat om att leda och styra över organisatoriska gränser för verklig effekt och värde för medborgarna. Det kallas också för att styra och leda tvärsektoriellt. I genomlysningen framkommer det spänningar mellan, å ena sidan "starka nämnder", å andra sidan "leda för systemeffekter". Det visar sig i mellanrummet mellan grunduppdrag och strategi (cirkel 1, illustrationen) genom att det som är tänkt att ge kommunövergripande effekter haltar. Exempel på detta är att resultatmålen, ytan för politisk styrning, inte används fullt ut. Ett annat är att beslut i kommunstyrelsen, som riktar till alla förvaltningar, inte alltid får avsedd effekt.

Resultatmål

Morgondagens resultat hänger ihop med hur väl kommunen omsätter välfärdsarbete inom styr- och ledningsmodellen och visar på värdet för medborgarna. Resultatmålen är politikens ytor för styrning och tillsammans med budget är de två av politikens mest centrala styrverktyg. När beslut om budget tas i kommunfullmäktige lägger oppositionen fram skuggbudgetar som visar på deras ekonomiska prioriteringar. På nämndsnivå är det inte lika vanligt med skuggbudgetar men frågan om ekonomiska prioriteringar genererar politisk diskussion.

Det framstår som att resultatmålen av tradition har behandlats på olika sätt av nämnderna. Där budget signalerar politisk vilja signalerar resultatmålen till stora delar opolitisk styrning. Det är inte något specifikt för just denna mandatperiod eftersom mönstret är synligt under tidigare perioder.

Tabellen visar ett urval av resultatmål från delårsrapporten 2025. Från varje nämnd har det första målet valts förutom hos en, som hade samma som en annan nämnd. Där valdes det sista.

Urval av resultatmål, 2025	
Välfärdsbrottslighet - Minst 10 uppföljningsinsatser för att motverka välfärdsbrottslighet	
Nöjda huvudmän	
Genom att genomföra insatser med syfte att skapa god dialog och samverkan med näringslivet ska företagsklimatet i Kristianstad förbättras	
Minskad mängd förbrukad energi anläggning	
Arbeta med förebyggande insatser	
Förenkla dialogen med medborgare och verksamheter	
Andel simkunniga åk 5 bland de som deltar i obligatoriska simskolan	
Andelen elever som nått kunskapskraven för läsförståelse i åk 1 är högre än föregående år	
Yrkesutbildningar leder till arbete eller vidare studier för kvinnor och män	
Tryggt på äldreboendet - Förbättra resultatet jämfört med 2024	

Ytterligare exempel på resultatmål visar att de inte signalera någon tydlig politisk vilja. I stället fokuserar flera på interna delar av organisationen, till exempel på vad som ska genomföras oavsett politisk styrning och vilka lagkrav som måste uppfyllas.

Exempel på resultatmål	
Lagkrav	Godkänt dricksvatten
Göras	Arbeta med förebyggande insatser
Inåt (och görande)	Omställning till Nära vård och framtidens socialtjänst - ta fram en aktivitetsplan

Att leverera godkänt dricksvatten, arbeta förebyggande och ta fram en aktivitetsplan är självfallet viktiga delar i kommunalt arbete som ger medborgarna god service och kvalitet, men de är inte politiska mål. Resultatmålen ger intryck av politisk enighet och adressera ett slags görande av det som redan är reglerat genom lag, kontroller och handlingsplaner. Naturligtvis finns det exempel på resultatmål som bär spår av politik men de är inte i majoritet. Det resulterar i en otydlig styrning där mål finns på papper men de ekonomiska resurserna kan styra åt ett annat håll. Om den politiska

styrningen inte syns i resultatmålen kan det vara relevant att fråga om den sker på annat håll, utanför kommunens styr- och ledningsmodell.

Beslut för alla

Det är välkänt att det kan vara utmanande att styra och leda tvärsektoriellt över flera förvaltningar och politikområden. Olika lagkrav och mål kan ibland krocka med varandra och leda till målkonflikter. Samtidigt ligger ett centralt styrverktyg, budgeten, i den vertikala styrningen. Eftersom varje förvaltning eller bolag har sin egen budget uppstår ofta svårigheter när resurser ska prioriteras utifrån gemensamma, kommunövergripande behov. När kommunstyrelsen fattar beslut, som ska gälla flera/alla nämnder, kan det därför uppstå utmaningar om;

- ansvarsfördelning
- olika organisatoriska förutsättningar
- implementering i ordinarie processer
- uppföljning och styrning
- politiska och verksamhetsmässiga målkonflikter

Intervjuerna visar att det finns återkommande utmaningar när politiskt beslutade, tvärsektoriella utvecklingssatsningar ska genomföras, exempelvis inom hållbarhet, integration och jämställdhet. Även om besluten formellt gäller hela kommunen uppfattas de inte alltid som bindande för alla nämnder och bolag. Det leder till oklarheter kring ansvar, mandat och förväntningar, både för politiker och för de tjänstepersoner som ska genomföra arbetet.

När ett beslut i kommunstyrelsen om insatser som är tvärsektoriella, inte uppfattas som gällande för alla nämnder riskerar enskilda förvaltningarna att tolka uppdraget utifrån sina egna prioriteringar och förutsättningar. Vissa går vidare och påbörjar arbetet, medan andra avvaktar. Det leder till olika ambitionsnivåer och en bristande likvärdighet i genomförandet.

Tvärsektoriella insatser adresserar ofta områden som i grunden berör förvaltningarnas ordinarie arbetssätt. Det betyder att nya arbetssätt ska implementeras samtidigt som ordinarie uppdrag ska fortsätta fungera. Utan ett tydligt uppdrag från och mellan beslutande politiker till samtliga nämnder, blir det svårt för verksamheterna att prioritera hur, när och i vilken omfattning de ska integrera de nya uppdragen i sin vardag.

Om beslut inte ses som gemensamma uppstår frågor om vem som faktiskt ansvarar för resultaten. Effekter som är tänkta att nå medborgarna,

exempelvis förbättrad service, ökad jämlikhet eller stärkt hållbarhetsarbete, kan försenas eller ute. Detta påverkar både legitimiteten för arbetet och politikens möjligheter att se resultat av sina beslut.

Förslag till kommande mandatperiod – politiska beslut och effekter

- Använd resultatmålen för politisk styrning och tydliggör vilket värde de skapar för medborgarna
- Genomför årliga uppföljningar i kommunstyrelsen för att säkerställa att beslut gett avsedd effekt³
- Utveckla ärendeflödet inom kommunledningskontoret för planering och uppföljning av ärenden
- Stärk den politiska förankringen och säkerställ att den högsta tjänstemannaledningen kan stödja och underlätta genomförandet av politiska beslut i tvärsektoriella uppdrag och processer som involverar flera förvaltningar.

2. Politikens processer

Mycket av politikens arbete är tydligt och enkelt att följa. Formella beslut i nämnder och kommunfullmäktige, liksom offentliga handlingar, kallelser och protokoll, är öppna och dokumenterade och därmed lättillgängliga för både medarbetare och medborgare. Samtidigt finns det delar av politikens processer som är mindre synliga. Det beror dels på att vissa moment i det politiska arbetet medvetet sker i bakgrunden och formas i förberedande forum och partigrupper innan ärenden når de formella beslutsarenorna. Detta avsnitt beskriver de mindre synliga processerna, det vill säga de aktiviteter och händelser som bärs av politiken. Att dessa inte alltid är synliga är helt naturligt, men de påverkar ändå organisationens effektivitet. När de politiska processerna fungerar smidigt får medborgarna i slutändan en mer effektiv välfärd.

För att beskriva hur politiska processer fungerar talas det ibland om "politiska hängrännor". Det kan liknas vid de strukturer som bär upp och leder politikens arbete framåt. De bygger på en kombination av struktur, kultur och kommunikation, och skapar en tydlig väg för hur frågor rör sig mellan partier, kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder och

³ Kommunfullmäktige är i det här förslaget exkluderat eftersom det idag finns rutiner för att följa upp verkställigheten.

partigrupper. Att de politiska hängrännorna är stabila visar sig bland annat i att det finns en röd tråd från kommunfullmäktiges beställning av kommande års verksamhet, via nämndernas beslutade mål, till det värde som slutligen levereras till medborgarna. Eftersom politiken framför allt anger den övergripande riktningen blir stabila politiska processer en central förutsättning för att arbetet ska fungera väl.

En annan vanlig förenkling är att beskriva uppdelningen mellan politik och verksamheten som "vadet" och "huret". "Vadet" handlar om politikernas ansvar; de beslutar om vad som ska göras. "Huret" handlar om hur detta ska genomföras och är verksamhetens uppdrag. Även om modell är en förenkling, eftersom gränserna ibland överlappar, hjälper den till att tydliggöra att politiken fattar besluten och att verksamheterna ansvarar för genomförande. Detta skapar en stabilitet som är viktig för både styrning och utförande. Om "vadet" inte genomsyras av politisk styrning och debatt, bland annat utifrån resultatmål- och uppföljning, blir "huret" försvagat. När det sker minskar möjligheten för politiken att styra inom sina ramar. För medborgarna innebär det att skillnaderna mellan partierna blir mindre tydliga, svårare att utvärdera och att fokus riskerar att flyttas från sakfrågor till detaljer och personfrågor. Risker är att den politiska styrningen sker någon annanstans, inom ett annat styrsystem eller i detaljer inom "huret".

Hur politik förs inom "vadet" och hur de politiska hängrännorna/processerna fungerar, är inte huvudfokus för denna rapport. Däremot *att* det påverkar kommunens välfärdsuppdrag är ändå värt att lyfta fram. Kommunen möter komplexa utmaningar, och därför är det viktigt med stabila politiska strukturer som håller ihop arbetet i hela kommunen.

Förslag till kommande mandatperiod – politiska processer

- Stärk och systematisera de politiska processerna/hängrännorna
- Stärk kunskapen om tvärsektoriell styrning

3. Styra för effekt och värde

Förutsättningarna att styra och leda hänger nära samman med vilket mandat styr- och ledningsfunktioner har. Ett tydligt mandat ger handlingsutrymme, legitimitet och avgör hur långt en chef kan gå i att samordna och driva organisationen framåt. Utan ett förankrat mandat riskerar styrningen att bli osäker och mer personburen än funktionell. I detta sammanhang är det

relevant att beskriva hur kommundirektörsfunktionens mandat är utformat eftersom den har en central roll i att samla organisationen och säkerställa att politiska beslut får genomslag.

Kommundirektörs mandat i Kristianstad och i Sverige

Sen 2001 har Kristianstads kommun haft funktionen kommundirektör. I relation till förvaltningscheferna har funktionen alltid varit av samordnande karaktär och inte som övergripande chef. På kommunens hemsida finns instruktionerna för kommundirektören där funktionens roll i förhållande till övriga nämnder och förvaltningar samt kommunala bolag beskrivs.⁴

-Kommundirektören ska verka för att alla förvaltningschefer i sitt uppdrag anlägger ett kommun- och/eller koncernövergripande perspektiv och förhållningssätt.

-Kommundirektören har ett ansvar för samordning mellan förvaltningschefer exempelvis genom ledning av chefsgrupper eller i speciella utvecklingsprojekt.

För att jämföra hur det ser ut i Sveriges kommunerna togs kontakt med Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt med forskare inom fältet kommunal ledning och styrning.⁵ Frågan som ställdes var om det finns underlag på antal/andel av de svenska kommundirektörerna som är chef över förvaltningscheferna i sina respektive kommuner. Svaret blev att det troligtvis inte finns något register över dessa uppgifter med samtliga menade att det vanligaste i Sverige är att kommundirektörerna är chefernas chef och att mandatet för styrning och ledning ligger på en annan nivå än samordnande.

Kommundirektörsföreningens ordförande, Johan Fritz, beskriver tre olika svenska kommunala styrmodeller som kommundirektörer verkar inom. Blandmodellen är den vanligaste för svenska kommuner vilket styrker uppfattningen om att de flesta kommundirektörerna är chefernas chef. Kristianstads kommun styr enligt den politiska modellen.

1. Den politiska modellen
2. Blandmodellen

⁴ Instruktion för kommundirektören. Beslutad av Kommunstyrelsen 2024-12-18.

⁵ Anna Cregård, Rolf Solli, Emanuel Wittberg, Rasmus Broms, Gissur Erlingsson

3. Tjänstepersonsmodellen

Politiska modellen

Beslut om förvaltningschefer ligger hos nämnd eller styrelse, som även kan anställa dem. Kommundirektören är kommunens ledande tjänsteperson enligt lag, men har ingen överordnad chefsroll utan främst ett samordnande uppdrag. Begränsade befogenheter för kommundirektör gör att politiken måste ta större ansvar för att besluta och agera så att samordning fungerar väl. Exempel: Kristianstads kommun

Blandmodellen

Den vanligaste modellen. Kommundirektören är chef över förvaltningscheferna, som anställs under kommunstyrelsen. Direktören leder och samordnar hela förvaltningsorganisationen, vilket avlastar politiken från operativa arbetsgivarfrågor. Förvaltningscheferna svarar fortsatt mot nämnd i verksamhetsfrågor. Exempel: Jönköping, Helsingborg

Tjänstepersonsmodellen

Används främst i kommuner med en samlad tjänsteorganisation. Kommundirektören har fullt arbetsgivaransvar, inklusive anställning och uppföljning av förvaltningschefer. Politiken fokuserar på strategiska beslut medan direktören säkerställer kompetens och samarbete för att genomföra politiska beslut. Exempel: Östra Göinge

Mandatet för kommundirektörsfunktionen i Kristianstad ligger på en samordnande nivå och inte som chefernas chef med mandat att styra de övergripande och horisontella processerna. Det både möjliggör och begränsar genomföranden av politikens prioriteringar.

Näringslivets A-ha!

Inför framtagandet av näringslivsprogrammet 2024 träffade medarbetare inom näringslivsavdelningen cirka 100 företagare i Kristianstads kommun. Träffarna innehöll bland annat presentationer av hur Kristianstads kommun är uppbyggd när det gäller ledning och styrning. De sammantagande reflektionerna över kommunens styr- och ledning från näringslivet handlar om mandatet för kommundirektör. Följande synpunkter och frågor återkom löpande från mötena med näringslivet:

- *Varför är kommundirektören inte chef för förvaltningscheferna?*
- *Hur skall ni få tryck på en fråga då?*

- *Vad görs om en förvaltning inte väljer att prioritera det som kommundirektören eller kommunstyrelsen önskar?*
- *Inte konstigt att kommunen inte rör sig framåt i näringslivsklimatet.*
- *Som VD tycker vi det är konstigt att kommundirektören inte har mandatet.*
- *Då kommer ledtiderna att förbli långa, blir svårt med förändring med denna styrning.*

Att jämföra en kommun med ett företag är inte helt korrekt eftersom både mål och medel skiljer sig åt. Likväl kan kommunens högsta tjänsteperson jämföras med en vd då båda är viktiga länkar mellan styrelse och verksamhet.

Det tredelade chefskapet

Förvaltningscheferna i Kristianstads kommun har tre chefer med olika mandat. Dessa är kommunstyrelsen ordförande (KSO), nämndens ordförande samt kommundirektör. Ansvaret kan kortfattat beskrivas enligt följande:

- Kommunstyrelsens ordförande: formell chef som anställer förvaltningschefer
- Nämndsordförande: leder nämndens politiska arbete
- Kommundirektör: genomför medarbetarsamtal, lönesätter och leder genom samverkan

Den tredelade chefsstrukturen fungerar på olika sätt för dem som berörs men bortsett från de rent erfarenhetsmässiga bedömningarna, utmanar chefsstrukturen arbetet med att skapa en samlad framdrift för kommunen. Den tredelade chefsstrukturen verkar ge olika förutsättningar. Det är inte ett genomgående problem men mönstret är tillräckligt återkommande för att påverka helheten

Ett centralt drag i arbetet med komplexa utmaningar är behovet av tydliga beslutsvägar och en klar förståelse för hur rollerna på de tre chefsnivåerna ska tolkas i olika situationer. Detta blir särskilt viktigt i lägen där prioriteringar eller beslut behöver fattas. I praktiken innebär det att en förvaltningschef inte alltid möter en fullt entydig styrning inför sitt fortsatta arbete. Den variation som uppstår i hur ansvarsfördelningen tillämpas gör att graden av vägledning kan skilja sig mellan olika frågor och mellan olika förvaltningar.

Förslag till kommande mandatperiod – styra för effekt och värde

Otydliga mandat att styra utifrån ett koncernperspektiv riskerar att minska genomslaget för politiska beslut, särskilt när de är övergripande.

Kommunens utmaningar är idag mer komplexa och kan inte lösas inom enskilda nämnder. För att möta dessa behövs en stark gemensam förmåga att driva långsiktiga förbättringar och hantera målkonflikter tillsammans. Det kräver mandat att styra övergripande processer och samordna insatser i hela kommunkoncernen.

- Stärk kommundirektörsfunktionens mandat.
Mandatet behöver ligga i linje med kommunallagens skrivelse om att kommundirektören är kommunens högsta tjänsteman och chef över förvaltningscheferna. Tydliggör mandatet för kommundirektörsfunktionen genom en beskrivning där relationen mellan kommundirektör, nämndsordförande och kommunstyrelsens ordförande klargörs.
- Stärk och utveckla strukturer i *hur* framgångsrikt tvärsektoriellt arbete ska bedrivas

4. Samhällsbyggnadsprocesser och näringslivet

Samhällsbyggnadsprocessen kan förenklat beskrivas som en övergripande process för hur mark och miljö planeras, utvecklas och förvaltas. Det är egentligen lite missvisande att beskriva det som en process eftersom den innehåller flera processer och aktörer, i allt från idé till färdig miljö och förvaltande. Parallellt med denna utredning pågår det också en genomlysning av samhällsbyggnadsprocesserna. För att använda tid och resurser klokt kommer detta avsnitt därför att handla om vad processerna utgör för utmaningar i relation till näringslivet och för den politiska styrningen.

Att samhällsbyggnadsprocesserna är viktiga för politiken är tydligt, inte minst i kontakten med både näringsliv och medborgare, särskilt när något brister. Utmaningar uppstår kring bemötande, långa handläggningstider och svåröverskådliga ärendeflöden, där företag och medborgare kan behöva möta flera olika representanter från olika förvaltningar inom samma ärende. När varje delprocess tar över riskerar helheten att bli otydlig och svår att navigera i. För näringslivet är samhällsbyggnadsprocesser avgörande eftersom de i praktiken avgör hur enkelt det är att starta, utveckla eller investera i kommunen. Tydliga besked, rimliga handläggningstider och en

samordnad väg genom tillståndsfrågor, såsom bygglov, markfrågor, miljötillstånd och serveringstillstånd, skapar förutsättningar för att planera och genomföra näringslivsprojekt. När processerna fungerar väl blir kommunen en möjliggörare som bidrar till investeringar, nya arbetstillfällen och långsiktig tillväxt.

För att ge en bild av hur näringslivet uppfattar samarbetet med kommunen inom samhällsbyggnadsprocesserna görs en genomlysning av mätningar och de kontaktvägar som används. Tillsammans med delar av kommunens mål- och resultatstyrning utgör det ett underlag för att förstå nuläget och identifiera utvecklingsbehov.

Mätningar

För att mäta nöjdhet, service och kvalitet genomför kommunen olika undersökningar. Syftet är att få en bild av vad som fungerar bra och vad som behöver förbättras. En del mätningar väcker emellertid frågor om hur tillförlitliga svaren är och vilken sanning de egentligen speglar. Bilden av näringslivets missnöje med kommunen i relation till samhällsbyggnadsprocesserna, är inte tydlig utan tvärtom ganska svårtolkad.

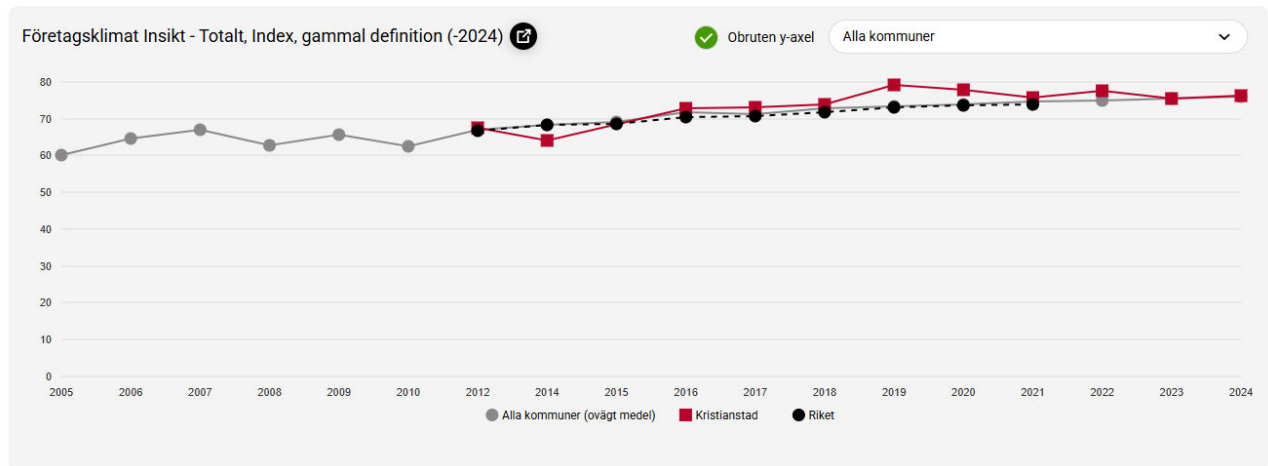
Nöjd-Kund-Index (NKI)

Sveriges regioner och kommuner (SKR) genomför årligen servicemätningen Insikt. Det är en nationell undersökning av hur företag upplever kommunernas service vid myndighetsutövning. Mätningen baseras på en enkät till företag som haft avslutade myndighetsärenden med kommunen under året. Frågorna handlar om bemötande, effektivitet, information, kompetens, rättssäkerhet och tillgänglighet inom följande områden:

- ✓ Bygglov
- ✓ Miljö- och hälsoskydd
- ✓ Livsmedelskontroll
- ✓ Serveringstillstånd

Resultatet presenteras som ett Nöjd-Kund-Index (NKI) och ger kommunerna möjlighet att jämföra resultaten mellan varandra och med tidigare år. 2024 hamnade Kristianstads kommun på index 76 (skala 1–100, hög siffra innebär ett positivt resultat). Mellan 2016 – 2022 samt 2024 ligger Kristianstad på ett

resultat över riket och alla kommuner (ovägt medel). Observera att det saknas data för 99 kommuner vilket ger en viss osäkerhet till resultatet.

Under åren 2022–2024 minskar svarsfrekvensen från 503 till 339 svarande i Kristianstad, vilket innebär en större osäkerhet i resultaten.

Nyckeltal	Område	2022	2023	2024
Företagsklimat Insikt, antal svar, gammal definition (-2024)	Kristianstad	503	364	339
Företagsklimat Insikt, svarsfrekvens, gammal definition (-2024)	Kristianstad	51.8	46.3	41.9

NKI-mätningens styrka är att respondenterna faktiskt har haft avslutade myndighetsärenden med kommunen under året. Resultatet är trots det osäkert på grund av den minskade svarsfrekvensen och bortfallet av 99 kommuner (34%).

Svenskt Näringslivs attitydundersökning och ranking

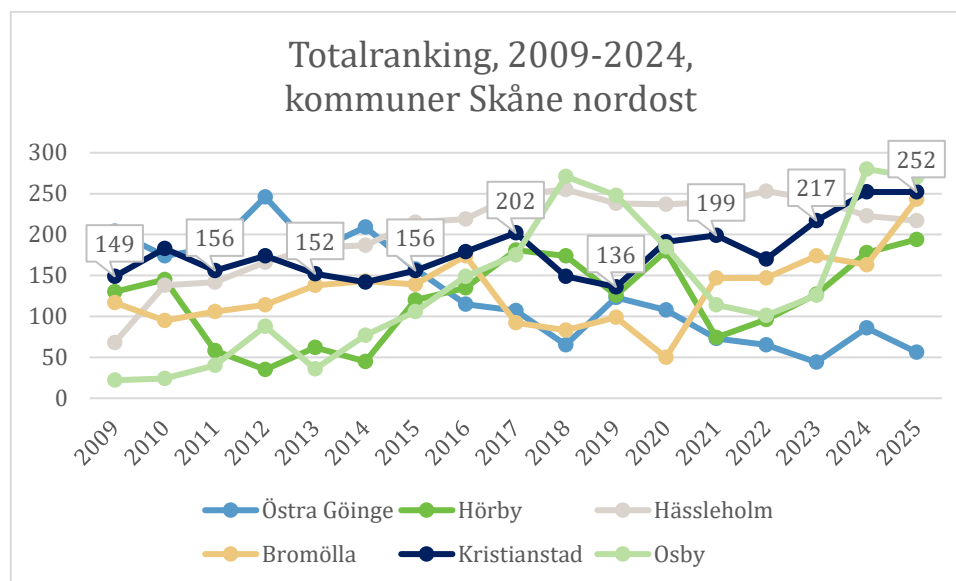
Varje höst publicerar Svenskt Näringsliv en ranking av det lokala företagsklimatet. Rankingens baseras på två delar:

- Enkätundersökning – står för två tredjedelar av resultatet
- Officiell statistik – står för en tredjedel av resultatet

Eftersom enkätsvaren ges stor betydelse är det viktigt att förstå hur många företag som faktiskt deltar. Av kommunens cirka 9 000 företag får ungefär 400 enkäten, och cirka 200 brukar svara. Det innebär:

- 4,4 % av företagen får enkäten
- 2,2 % av företagen svarar (50% svarsfrekvens)

Enkäten skickas ut slumpmässigt oavsett om företaget haft kontakt med kommunen under året. Av de 200 som svarar uppger 22 % att de inte haft någon kontakt med kommunen under året. I jämförelse med NKI-mätningen, som skickas till de som faktiskt har haft kontakt med kommunen, lider Svenskt Näringslivsrankingen av urvalsbias. Resultaten säger ingenting säkert om sambanden mellan de undersökta variablerna. De 50% som inte svarade på enkäten kan skilja sig åt från de som faktiskt svarade och eventuella samband kan överskattas, underskattas eller se helt annorlunda ut. Trots urvalsbias kan det vara intressant att jämföra över tid och kanske i relation till andra kommuner som eventuellt kan tänkas dela samma utmaningar. Grafen visar på en sådan jämförelse i relation till kommunerna i Skåne Nordost. Kommunerna rankas på en skala 1–290 där en låg siffra rankas som positivt. Kristianstad går i denna jämförelse från en stabil mittenplacering till en sämre position 2020 och framåt.

Trots att jämförelsen kan vara intressant behöver medvetenheten öka om osäkerheten av resultatet. Idag får den årliga rankingen ett brett genomslag i media⁶ och har lett till att resultatet blivit en styrsignal i kommunens

⁶ Granskning elleroreflekterad megafon?: Lokala mediers sätt att rapportera om Svenskt Näringslivs företagsklimatrankning. Caesar, Kim. Linköpings universitet, Institutionen för ekonomisk och industriell utveckling. 2025.

måluppföljning. Näringslivsavdelningen har som mål att förbättra resultatet i Svenskt Näringslivsmätningen men eftersom undersökningen inte är tillförlitlig är målet svagt som styrsignal. Kommuner kan få ett bra eller dåligt resultat utan vidare insats eftersom resultatet är relativt andra kommuners resultat. 50 kommuner kan alltså tappa placeringar, vilket kan ge Kristianstads kommun ett automatiskt förbättrat värde.

Tillväxtgranskning

2024 hamnade Kristianstads kommun på en tredjeplats i Bästa Tillväxt i Skåne, det vill säga på plats 3 av 33 kommuner.⁷ Utmärkelsen ges av Syna, ett kreditupplysningsföretag som granskar boksluten från Sveriges samtliga aktiebolag.⁸ Att placera sig på prispallen innebär enligt Syna att Kristianstads kommun rankas som den tredje bästa kommunen i Skåne när det gäller andelen företag som nyanställer, ökar sin omsättning och går med vinst. Utmärkelsen kan ses som en indikator på att det lokala näringslivet utvecklas stabilt och det finns goda förutsättningar att växa i kommunen. Samtidigt visar den enbart hur företagen presterar utifrån sina bokslut och speglar därmed inte i vilken utsträckning kommunen själv har bidragit till utvecklingen.

Kontaktvägar

- genom Medborgarcenter

När representanter från näringslivet tar kontakt med kommunen sker detta till stor del genom medborgarcenter. Varje år hanterar medborgarcenter cirka 106 000 ärenden, varav 60 000 via telefon. Målet är att lösa minst 70 procent av ärenden direkt, vilket man också har lyckats med de senaste åren. De ärenden som inte kan lösas direkt skickas vidare till handläggare, utredare eller specialister inom ansvarig förvaltning. Uppföljning från medborgarcenter visar att de vanligaste inkomna ärendena under 2024 rör frågor kopplade till arbete- och välfärdsförvaltningen och omsorgsförvaltningen och inte näringslivsfrågor i relation till samhällsbyggnadsprocessen. Även om ärenden som kan tänkas handla om samhällsbyggnadsprocesser slås ihop är de trots allt inte de vanligaste ärendena.

⁷ www.kristianstad.se

⁸ Enligt rapporten *Företagarfakta 2024 Kristianstads kommun* finns det 4261 aktiebolag i Skåne och 78 622 aktiebolag i hela Skåne.

Vanligaste frågorna/ärendetyper	Antal	Förvaltning
Inkomna handlingar för registrering / AoV	5085	AoV
Ekonomiskt bistånd / Nyansökan och mottagning och pågående	4986	AoV
Söker person och funktion / OMS	3381	OMS
Söker person och funktion / AoV	2966	AoV
Skräpppost och allmän handling, liten kortvarig betydelse	2343	Kommunen
Medborgarcenter / Besökscentrum / Intern service och övrigt	2120	Kommunen
Söker person och funktion / KLK	2022	KLK
Inkomna handlingar för registrering / BN / Bygglovsavdelningen	2003	MSF
Parkeringstillstånd / Boendeparkering	1703	Tekniska
Inkomna handlingar för registrering / Överförmyndaren	1633	KLK
Begäran om handlingar / MSF / BN / Ritningsbeställning från arkiv	1485	MSF
Belysningsärenden	1447	Tekniska
Söker person och funktion / Tekniska	1420	Tekniska
Söker person och funktion / BUF	1410	BUF
Myndighetspost / KLK	1278	KLK
Hjälpmedel	1199	OMS
Ansökan om insatser / SOL / OMS	1191	OMS
Bygglovsfrågor	1191	MSF
Föreningsregister (KoF)	1178	KoF
Parkmark / Skötsel och underhåll	1069	Tekniska
Väg och trafik / Skötsel och underhåll / Kommunala vägar	969	Tekniska
Söker person och funktion / BN	955	MSF
Turistinformation	893	KLK
Medborgarcenter / Kopiering, utskrift och scanning till mb	892	Kommunen
Fordon och transport / Gymnasiekort	821	BUF
Söker person och funktion / MoH	743	MSF
Inkomna handlingar för registrering / MoH	740	MSF
Avgifter och fakturafrågor / OMS / Inkomstblankett	681	OMS
TOTALT TOPP 25:	47804	

Topp 25 för inkomna ärenden till kommunen, motsvarar ca 48 000 ärenden av totala antalet ärenden på ca 106 400 för 2024.

-övriga kontaktvägar

Näringslivet har goda förutsättningar att lämna sina åsikter om det lokala företagsklimatet till kommunen, både direkt till medarbetare och via synpunktshanteringen på kommunens hemsida. På hemsidan finns också en särskild framtagna möjlighet att tycka till om företagsklimatet. Idag används inte kommunens digitala kontaktvägar i någon större utsträckning av näringslivet. I stället sker kontakten främst via samtal till näringslivsavdelningen, kommundirektören och politiker. Den direkta telefonkontakten har sina fördelar, men innebär samtidigt att värdefull information inte fångas upp systematiskt. Eftersom samtalen sällan dokumenteras på ett enhetligt sätt riskerar övergripande mönster, problem

och behov att missas. Det försvårar både analys och jämförelser över tid och gör det svårt att ta fram samordnade och träffsäkra åtgärder för ärenden som berör flera förvaltningar, såsom med samhällsbyggnadsprocesserna.

Mål och resultat

Kommunstyrelsen beslutade 2024 om ett nytt näringslivsprogram.

Programmet presenterades vid ett stormöte tillsammans med det lokala näringslivet, där det politiskt uttrycktes att kommunens företagare ska ges bästa möjliga stöd och service genom att:

- *Kristianstads kommun ska prioritera företagsärenden i alla lägen, minska ledtider och beslutstider*
- *företag ska få en personlig kontakt inom två arbetsdagar efter att ett ärende kommit in*
- *en förvaltningsövergripande grupp ska träffas varje vecka för att lösa ärenden med företagans behov i centrum, inte utifrån förvaltningarnas invanda processer. Ambitionen är att företagarna ska veta var i processen deras ärenden befinner sig*
- *kommunen prioriterar företagen för medborgarnas skull*

Kommunens resultatmål och årsrapport för 2025 visar att näringslivet finns med i den kommunala styrningen. Men jämfört med vad som politiskt uttrycktes angående stöd och service är kopplingen otydlig. Kommande tabeller visar nämndernas resultatmål och förvaltningarnas aktiviteter för näringslivet .

Resultatmål med kopplingar till näringslivet, årsrapport 2025

Nämnd	Resultatmål	Uppföljning helår 2025
KS	Näringsliv - Implementera näringslivsprogrammet	Uppnås
	Företagsklimatet - Minst 6 näringslivsinsatser	Uppnås
	Näringsliv - Plats 170 eller bättre i Svenskt Näringslivs lokala företagsklimat	Uppnås ej
RN	Genom att genomföra insatser med syfte att skapa god dialog och samverkan med näringslivet ska företagsklimatet i Kristianstad förbättras	Uppnås
BUN	Kommunens företagsklimat förbättras genom att fyra insatser genomförs i syfte att skapa god samverkan med näringslivet	Uppnås

ON	Genom att genomföra insatser med syfte att skapa god dialog och samverkan med näringslivet ska företagsklimatet i Kristianstad förbättras	Uppnås
AVN	Förbättra Kristianstad kommuns företagsklimat genom att genomföra insatser med syfte att skapa god dialog och samverkan	Uppnås
TN	Företagsservice - kartläggning av ärenden i Artvise	Uppnås
	Företagsservice - företagsbesök	Uppnås
KFN	Genomföra och delta i insatser på Kristianstads badrike med syfte att skapa god dialog och samverkan med näringslivet	Uppnås
BN och MHN	Förenkla dialogen med medborgare och verksamheter	Uppnås
	Tydliggöra förväntningarna på tillståndprocessen och verka för ökad ömsesidig förståelse mellan näringsliv och kommun/myndighet (förutsättningar, utmaningar, uppdrag mm)	Uppnås
	Genom att genomföra insatser med syfte att skapa god dialog och samverkan med näringslivet ska företagsklimatet i Kristianstad förbättras	Uppnås

Flera av målen innebär att kommunen ska genomföra ett antal olika insatser, med syfte att skapa god dialog och samverkan med näringslivet, för att förbättra företagsklimatet i Kristianstad. Prognosen redovisar målen som utförda/uppått, vilket kan tolkas som ett gott resultat, men innebär inte att de automatiska leder till ett resultat som ger näringslivet något värde.

I delårsrapporten 2025 listas de aktiviteter som genomförs utifrån de politiskt beslutade resultatmålen. Nedan följer är ett urval av aktiviteter från flera förvaltningar utifrån några av de mål som adresserar näringslivet.

Aktiviteter
Information om kommande lagstiftning gällande gårdsförsäljning av alkohol, via hemsida, pressen och dialogmöte med småskaliga tillverkare.
Arrangerat utbildningen Ansvarsfull Alkoholservering (AAS), för personal samt ägare av verksamheter med serveringstillstånd.
Aktivt deltagande i den kommunövergripande arbetsgruppen för näringslivsfrågor (numera kallad LOTS-grupp). Där kan avdelningen fånga upp företagsfrågor och ärenden som berör flera olika avdelningar och förvaltningar. Det ger bättre förutsättningar att leda ett företag genom de olika processerna i stället för att de ska känna sig runt skickade.

Tagit fram en processkarta vid klagomålsärenden, för att öka förståelsen för handläggningen av dessa. För att öka förståelsen för lantbrukstillsynen har handläggare varit med i ett reportage i en stor branschtidning för lantbrukare. Där tillsynen förklaras på ett pedagogiskt sätt.
Tagit fram en processkarta som redogör för den generella hanteringen av ett klagomålsärende samt en processkarta gällande anmälan av miljöfarlig verksamhet, för att näringslivet att få en uppfattning dels om processen dels om tidsaspekten inför en anmälan.
Tagit fram information om hur ett tillsynsbesök inom miljötillsynen går till. Den förklarar på ett lättförståeligt sätt varför tillsyn behövs, vad som händer före-, under- och efter tillsynsbesöket.
Arbetet med att förenkla dialogen med medborgare och andra verksamheter har påbörjats genom gemensamma utbildningar och informationsutbyten. Medborgarcenter och Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har presenterat sin verksamhet vid avdelningens APT, för att öka kunskapen och stärka samarbetet. Medarbetare från avdelningen kommer även att delta i Medborgarcenters program Insikt för att få en djupare förståelse för deras arbete och hitta sätt att tillsammans höja servicen till medborgarna.
För att förbättra informationen till externa aktörer har nyhetsbrev om bygglov skickats till kontrollansvariga i kommunen. Verksamheten har också deltagit i branschdialoger kring nya byggregler och kommande ändringar i plan- och bygglagen.
Bygglovsavdelningen har medverkat vid Hus- och Hemmässan och erbjuder löpande drop-in-rådgivning i Rådhusets entré. Under andra kvartalet skedde detta även tillsammans med kommunens företagslots
För att tydliggöra vad medborgare kan förvänta sig i kontakten med lantmåteriverksamheten, och för att följa upp hur dessa förväntningar infrias, skickas kundenkäter ut vid samtliga lantmåteriförrättningar. Under första halvåret 2025 visar resultatet att 81,4 procent är nöjda, 11,6 procent neutrala och 7 procent missnöjda, vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Enkäten erbjuds både digitalt och på papper, där 73 procent valde att svara digitalt. Svarsfrekvensen var 33 procent.
Inom bygglovsavdelningen har kundnöjdhetsmätningar införts för telefon- och mejlrådgivning samt för besök och samråd som görs under byggprocessen.

Det är självfallet betydelsefulla aktiviteter som listas i delårsrapporten men kopplingen till de politiska målen är oklar. Det är svårt att se vad aktiviteterna leder till för näringslivet. Flera handlar om att utbilda men få av aktiviteterna ger utdelning på det gnissel som politiken lyft fram, såsom bemötande, handläggningstider och svåröverskådliga processer. Möjliga förklaringar till varför kan vara;

- aktiviteterna blir inte tydliga för målen är otydliga

- "gnissel" dokumenteras inte systematiskt och övergripande och det är därför svårt att sätta träffsäkra mål och aktiviteter
- oklart hur stort missnöjet egentligen är eftersom bilden inte är entydig
- vad nyttan ska bli för näringslivet hamnar inte i målen

Resultatmålen "ägs" av politiken. Om den politiska viljan inte adresseras inom styr och ledningssystemet blir det svårt att uppnå resultat. I delårsuppföljningen är det därför inte lätt att få reda på hur det till exempel går med att:

- *prioritera företagsärenden i alla lägen, minska ledtider och beslutstider*
- *företagarna ska veta var i processen deras ärenden befinner sig*

Förslag till kommande mandatperiod – samhällsbyggnadsprocesserna och näringslivet

- Använd resultatmålen tillsammans med näringslivsprogrammet till att politiskt styra kommunens näringslivsutveckling
- Adressera näringslivsmål till de förvaltningar som verkar i samhällsbyggnadsprocessen. Näringslivet gynnas av resultatmål som delas mellan flera förvaltningar, och missnöjda företagare upplever ofta problem på den operativa nivån. Genom att använda den politiska ytan, med gemensamma och regelbundna uppföljningar, kan operativa förbättringar styras på en strategisk nivå.
- Utveckla ett gemensamt systematiskt arbetssätt för näringslivets synpunkter. Synpunkterna behöver dokumenteras, sammanställas, analyseras.
- Kvalitativa helhetsanalyser som belyser näringslivsperspektiv i relation till samhällsbyggnadsprocesser. Resultat av mätningar, undersökningar och synpunkter bör utgöra delar av förvaltningsgemensamma analyser och som kan användas som underlag för politisk styrning.

Sammanfattning och analys

Rapporten utgår från styrgruppens val av huvudområden.

- Vuxenutbildningen
- Strategisk långsiktig styrning
- Samhällsbyggnadsprocesserna och näringslivet

Utifrån dessa områden genomfördes genomlysningen vars resultaten ligger till grund för en övergripande analys av både styrkor och utvecklingsområden.

Vuxenutbildningen

Styrgruppens vägval att vuxenutbildningen behöver tillhöra samma huvudman som gymnasiet, under BUN, är ett av resultaten av genomlysningen. Vägval har ofta både för- och nackdelar och i kapitlet om vuxenutbildningen framkommer både strategiska och ekonomiska vinster samt vissa risker. För de målgrupper som behöver kombinera olika insatser från både arbete och välfärdsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen behöver samverkan fungera. Idag finns bättre förutsättningar för att samverkan ska lyckas. De senaste lagändringarna kring aktivitetskrav innebär att kommunen måste fullgöra sina skyldigheter genom att säkerställa att aktiviteter kan kombineras. Det innebär i sin tur att samverkan mellan förvaltningarna blir tydligare reglerad och mer styrd av lagkraven.

Tvärsektoriell styrning för kommunens gemensamma resultat

Förutom styrgruppens vägval att en samlad vuxenutbildningen bäst organiseras under barn- och utbildningsnämnden, föreslås inga förändringar av kommunens organisation eller förvaltningsstruktur. Utmaningar och lösningar bedöms finnas i processerna vilket en omorganisation i nuläget inte löser.

Om kommunen ska lyfta tillsammans, såsom visionen avser, finns det vinster med att stärka förutsättningarna för att styra tvärsektoriellt för hela kommunen. Att mandaten för styrning och ledning är tydliga och tillräckliga för att kunna genomföra politikens beslut är en faktor som påverkar detta. I relation till den tvärsektoriella styrningen framstår dagens mandat för kommundirektörsfunktionen som något av en bromskloss när det handlar om att få utväxling av politikens inriktning. Mandatet innebär mer

koordinering än ledning vilket inte ger full effekt och minskar farten av den långsiktiga utvecklingsförmågan. Det är komplext att samordna förvaltningarna mot gemensamma mål när varje nämnd och förvaltning kan ha egna mål som inte strategiskt riktas till vad som ger effekt för kommunen som helhet. Kommundirektörsfunktionens samverkande mandat fungerar givetvis bra på många sätt men när det handlar om kommunens gemensamma komplexa utmaningar är mandatet en av de faktorerna som försvårar. En annan faktor som bromsar styrfarten är den tredelade chefsstrukturen för förvaltningscheferna, framför allt när det handlar om att styra för hela kommunkoncernen inom den egna förvaltningen. Förvaltningscheferna leds av tre olika funktioner, vilket kan skapa otydlighet och kan påverka förutsättningarna för gemensam framdrift för hela kommunen.

Kommunen har höga ambitioner och kompetenta medarbetare och politiker. För att säkerställa kvaliteten i välfärdsuppdraget behöver styrningen stärkas så att ambitioner och förutsättningar i högre grad går hand i hand. Annars finns en risk att arbetet blir fragmenterat vilket i sin tur minskar värdet för medborgarna.

I arbetet med genomlysningen har mandatet för kommundirektörsfunktionen framträtt som ett område som väcker känslor och åsikter. Det tycks finnas föreställningar om att förändringar i denna roll per automatik skulle innebära en förskjutning i möjligheten att påverka politisk. Genomlysningen visar dock att utmaningen handlar om att stärka styrningen inom de befintliga mandat och strukturer som redan finns, men som inte nyttjas fullt ut. Det handlar om att använda de styrningsytor som redan är givna för att skapa tydligare och bättre förutsättningar för gemensam framdrift för kommunen.

Räcker det med att göra rätt om värdet för medborgarna är oklart?

Kommunen skulle vinna på att resultatmålen i större utsträckning används för politisk styrning. Det gäller hela kommunen, inte enbart verksamheter som möter näringslivet inom samhällsbyggnadsprocesserna. Resultatmålen och uppföljningen som redovisas i rapporten kan bedömas som väl genomförda om de uppnås enligt plan. Det väcker frågan om det räcker att göra rätt, om det inte skapar verkligt värde för kommunens medborgare?

Det finns idag olika föreställningar om vad resultatmål är, alltifrån en siffra till en luddig text. Det behöver tydliggöras att det handlar om vilka förbättringar medborgarna ska få utifrån politikens styrning. Det innebär inte att lagar och regler för myndighetsutövning åsidosätts, utan att förbättringarna sker inom ramen för dem. Mål behöver heller inte ändras varje år om politiken på förhand vet att de tar tid att nå. Samma mål kan med fördel omfatta flera nämnder, men det kräver politisk samordning och stabila gemensamma processer. För att sådana mål ska få genomslag behöver förvaltningarna arbeta gemensamt utifrån medborgarnas perspektiv, inte från separata myndighetsprocesser inom varje enhet. Det minskar risken för glapp mellan verksamheterna och skapar en mer samlad service.

I längden kan det innebära att den politiska debatten stärks. När resultatmålen bättre fångar de faktiska effekterna för medborgarna blir det enklare att följa upp hur väl det sittande styret lyckas åstadkomma de utlovade förbättringarna.

Kvalitativa analyser som underlag för styrning

Undersökningar visar på olika bilder av näringslivsklimatet i Kristianstads kommun. Enligt olika underlag förefaller kommunen vara både bäst och sämst samtidigt. En del resultat är osäkra på grund av låg svarsfrekvens och andra ger en övergripande bild men saknar förklaringar till nöjdhet/missnöje. Komplexa upplevelser fångas inte av ett enda index. Att Kristianstads kommun hamnar på plats 252 i Svenskt Näringslivs mätning, behöver vara *ett* av underlagen som ligger till grund för en kvalitativ analys till politiken. Genom att också systematiskt samla ihop och analysera underlag kan kommunen identifiera mönster, flaskhalsar och återkommande problem. Resultaten från olika mätningar och synpunkter gör sig i stället bäst som delar av en större helhet där politiken får en bredare kvalitativ analys

som utgör underlag för politisk styrning. Det gäller för alla kommunens förvaltningar och bolag.

Framtida genomlysningar

- Genomför genomlysningar inför varje kommande mandatperiod. Tidigare genomlysningar kan utvärderas för att se om de gett önskvärd effekt.
- Kommande lagkrav innebär att kommunen behöver säkerställa att organisationen är rustad för nya ansvar och krav. Det är därför viktigt att de beaktas inför kommande genomlysning.
Förslagen från samsjuklighetsutredningen⁹, som kan komma att leda till ny lagstiftning, behöver särskilt följas då de påverkar både arbete och välfärdsförvaltningen och omsorgsförvaltningen. Behandling av skadligt bruk eller beroende kan komma att flyttas från socialtjänsten till regionernas hälso- och sjukvård. Det innebär att kommunens uppdrag kommer att innebära ett större fokus på förebyggande insatser och socialt stöd. Samtidigt skärps kraven på en strukturerad och nära samverkan med regionen för att säkerställa sammanhängande stöd för målgruppen.

⁹ *Från delar till helhet. Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja.* SOU 2023:5. Socialdepartementet

Genomlysning av Kristianstads
kommuns organisation och
förvaltningsstruktur
KS 2025/282

Kristianstads
kommun

Kommunledningskontoret
www.kristianstad.se | kommun@kristianstad.se

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2026-06-25

MHN § 55

Ändring av verksamhetskoder i taxan

Änr MHN ALL.2026.1637

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta revidering av verksamhetskoder och avgiftsbestämmelser i taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Den reviderade taxebilaga 2 ska gälla från och med den 1 juli 2026. Taxans övriga bestämmelser fortsätter att gälla oförändrade.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har genomfört en översyn av verksamhetskoderna i kommunens miljötaxa. Översynen har visat att vissa verksamhetskoder inte längre överensstämmer med gällande lagstiftning och vägledningar.

Förslaget innebär att verksamhetskoder justeras, tillkommer eller utgår för att taxan ska vara aktuell och ge korrekt underlag för avgiftsuttag och tillsynsplanering. Ändringar har också gjorts av rubriker och verksamhetsbeskrivningar så att de stämmer med ny lagstiftning. Ändringarna medför ingen förändring av taxans grundläggande konstruktion eller fastställda timtaxa.

Den föreslagna förändringarna är till största del av administrativ karaktär och föranleder ingen ekonomisk förändring. Det vill säga att avgifterna är oförändrade eller endast justerats i begränsade omfattning.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta revidering av verksamhetskoder och avgiftsbestämmelser i taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Den reviderade taxebilaga 2 ska gälla från och med den 1 juli 2026. Taxans övriga bestämmelser fortsätter att gälla oförändrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2026-06-25

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens tjänsteskrivelse
Taxebilaga 2, förslag med markerade ändringar (bil)

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen
Magnus Sjeldrup
044-13 15 57
magnus.sjeldrup@kristianstad.se

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ändring av verksamhetskoder i taxan

Dnr MHN ALL.2026.1637

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att anta revidering av verksamhetskoder och avgiftsbestämmelser i taxan för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Den reviderade taxebilaga 2 ska gälla från och med den 1 juli 2026. Taxans övriga bestämmelser fortsätter att gälla oförändrade.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har genomfört en översyn av verksamhetskoderna i kommunens miljötaxa. Översynen har visat att vissa verksamhetskoder inte längre överensstämmer med gällande lagstiftning och vägledningar.

Förslaget innebär att verksamhetskoder justeras, tillkommer eller utgår för att taxan ska vara aktuell och ge korrekt underlag för avgiftsuttag och tillsynsplanering. Ändringar har också gjorts av rubriker och verksamhetsbeskrivningar så att de stämmer med ny lagstiftning. Ändringarna medför ingen förändring av taxans grundläggande konstruktion eller fastställda timtaxa.

Den föreslagna förändringarna är till största del av administrativ karaktär och föranleder ingen ekonomisk förändring. Det vill säga att avgifterna är oförändrade eller endast justerats i begränsade omfattning.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens tjänsteskrivelse
Taxebilaga 2, förslag med markerade ändringar (bil)

Ärendet

Bakgrund

Kommunen har enligt miljöbalken, livsmedelslagen och övrig speciallagstiftning rätt att ta ut avgifter för prövning, tillsyn och offentlig kontroll. Avgifterna ska enligt kommunallagens självkostnadsprincip inte överstiga kommunens kostnader för verksamheten. Kommunens taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken innehåller verksamhetskoder som används för att klassificera tillsynsobjekt och fastställa avgiftsnivåer.

Om ändringar sker i lagstiftningen får miljö- och hälsoskyddsnämnden göra motsvarande ändringar i taxans bilagor (enligt § 6 i gällande taxa).

Sedan taxan antogs har förändringar skett i nationella föreskrifter, vägledningar från centrala myndigheter samt i den praktiska tillämpningen av tillsynsarbetet. För att säkerställa att taxan fortsatt är ändamålsenlig och rättssäker har en genomgång av verksamhetskoderna genomförts.

Översynen visar att vissa koder behöver revideras för att bättre motsvara verksamheternas miljö- och hälsorisker samt tillsynsinsats, som normalt krävs.

- 5.30-C 3 kap 5 § Yrkesmässigt vattenbruk (Träder i kraft 2026-07-01) Ny verksamhetskod. Timavgift.
- 90.391-C. 29 kap 29 §. Behandling av farligt avfall som uppkommit i egen verksamhet. Timavgift.
- 90.350-B 29 kap 56a § Lagring av blandat bygg -och rivningsavfall, lättfraktion och stoft. Ny verksamhetskod Prövningsplikt B som trädde i kraft 2025-11-01. Avgiftsklass 7.
- 90.351-C 29 kap 56b § Lagring av blandat bygg -och rivningsavfall, lättfraktion och stoft. Anmälningsskyldig verksamhet. Trädde i kraft 25-11-01. Avgiftsklass 4.
- 200.30-4-C: Hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, tatuering och piercing. Timavgift.
- 200.30-5-C: Hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, fotvård. Timavgift.
- 200.30-6-C: Hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, övriga. Timavgift.
- 200.80-1-C: Verksamheter som uppför och/eller använder kyltorn. Ska inte tillämpas på kyltorn som ingår i verksamheten eller anmälningsskyldig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Timavgift.

Bedömning

De föreslagna ändringarna syftar till att:

- Anpassa taxan till aktuella verksamhetsindelningar.
- Säkerställa en enhetlig och rättssäker klassificering av tillsynsobjekt.
- Skapa en bättre överensstämmelse mellan tillsynsbehov och avgiftsuttag.
- Underlätta administration och handläggning inom tillsynsverksamheten.

Förvaltningen bedömer de föreslagna ändringarna ger en mera ändamålsenlig tillämpning av taxan utan att förändra dess grundläggande principer.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Tjänsteskrivelsen är digitalt signerad av Magnus Sjeldrup och granskad av Helena Östling, förvaltningschef, Peter Osgyani, avdelningschef,

Beslutet expedieras till:

För kännedom och publicering på hemsidan:

Kommunledningskontoret kommunledningskontoret@kristianstad.se

Avgiftsklasser för miljöfarlig verksamhet och hälsoskyddsverksamheter

Taxebilaga 2 miljö- och hälsoskyddsnämnden

I denna taxebilaga anges verksamhetskod och i förekommande fall klassningskod (med kursiv stil) för sådana verksamheter som omfattas av bestämmelserna i miljöprövningsförordningen (2013:251) samt för verksamheter med mindre miljöpåverkan, så kallade U-verksamheter, och hälsoskyddsverksamheter.

En verksamhet vars verksamhetskod är markerad med -i är en industriutsläppsverksamhet. För dessa anges aktuell IED-kod. Tillsynsbesök hos dessa verksamheter ske årligen om den innebär betydande risk för miljön, i andra fall minst vart tredje år.

Följande förkortningar används i tabellen:

MPF= Miljöprövningsförordning (2013:251)

VK/KK= Verksamhetskod/Klassningskod

IED= IED-kod (anges när sådan finns)

AK= Avgiftsklass

PN= Prövningsnivå

Tim= Timavgift

A och **B**= tillståndsplikt **C**= anmälningsplikt **U**= utan prövnings-/anmälningsplikt

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					JORDBRUK
					Djurhållning
2 kap 1 §	1.10-i	6.6a-c	Tim	B	Anläggning för djurhållning med 1. mer än 40 000 platser för fjäderfä, 2. mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller 3. mer än 750 platser för suggor.
2 kap 2 §	1.11	-	Tim	B	Anläggning med stadigvarande djurhållning av nötkreatur, hästar eller minkar med mer än 400 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					1. en mjölkko eller sinko inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, eller 5. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar.
2 kap 3 §	1.20	-	Tim	C	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko, inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. tre suggor eller betäckta gyltor, inklusive smågrisar upp till tolv veckors ålder, 5. tio slaktsvin, obetäckta gyltor eller avelsgaltar, tolv veckor eller äldre, 6. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, 7. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar, 8. etthundra kaniner, 9. etthundra värphöns eller kycklingmödrar, sexton veckor eller äldre, 10. tvåhundra unghöns upp till sexton veckors ålder, 11. tvåhundra slaktkycklingar, 12. etthundra kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder, 13. femton strutsfåglar av arterna struts, emu eller nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder, 14. tio får eller getter, sex månader eller äldre, 15. fyrtio lamm eller killingar upp till sex månaders ålder, eller 16. i fråga om andra djurarter, det antal djur som har en årlig sammanlagd utsöndring motsvarande 100 kilogram kväve eller 13 kilogram fosfor i färskt träck eller urin. Vid beräkningen av antalet djur enligt första stycket 16 ska det alternativ av kväve eller fosfor väljas som ger det lägsta antalet djur. Anmälningssplikten gäller inte 1. renskötsel, eller 2. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
-	1.2001	-	Tim	U	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 30 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året) men högst 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20. Denna beskrivning gäller inte renskötsel.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	1.2002	-	Tim	U	Anläggning med stadigvarande djurhållning med minst 2 men högst 30 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året), dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20. Denna beskrivning gäller inte renskötsel.
					Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion
2 kap 4 §	1.30	-	Tim	C	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
					Odling
-	1.3001	-	Tim	U	Växthus eller kemikalieintensiv odling med en odlingsyta som är större än 5000 kvadratmeter.
-	1.3002	-	Tim	U	Växthus eller kemikalieintensiv odling med en odlingsyta som är större än 2000 men högst 5000 kvadratmeter.
-	1.3003	-	Tim	U	Anläggning för torkning av gödsel.
-	1.3004	-	Tim	U	Odling av jordbruksmark som är större än 50 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
-	1.3005	-	Tim	U	Odling av jordbruksmark som är större än 10 hektar men högst 50 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
-	1.3006	-	Tim	U	Fruktodling med en odlingsyta som är större än 1 hektar.
					FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK VATTENBRUK
3 kap 1 3 §	5.10	-	Tim	B	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 40 ton foder förbrukas per kalenderår.
3 kap 2 4 §	5.20	-	Tim	C	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår, om inte verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 3 §.
3 kap 5 §	5.30	-	Tim	C	Yrkesmässigt vattenbruk som bedrivs i anläggningar 1. i vattenområden, eller 2. i andra områden än vattenområden om det avser uppfödning av fisk, vattenlevande kräftdjur eller vattenlevande blötdjur, om inte vattenbruket är tillståndspliktigt enligt 3 § eller anmälningspliktigt enligt 4 §.
-	5.2001	-	Tim	U	Fiskodling eller övervintring av fisk där högst 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår.
					UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT
					Berg, naturgrus och andra jordarter
4 kap 1 §	10.10	-	14	B	Täkt av torv med ett verksamhetsområde som är större än 150 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	10.1001	-	Tim	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (torv) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att tåkten är avslutad.
4 kap 2 §	10.11	-	7	B	Täkt av berg med ett verksamhetsområde som är större än 25 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att tåkten är avslutad.
4 kap 3 §	10.20	-	6	B	Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, om verksamheten inte 1. är tillståndspliktig enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, 2. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §, eller 3. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att tåkten är avslutad.
-	10.2001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är större än 1 000 kvadratmeter per kalenderår eller den totalt hanterade mängden är större än 800 ton per kalenderår.
-	10.2002	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är högst 1 000 kvadratmeter per kalenderår eller den totalt hanterade mängden är högst 800 ton per kalenderår.
-	10.2003	-	Tim	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (berg, naturgrus eller andra jordarter) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att tåkten är avslutad.
4 kap 4 §	10.30	-	Tim	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd naturgrus.
-	10.3001	-	Tim	U	Täkt för markinnehavarens husbehov av högst 10 000 ton naturgrus (totalt uttagen mängd).
4 kap 5 §	10.40	-	Tim	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd berg, 2. torv med ett verksamhetsområde större än 5 hektar, eller 3. mer än 50 000 kubikmeter totalt uttagen mängd torv. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
-	10.4001	-	Tim	U	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. högst 10 000 ton berg (totalt uttagen mängd), 2. torv med ett verksamhetsområde på högst 5 hektar, eller 3. högst 50 000 kubikmeter torv (totalt uttagen mängd).
4 kap 6 §	10.50	-	Tim	C	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månaders-period.
-	10.5001	-	Tim	U	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under högst trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
4 kap 7 §	10.60	-	Tim	C	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på mer än 500 ton torv per kalenderår.
-	10.6001	-	Tim	U	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på högst 500 ton torv per kalenderår.
					Råpetroleum, naturgas och kol
4 kap 8 §	11.10	-	10	A	Utvinning av råolja eller naturgas inom de fjällområden som anges i 4 kap. 5 § miljöbalken.
4 kap 9 §	11.20	-	7	B	Utvinning av råolja eller naturgas inom andra områden än de som avses i 8 §.
4 kap 10 §	11.30	-	5	C	Industriell tillverkning av briketter av kol eller brunkol.
					Malm och mineral
4 kap 11 §	13.10	-	28	A	Gruvdrift eller gruvanläggning för brytning av malm, mineral eller kol, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4 eller 5 §.
4 kap 12 §	13.20-i	2,1	18	A	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm.
4 kap 13 §	13.30	-	14	B	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm för provändamål.
4 kap 14 §	13.40	-	28	A	Anläggning för annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 15 §.
4 kap 15 §	13.50	-	15	B	Provbrytning inklusive annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring.
4 kap 16 §	13.60	3,2	9	B	Anläggning för utvinning av asbest.
					Annan utvinningsindustri
4 kap 17 §	13.70	-	3	C	Djupborrning som inte är tillståndspliktig enligt 8 eller 9 §
					LIVSMEDEL OCH FODER
					Slakterier
5 kap 1 §	15.10-i 15.10-i-1 15.10-i-2	6.4a	19 11	B	Slakteri med en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår - Mer än 50 000 ton slaktvikt per kalenderår. - Mer än 12 500 men högst 50 000 ton slaktvikt per kalenderår.
5 kap 2 §	15.20	-	8	B	Slakteri med en produktion baserad på mer än 7 500 ton men högst 12 500 ton slaktvikt per kalenderår.
5 kap 3 §	15.30	-	4	C	Slakteri med en produktion baserad på mer än 50 ton men högst 7 500 ton slaktvikt per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	15.3001	-	Tim	U	Slakteri för en produktion baserad på högst 50 ton slaktvikt per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Livsmedel och foder av animaliska råvaror
5 kap 4 §	15.40-i 15.40-i-1 15.40-i-2	6.4bi	 20 9	B	Anläggning för framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller endast innebär paketering. -Framställning av livsmedel -Framställning av foder
5 kap 5 §	15.45	-	10	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.
5 kap 6 §	15.50 15.50-1 15.50-2	-	 6 4	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 50 ton men högst 2 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering. -Beredning och behandling med en produktion av mer än 500 ton men högst 2000 ton per kalenderår. - Beredning och behandling med en produktion av mer än 50 ton men högst 500 ton per kalenderår.
-	15.5001	-	Tim	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
5 kap 6a §	15.65 15.65-1 15.65-2	-	 9 5	C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 500 ton men högst 18 750 ton foder per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 4§ 2. endast avser mjölk, eller 3. endast innebär paketering. - Mer än 5 000 ton men högst 18 750 ton produkter per kalenderår. - Mer än 500 ton men högst 5 000 ton produkter per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	15.6501	-	Tim	U	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 500 ton per kalenderår. Punkten avser inte produktion av endast mjölk eller endast innebär paketering.
					Rökeri
5 kap 7 §	15.80	-		C	Rökeri för en produktion av mer än 50 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår.
	15.80-1		5		- Mer än 500 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår.
	15.80-2		3		- Mer än 50 ton men högst 500 ton rökta produkter per kalenderår.
-	15.8001	-	Tim	U	Rökeri för en produktion av högst 50 ton rökta produkter per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Livsmedel och foder av vegetabiliska råvaror
5 kap 8 §	15.90-i	6.4bii		B	Anläggning för framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton produkter per kalenderår, eller 2. mer än 300 ton per dygn om anläggningen är i drift mer än 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller 3. mer än 600 ton per dygn om anläggningen är i drift högst 90 dygn i rad under ett kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
	15.90-i-1		13		-Framställning av livsmedel
	15.90-i-2		9		-Framställning av foder
5 kap 9 §	15.95	-	10	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maltdryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.
5 kap 10 §	15.101	-		C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maltdryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.
	15.101-1		7		- Anläggning för beredning eller konservering
	15.101-2		4		- Anläggning för endast tvättning eller rensning

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	15.9001	-	Tim	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror för en produktion av högst 2 000 ton produkter per kalenderår. Punkten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering. Punkten gäller inte heller restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
5 kap 10a §	15.115	-	5	C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton produkter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 § 2. endast avser oljekakor från vegetabiliska oljor eller fetter, 3. eller endast innebär paketering
-	15.11501	-	Tim	U	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av högst 5 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
					Kvarnprodukter
5 kap 11§	15.125	-		C	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller endast innebär paketering.
	15.125-1 15.125-2		9 5		- Mer än 50 000 ton per kalenderår. - Mer än 1 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
-	15.12501	-	Tim	U	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.12502	-	Tim	U	Siloanläggning för torkning, rensning eller lagring av spannmål med en lagringskapacitet av mer än 10 000 ton.
					Livsmedel och foder av kombinerade råvaror
5 kap 12 §	15.131-i	6.4bii i		B	Anläggning för framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt ursprung uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till a) mer än 75 ton per dygn, eller b) mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	15.131-i-1 15.131-i-2		15 10		a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten innebär endast paketering. -Framställning av livsmedel -Framställning av foder
5 kap 13 §	15.141	-	12	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 5 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.
5 kap 14 §	15.151	-	8	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 400 ton men högst 5 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.
-	15.13101	-	Tim	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av högst 400 ton per kalenderår.
5 kap 14a §	15.155	-	8	C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 500 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 12 § eller endast innebär paketering.
-	15.15501	-	Tim	U	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av högst 500 ton per kalenderår.
					Mjolkprodukter
5 kap 15 §	15.170-i	6.4c	12	B	Anläggning för framställning av mjolkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde.
5 kap 16 §	15.180 15.180-1	-	 9	C	Anläggning för framställning av mjolkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 500 ton per kalenderår men högst 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser glass. - Mer än 50 000 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	15.180-2		8		- Mer än 20 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
	15.180-3		5		- Mer än 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
-	15.18001	-	Tim	U	Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av högst 500 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Oljor och fetter
5 kap 17 §	15.185-i	12	17	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på enbart vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13 eller 15 §.
5 kap 18 §	15.190	-	11	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 5 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13, 15 eller 17 §.
5 kap 19 §	15.200	-	5	C	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av mer än 100 ton men högst 5 000 ton kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, eller om verksamheten endast avser mjölkprodukter.
-	15.20001	-	Tim	U	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter för en produktion av högst 100 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Glass
5 kap 20 §	15.210	-	11	B	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av 1. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					2. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på endast vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.
5 kap 21 §	15.220	-	2	C	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.
-	15.22001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av glass för en produktion av högst 10 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Råsprit och alkoholhaltiga drycker
5 kap 22 §	15.230	-	14	B	Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsning eller destillation med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton ren etanol per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
5 kap 23 §	15.240	-		C	Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsning eller destillation motsvarande en årlig produktion av mer än 10 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
	15.240-1		9		- Mer än 500 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår.
	15.240-2		7		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ren etanol per kalenderår.
	15.240-3		5		- Mer än 10 ton men högst 100 ton ren etanol per kalenderår.
-	15.24001	-	Tim	U	Anläggning för framställning av råsprit eller av alkoholhaltiga drycker genom jäsning eller destillation, motsvarande högst 10 ton ren etanol per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.24002	-	Tim	U	Anläggning för blandning eller tappning av destillerade alkoholhaltiga drycker eller för framställning, blandning eller tappning av vin, cider eller andra fruktviner. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Malt, maldrycker och läskedrycker
5 kap 24 §	15.250	-	11	B	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maldryck eller läskedryck med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
5 kap 25 §	15.260	-	8	C	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
-	15.26001	-	Tim	U	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Jäst
5 kap 26 §	15.270	-	17	B	Tillverkning av jäst med en produktion av mer än 100 ton men högst 75 000 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om minst tio kubikmeter. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
-	15.27001	-	Tim	U	Tillverkning av jäst med en produktion av högst 100 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om högst tio kubikmeter.
					Kafferostning
5 kap 27 §	15.280	-		C	Anläggning för rostning av mer än 100 ton men högst 75 000 ton kaffe per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
	15.280-5		9		- Rostning av mer än 3 000 ton kaffe per kalenderår.
	15.280-6		5		- Rostning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton kaffe per kalenderår.
-	15.28001	-	Tim	U	Anläggning för rostning av högst 100 ton kaffe per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
					Paketering av livsmedel
5 kap 28 §	15.310		3	C	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter som inte sker i någon tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt någon av 1–27 §§.
					TEXTILVAROR
6 kap 1 §	17.10-i	6,2		B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 10 ton textilfibrer eller textilier per dygn eller mer än 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.
	17.10-i1		24		- Mer än 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.
	17.10-i2		22		- Mer än 2 500 ton men högst 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
6 kap 2 §	17.20	-		B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton textilmaterial per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 1 §, eller 2. medför utsläpp av avloppsvatten och utsläpp till luft av högst 3 ton flyktiga organiska föreningar per kalenderår. - Annan beredning än förbehandling eller färgning av mer än 2500 ton textilmaterial per kalenderår. - Förbehandling eller färgning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilmaterial per kalenderår. - Förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 1000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton men högst 1 000 ton textilmaterial per kalenderår.
	17.20-1		14		
	17.20-2		13		
	17.20-3		11		
6 kap 3 §	17.30	-	5	C	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av mer än 10 ton men högst 200 ton textilmaterial per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	17.3001	-	Tim	U	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av högst 10 ton textilmaterial per kalenderår.
					PÅLS, SKINN OCH LÅDER
7 kap 1 §	18.10-i	6,3	18	B	Anläggning för garvning av mer än 12 ton hudar eller skinn per dygn eller mer än 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår.
7 kap 2 §	18.20	-	18	B	Anläggning för garvning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår eller för annan beredning av mer än 100 ton hudar eller skinn. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
7 kap 3 §	18.30	-	5	C	Anläggning för garvning eller annan beredning av mer än 2 ton men högst 100 ton hudar eller skinn per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	18.3001	-	Tim	U	Anläggning för garvning eller annan beredning av högst 2 ton hudar eller skinn per kalenderår.
					TRÄVAROR
					Kemikaliebehandling av trä och träprodukter
8 kap 1 §	20.05-i	6.10	10	B	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av mer än 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller mer än 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.
8 kap 2 §	20.10	-	8	C	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					högst 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller högst 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.
					Sågning, hyvling och svarvning av trä
8 kap 3 §	20.20	-		B	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 70 000 kubikmeter per kalenderår. - Mer än 500 000 kubikmeter per kalenderår. - Mer än 200 000 kubikmeter men högst 500 000 kubikmeter per kalenderår. - Mer än 70 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.20-1		17		
	20.20-2		14		
	20.20-3		11		
8 kap 4 §	20.30	-		C	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 6 000 kubikmeter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §. - Mer än 30 000 kubikmeter men högst 70 000 kubikmeter per kalenderår. - Mer än 6 000 kubikmeter men högst 30 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.30-1		9		
	20.30-2		7		
-	20.3001	-	Tim	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 500 kubikmeter men högst 6 000 kubikmeter per kalenderår.
-	20.3002	-	Tim	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av högst 500 kubikmeter per kalenderår.
					Träbaserade bränslen och bränslen av jordbruksprodukter
8 kap 5 §	20.40	-		C	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av 1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller 2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte tillfällig flisning.
	20.40-1		8		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 100 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-2		7		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 10 000 kubikmeter men högst 100 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-3		4		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	20.40-4		8		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 150 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-5		7		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 20 000 kubikmeter men högst 150 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-6		4		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 3 000 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-7		5		- I form av pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.
-	20.4001	-	Tim	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på högst 1 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
-	20.4002	-	Tim	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på högst 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
-	20.4003	-	Tim	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av pellets eller briketter, baserad på högst 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.
					Träbaserade skivor, fanér, plywood och spån
8 kap 6 §	20.50-i	6.1c	18	B	Anläggning med en produktion av mer än 600 kubikmeter per dygn eller mer än 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor eller spånskivor.
8 kap 7 §	20.60	-		C	Anläggning för tillverkning av 1. fanér eller plywood, eller 2. högst 600 kubikmeter per dygn eller högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
	20.60-1		9		-fanér eller plywood
	20.60-2		9		- mer än 500 kubikmeter men högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
	20.60-3		7		- högst 500 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
					Lagring av timmer
8 kap 8 §	20.70	-		B	Anläggning för lagring av 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	20.70-1		9		- 1. mer än 200 000 kubikmeter på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 100 000 kubikmeter i vatten.
	20.70-2		8		-1. Mer än 80 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter på land med begjutning av vatten, eller 2. Mer än 10 000 kubikmeter men högst 40 000 kubikmeter i vatten.
	20.70-3		7		- 1. Mer än 20 000 kubikmeter men högst 80 000 kubikmeter med begjutning av vatten, eller 2. Mer än 10 000 kubikmeter men högst 40 000 kubikmeter i vatten.
8 kap 9§	20.80	-		C	Anläggning för lagring av 1. mer än 2 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning, 2. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten, om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 8 §.
	20.80-1		7		- Mer än 10 000 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning
	20.80-2		5		- Mer än 500 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning.
	20.80-3		3		- Mer än 2 000 kubikmeter på land utan vattenbegjutning.
	20.80-4		7		- Mer än 5 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter i vatten.
	20.80-5		5		- Mer än 500 kubikmeter men högst 5 000 kubikmeter i vatten.
-	20.8001	-	Tim	U	Anläggning för lagring av mer än 500 kubikmeter timmer men högst 2000 kubikmeter fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning.
-	20.8002	-	Tim	U	Anläggning för lagring av högst 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.
8 kap 10 §	20.90	-	3	C	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.
-	20.9001	-	Tim	U	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. högst 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. högst 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					Behandling av blånadssvamp
8 kap 11 §	20.91	-	6	C	Anläggning för behandling av trä och träprodukter mot blånadssvamp. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 eller 2 §.
					MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR
9 kap 1 §	21.10-i	6.1a		A	Anläggning för framställning i industriell skala av pappersmassa av trä, returfiber eller andra fibrösa material.
	21.10-i1		25		- Mer än 300 000 ton massa (sulfat/sulfit) med blekning per kalenderår.
	21.10-i2		22		- Högst 300 000 ton massa (sulfat/sulfit) med blekning per kalenderår.
	21.10-i3		18		- Massa (sulfat/sulfit) utan blekning per kalenderår.
	21.10-i4		19		- Mer än 200 000 ton massa (mekanisk/kemimekanisk) per kalenderår.
	21.10-i5		16		- Högst 200 000 ton massa (mekanisk/kemimekanisk) per kalenderår.
-	21.1001	-	Tim	U	Anläggning för framställning av pappersmassa om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 1 §.
9 kap 2 §	21.30-i	6.1b	15	A	Anläggning för framställning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
9 kap 3 §	21.40	-	9	B	Anläggning för framställning i industriell skala av högst 20 ton per dygn eller högst 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
-	21.4001	-	Tim	U	Anläggning för framställning av papper, papp eller kartong om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
					FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION
10 kap 1 §	22.10	-	9	C	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 19 kap. 2, 3 eller 4 §.
10 kap 2 §	22.20	-	5	C	Anläggning med tillverkning av metallklichéer.
10 kap 3 §	22.30	-	8	B	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
10 kap 4 §	22.40	-		C	Anläggning 1. utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, eller 2. med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.
	22.40-1		3		- Utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
	22.40-2		6		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	22.40-3		4		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
-	22.4001	-	Tim	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4002	-	Tim	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4003	-	Tim	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4004	-	Tim	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 1 000 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 22.30.
-	22.4005	-	Tim	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där högst 1 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
					STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER OCH KÄRNBRÄNSLE
11 kap 1 §	23.05	-	25	A	Anläggning för överföring av bituminös skiffer till gas- eller vätskeform.
11 kap 2 §	23.10-i	1.3	19	A	Anläggning för tillverkning av koks.
11 kap 3 §	23.11-i	1.4a	25	A	Anläggning för förgasning eller förvätskning av kol.
11 kap 4 §	23.12-i	6.8	28	A	Anläggning för framställning av kol (hårt kol).
11 kap 5 §	23.13	-	28	A	Anläggning för tillverkning av grafit som inte är tillståndspliktig enligt 17 kap 4 §.
11 kap 6 §	23.20	-	19	B	Anläggning för tillverkning av produkter ur kol, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 2, 3, 4 eller 5 § eller 17 kap. 4 §.
11 kap 7 §	23.30-i	1,2		A	Anläggning för raffinering av mineralolja eller gas.
	23.30-i1 23.30-i2		32 28		- Mer än 500 000 ton per kalenderår. - Högst 500 000 ton per kalenderår.
11 kap 8 §	23.40	-	16	A	Anläggning för 1. upparbetning av bestrålat kärnbränsle, 2. framställning eller anrikning av kärnbränsle, eller 3. behandling, lagring eller slutförvaring av bestrålat kärnbränsle.
11 kap 9 §	23.50	-	16	A	Behandling eller lagring av obestrålat kärnbränsle.
					KEMISKA PRODUKTER
					Organiska kemikalier
12 kap 1 §	24.01-i	4.1a	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
12 kap 2 §	24.02-i	4.1a	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår
12 kap 3 §	24.03-i	4.1b	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syreinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 4 §	24.04-i	4.1b	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syreinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 5 §	24.05-i	4.1c	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton svavelinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 6 §	24.06-i	4.1c	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton svavelinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 7 §	24.07-i	4.1d	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton kväveinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 8 §	24.08-i	4.1d	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton kväveinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 9 §	24.09-i	4.1e	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton fosforinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 10 §	24.10-i	4.1e	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton fosforinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 11 §	24.11-i	4.1f	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår
12 kap 12 §	24.12-i	4.1f	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår
12 kap 13 §	24.13-i	4.1g	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 14 §	24.14-i	4.1g	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 15 §	24.15-i	4.1h	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton plaster per kalenderår
12 kap 16 §	24.16-i	4.1h	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton plaster per kalenderår
12 kap 17 §	24.17-i	4.1i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syntetgummi per kalenderår
12 kap 18 §	24.18-i	4.1i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syntetgummi per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
12 kap 19 §	24.19-i	4.1j	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår
12 kap 20 §	24.20-i	4.1j	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår
12 kap 21 §	24.21-i	4.1k	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår
12 kap 22 §	24.22-i	4.1k	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår
					Oorganiska kemikalier
12 kap 23 §	24.23-i	4.2a	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton gaser per kalenderår
12 kap 24 §	24.24-i	4.2a	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton gaser per kalenderår
12 kap 25 §	24.25-i	4.2b	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syror per kalenderår
12 kap 26 §	24.26-i	4.2b	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syror per kalenderår
12 kap 27 §	24.27-i	4.2c	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton baser per kalenderår
12 kap 28 §	24.28-i	4.2c	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton baser per kalenderår
12 kap 29 §	24.29-i	4.2d	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton salter per kalenderår
12 kap 30 §	24.30-i	4.2d	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton salter per kalenderår
12 kap 31 §	24.31-i	4.2e	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 32 §	24.32-i	4.2e	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår
					Gödselmedel
12 kap 33 §	24.33-i	4.3	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka mer än 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
12 kap 34 §	24.34-i	4.3	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka högst 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium
					Växtskyddsmedel och biocider
12 kap 35 §	24.35-i	4.4	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår
12 kap 36 §	24.36-i	4.4	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår
12 kap 37 §	24.37		26	B	Anläggning för tillverkning i industriell skala av biotekniska organismer för bekämpningsändamål
					Läkemedel
12 kap 38 §	24.38-i	4.5	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår
12 kap 39 §	24.39-i	4.5	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår
12 kap 40 §	24.40	-		C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer tillverka läkemedel (farmaceutisk tillverkning). Anmälningsplikten gäller inte apotek eller sjukhus eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap 3 §.
	24.40-1		11		- Mer än 100 ton kalenderår.
	24.40-2		8		- Mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.
	24.40-3		6		- Mer än 500 kg men högst 10 ton per kalenderår.
	24.40-4		3		- Högst 500 kg per kalenderår.
12 kap 41 §	24.41		8	C	Anläggning för behandling av mellanprodukter. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon av 1-40 eller 42-47 §§.
					Sprängämnen
12 kap 42 §	24.42-i	4.6	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton sprängämnen per kalenderår
12 kap 43 §	24.43-i	4.6	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton sprängämnen per kalenderår
					Annan kemisk tillverkning
12 kap 44 §	24.44	-	8	C	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.
12 kap 45 §	24.45	-		B	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. gas- eller vätskeformiga kemiska produkter, 2. läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material, 3. sprängämnen,

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					4. pyrotekniska artiklar, eller 5. ammunition. Tillståndsplikten gäller inte 1. tillverkning av mindre än 100 ton per kalenderår, om det i verksamheten inte används eller tillverkas någon kemisk produkt som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen är klassificerad eller uppfyller kriterierna för att klassificeras med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepade exponering kategori 1", "frätande på huden kategori 1A", "frätande på huden kategori 1B", "frätande på huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet", 2. tillverkning av färg eller lack, om tillverkningen uppgår till högst 1 000 ton per kalenderår, 3. tillverkning av rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter, om tillverkningen uppgår till högst 2 000 ton per kalenderår, 4. tillverkning av gasformiga kemiska produkter genom destillation, eller 5. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap.
	24.45-1		10		-verksamheten avser gas- eller vätskeformiga kemiska produkter
	24.45-2		16		-verksamheten avser läkemedelssubstanser
	24.45-3		10		-verksamheten avser sprängämnen
	24.45-4		10		-verksamheten avser pyrotekniska artiklar
	24.45-5		6		-verksamheten avser ammunition
12 kap 46 §	24.46	-		C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	24.46-1		4		1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material, 2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller 5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
	24.46-2		4		- Mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår genom destillation, eller tillverkning av andra kemiska produkter.
	24.46-3		4		- Naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material. - Mer än 1 000 ton men högst 2 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
	24.46-4		4		- Mer än 10 ton men högst 1 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.4601	-	Tim	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton färg eller lack per kalenderår.
-	24.4602	-	Tim	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.4603	-	Tim	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation.
12 kap 47 §	24.47	-	8	C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. sprängämnen, 2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter.
-	24.4701	-	Tim	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. högst 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller 2. högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik eller hygienprodukter per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					GUMMI OCH PLASTVAROR
13 kap 1 §	25.10	-		B	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
	25.10-1		16		- Mer än 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.10-2		12		- Mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
13 kap 2 §	25.11	-		C	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstands- eller anmälningspliktig enligt 1 § eller 19 kap. 3 eller 4 §.
	25.11-1		10		- Mer än 500 ton men högst 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-2		8		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-3		6		- Mer än 50 ton men högst 100 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-4		4		- Mer än 1 ton men högst 50 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
-	25.1101	-	Tim	U	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på högst 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
13 kap 3 §	25.20	-		B	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av 1. polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår, 2. polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår, eller 3. annan plast, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-1		9		- Polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-2		10		- Polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 500 ton plastråvara per kalenderår, eller annan plast om produktionen baseras på mer än 500 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-3		8		- Polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton men högst 500 ton plastråvara per kalenderår, eller annan plast om produktionen baseras på mer än 20 men högst 500 ton plastråvara per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
13 kap 4 §	25.30	-	6	C	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om 1. produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår, och 2. verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.
-	25.3001	-	Tim	U	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår.
13 kap 5 §	25.40	-	8	B	Anläggning för flamlaminering med plast.
13 kap 6 §	25.50	-		C	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt 19 kap. 3 eller 4 §.
	25.50-1		6		- Mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-2		4		- Mer än 20 ton men högst 200 ton plastråvara per kalenderår.- Mer än 1 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-3		3		- Mer än 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-4		9		- Mer än 10 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-5		7		- Mer än 5 ton men högst 10 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-6		5		- Mer än 3 ton men högst 5 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-7		4		- Mer än 1 ton men högst 3 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
	25.50-8		3		- Mer än 1 ton men högst 3 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.
-	25.5001	-	Tim	U	Anläggning där produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning.
-	25.5002	-	Tim	U	Anläggning där produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för beläggning eller kalandrering med plast.
					MINERALISKA PRODUKTER
					Glas, glasvaror och keramiska produkter
14 kap 1 §	26.05-i	3.3	14	B	Anläggning för tillverkning av glas inklusive glasfiber med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
14 kap 2 §	26.10-i	3.4	14	B	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
-	26.1001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av varor av glasfiber.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
14 kap 3 §	26.20	-		B	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 5 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 500 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	26.20-1		11		- Mer än 1 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår.
	26.20-2		8		- Mer än 5 ton men högst 1 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår.
	26.20-3		11		- Mer än 2 000 ton andra glasråvaror (än sådana med tillsats av bly- eller arsenikföreningar) förbrukas per kalenderår.
	26.20-4		8		- Mer än 500 ton men högst 2 000 ton andra glasråvaror (än sådana med tillsats av bly- eller arsenikföreningar) förbrukas per kalenderår.
14 kap 4 §	26.30	-	5	C	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1, 2 eller 3 §.
-	26.3001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. högst 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. högst 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår.
14 kap 5 §	26.40	-	8	C	Anläggning för tillverkning av glasfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
14 kap 6 §	26.50.i	3,5	11	B	Anläggning för att tillverka keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en 1. produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. ugnskapacitet på mer än fyra kubikmeter och med en satsningsdensitet på mer än 300 kilogram per kubikmeter.
14 kap 7 §	26.51	-	11	B	Anläggning för att genom bränning tillverka mer än 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	26.5101	-	Tim	U	Anläggning för att genom bränning tillverka högst 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.
14 kap 8 §	26.60	-	9	C	Anläggning för tillverkning av mer än 100 ton keramiska produkter per kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 6 eller 7 §.
-	26.6001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av högst 100 ton keramiska produkter per kalenderår.
					Cement, betong, kalk, krita och gips
14 kap 9 §	26.70-i	3.1a	27	A	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka mer än 500 ton per dygn eller mer än 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton cement per kalenderår.
-	26.7001	-	Tim	U	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka högst 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka högst 12 500 ton cement per kalenderår.
14 kap 10 §	26.80	-	27	B	Anläggning för tillverkning av cement. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9 §.
14 kap 11 §	26.90-i	3.1b	10	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton kalk per dygn eller mer än 12 500 ton kalk per kalenderår.
14 kap 11 §	26.100	-	8	C	Anläggning för tillverkning av mer än 5 ton kalk, krita eller kalkprodukter per kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9, 10 eller 11 §.
-	26.10001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av kalk, krita eller kalkprodukter för en produktion på högst 5 ton per kalenderår.
14 kap 13 §	26.110	-	6	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
-	26.11001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av högst 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
14 kap 14 §	26.120	-	9	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton varor av gips per kalenderår.
-	26.12001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av högst 500 ton varor av gips per kalenderår.
					Andra mineraliska produkter
14 kap 15 §	26.130-i	3,2	15	B	Anläggning för tillverkning av asbest eller av asbestbaserade produkter.
14 kap 16 §	26.140	-	15	B	Anläggning för behandling eller omvandling av asbest. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 § eller 4 kap. 16 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
14 kap 17 §	26.150	-		C	Asfaltverk eller oljegrusverk 1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månaders period.
	26.150-1		8		- Inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser.
	26.150-2		7		- Utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månaders period.
-	26.15001	-	Tim	U	Asfaltverk eller oljegrusverk som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i högst 90 kalenderdagar under en tolv månaders period.
14 kap 18 §	26.160	-	5	C	Anläggning för tillverkning av varor av asfalt.
14 kap 19 §	26.170-i	3.1c	10	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.
	26.17001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning i ugn av högst 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.
14 kap 20 §	26.180	-	7	C	Anläggning för tillverkning av konstgjorda mineralfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning.
STÅL OCH METALL					
15 kap 1 §	27.10-i	2,2		A	Anläggning för att producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), med eller utan utrustning för kontinuerlig gjutning, om produktionen är mer än 2,5 ton per timme eller mer än 21 900 ton per kalenderår.
	27.10-i1		29		- Om produktionen överstiger 1 000 000 ton per kalenderår.
	27.10-i2		24		- Om produktionen överstiger 100 000 ton men inte 1 000 000 ton per kalenderår.
	27.10-i3		16		- om produktionen överstiger 21 900 ton men inte 100 000 ton per kalenderår.
	27.10-i4		14		- Anläggning med induktionsugnar ESR-anläggning, om produktionen överstiger 21 900 ton per kalenderår.
15 kap 2 §	27.20	-		A	Anläggning för att 1. producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), eller 2. behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 3 §.
	27.20-1		18		- Mer än 50 000 ton men högst 120 000 ton per kalenderår.
	27.20-2		16		- Högst 50 000 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
15 kap 3 §	27.25-i	2.3a		A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning av mer än 20 ton råstål per timme eller mer än 175 200 ton råstål per kalenderår. - Varmvalsning av mer än 500 000 ton råstål per kalenderår - Varmvalsning av mer än 175 200 ton men högst 500 000 ton råstål per kalenderår.
	27.25-i1		26		
	27.25-i2		20		
15 kap 4 §	27.26-i	2.3b	20	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom hammarsmide, om slagenergin per hammare är mer än 50 kilojoule och den använda värmeeffekten är mer än 20 megawatt.
15 kap 5 §	27.27-i	2.3c		A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom att anbringa skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning av mer än 2 ton råstål per timme eller mer än 17 500 ton råstål per kalenderår.
	27.27-i1		16		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i2		14		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i3		10		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i4		7		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår.
	27.27-i5		16		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 10 000 m ³ process- eller skölvatten.
	27.27-i6		14		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 1 000 m ³ men högst 10 000 m ³ process- eller skölvatten.
	27.27-i7		10		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 100 m ³ men högst 1 000 m ³ process- eller skölvatten.
	27.27-i8		7		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av högst 100 m ³ process- eller skölvatten.
15 kap 6 §	27.31	-	12	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av mer än 100 000 ton stål per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
15 kap 7 §	27.32	-		B	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av högst 100 000 ton stål per kalenderår.
	27.32-1		13		- Mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	27.32-2		10		- Högst 20 000 ton per kalenderår
15 kap 8 §	27.40-i	2,4		B	Anläggning för att gjuta järn eller stål, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
	27.40-i1		12		- Mer än 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40-i2		11		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40-i3		9		- Mer än 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där inte form- eller gjutsand används.
	27.40-i4		7		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där inte form- eller gjutsand används.
15 kap 9 §	27.50	-		B	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 eller 14 §.
	27.50-1		9		- 1. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller
	27.50-2		8		2. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
					- 1. mer än 500 ton men högst 1 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller
					2. mer än 500 ton men högst 1 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
15 kap 10 §	27.60	-	3	C	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 10 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8, 9 eller 14 §.
-	27.6001	-	Tim	U	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är högst 10 ton per kalenderår.
15 kap 11 §	27.70-i	2.5a		A	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera mer än 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
	27.70-i1		26		- Av malm eller koncentrat producera mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i2		18		- Av malm eller koncentrat producera mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i3		11		- Av malm eller koncentrat producera mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i4		10		- Av malm eller koncentrat producera mer än 1 000 ton men högst 3000 ton icke-järnmetall per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	27.70-i5 27.70-i6 27.70-i7 27.70-i8		24 14 11 10		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. - Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. - Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår. - Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
15 kap 12 §	27.80-i	2.5a	9	B	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera högst 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
15 kap 13 §	27.100-i 27.100-i1 27.100-i2 27.100-i3	2.5b	 27 23 18	A	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är mer än 4 ton per dygn eller mer än 1 000 ton per kalenderår. - Mer än 50 000 ton bly eller kadmium per kalenderår. - Mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton bly eller kadmium per kalenderår. - Mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton bly eller kadmium per kalenderår.
-	27.10001	-	Tim	U	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är högst 1 000 ton per kalenderår.
15 kap 14 §	27.101-i 27.101-i1 27.101-i2	2.5b	 21 19	B	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår. - Mer än 20 000 ton metaller per kalenderår. - Mer än 5000 ton men högst 20 000 metaller per kalenderår.
15 kap 15 §	27.110 27.110-1 27.110-2	-	 11 9	B	Anläggning för att smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 § eller endast avser gjuterier. - Mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton icke-järnmetall eller återvinningsprodukter. - Högst 1 000 ton icke-järnmetall eller återvinningsprodukter.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
15 kap 16 §	27.120	-		B	Anläggning för att yrkesmässig smälta eller raffinera icke-järnmetall ur annan råvara och genom andra processer än de som anges i 11–15 §§. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
	27.120-1		26		- Mer än 80 000 ton per kalenderår.
	27.120-2		21		- Mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår.
	27.120-3		13		- Mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	27.120-4		9		- Högst 3 000 ton per kalenderår.
15 kap 17 §	27.130	-		B	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 50 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.
	27.130-1		22		- Mer än 20 000 ton per kalenderår.
	27.130-2		14		- Mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	27.130-3		11		- Mer än 3 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	27.130-4		9		- Mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår.
	27.130-5		8		- Mer än 200 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
	27.130-6		7		- Mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår.
15 kap 18 §	27.140	-	4	C	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 1 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13, 14 eller 17 §.
-	27.14001	-	Tim	U	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är högst 1 ton per kalenderår.
					METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING
16 kap 1 §	28.10-i	2,6		B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om behandlingsbadet har en sammanlagd volym av mer än 30 kubikmeter.
	28.10-i1		13		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i2		11		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i3		8		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i4		7		- Verksamheten ger upphov till högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
16 kap 2 §	28.20	-		B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om 1. behandlingsbadet har en sammanlagd volym av mer än 1 kubikmeter men högst 30 kubikmeter, och 2. verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte betning med betpasta
	28.20-1		12		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-2		9		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-3		7		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-4		7		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 3 §	28.25	-		C	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast. Anmälningsplikten gäller inte betning med betpasta eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	28.25-1		4		-om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.25-2		2		-om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 4 §	28.30	-		B	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium eller stål, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod.
	28.30-1		12		- Mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-2		9		- Mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-3		8		- Mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-4		7		- Mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 5 §	28.40	-	4	C	Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	28.4001	-	Tim	U	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium eller stål, om verksamheten ger upphov till högst 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 6 §	28.50	-		B	Anläggning för termisk ytbehandling i form av varmdoppning eller termisk sprutning med en metallförbrukning av mer än 2 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 kap. 3 §.
	28.50-1		12		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-2		9		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-3		7		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-4		5		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-5		9		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-6		7		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-7		5		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-8		4		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
16 kap 7 §	28.71	-	1	C	Blästra mer än 500 kvadratmeter yta. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.
-	28.7101	-	Tim	U	Blästra högst 500 kvadratmeter yta.
16 kap 8 §	28.80	-	9	B	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg från mer än 50 ton metallgods per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 eller 3 §.
16 kap 9 §	28.90	-	7	C	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller 19 kap. 2 eller 3 §.
16 kap 10 §	28.95			C	Anläggning för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är en fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt 19 kap. 2, 3, 4 eller 6 §, 2. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår,

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	28.95-1		6		4. våttrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller hårdning av mer än 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod med en metallförbrukning av mer än 500 kilogram per kalenderår.
	28.95-2		4		- Anläggning för produktion som omfattas av mer än två punkter ovan. - Anläggning för produktion som omfattas av högst två punkter ovan.
-	28.9501	-	Tim	U	Anläggning, som omfattas av någon eller några av följande punkter, för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till högst 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt någon av beskrivningarna i 39.10-39.50, 2. betning med högst 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av högst 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av högst 1 ton metaller per kalenderår eller hårdning av högst 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av högst 50 kilogram per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod, om metallförbrukningen uppgår till högst 500 kilogram per kalenderår.
					ELEKTRISKA ARTIKLAR
17 kap 1 §	31.10	-	26	A	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatorer som innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.
17 kap 2 §	31.20	-	15	B	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatorer som inte innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.
17 kap 3 §	31.30	-	5	C	Anläggning för att tillverka eller reparera ljuskällor som innehåller kvicksilver.
17 kap 4 §	31.40-i	6,8	28	A	Anläggning för att tillverka grafitelektroder genom bränning eller grafitisering.
17 kap 5 §	31.50	-	28	A	Anläggning för att tillverka kol- eller grafitelektroder. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.
17 kap 6 §	31.60	-	7	C	Anläggning för att tillverka elektrisk tråd eller elektrisk kabel.
					METALLBEARBETNING
					Motorer, turbiner och reaktorer
18 kap 1 §	34.10	-	7	C	Anläggning för tillverkning av fler än 100 fordonsmotorer per kalenderår.
-	34.1001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning av högst 100 fordonsmotorer per kalenderår.
18 kap 2 §	34.20	-	4	C	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					Motorfordon
18 kap 3 §	34.30	-		B	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 25 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 1 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-1		28		- Fler än 200 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-2		24		- Fler än 100 000 motorfordon men högst 200 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-3		20		- Fler än 50 000 motorfordon men högst 100 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-4		12		- Fler än 25 000 motorfordon men högst 50 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-5		24		- Fler än 20 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-6		16		- Fler än 5 000 motorfordon men högst 20 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-7		10		- Fler än 1 000 motorfordon men högst 5 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
18 kap 4 §	34.40	-	9	C	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 3 §.
-	34.4001	-	Tim	U	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. högst 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. högst 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
					Järnvägsutrustning och flygplan
18 kap 5 §	34.50	-	9	C	Anläggning för 1. tillverkning av järnvägsutrustning, 2. tillverkning av flygplan, eller 3. reparation av flygplan.
					Maskinell metallbearbetning
18 kap 6 §	34.60	-	22	A	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning med en tillverkningsyta (utom yta för endast montering) större än 100 000 kvadratmeter.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
18 kap 7 §	34.70	-		B	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 eller 6 §.
	34.70-1		16		Med total tankvolym avses såväl volymen i ett fast centralt system för vätskor som volymen i lösa behållare som är kopplade antingen till metallbearbetningsmaskin eller till öppnade behållare som används för påfyllning av metallbearbetningsmaskin.
	34.70-2		14		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 75 kubikmeter. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter men högst 75 kubikmeter.
8 kap 8 §	34.80	-		C	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 eller 10§. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.
	34.80-1		9		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 10 kubikmeter men högst 20 kubikmeter.
	34.80-2		5		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 5 kubikmeter men högst 10 kubikmeter.
	34.80-3		4		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter men högst 5 kubikmeter.
-	34.8001	-	Tim	U	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är högst 1 kubikmeter. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.
					Gas- och oljeplattformer
18 kap 9 §	35.10	-	28	A	Byggande av en plattform som är avsedd att användas vid utvinning av olja eller gas inom havsområden, om verksamheten inte prövas enligt 11 kap. miljöbalken.
-	35.1001	-	Tim	U	Plattform för verkstad på vattnet när fråga är om förläggning nära kusten för montering, utrustning, ombyggnad, reparation, underhåll eller liknande åtgärd.
					Skeppsvarv
18 kap 10 §	35.20	-	4	C	Skeppsvarv.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL
19 kap 1 §					Med förbrukning avses i detta kapitel lösningsmedelstillförseln minskad med den mängd som i tekniskt eller kommersiellt syfte återvinns för återanvändning där även återanvändning av lösningsmedel som bränsle ingår men inte lösningsmedel som slutligt bortskaffas som avfall.
19 kap 2 §	39.10-i	6,7	19	B	Anläggning för att appretera, trycka, bestryka, avfetta, vattenskyddsimpregnera, limma, måla, rengöra, impregnera eller på annat sätt ytbehandla material, föremål eller produkter, om förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 150 kilogram per timme eller mer än 200 ton per kalenderår.
19 kap 3 §	39.15	-		B	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, 2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel, 3. mer än 50 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter, eller 4. mer än 100 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat. Vid tillämpningen av första stycket ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av den förordningen. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §. Tillståndsplikten enligt första stycket 2 gäller inte sjukhus. - 2. mer än totalt 200 ton organiska lösningsmedel, - 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, - 2. mer än totalt 50 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel - 2. mer än totalt 25 ton men högst 50 ton organiska lösningsmedel, - 3. mer än 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter - 3. mer än 50 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter - 4. mer än 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat. - 4. mer än 100 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat.
	39.15-1		17		
	39.15-2		15		
	39.15-3		14		
	39.15-4		17		
	39.15-5		15		
	39.15-6		17		
	39.15-7		15		
19 kap 4 §	39.30	-	3	C	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med 1. mer än 1 ton i ytrensning, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med riskfraserna "misstänks kunna ge cancer" (R40), "kan ge cancer" (R45), "kan ge ärftliga genetiska skador" (R46), "kan ge cancer vid inandning"

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					(R49), "kan ge nedsatt fortplantningsförmåga" (R60) eller "kan ge fosterskador" (R61), eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", eller "reproduktionstoxicitet kategori 1B", 2. mer än 2 ton i annan ytrenskötsel, 3. mer än 500 kilogram i fordonslackering, eller 4. mer än 1 kilogram i kemtvätt. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.
19 kap 5 §	39.35	-	3	C	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 500 kilogram i lackering av vägfordon till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.
19 kap 6 §	39.50	-		C	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstands- eller anmälningspliktig enligt 2, 3 eller 4 §.
	39.50-1		7		- 1. Mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-2		7		- 2. Mer än totalt 10 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-3		5		- 2. Mer än totalt 5 ton men högst totalt 10 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
-	39.5001	-	Tim	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel
-	39.5002	-	Tim	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 2,5 ton men högst 5 ton organiska lösningsmedel.
-	39.5003	-	Tim	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 500 kg men högst 2,5 ton organiska lösningsmedel.
-	39.5004	-	Tim	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 500 kg organiska lösningsmedel.
					HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER
20 kap 1 §	39.60	-		B	Anläggning för lagring eller annan hantering av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 50 000

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 500 000 ton per kalenderår, 2. andra kemiska produkter, om lagringen eller hanteringen omfattar mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle eller mer än 50 000 ton per kalenderår och produkterna a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepade exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 200 000 ton vid ett och samma tillfälle. - Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 500 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 5 000 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 500 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 2 000 000 ton vid ett och samma tillfälle. - Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 250 000 ton men högst 500 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 2 500 000 ton men högst 5 000 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer
	39.60-1		16		
	39.60-2		12		

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	39.60-3		8		än 25 000 ton men högst 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 250 000 ton men högst 500 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 1 000 000 ton men högst 2 000 000 ton vid ett och samma tillfälle. - Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 50 000 ton men högst 250 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 500 000 ton men högst 2 500 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 50 000 ton men högst 250 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 200 000 ton men högst 1 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 2 §	39.70	-	6	C	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet", eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	39.7001	-	Tim	U	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras högst 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av högst 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepade exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet", eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras högst 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 3 §	39.80	-	7	B	Anläggning för lagring av mer än 50 miljoner normal kubikmeter naturgas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	39.8001	-	Tim	U	Anläggning för lagring av högst 50 miljoner normal kubikmeter naturgas per kalenderår.
20 kap 4 §	39.90	-	3	C	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
-	39.9001	-	Tim	U	Anläggning för lagring av högst 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
					GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA
21 kap 1 §					Med <i>avfall</i> och <i>farligt avfall</i> avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen (2011:927).

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					Anaerob biologisk behandling
21 kap 2 §	40.01	-	11	B	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar mer än 3 000 megawattimmar biogas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 §.
21 kap 3 §	40.02	-	7	C	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar biogas. Anmälningsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §.
					Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen
21 kap 4 §	40.05-i	1.4b	15	B	Anläggning för förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol där anläggningen har en kapacitet att överföra 20 megawatt tillförd bränsleeffekt eller mer.
21 kap 5 §	40.15	-	10	B	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka mer än 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 § eller 12 kap. 1 eller 2 §.
21 kap 6 §	40.20	-	7	C	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.
					Kärnkraft
21 kap 7 §	40.30	-		A	Kärnkraftsreaktor eller annan kärnreaktor.
					Förbränning
21 kap 8 §	40.40-i	1,1		A	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
	40.40-i1 40.40-2i		24 12		- Total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt. - Gasturbin
21 kap 9 §	40.50-i	1,1		B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-i1 40.50-i2		17 12		- Total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 300 megawatt. - Total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt.
21 kap 10 §	40.51	-	7	B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt men mindre än 50 megawatt.
21 kap 11 §	40.60	-		C	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	40.60-1		5		1. mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är anmälningsspliktig enligt 12 § eller avser en stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.
	40.60-2		Tim		- Total installerad tillförd effekt av mer än 1 megawatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
	40.60-3		5		- Total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 1 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas. - Total installerad tillförd effekt av mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
-	40.6001	-	Tim	U	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. högst 500 kilowatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. högst 10 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
21 kap 12 §	40.70	-	9	C	Gasturbinanläggning med en total installerad tillförd effekt av högst 20 megawatt.
					Vindkraft
21 kap 13 §	40.90	-	7	B	Verksamhet med 1. två eller flera vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.
21 kap 14 §	40.95	-	7	B	Verksamhet med 1. sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverken påbörjades. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 §.
21 kap 15 §	40.100	-		C	Verksamhet med 1. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter, 2. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller 3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 10 eller 11 §.
	40.100-1		3		- 4-6 vindkraftverk
	40.100-2		2		- 1-3 vindkraftverk
-	40.10001	-	Tim	U	Verksamhet med ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är lägre än 50 meter.
					Värme- och kylanläggningar
21 kap 16 §	40.110	-	7	C	Värmepump eller kylanläggning för uttag eller tillförsel av värmeenergi från mark, vattenområde, grundvatten eller avloppsvatten för en uttagen eller tillförd effekt av mer än 10 megawatt. Anmälningsplikten gäller inte uttag eller tillförsel genom vattentäkt.
21 kap 17 §	40.120	-	3	C	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av mer än 3 000 megawattimmar.
-	40.12001	-	Tim	U	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av högst 3 000 megawattimmar.
					VATTENFÖRSÖRJNING
-	41.9001	-	Tim	U	Vattenverk med kemsteg för mer än 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 50 000 personer.
-	41.9002	-	Tim	U	Vattenverk med kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 50 000 personer.
-	41.9003	-	Tim	U	Vattenverk för högst 5 000 personer.
					AVVECKLING AV KÄRNREAKTORER
22 kap 1 §	45.10	-		A	Verksamhet varigenom en kärnkraftsreaktor eller annan kärnreaktor monteras ned eller avvecklas, från det att reaktorn stängs av till dess att reaktorn efter avställningsdrift, servicedrift och rivning har upphört genom att allt kärnbränsle och annat radioaktivt kontaminerat material varaktigt har avlägsnats från anläggningsplatsen.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING
23 kap 1 §	50.10	-	5	C	Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1001	-	Tim	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 1 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 200 lastbilar/tyngre fordon per kalenderår.
-	50.1002	-	Tim	U	Anläggning för tvättning av 1. högst 1 000 personbilar per kalenderår, 2. högst 200 lastbilar/tyngre fordon per kalenderår.
3 kap 2 §	50.20	-	3	C	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 20 kap. 1, 2 eller 3 §.
-	50.2001	-	Tim	U	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle.
-	50.2002	-	Tim	U	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle.
-	50.2003	-	Tim	U	Däckverkstad
-	50.2004	-	Tim	U	Fordonsverkstad
-	50.2005	-	Tim	U	Parkeringsgarage med oljeavskiljare med fler än 400 platser för motorfordon.
					HAMNAR OCH FLYGPLATSER
					Hamnar
24 kap 1 §	63.10	-		B	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på mer än 1 350. Tillståndsplikten gäller inte 1. hamn för Försvarsmakten, eller 2. färjekaj med högst tio planerade fartygsanlöp per kalenderår. - Hamn med mer än 5 000 anlöp per kalenderår - Hamn med 2 000 – 5 000 anlöp per kalenderår. - Hamn med 300 – 2 000 anlöp per kalenderår - Hamn med 50 – 300 anlöp per kalenderår - Hamn med 10 – 50 anlöp per kalenderår - Hamn med högst 10 anlöp per kalenderår
	63.10-1 63.10-2 63.10-3 63.10-4 63.10-5 63.10-6		24 20 14 10 8 7		
-	63.1001	-	Tim	U	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på högst 1 350. Punkten gäller inte hamn för Försvarsmakten.
24 kap 2 §	63.20	-	7	C	Fiskehamn eller hamn för Försvarsmakten. Anmälningsplikten gäller inte fiskehamn som är tillståndspliktig enligt 1 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	63.2001	-	Tim	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 600 båtar, med uppläggning eller upptag
-	63.2002	-	Tim	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 200 men högst 600 båtar, med uppläggning eller upptag
-	63.2003	-	Tim	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 50 men högst 200 båtar, med uppläggning eller upptag
-	63.2004	-	Tim	U	Fritidsbåtshamn, för högst 50 båtar, med uppläggning eller upptag
-	63.2005	-	Tim	U	Fritidsbåtshamn utan uppläggning eller upptag
					Flygplatser
24 kap 3 §	63.30	-		A	Civil flygplats med en instrumentbana som är längre än 1 200 meter. Tillståndsplikten gäller inte flygplats som är tillståndspliktig enligt 4 §.
	63.30-1		28		- Mer än 50 000 landningar per kalenderår.
	63.30-2		20		- Mer än 20 000 landningar men högst 50 000 landningar per kalenderår.
	63.30-3		16		- Mer än 5 000 landningar men högst 20 000 landningar per kalenderår.
	63.30-4		10		- Högst 5 000 landningar per kalenderår.
24 kap 4 §	63.40	-	13	B	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infrastruktur för militär flygverksamhet, om instrumentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är längre än 1 200 meter.
-	63.4001	-	Tim	U	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infrastruktur för militär flygverksamhet, om instrumentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är kortare än 1 200 meter.
24 kap 5 §	63.50	-	4	C	Flygplats för motordrivna luftfartyg där mer än 500 flygrörelser per kalenderår äger rum. Anmälningsplikten gäller inte om flygplatsen är tillståndspliktig enligt 3 eller 4 §.
-	63.5001	-	Tim	U	Flygplats för motordrivna luftfartyg där högst 500 flygrörelser per kalenderår äger rum.
					Annan trafikinfrastruktur
-	63.10001	-	Tim	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 1 000 miljoner ¹ fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10002	-	Tim	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 500 miljoner ² fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10003	-	Tim	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 100 miljoner ³ fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10004	-	Tim	U	Parkering

¹ Motsvarar en vägsträcka på c:a 55 km med 50.000 fordonspassager per dygn

² Motsvarar en vägsträcka på c:a 55 km med 25.000 fordonspassager per dygn

³ Motsvarar en vägsträcka på c:a 25 km med 10.000 fordonspassager per dygn

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	63.10101	-	Tim	U	Spår anl äggning i drift för lokal kollektiv trafik med en sammanlagd spår längd över 80 kilometer.
-	63.10102	-	Tim	U	Spår anl äggning i drift för regional kollektiv trafik eller nationell person och/eller godstrafik med en sammanlagd spår längd över 30 kilometer.
-	63.10103	-	Tim	U	Övriga spår anl äggningar.
					LABORATORIER
25 kap 1 §	73.10	-	7	C	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter. Anmälningsplikten gäller inte laboratorier som 1. ingår i verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning, 2. är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt 13 kap. miljöbalken, eller 3. ingår i utbildningslokaler som är anmälningspliktiga enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
-	73.1001	-	Tim	U	Kemiska eller biologiska laboratorier för utbildning med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter.
-	73.1002	-	Tim	U	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 20 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter.
-	73.1003	-	Tim	U	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är högst 20 kvadratmeter.
					TANKRENGÖRING
26 kap 1 §	74.10	-		B	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av kemiska produkter och där någon kemisk produkt, a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A",

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	74.10-1		9		"reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet".
	74.10-2		7		- Rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av mer än 500 kubikmeter per kalenderår. - Rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av högst 500 kubikmeter per kalenderår.
26 kap 2 §	74.20	-	6	C	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som används för förvaring eller för transport av kemiska produkter. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
					HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
27 kap 1 §	85.10	-	7	C	Sjukhus med fler än 200 vårdplatser.
-	85.1001	-	Tim	U	Sjukhus med högst 200 vårdplatser.
27 kap 2 §	85.20	-	5	C	Anläggning för sterilisering av sjukvårdsartiklar, om etylenoxid används som steriliseringsmedel.
-	85.3001	-	Tim	U	Tandläkarmottagning.
-	85.4001	-	Tim	U	Djursjukhus och liknande
					RENING AV AVLOPPSVATTEN
28 kap 1 §	90.10	-		B	Avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.
	90.10-1		20		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 000 personekvivalenter.
	90.10-2		16		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 20 000 personekvivalenter men högst 100 000 personekvivalenter.
	90.10-3		12		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
28 kap 2 §	90.11	-		B	Avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
	90.11-1		20		- Anslutning av fler än 100 000.
	90.11-2		16		- Anslutning av fler än 20 000 personer men högst 100 000 personer.
	90.11-3		12		- Anslutning av fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
28 kap 3 §	90.15-i	6.11	16	B	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
28 kap 4 §	90.16	-		C	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men högst 2 000 personekvivalenter.
	90.16-1		8		-mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 500 personekvivalenter men högst 2000 personekvivalenter.
	90.16-2		7		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 personekvivalenter men högst 500 personekvivalenter.
-	90.2001	-	Tim	U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 men högst 200 personekvivalenter.
-	90.2002	-	Tim	U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 25 men högst 100 personekvivalenter.
-	90.2003	-	Tim	U	Avloppsledningsnät, inklusive pumpstationer mm
					AVFALL
29 kap 1 §					Med avfall, återvinna avfall, förbereda avfall för återanvändning, materialåtervinna avfall, bortskaffa avfall, samla in avfall och uttjänt bil avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken. I 2-4 §§ förklaras vad som avses med ord och uttryck som används i kapitlet. I övrigt har ord och uttryck i kapitlet samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken.
29 kap 2 §					Med farligt avfall och deponering avses i detta kapitel detsamma som i avfallsförordningen (2011:927). Med avfallskod, farligt avfall och icke farligt avfall avses i detta kapitel detsamma som i avfallsförordningen (2020:614).
29 kap 3 §					Med inert avfall avses i detta kapitel detsamma som i 3 a § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.
29 kap 4 §					Med avfalls förbränningsanläggning och samförbränningsanläggning avses i detta kapitel detsamma som i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
					Förbränning
29 kap 5 §	90.180-i	5.2b		A	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.180-i1		31		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.180-i2		28		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.180-i3		20		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 6 §	90.181-i	5.2b		A	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	90.181-i1		31		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.181-i2		28		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.181-i3		20		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 7 §	90.190	-	10	B	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn men högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 8 §	90.191	-	10	B	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 9 §	90.200-i	5.2a	26	A	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 10 §	90.201-i	5.2a	26	A	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 11 §	90.210-i	5.2a	20	B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 12 §	90.211-i	5.2a	20	B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 13 §	90.212-i	6.5	13	B	Samförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
29 kap 14 §	90.213-i	6.5	13	B	Avfallsförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
29 kap 15 §	90.220	-		B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	90.220-1		10		1. högst 3 ton per timme, eller 2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
	90.220-2		8		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
	90.220-3		7		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. - Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 16 §	90.221	-		B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller 2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
	90.221-1		10		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
	90.221-2		8		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.221-3		7		- Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 17 §	90.230	-	3	C	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns yrkesmässigt, om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall
-	90.23001	-	Tim	U	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall
					Deponering
29 kap 18 §	90.271	-		B	Deponering av icke-farliga muddermassor på land längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från, om 1. mängden massor är mer än 1 000 ton, eller 2. föroreningsrisken inte endast är ringa.
	90.271-1		10		- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd än 2 500 ton.
	90.271-2		7		- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd är 1 000 ton men högst 2 500 ton.
29 kap 19 §	90.281	-	3	C	Deponering av icke-farliga muddermassor på land längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från, om 1. mängden massor är högst 1 000 ton, eller 2. föroreningsrisken endast är ringa.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	90.28101	-	Tim	U	Uppläggning av snö från gaturenhållning.
29 kap 20 §	90.290-i	5.4	26	A	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.
29 kap 21 §	90.300-i	5.4		B	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om 1. den tillförda mängden är mer än 2 500 ton men högst 100 000 ton avfall per kalenderår, eller 2. mängden avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 20 §.
	90.300-i1		15		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.300-i2		10		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	90.300-i3		8		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 22 §	90.310	-		B	Deponering av icke-farligt avfall. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 18, 19, 20 eller 21 §.
	90.310-1		12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår.
	90.310-2		9		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.310-3		7		- Den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 23 §	90.320-i	5.4		A	Deponering av farligt avfall, om deponin tillförs mer än 10 000 ton farligt avfall per kalenderår.
	90.320-i1		32		- Den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.
	90.320-i2		29		- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.320-i3		26		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
29 kap 24 §	90.330-i	5.4	18	B	Deponering av farligt avfall, om 1. den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. mängden farligt avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 23 §.
29 kap 25 §	90.340	-		B	Deponering av farligt avfall, om deponeringen inte är tillståndspliktig enligt 23 eller 24 §.
	90.340-1		12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
	90.340-2		7		- Den tillförda mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
29 kap 26 §	90.341	-	3	C	Sluttäckt deponi där sluttäckningen har godkänts enligt 32 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall, fram till dess åtgärder inte längre behöver vidtas enligt 33 § samma förordning.
-	90.34101	-	Tim	U	Sluttäckt deponi som inte omfattas av anmälningsplikt enligt 26 §.
					Återvinning eller bortskaffande av farligt avfall som uppkommit i egen verksamhet
29 kap 27 §	90.381	-	6	B	1. Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är mer än 500 ton men högst 2 500 ton per kalenderår, eller 2. Bortskaffning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 38 §.
29 kap 28 §	90.383	-	6	B	Behandling av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 67 §.
29 kap 29 §	90.391	-	Tim	C	Återvinning Behandling av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, på något annat sätt än genom kemisk behandling , om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning.
					Biologisk behandling
29 kap 30 §	90.161	-	7	B	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling om avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och 1. den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, eller 2. om behandlingen enbart sker genom anaerob biologisk nedbrytning och den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 25 000 ton per kalenderår Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen 1. är tillståndspliktig enligt 66 §, eller 2. är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
29 kap 31 §	90.171	-		C	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånd eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §
	90.171-1		5		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 100 ton men högst 500 ton per kalenderår.
	90.171-2		4		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.
	90.171-3		3		- Den tillförda mängden park- och trädgårdsavfall är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår.
-	90.17001	-	Tim	U	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 10 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår.
					Animaliska biprodukter
29 kap 32 §	90.241-i	6.5		B	Behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.241-i1		16		- behandla mer än 10 000 ton animaliskt avfall.
	90.241-i2		10		- behandla mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton animaliskt avfall.
29 kap 33 §	90.251	-	6	C	Yrkesmässig behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.
					Användning för anläggningsändamål
29 kap 34 §	90.131	-		B	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa.
	90.131-1		11		- Mer än 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-2		10		- Mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-3		9		- Mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-4		8		- Mer än 50 ton men högst 1 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	90.131-5		7		- Högst 50 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
29 kap 35 §	90.141	-	Tim	C	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.
					Uppgrävda massor
29 kap 36 §	90.361	-	8	B	Behandling av farligt avfall som utgörs av uppgrävda massor, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 25 eller 37 §.
29 kap 37 §	90.370	-	1	C	Behandling av avfall som utgörs av uppgrävda förorenade massor från den plats där behandlingen sker, om behandlingen pågår under högst en tolv månaders period och inte är tillståndspliktig enligt 21, 22, 23, 24 eller 25 §.
					Konvertering av smittförande avfall
29 kap 38 §	90.382	-	1	C	Konvertera smittförande avfall på ett sjukhus
					Avvattning
29 kap 39 §	90.375	-	7	C	Avvattning av icke-farligt avfall, om mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton
					Mekanisk bearbetning och sortering
29 kap 40 §	90.100	-		B	Återvinning av mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte 1. för att genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. om återvinningen är tillståndspliktig enligt 65 §.
	90.100-1		16		- Den hanterade avfallsmängden är större än 50 000 ton per kalenderår.
	90.100-2		10		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
29 kap 41 §	90.110	-		C	1. Yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
	90.110-1		6		- Den hanterade avfallsmängden är större än 5 000 ton men högst 10 000 ton avfall per kalenderår.
	90.110-2		4		- Den hanterade avfallsmängden är högst 5 000 ton avfall per kalenderår.
	90.110-3		Tim		- Tillfällig krossning/återvinning för byggnads- eller anläggningsändamål

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
29 kap 42 §	90.70	-		B	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte för att sortera avfall för byggnads- eller anläggningsändamål. - Den hanterade avfallsmängden är mer än 75 000 ton per kalenderår. - Den hanterade avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår.
	90.70-1		11		
	90.70-2		10		
29 kap 43 §	90.80	-	6	C	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är 1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.
-	90.8001	-	Tim	U	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.
					Elavfall
29 kap 44 §	90.90	-	6	C	Yrkesmässigt sortera, demontera eller på annat sätt behandla avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter innan ytterligare behandling. Anmälningsplikten gäller inte behandling av komponenter eller utrustning som innehåller isolerolja.
					Uttjänta fordon
29 kap 45 §	90.119	-		B	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna sådana uttjänta motordrivna fordon som inte omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186). Tillståndsplikten gäller inte om återvinningen är anmälningspliktig enligt 46 § 2.
	90.119-1		12		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.
	90.119-2		7		- Den hanterade avfallsmängden är högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 46 §	90.120	-	5	C	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna 1. uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186), eller 2. andra uttjänta motordrivna fordon vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonen återvinns av en bilskrotare som är auktoriserad enligt bilskrotningsförordningen.
					Förberedelse för återanvändning
29 kap 47 §	90.29	-	Tim	C	Förbereda avfall för återanvändning
					Lagring som en del av att samla in avfall
29 kap 48 §	90.30	-		B	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
	90.30-1		11		

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
	90.30-2		9		-1. mer än 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 100 000 ton i andra fall.
	90.30-3		8		-1. mer än 150 000 ton men högst 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 50 000 ton men högst 100 000 ton i andra fall. -1. mer än 30 000 ton men högst 150 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton i andra fall.
29 kap 49 §	90.40	-	4	C	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
-	90.4001	-	Tim	U	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är högst 10 ton.
-	90.4002	-	Tim	U	Återvinningsplatser för producentavfall (förpackningar) avsedda för allmänheten
29 kap 50 §	90.50	-		B	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 1 ton i andra fall.
	90.50-1		11		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton
	90.50-2		10		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 6. mer än 10 ton men högst 50 ton annat farligt avfall.
	90.50-3		9		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 25 ton men högst 50 ton olja, eller 6. mer än 5 ton men högst 10 ton annat farligt avfall.
	90.50-4		7		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 15 ton men högst 25 ton olja, eller 6. mer än 2,5 ton men högst 5 ton annat farligt avfall.
	90.50-5		5		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 5 ton men högst 15 ton olja, 2. mer än 30 ton men högst 50 ton blybatterier, 4. mer än 30 ton men högst 50 ton impregnerat trä, eller 6. mer än 1 ton men högst 2,5 ton annat farligt avfall.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
29 kap 51 §	90.60	-	Tim	C	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 200 kilogram men högst 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 1 500 kilogram men högst 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 1 ton men högst 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 200 kilogram men högst 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 200 kilogram men högst 1 ton i andra fall.
-	90.6001	-	Tim	U	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. högst 200 kilogram och utgörs av olja, 2. högst 1 500 kilogram och utgörs av blybatterier, 3. högst 1 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. högst 200 kilogram och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 200 kilogram i andra fall.
					Långtidslagring, djupt bergförvar och underjordsförvar
29 kap 52 §	90.454-i	5.6	26	A	Underjordsförvara mer än 50 ton farligt avfall.
29 kap 53 §	90.455	-	26	A	Permanent lagring av kvicksilveravfall med minst 0,1 viktprocent kvicksilver i djupt bergförvar. Tillståndsplikten gäller inte om lagringen är tillståndspliktig enligt 52 §.
29 kap 54 §	90.457	-	17	A	Underjordsförvara högst 50 ton farligt avfall.
29 kap 55 §	90.458	-	20	B	Underjordsförvara icke-farligt avfall
					Lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande
29 kap 56 §	90.408-i	5.5	11	B	Lagring av farligt avfall i avvaktan på sådan behandling som kräver tillstånd enligt 5, 6, 7, 8 eller 67 §, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton.
					Lagring av blandat bygg- och rivningsavfall, lättfraktion och stoft
29 kap 56 a §	90.350		7	B	Lagring av icke-farligt avfall, på en annan plats än där avfallet uppkom, som består av blandat bygg- och rivningsavfall (avfallskod 17 09 04) eller lättfraktion och stoft (avfallskod 19 10 04) om mängden avfall vid något tillfälle är mer än totalt 1 000 ton.
29 kap 56 b §	90.351		4	C	Lagring av icke-farligt avfall, på en annan plats än där avfallet uppkom, som består av blandat bygg- och rivningsavfall (avfallskod 17 09 04) eller lättfraktion och stoft (avfallskod 19 10 04) om mängden avfall vid något tillfälle är mer än totalt 10 ton och verksamheten inte omfattas av tillståndsplikt enligt 56 a §.
					Fartygsåtervinning
29 kap 57 §	90.451	-	30	A	Återvinning av avfall genom sådant yrkesmässigt omhändertagande av fartyg som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, i den ursprungliga lydelsen.
					Radioaktivt avfall
29 kap 58 §	90.460	-	24	A	Behandling av högaktivt radioaktivt avfall, slutförvara radioaktivt avfall eller lagra radioaktivt avfall.
29 kap 59 §	90.470	-	24	A	Bearbeta, lagra, slutförvara eller på annat sätt hantera använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller strålskyddslagen (1988:220), om hanteringen inte är tillståndspliktig enligt 58 §.
					Lagring och avskiljning av koldioxid
29 kap 60 §	90.480	-	32	A	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är mer än 100 000 ton
29 kap 61 §	90.485	-	27	B	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är högst 100 000 ton
29 kap 62 §	90.500-i	6.9	27	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från industriutsläppsverksamheter som beskrivs i 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)
29 kap 63 §	90.510	-	27	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från anläggningar som inte är tillståndspliktiga enligt 62 §
29 kap 64 §	90.520	-	6	C	Börning i syfte att bedöma om en plats är lämplig för geologisk lagring av koldioxid
					Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
29 kap 65 §	90.406-i	5.3av , 5.3bi-iv	14	B	Återvinna eller både återvinna och bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. behandling innan förbränning eller samförbränning 3. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 4. behandling av slagg eller aska. Om behandlingen enbart avser anaerob biologisk nedbrytning gäller tillståndsplikten endast om den tillförda mängden avfall är mer än 100 ton per dygn eller mer än 25 000 ton per kalenderår.
29 kap 66 §	90.405-i	5.3ai-iv	12	B	Bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. behandling innan förbränning eller samförbränning 4. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 5. behandling av slagg eller aska.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
29 kap 67 §	90.435-i	5.1a-k		A	Återvinna eller bortskaffa farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. materialåtervinning av lösningsmedel 4. materialåtervinning av oorganiskt material, utom metaller och metallföreningar, 5. regenerering av syror eller baser, 6. återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar, 7. återvinning av katalysatorer 8. omräffinerig eller annan behandling för återanvändning av olja, 9. invallning, 10. sammansmältning eller blandning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan avfallet behandlas enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf, eller 11. omförpackning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan behandling av avfall enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf.
	90.435-i1		32		- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.435-i2		28		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.435-i3		17		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 68 §	90.410	-	24	A	Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
29 kap 69 §	90.420	-		B	Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.420-1		20		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.420-2		14		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	90.420-3		10		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.420-4		8		- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
	90.420-5		7		- Den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
29 kap 70 §	90.430	-	3	C	Yrkesmässig behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
29 kap 71 §	90.440	-		A	Behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.440-1		28		- den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.440-2		24		- den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.440-3		14		- den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 72 §	90.450	-		B	Yrkesmässig behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.450-1		15		- den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår
	90.450-2		12		- den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår
	90.450-3		8		- den tillförda mängden avfall är högst 50 ton per kalenderår.
					SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR
30 kap 1 §	92.10	-	7	B	Skjutfält för skjutning med grovkalibriga vapen (kaliber större än 20 millimeter) eller för sprängningar av ammunition, minor eller andra sprängladdningar.
30 kap 2 §	92.20	-		C	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår.
	92.20-1		4		- Mer än 100 000 skott per kalenderår.
	92.20-2		3		- Mer än 20 000 skott men högst 100 000 skott per kalenderår.
	92.20-3		2		- Mer än 5 000 skott men högst 20 000 skott per kalenderår.
-	92.2001	-	Tim	U	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber högst 20 millimeter) för högst 5 000 skott per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
30 kap 3§	92.30	-	3	C	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.
-	92.10001	-	Tim	U	Golfbana med sammanlagt mer än 18 hål.
-	92.10002	-	Tim	U	Golfbana med sammanlagt högst 18 hål.
-	92.10003	-	Tim	U	Golfbana med sammanlagt högst 9 hål.
					TEXTILTVÄTTERIER
31 kap 1 §	93.10	-	5	C	Tvätterier för mer än 2 ton tvättgods per dygn. Anmälningsplikten gäller inte om 1. utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 28 kap. 1 eller 2 §, eller 2. verksamheten är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 §.
-	93.1001	-	Tim	U	Tvätterier för mer än 2 ton tvättgods per dygn om utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 90.10.
-	93.1002	-	Tim	U	Tvätterier för högst 2 ton tvättgods per dygn.
					BEGRAVNINGSVERKSAMHET
32 kap 1 §	93.20	-	7	B	Krematorium.
					ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER
					Lackering m.m.
-	100.1001	-	Tim	U	Förbrukning av mer än 20 ton färg eller lack eller mer än 10 ton pulver per kalenderår.
-	100.1002	-	Tim	U	Förbrukning av minst 4 men högst 20 ton färg eller lack eller minst 2 men högst 10 ton pulver per kalenderår.
					Hantering av brom- eller fluorkarboner
-	101.1001	-	Tim	U	Omtappning av mer än 1 ton fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1002	-	Tim	U	Omtappning av mer än 100 kg men högst 1 ton fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1003	-	Tim	U	Omtappning av högst 100 kg fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1004	-	Tim	U	Omtappning av mer än 10 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1005	-	Tim	U	Omtappning av mer än 1 ton men högst 10 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1006	-	Tim	U	Omtappning av högst 1 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
					Entreprenad m.m.
-	104.1001	-	Tim	U	Entreprenadverksamhet.
					HÄLSOSKYDDSVVERKSAMHETER
					Utbildningsverksamhet och liknande
-	200.10-2	-	3	C	Gymnasieskola eller gymnasiesärskola
-	200.10-4	-	3	C	Internationell skola

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
-	200.10-5	-	3	C	Grundskola, grundsärskola, specialskola
-	200.10-6	-	3	C	Förskola.
-	200.10-7	-	Tim	C	Förskoleklass, öppen förskola
-	200.10-8	-	Tim	U	Familjedaghem
					Samlingslokaler och liknande
-	200.20-1	-	Tim	U	Samlingslokaler, folkhögskola utan boende, universitet och högskolor
-	200.20-2	-	Tim	C	Fritidshem och öppen fritidsverksamhet
-	200.20-3	-	Tim	U	Fritidsgård och liknande
					Skönhetsvård och liknande
-	200.30-1	-	Tim	U	Solarium
-	200.30-2	-	Tim	U	Skönhetsvård, hudvård, manikyr, pedikyr
-	200.30-3	-	Tim	U	Frisersalong
-	200.30-4	-	Tim	C	Hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, tatuering och piercing
-	200.30-5	-	Tim	C	Hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, fotvård
-	200.30-6	-	Tim	C	Hygienisk behandling med risk för blodsmitta eller annan smitta, övriga
					Vård och hälsa
-	200.40-1	-	Tim	U	Lokaler för vård eller annat omhändertagande >5 boende
-	200.40-2	-	Tim	C	Fotvård
-	200.40-3	-	Tim	C	Tatuering, akupunktur eller piercing som egen verksamhet
-	200.40-4	-	Tim	U	Kiropraktor, naprapat, sjukgymnastik och liknande
-	200.40-5	-	Tim	U	Övriga alternativa behandlingar
					Idrott och liknande
-	200.50-1	-	Tim	U	Idrottsanläggning, gym eller motsvarande
-	200.50-2	-	Tim	C	Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor
-	200.50-3	-	Tim	U	Strandbad
					Boende
-	200.60-1	-	Tim	U	Bostäder med mer än 500 lägenheter inom samma bostadsområde
-	200.60-2	-	Tim	U	Bostäder mer än 200 lägenheter men högst 500 lägenheter inom samma bostadsområde
-	200.60-3	-	Tim	U	Bostäder mer än 25 lägenheter men högst 200 lägenheter inom samma bostadsområde
-	200.60-4	-	Tim	U	Bostäder med högst 25 lägenheter inom samma bostadsområde
-	200.60-5	-	Tim	U	Hotell, kursgård med övernattningsmöjlighet, folkhögskola med boende, vandrarhem, kriminalvård
-	200.60-6	-	Tim	U	Camping/stuganläggning
-	200.60-7	-	Tim	U	Bed & breakfast
-	200.60-8	-	Tim	U	Övrigt tillfälligt boende
					Förvaring av djur
-	200.70-1	-	Tim	U	Lokaler för förvaring av djur

Lagrum i MPF	VK/ KK	IED	AK	PN	Beskrivning
					Kyltorn
-	200.80-1	-	Tim	C	Verksamheter som uppför och/eller använder kyltorn. Ska inte tillämpas på kyltorn som ingår i en verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

From: "Länsstyrelsen Skåne" <skane@lansstyrelsen.se>
Sent: 2026-08-28 14:05:47
To: "Kommun Kristianstad" <kommun@kristianstad.se>
Cc: "Johan Lindström" <johan.lindstrom@kristianstad.se>;
"Christian.Bjornsson@kristianstad.se" <Christian.Bjornsson@kristianstad.se>
Subject: Dnr 20730-2026 och 23681-2026 angående begäran om tillsyn avseende
Hammarlundsvallen i Kristianstads kommun
Attachments: Beslut att avsluta utan åtgärd(20730-2026-11).pdf

Hej,

Skickar för er kännedom Länsstyrelsens beslut 2026-08-28 i ärende 20730-2026 respektive 23681-2026 om begäran om tillsyn avseende Hammarlundsvallen i Kristianstads kommun.

Med vänlig hälsning,

Jakob Marktorp

Naturvårdshandläggare

Avdelningen för natur och vatten/Vattenenheten

Länsstyrelsen Skåne

Kontaktuppgifter Länsstyrelsen Skåne

Växel: 010-224 10 00

Central e-post

Webbplats och sociala medier

Så hanterar vi dina personuppgifter

[REDACTED]

Elektronisk delgivning

Beslut att avsluta tillsyn av vattenverksamhet avseende Hammarslundsvallen i Kristianstads kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att avsluta ärendet utan åtgärd.

Beskrivning av ärendet

[REDACTED] inkom den 26 juni 2026 (20730-2026) respektive 2026-08-01 (23681-2026) med begäran om tillsyn avseende Hammarslundsvallen i Kristianstads kommun. [REDACTED] har bl.a. framfört synpunkter på och uttryckt en oro för den planerade nya dammkonstruktionen vid Hammarslund i Kristianstads kommun. Länsstyrelsen har den 30 juni 2026 begärt in kompletterande underlag från [REDACTED] relaterat till på vilket sätt han anser sig vara sakägare eller särskilt berörd av åtgärderna vid den planerade dammanläggningen. Länsstyrelsen har även låtit Kristianstads kommun bemöta de inkomna handlingarna i ärendena. Kristianstads kommun har hänvisat till avgörandet i Mark- och miljödomstolens mål M 4403-23 vilket avser tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken avseende planerade åtgärder vid Hammarslundsvallen, vilket [REDACTED] nu framställt synpunkter kring.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen prioriterar sin tillsyn av vattenverksamhet utifrån risk för betydande eller bestående skada på vattenmiljön samt allmänna eller enskilda intressen. I aktuellt fall konstaterar Länsstyrelsen att [REDACTED] inte bedöms vara sakägare eller enskilt berörd i aktuellt fall.

De synpunkter som [REDACTED] framställt i aktuell begäran om tillsyn är sådana frågor som nyligen avhandlats och avgjorts inom

ramen för dom 2026-04-01 i mål M 4403-23, som vann laga kraft den 11 augusti 2026. Länsstyrelsen konstaterar även att [REDACTED] överklagade det aktuella avgörandet till Mark- och miljööverdomstolen som avvisade överklagandet. Det beslutet överklagades sedan av [REDACTED] till Högsta domstolen, som den 11 augusti 2026 meddelade beslut om att inte meddela prövningstillstånd.

Länsstyrelsen har förståelse för att [REDACTED] känner en oro och ett intresse relaterat till Hammarlundsvallen. Länsstyrelsen finner dock ingen anledning att ifrågasätta avgörandet i mål M 4403-23 eller de sakfrågor som prövats inom ramen för målet. Länsstyrelsen finner inte heller något skäl att ingripa i egenskap av tillsynsmyndighet. Ett eventuellt ingripande med tillsynsåtgärder måste baseras på en avvikelse som faktiskt har inträffat och inte farhågor relaterat till genomförandet av den tillståndsgivna anläggningen/åtgärden. Enskilda har i praxis inte tillerkänts talerätt i de fall tillstånd eller liknande lämnats enligt bestämmelser vars ändamål endast är att skydda allmänna intressen (jfr MÖD 2012:33, MÖD 2001:29 och MÖD 2004:55).

Med anledning av detta avslutas aktuella ärenden utan åtgärd.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet över vattenverksamhet enligt dess definition i 11 kap. 3 § miljöbalken.

Enligt 26 kap. 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet meddela om de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Tillsynsmyndigheten får förelägga den som bedriver en verksamhet att lämna in uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen, detta framgår av 26 kap. 21 § miljöbalken. Enligt 22 § samma kapitel framgår att den som bedriver en verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Du kan överklaga beslutet

Se information nedan hur du kan överklaga beslutet.

Beslutande

Beslutet har fattats av naturvårdshandläggare Jakob Marktorp.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrift.

Kopia till

Kristianstads kommun: kommun@kristianstad.se

Du kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Skåne antingen via e-post; skane@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande bifogar du kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, skane@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 10 00. Ange diarienummer 20730-2026 och 23681-2026.

KS § 170

Strategi för Bostadsförsörjning

Änr KS 2025/761

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Anta "Strategi för Bostadsförsörjning".
- Ge kommunledningskontoret i uppdrag att samverka med AB Kristianstadbyggen i att ta fram former för ett långsiktigt arbete med modernisering och utveckling av kommunens befintliga bostadsbestånd och boendemiljöer. Arbetet ska även inkludera samråd med de av kommunens fastighetsägare som förvaltar bostadsbestånd.
- Att arbetet ska omfatta standardhöjande reinvesteringar, energieffektivisering, teknisk modernisering, ökad tillgänglighet samt trygga, attraktiva och hållbara boendemiljöer, där AB Kristianstadbyggen inom ramen för sitt uppdrag och affärsmässiga förutsättningar ges en aktiv roll,
- Att arbetet ska bidra till ökad rörlighet och fler flyttkedjor genom ett bostadsutbud som bättre möter människors behov i olika skeden av livet samt inarbetas i kommunens fortsatta bostadsförsörjningsplanering.

Kommunstyrelsens behandling

Yrkande

Ulrika Tollgren (S) föreslår för den socialdemokratiska gruppen tilläggsförslag enligt följande:

- "Ge kommunledningskontoret i uppdrag att samverka med AB Kristianstadbyggen i att ta fram former för ett långsiktigt arbete med modernisering och utveckling av kommunens befintliga bostadsbestånd och boendemiljöer. Arbetet ska även inkludera samråd med de av kommunens fastighetsägare som förvaltar bostadsbestånd.
 - att arbetet ska omfatta standardhöjande reinvesteringar, energieffektivisering, teknisk modernisering, ökad tillgänglighet samt
-

trygga, attraktiva och hållbara boendemiljöer, där AB Kristianstadsbyggen inom ramen för sitt uppdrag och affärsmässiga förutsättningar ges en aktiv roll,

- att arbetet ska bidra till ökad rörlighet och fler flyttkedjor genom ett bostadsutbud som bättre möter människors behov i olika skeden av livet samt inarbetas i kommunens fortsatta bostadsförsörjningsplanering."

Beslutsgång

Ordföranden frågar och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunledningskontorets förslag tillsammans med Ulrika Tollgrens (S) med fleras tilläggsförslag.

Sammanfattning

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för bostadsförsörjningen syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Kommunen har fastlagt tre övergripande mål. För att uppnå målen har planerade insatser beskrivits genom att fem kommunala verktyg identifierats. Verktygen omfattar både befintligt bostadsbestånd och nyproduktion av bostäder.

Kristianstads kommun behöver bygga bostäder som möter befolkningsutvecklingen, attraherar nya invånare och möjliggör omflyttningar i bostadsbeståndet. Den årliga bostadsproduktionen behöver uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor.

Inkomna yttrande finns sammanfattade i beslutsunderlaget "Sammanfattning av inkomna remissyttrande" och finns i sin helhet att läsa i " Remissyttranden i sin helhet".

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2026-08-26

Kommunstyrelsens arbetsutskotts behandling

Ärendet hänskjuts till kommunstyrelsens sammanträde.

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige:

- Anta "Strategi för Bostadsförsörjning"

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-08-19 § 147

Tjänsteutlåtande 2026-06-30

Strategi för Bostadsförsörjning

Underlag till Strategi för Bostadsförsörjning, 2026-2030 med utblick mot 2040

Sammanfattning av inkomna remissyttrande

Remissyttranden i sin helhet

KSAU § 147

Strategi för Bostadsförsörjning

Änr KS 2025/761

Kommunstyrelsens arbetsutskotts behandling

Ärendet hänskjuts till kommunstyrelsens sammanträde.

Sammanfattning

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för bostadsförsörjningen syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Kommunen har fastlagt tre övergripande mål. För att uppnå målen har planerade insatser beskrivits genom att fem kommunala verktyg identifierats. Verktygen omfattar både befintligt bostadsbestånd och nyproduktion av bostäder.

Kristianstads kommun behöver bygga bostäder som möter befolkningsutvecklingen, attraherar nya invånare och möjliggör omflyttningar i bostadsbeståndet. Den årliga bostadsproduktionen behöver uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor.

Inkomna yttrande finns sammanfattade i beslutsunderlaget "Sammanfattning av inkomna remissyttrande" och finns i sin helhet att läsa i " Remissyttranden i sin helhet".

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum
2026-08-19

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige:

- Anta "Strategi för Bostadsförsörjning".

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-06-30

Strategi för Bostadsförsörjning

Underlag till Strategi för Bostadsförsörjning, 2026-2030 med utblick mot 2040

Sammanfattning av inkomna remissyttrande

Remissyttranden i sin helhet

Kommunledningskontoret
Samhällsutvecklingsavdelningen
Marieth Johansson
044134089
Marieth.Johansson@kristianstad.se

2026-06-30

Kommunstyrelsen

Strategi för Bostadsförsörjning

Änr KS 2025/761

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige:

- Anta "Strategi för Bostadsförsörjning"

Sammanfattning

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för bostadsförsörjningen syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Kommunen har fastlagt tre övergripande mål. För att uppnå målen har planerade insatser beskrivits genom att fem kommunala verktyg identifierats. Verktygen omfattar både befintligt bostadsbestånd och nyproduktion av bostäder.

Kristianstads kommun behöver bygga bostäder som möter befolkningsutvecklingen, attraherar nya invånare och möjliggör omflyttningar i bostadsbeståndet. Den årliga bostadsproduktionen behöver uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor.

Inkomna yttrande finns sammanfattade i beslutsunderlaget "Sammanfattning av inkomna remissyttrande" och finns i sin helhet att läsa i "Remissyttranden i sin helhet". Samt beskrivs i löptext under "Ärendet".

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-06-30

Strategi för Bostadsförsörjning

Underlag till Strategi för Bostadsförsörjning, 2026-2030 med utblick mot 2040

Sammanfattning av inkomna remissyttrande

Remissyttranden i sin helhet

Ärendet

Strategin godkändes 2025-09-17 av Kommunstyrelsens arbetsutskott för remisshantering (KSAU § 179). Remisstiden var fram till 2025-11-14.

Sammanlagt 24 skriftliga yttranden inkom under samrådstiden, varav 16 med synpunkter och/eller invändningar mot förslaget. Inkomna yttrande finns sammanfattade i beslutsunderlaget "Sammanfattning av inkomna remissyttrande" och finns i sin helhet att läsa i "Remissyttranden i sin helhet".

Inkomna synpunkter: Flera av de inkomna synpunkterna tycker att förslaget till Strategi för bostadsförsörjning är väl avvägt och genomarbetat. Dock att Bostadsmålet om 400 nyproducerade bostäder per år anses högt. Ansvarsfördelningen och roller inom kommunkoncernen för bl.a. utbyggnadsplan, områdesplaner och bostadsplan bör tydliggöras.

Många av synpunkterna tillför mervärden i arbetet med samhällsutveckling i stort. Synpunkterna är dock ofta på en mer detaljerad nivå än vad som är syftet med Strategi för bostadsförsörjning. De bör dock beaktas i det fortsatta arbetet – t ex genom att inarbetas i de handlingarna som tar avstamp från strategin. Ett viktigt arbete som framkom i remissyttranden var att tydligare formulera förslag till åtgärder för att öka Kristianstads attraktivitet.

Ändringar efter remissrunda: Bostadsmålet är justerat till; 300 nya bostäder behöver byggas årligen – med långsiktigt mål om 400 per år. Generellt i handlingarna i övrigt har förtydliganden gjorts kring ansvarsfördelning, den demografiska utvecklingen, befolkningsprognoser, Kristianstads roll som

regional tillväxtmotor och kopplingen mellan dessa faktorer och målet om bostadsbyggande.

Arbetet med Strategi för Bostadsförsörjning har projektletts av kommunledningskontorets Mark- och exploateringsenhet på uppdrag av kommunstyrelsen. Sweco har varit upphandlad konsult och tagit fram både huvudhandling "Strategi för Bostadsförsörjning" och "Underlag till Strategi för Bostadsförsörjning". Uppgifterna i strategin har särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Det finns uppdaterade avsnitt i båda handlingarna gällande hur utfallet av 2025 års befolkningsförändring påverkar bland annat behovet av bostäder. I analysmaterialet framgår prognosåret.

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för Bostadsförsörjningen syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Strategin ska vara styrande för hela kommunkoncernens beslut avseende frågor med betydelse för bostadsförsörjningen, samt för kommunens förvaltningar och bolag i deras verkställighet av besluten. Därutöver ska de ge vägledning och stöd till näringsliv och exploatörer, inför investerings- och etableringsbeslut, samt till allmänheten vid val av boendetyp och bostadsort.

Kommunen har i stort bibehållit de tre övergripande mål från Riktlinjer för bostadsförsörjning 2016, målen är:

- Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet; befintliga och nya bostäder och boendemiljöer ska utvecklas för att bidra till ökad delaktighet, trygghet och god hälsa.
- Bostäder som möter efterfrågan och behov; befintligt bostadsbestånd och nyproduktion ska motsvara människors behov och efterfrågan. Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen; befintligt bostadsbestånd tillsammans med nyproduktion ska över tid möta befolkningsutvecklingen inom kommunen och stärka Kristianstads roll som regional tillväxtmotor.

För att uppnå målen har planerade insatser beskrivits, kommunala verktyg har identifierats och inriktning för dessa har angivits. Verktygen omfattar såväl befintligt bostadsbestånd som nyproduktion av bostäder, verktygen är:

- Planmonopol och planberedskap
- Markinnehav och markberedskap
- Kommunalt ägda allmännyttiga bostadsaktiebolag
- Bostadssociala insatser
- Förmedling av bostäder

Analys och beskrivningar har gjorts av de lokala förutsättningarna mot bakgrund av nationella och regionala mål, planer och program.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Oscar Nilsson
Biträdande kommundirektör

Louise Andersson
Avdelningschef Samhällsutveckling

Beslut expedieras till

Marieth Johansson

Kristianstads
kommun

**Kommunala mål och åtgärder för bostadsbyggande och
utveckling av bostadsbeståndet, 2026-2030 med
utblick mot 2040**

Strategi för bostadsförsörjning

Om denna handling

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av första paragrafen lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. (Bostadsförsörjningslagen).

”Varje kommun ska planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Planeringen ska syfta till att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.”

Kristianstads kommun har valt att redovisa denna planering och dess förutsättningar i denna *Strategi för bostadsförsörjning*. Handlingen innehåller de delar som lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar anger och som i lagen benämns ”handlingsplan för bostadsförsörjning”. Titeln på handlingen är anpassad efter Kristianstads kommuns styrsystem.

Till denna handling hör även rapporten Underlag till *Strategi för bostadsförsörjning – analyser 2025*. På uppdrag av kommunstyrelsen har arbetet projektletts av kommunledningskontoret, Mark- och exploateringsenheten, i dialog med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Tekniska förvaltningen, Arbete- och välfärdsförvaltningen, Omsorgsförvaltningen samt det kommunala bostadsbolaget ABK.

Strategi för bostadsförsörjning omfattar hela kommunen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 17 september 2025 att skicka handlingen på remiss till berörda nämnder, bolag, myndigheter, organisationer och allmänhet. Synpunkter inkomna under remisstiden låg sedan till grund för revideringar inför antagande.

Strategi för bostadsförsörjning är antagen av Kommunfullmäktige. Strategin ersätter därmed Riktlinjer för bostadsförsörjning från 2016.

Handlingen finns att läsa på
www.kristianstad.se/bostadsforsorjning

Bilder: Kristianstads kommun/Claes Sandén

Innehåll

Förord.....	5
Syfte.....	6
Sammanfattning.....	7
Analys av förutsättningar och behov.....	10
Mål för bostadsförsörjningen.....	17
Planerade åtgärder för att nå målen.....	23

Förord

I Kristianstads vision "Vi lyfter tillsammans, Kristianstad 2030", beskrivs hur Kristianstad ska växa och utvecklas som en attraktiv kommun som drar till sig människor, kompetens och idéer. Kristianstad är tillsammans med Hässleholm en tillväxtmotor. Det gör att Kristianstad är en viktig tillväxtmotor dels för det regionala arbetet för Skåne dels för Skåne Nordost samt för sig själv.

Kristianstad behöver fortsätta att växa befolkningsmässigt, vilket är en förutsättning för kommunens hållbara utveckling och planering. Det bidrar även till målbilden som finns i "Regionplan för Skåne 2022–2040" om att hela Skåne ska växa, där tillväxtmotorerna har en viktig roll för att driva utvecklingen och generera attraktionskraft till Skåne. Gemensamt för tillväxtmotorer är att de har en befolkning som ökar och ett relativt högt bostadsbyggande.

I översiktsplanen för Kristianstad kommun från mars 2013, ÖP13, fortsatt gällande, identifieras följande tre övergripande utmaningar, En stärkt position i regionens utveckling, Främja stad och landsbygd i balans, Attrahera fler boende och verksamheter.

För att klara av att leva upp till målen och ambitionerna, har Kristianstads kommun ett långsiktigt behov av att bygga bostäder för att möta behovet som tillväxtmotor dels för den demografiska befolkningsutvecklingen, dels för att attrahera nya invånare till kommunen samt att möjliggöra omflyttningar i beståndet. Den årliga bostadsproduktionen bör uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor.

Camilla Palm

Kommunalråd (M)

Ian Fernheden

Kommunalråd (SD)

Kristianstad, maj 2026

Syfte

Denna strategi för bostadsförsörjning syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose kommunens behov på bostadsmarknaden, genom såväl bostadsbyggande som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Strategin ska vara styrande för hela kommunkoncernens beslut avseende frågor med betydelse för bostadsförsörjningen, samt för kommunens förvaltningar och bolag i deras verkställighet av besluten. I 2 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900) finns en bestämmelse om att kommunens handlingsplan för bostadsförsörjningen ska vara vägledande för kommunens planläggning i fråga om bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Handlingen innehåller de delar som lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar anger, men är för Kristianstads kommun kallad *Strategi för bostadsförsörjning*, för att passa in i Kristianstads kommuns styrsystem.

Syftet med strategin är därutöver att ge vägledning och stöd till näringsliv och exploatörer, inför investerings- och etableringsbeslut, samt till allmänheten vid val av boendetyper och bostadsorter.

Strategin för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Om förutsättningarna för den antagna planen ändras under mandatperioden, ska kommunfullmäktige anta en ny uppdaterad handlingsplan (i Kristianstads kommuns fall benämnd *strategi*).
Lag (2025:70).

Sammanfattning

Kommunens ansvar för bostadsförsörjningen är en bred och komplex uppgift som innebär många utmaningar. Det handlar om att kommunen ska planera och skapa förutsättningar för att alla människor ska ha tillgång till goda bostäder utifrån deras enskilda behov.

För att uppnå detta har kommunen fastlagt tre övergripande mål:

- *Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet*; befintliga och nya bostäder och boendemiljöer ska utvecklas för att bidra till ökad delaktighet, trygghet och god hälsa.
- *Bostäder som möter efterfrågan och behov*; befintligt bostadsbestånd och nyproduktion ska motsvara människors behov och efterfrågan. Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- *Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen*; Befintligt bostadsbestånd tillsammans med nyproduktion ska över tid möta befolkningsutvecklingen inom kommunen och stärka Kristianstads roll som regional tillväxtmotor.

För att uppnå målen har kommunala verktyg identifierats och baserat på dessa verktyg har åtgärder angivits. På så sätt ska kommunen verka för att gå från behov och efterfrågan mot uppfyllelse av målen. Verktygen omfattar såväl befintligt bestånd som nyproduktion av bostäder:

- Planmonopol och planberedskap
- Markinnehav och markberedskap
- Kommunalt ägda allmännyttiga bostadsaktiebolag
- Bostadssociala insatser
- Förmedling av bostäder

Analys och beskrivningar har gjorts av de lokala förutsättningarna mot bakgrund av nationella och regionala mål, planer och program.

Befolkningsutvecklingen i Sverige generellt har förändrats markant de senaste åren – både födelsenettet och invandringen har minskat kraftigt, samtidigt som den äldre befolkningen ökar. Detta ger stora osäkerheter i prognoserna för befolkningsökningen på längre sikt, både nationellt och för Kristianstads kommun. Den negativa befolkningsutvecklingen från 2023, 2024 och 2025 visar på en förändrad trend, eftersom befolkningsutvecklingen sedan 70-talet mestadels har varit positiv. Utvecklingen behöver noggrant följas över tid för att avgöra om det blir befolkningstillväxt eller inte och hur det påverkar oss. Däremot kan prognoserna tydligt visa att förändringar i hushållssammansättning (främst på grund av en åldrande befolkning) innebär ett fortsatt behov av nya bostäder.

För att nå sina mål behöver Kristianstads kommun långsiktigt bygga bostäder som

möter befolkningsutvecklingen, attraherar nya invånare och möjliggör omflyttningar i bostadsbeståndet. Den årliga bostadsproduktionen bör därför uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor.

A scenic view of a river or canal in autumn. The water is calm, reflecting the surrounding trees and buildings. On the left bank, there are several trees with vibrant yellow and orange autumn foliage. On the right bank, there are more trees, including a large weeping willow with green leaves. In the background, a modern building with a grid-like facade and a small owl logo on top is visible. The sky is clear and blue.

1. Analys av förutsättningar och behov

Analys av förutsättningar och behov

Strategin för bostadsförsörjningen baseras på en analys av Kristianstads demografiska utveckling, marknadsförutsättningarna för bostäder, de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden samt behovet av tillskott av nya bostäder inom kommunen.

Denna analys finns redovisad i bilagan *Underlag till Strategi för bostadsförsörjning – analyser 2025*. Där beskrivs även hur kommunen har beaktat relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för bostadsförsörjningen. Nedan sammanfattas analysen och avslutas med hur denna kopplar till förutsättningarna för kommunens mål och planering för bostadsbyggande. För fördjupad förståelse för bostadsförsörjningens förutsättningar rekommenderas läsning av nämnda analysbilaga.

Nationella och regionala mål, planer och program

Det övergripande nationella målet för samhällsplanering, bostadsmarknad och byggande är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

Kristianstad och Hässleholm är utpekade som en gemensam tillväxtmotor för Skåne, vilket innebär en viktig roll i att generera bland annat arbetstillfällen, utbildning, och kulturutbud. Kristianstads kommun arbetar aktivt med stadsutveckling för att stärka attraktiviteten kring sin centralt belägna station och skapa möjligheter för kollektivtrafikhärla bostäder. Kristianstads kommuns översiktsplan stödjer även de regionala målen genom att främja högskola och forskning samt att utveckla hållbara och attraktiva boendemiljöer. Både regionplanen och översiktsplanen strävar efter att erbjuda en god bostadsmarknad som möter efterfrågan och främjar social gemenskap.

Det kan dock konstateras att tillväxten är ojämnt fördelad i Skåne, där västra Skåne i vissa avseenden drar ifrån. För att säkra en balanserad utveckling av Skåne krävs både lokala och regionala satsningar som främjar en god fördelning av tillväxten i regionen.

Demografi och befolkningsutveckling

I kommunen bor ca 86 000 personer och av dessa bor närmare 50 procent i Kristianstad stad. Kommunen består i övrigt av drygt 25 tätorter i Skånes till ytan största kommun. Befolkningsutvecklingen för Kristianstads kommun har varit positiv i stort sett varje år sedan 70-talet, men åren 2023 och 2024 bröts trenden och folkmängden minskade med cirka 180 personer per år.

Relevant för bostadsplanering är hur utvecklingen kommer att fortsätta kommande

år. I ett scenario baserat på att kommunen för en tillväxtpolitik där befolkningsutvecklingen sker i för kommunen relativt hög takt prognostiseras folkmängden öka med 0,5 procent årligen. Detta innebär att folkmängden år 2040 väntas ha ökat med drygt 6 700 personer, motsvarande totalt 8 procent under en femtonårsperiod. Enligt Region Skånes befolkningsprognos är även den årliga tillväxttakten för länet fram till år 2033 omkring 0,5 procent, det vill säga detsamma som för Kristianstads kommun enligt alternativet med tillväxtpolitik. För övriga tillväxtmotorer prognostiseras en något högre tillväxttakt på omkring 0,7-0,8 procent för Malmö, 0,6-1,3 procent för Lund och 0,3-0,5 procent för Helsingborg, beroende på om regionens eller kommunernas egna befolkningsprognoser används.

I ett annat scenario baserat på anpassningspolitik antas befolkningstillväxten ske i en långsammare takt. I början av perioden minskar folkmängden liksom den gjort de senaste två åren. Efter 2030 ökar folkmängden igen och år 2040 har antalet invånare ökat till närmare 86 700, vilket är en ökning med knappt 400 personer under en femtonårsperiod.

Det framtida behovet av antal bostäder beror dock snarare på hur hushållsbildningen kommer att se ut, än hur folkmängden utvecklas. Hushållsbildningen beror i sin tur på befolkningens ålderssammansättning och om åldersstrukturen förändras över tid. Oavsett vilken befolkningsutveckling kommunen kommer att följa prognostiseras en betydande ökning av antal hushåll, vilket till stor del beror på den förändrade åldersstrukturen med ökande antal äldre som till stor del bor ensamma. Vid tillväxtpolitik prognostiseras en ökning på närmare 5 000 hushåll medan motsvarande ökning vid anpassningspolitik beräknas vara cirka 2 500.

Försörjningskvoten visar relationen mellan personer i andra åldrar än arbetsföra och personer i arbetsföra åldrar. En högre kvot visar på en högre försörjningsbörda medan en lägre kvot visar på en lägre börda. Under hela 2000-talet har försörjningskvoten i Kristianstads kommun ökat på grund av både åldrande befolkning och ett tidigare högt barnafödande. De kommande åren beräknas försörjningsbördan minska eller vara kvar på ungefär samma nivå som idag beroende på vilken tillväxttakt som kommunen kommer att följa. De senaste åren har barnafödandet sjunkit vilket gör att antalet barn framöver kommer att vara färre, vilket är förklaringen till att försörjningsbördan inte längre ökar.

Utbildning och arbetsmarknad

Utbildningsnivå spelar en avgörande roll för att etablera sig på arbetsmarknaden och påverkar i sin tur inkomst och möjligheten att etablera sig på bostadsmarknaden. I Kristianstads kommun har kvinnor generellt högre utbildningsnivå än män. Drygt hälften av kvinnorna har eftergymnasial utbildning jämfört med knappt 40 procent av männen. Utbildningsnivån varierar mellan basorterna, högst i Åhus och lägst i Tollarp. Trots högre utbildningsnivå har kvinnor lägre medianinkomst än män, vilket kan förklaras av att fler kvinnor arbetar inom den offentliga sektorn med lägre löner.

Näringslivet (offentliga och privata verksamheter) i Kristianstads kommun har en

stor branschbredd, med cirka 9 000 registrerade företag. Av dessa är 65 procent soloföretag. Fler företag genererar en större arbetsmarknad för befolkningen, vilket på lång sikt ger fler möjlighet till inträde på bostadsmarknaden. Kristianstads arbetsmarknad kan även vidgas genom minskade restider för arbetspendling. Därför spelar en förbättrad infrastruktur och en förstärkt kollektivtrafik stor roll. Då ökar möjligheten till arbetstillfällen, vilket också ger företagen möjlighet att bättre matcha sina kompetensbehov. År 2023 arbetspendlade cirka 300 000 personer i Skåne – en ökning med 23 procent sedan 2013, vilket gör regionen mer sammanhållen. Kristianstad påverkas också av arbetspendling till och från Blekinge och Småland, vilket kräver samordnad transport- och bebyggelseplanering.

Bostadsmarknaden

För att klara av boendekostnaderna måste det finnas en betalningsförmåga, som i sin tur oftast styrs av hushållets inkomstnivå och utgiftsnivå. Hushållets utgifter beror till stor del på ekonomiska parametrar som lånevillkor och amorteringskrav. I slutändan handlar det även om att det ska finnas betalningsvilja på marknaden.

Ett sätt att mäta om betalningsförmåga finns är att använda sig av det mått som Swedbank har utvecklat som kallas för Boindex. Boindex visar på att det finns en god betalningsförmåga i Kristianstad och betydligt högre jämfört med riket i sin helhet eller i Malmöregionen, både för småhus och lägenheter i flerbostadshus. Mönstret är stabilt och har gällt i åtminstone 25 år. Värt att nämna är också att boindex ökade under 2024 för Kristianstad, vilket tyder på att hushållens ekonomi är på väg att stärkas igen efter nedgången under och efter pandemin.

Efterfrågan på bostäder

En annan viktig aspekt är vilken faktisk efterfrågan som finns till det pris som marknaden erbjuder bostäder, så kallat marknadsdjup. I en rapport Region Skåne släppte i juni 2025 framkommer att Kristianstad är den kommun som efter Malmö, Helsingborg och Lund har högst marknadsdjup i länet.¹ Beräkningen gäller under förutsättning att kommunen kan erbjuda attraktiva bostäder i attraktiva lägen och därmed också locka inflyttare från andra kommuner. Under dessa förutsättningar är marknadsdjupet i Kristianstads kommun upp till 214 hyresrätter, 169 bostadsrätter och 128 äganderätter år 2025, det vill säga totalt drygt 500 bostäder.¹ Även om en ökad folkmängd och inflyttning till kommunen krävs för att skapa förutsättningar för nyproduktion innebär det inte att de nybyggda bostäderna endast kommer att befolkas av inflyttare till kommunen. En ökad folkmängd skapar en ökad konkurrens om kommunens bostäder vilket i sin tur bidrar till att priserna på bostadsmarknaden drivs upp. Även befintliga invånare med ekonomiska möjligheter kommer att efterfråga attraktiva nyproducerade bostäder i gynnsamma lägen.

Under förutsättning att kommunen inte lyckas locka till sig inflyttare till kommunen

¹ Modell för bostadsefterfrågan, Region Skåne, 2025 års modell

samtidigt som hänsyn tas till byggherrarnas krav på vinst vid nybyggnation finns inte någon efterfrågan på nybyggda bostäder i Kristianstad eller stora delar av länets kommuner. De marknadsförutsättningar som råder i många kommuner möter inte byggherrarnas kostnader och vinstkrav vid nyproduktion.¹

En viktig faktor i sammanhanget är den avstannade prisutvecklingen de senaste åren för sålda bostadsrätter och villor i Kristianstads kommun samtidigt som kostnaderna för att bygga bostäder har fortsatt att öka.²

Framtida bostadsbehov

I planeringen av framtida bostäder behöver hänsyn tas till både olika invånargrupperns behov och marknadens möjligheter att bygga nya bostäder. De kommande 15 åren beräknas behovet av tillkommande bostäder vara 2 500–5 000, vilket innebär i genomsnitt 170–330 bostäder per år – sett utifrån den demografiska utvecklingen. Det är alltså det antal bostäder som skulle behöva tillkomma i kommunen för att täcka behovet för de tillkommande hushåll som prognostiseras utifrån antaganden om hur många som kommer att födas, avlida samt flytta till och från kommunen och hur hushållsbildningen bland invånarna sker. Detta kan ställas i relation till efterfrågan på bostäder (marknadsdjupet) i kommunen som utifrån dagens förutsättningar har potential att gå upp till 500 bostäder. Det här förutsätter att kommunen bygger attraktiva bostäder i attraktiva lägen som lockar inflyttare även från andra kommuner.

Sett till endast den egna kommunens invånare och med det marknadsläge som råder i kommunen idag saknas potential för lönsamt bostadsbyggande. Även om betalningsförmågan i Kristianstad i genomsnitt är god för de hushåll som bor i kommunens bostadsbestånd idag är bostadspriserna på marknaden lägre än vad kostnaden för att bygga nya bostäder är. Det finns också ett relativt stort antal hushåll som har ansträngd boendekonomi och sannolikt har svårt att efterfråga nybyggda bostäder. Allmännyttan har genom det kommunala bostadsbolaget AB Kristianstadsbyggen (ABK), en osedvanligt stor andel av hyresbostadsmarknaden i Kristianstad. Detta kan både vara en fördel och en utmaning för bostadsförsörjningen i kommunen, se vidare bilagan *Underlag till Strategi för bostadsförsörjning – analys 2025*.

Till behov av tillkommande bostäder i det ordinarie bostadsbeståndet kommer ett sannolikt ökat behov av bostäder för vissa grupper som har svårt att efterfråga bostäder på ordinarie bostadsmarknad, framför allt för äldre, funktionsnedsatta och ungdomar. För studenter och asylsökande råder balans eller till och med överskott på bostäder enligt kommunens bedömning³.

Sammanfattningsvis finns både behov av och potential för bostadsbyggande i kommunen. Nybyggda bostäder löser dock inte situationen för vissa grupper vars bostadsbehov inte är uppfyllda i nuläget eller grupper med särskilda behov. Detta är

² Mäklarstatistikens prisstatistik för sålda bostäder samt Statistiska centralbyråns byggkostnadsindex

³ Bostadsmarknadsenkäten 2025, Boverket

inte unika utmaningar för Kristianstads kommun, utan en komplex situation som återkommer i de flesta kommuner i Sverige. Här krävs både en mångfald av åtgärder inom bostadsförsörjningen – sådana som tas upp i denna strategi – och långsiktiga insatser inom andra samhällssektorer, t ex utbildning och arbetsmarknad. Bostadsbyggandets takt och inriktning påverkas även i hög grad av statliga subventioner och styrmedel, som kan variera över tid och i inriktning, samt av bankernas kreditgivning och riskbedömningar. När kreditvillkor stramas åt kan även i grunden efterfrågade projekt bli svåra att realisera, vilket får konsekvenser för utbudet och för vilka hushåll som kan efterfråga nyproduktion.

Förutsättningar för kommunens mål och planering

Kommunens bostadsförsörjning börjar med en prognos över bostadsbehovet – alltså hur många och vilka typer av bostäder som krävs för att möta befolkningstillväxt, hushållens storlek och särskilda målgruppers krav under de kommande 15 åren. Den analysen fungerar som strategisk kompass.

Planberedskapen är verktyget som – utifrån översiktsplanens inriktning – omsätter kompassen i praktiken vad gäller nya bostäder: antalet byggrätter i gällande och nya detaljplaner, samt den mark- och genomförandeberedskap som gör att projekten verkligen kan byggas när marknaden är mogen. För att kedjan ska hålla krävs en buffert i systemet. Konjunkturen går upp och ner, marknadens preferenser förändras, planprocesser är komplexa och kan överklagas. Kommunens mål för bostadsplanering och byggandet måste därför sikta högre än det beräknade bostadsbehovet – annars riskerar bostäderna att inte hinna fram i tid och priserna pressas upp. Undersökningar från Sveriges Kommuner och Regioner visar till exempel att drygt en fjärdedel av detaljplanerna tar mer än tre år att färdigställa och var fjärde antagen detaljplan överklagas. Bara dessa två osäkerhetsfaktorer talar för en buffert på minst 25 %.

Kristianstads kommuns mål för planering och byggande av bostäder baseras därmed på en sammanvägning av en grundlig behovsanalys, de reella förutsättningarna för planering och byggande av bostäder och slutligen Kristianstads – av Region Skåne – utpekade roll som regional tillväxtmotor tillsammans med Hässleholm.

Tillväxtmotorerna har en viktig roll för att driva utvecklingen och generera attraktionskraft till Skåne. De behöver förse regionens invånare med arbetstillfällen och ett kunskapsintensivt näringsliv, högre utbildning, specialistsjukvård och ett brett handels- och kulturutbud. Gemensamt för tillväxtmotorer är att de över tid har en befolkning som ökar och därför också behöver planera för ett relativt högt bostadsbyggande. Tillväxtmotorn Kristianstad och Hässleholm behöver därmed lyftas i flera regionala sammanhang för att skapa en bättre balans i Skåne.

Sammanfattningsvis behöver Kristianstads kommun skapa möjligheter för att det byggs bostäder som möter befolkningsutvecklingen, attraherar nya invånare och möjliggör omflyttningar i bostadsbeståndet. Den årliga bostadsproduktionen behöver uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor.

Uppdatering av analyser inför antagandet

Underlaget till Kristianstads strategi för bostadsförsörjning arbetades i huvudsak fram under sommaren och hösten år 2025 då befolkningsstatistik gällande år 2024 fanns tillgängligt. Eftersom framtagandet av en strategi för bostadsförsörjning inkluderar analysarbeten, remissförfaranden och beslutsprocesser sträcker sig processen under en längre period. Det innebär i sin tur att viss statistik inte kommer att vara den senaste vid antagandet, utan det kommer att finnas senare uppgifter tillgängliga. Med anledning av det har den demografiska utvecklingen av år 2025 analyserats i efterhand. Resultatet av analyserna redovisas i ett inledande kapitel i *Underlag till Strategi för bostadsförsörjning – analyser 2025*. Den kortfattade slutsatsen är att de bedömningar om bostadsbehov som gjordes under sommaren och hösten 2025 ligger fast, även med kunskap om utvecklingen under det senaste året.

A low-angle photograph of a cherry blossom tree in full bloom. The branches, covered in dense clusters of pink flowers, frame the top and sides of the image. In the background, a clear blue sky is visible, along with the roof and upper part of a house with a red-tiled roof and a white wall. A semi-transparent dark blue rectangle is overlaid on the upper part of the image, containing the title text.

2. Mål för bostadsförsörjningen

Mål för bostadsförsörjningen

Kommunens mål för bostadsförsörjningen framgår av detta avsnitt. Dessa mål ska vara vägledande och tydligt framgå i förvaltningarnas och bolagens strategier och planer som styr bostadsutvecklingen. Målen ska följas upp vid såväl utveckling av befintliga bostadsbeståndet som vid nyproduktion.

Följande tre övergripande mål ska vara vägledande för planering och bostadsutveckling:

- Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet
- Bostäder som möter efterfrågan och behov
- Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen

Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet

Befintliga och nya bostäder och boendemiljöer ska utvecklas för att bidra till ökad delaktighet, trygghet och god hälsa.

Med människan i fokus - social hållbarhet

Boendemiljöer ska utvecklas och formas utifrån människors behov och främja socialt långsiktig hållbarhet så som delaktighet, trygghet, god hälsa, integration, jämlikhet och trivsel. De boende ska uppleva närhet, samhörighet och tillgänglighet i sin vardag, med särskilt fokus på barn och äldre. Barnkonventionen blev svensk lag år 2020 och ska därmed följas. Närhet och kvalitet värderas med hjälp av kommunens hållbarhetskriterier.

Social hållbarhet ska vara styrande vid uppstart av alla bostadsprojekt. Detta gäller alla aktörer från planerings- till genomförandeskedet. Det innebär att alla aktörer ska utgå från vad människor behöver på just den aktuella platsen, idag och i framtiden.

Utveckling av befintligt bostadsbestånd och nya bostäder ska ha god standard och vara av hög kvalitet. Upplåtelseform, bostadstyp och -storlek samt utformning ska komplettera och tillföra platsen nya och hållbara sociala värden. Platsens specifika goda värden (till exempel skala, historiska element, mötesplatser, kultur eller natur) ska vara en av utgångspunkterna för social hållbarhet. I utveckling av hela stadsdelar eller enskilda bostadsområden ska kommunen eftersträva mångfunktion- alitet.

Brottsförebyggande perspektiv

Det brottsförebyggande perspektivet ska vara kunskapsbaserat, systematiskt och bygga på samverkan mellan relevanta aktörer. Arbetet behöver vara en integrerad del av kommunens boendeplanering, där analys, planering, utformning och förvaltning av bostadsområden samverkar. Då minskar möjligheterna att begå brott.

Brottsförebyggande perspektiv bidrar till att skapa attraktiva, trygga och hållbara bostadsområden genom strukturerad analys, fysisk miljöutformning, samverkan och långsiktig förvaltning.

Ekologisk hållbarhet en förutsättning

Goda sociala värden ska grundas på ekologisk mångfald, goda kollektiva transport- alternativ och effektiv markanvändning. Områden för boende ska därför främst utvecklas och kompletteras i lägen med god service, tillgänglighet till kollektivtrafik och natur- och rekreationsområden.

Ekologiska värden förknippade med Biosfärområde Kristianstads Vattenrike ska värnas och utgöra en tillgång vid bostadsutveckling. De gröna värdena ska alltid

vara en förutsättning för att skapa trygghet, trivsel och attraktivitet. Dessa ska förhålla sig till kommunens gällande miljömål.

Ekonomisk hållbarhet är medlet

Det enskilda projektets nya värden som tillkommer på en plats, i form av utveckling av befintligt bostadsbestånd eller nyproduktion, ska avspeglas i samhällsekonomin, kommunala ekonomin och projektekonomi. Samhällsekonomiska och kommunalekonomiska faktorer ska identifieras och belysas vid uppstart samt följas upp vid avslut av alla bostadsprojekt.

Bostadsutveckling ska ske på ett, för samhället och inblandade aktörer, resurseffektivt sätt. Hög nyttjandegrad ska råda för befintlig infrastruktur och redan ianspråktagen eller jungfrulig mark.

Bostäder som möter efterfrågan och behov

Befintligt bostadsbestånd och nyproduktion ska motsvara människors behov och efterfrågan. Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.

Anpassat utbud

Kommunen ska aktivt verka för en fördelning mellan andelen äganderätter, bostadsrätter och hyresrätter som så långt som möjligt motsvarar befolkningens behov, efterfrågan, preferenser och betalningsförmågor. Det innebär att kommunen ska verka för en mångfald av boendeformer och bostadstyper som passar såväl små och stora hushåll med olika resurser som äldre, yngre och nyanlända. På stadsdelsnivå ska överrepresenterade upplåtelseformer och bostadstyper kompletteras med de former och typer som saknas.

Bostäder i starka regionala pendlingsstråk

I staden Kristianstad och basorterna Önnestad, Fjälkinge, Tollarp samt Åhus ska utveckling av befintligt bestånd och nyproduktion ske stationsnära och i regionala hållplatsnära lägen. Den största andelen nyproduktion som sker inom kommunen ska tillkomma i dessa starka regionala pendlingsstråk- och orter.

Nyproduktion i staden Kristianstad ska med hög stadsmässighet, närhet till blå och gröna kvaliteter samt med goda sociala värden bidra till ökat utbud på den regionala bostadsmarknaden. Enskilda bostadsprojekt ska bidra till att staden Kristianstad, tillsammans med Hässleholm, stärker sin roll som regional tillväxtmotor utifrån de krav som så väl bostads- som arbetsmarknaden ställer.

Bostäder nära service och kollektivtrafik

I basorterna Arkelstorp och Degeberga samt övriga stora orter ska bostadsbeståndet främst utvecklas i lägen med god tillgänglighet till kollektivtrafik och annan service som orten erbjuder (t.ex. dagligvaruhandel, förskola, skola, vård, kultur och mötesplatser). En välfungerande och attraktiv kollektivtrafik är en förutsättning för levande och växande basorter.

Bostäder i små orter och landsbygd

Mindre orters och landsbygdens kvaliteter ska värnas och utvecklas. Enstaka nya bostäder behöver tillkomma för att möjliggöra t.ex. generationsskiftet. Större mängd nyproduktion ska endast ske i särskilt attraktiva lägen.

Undersöka och följa upp behov och efterfrågan

Kommunen ska närmare undersöka hushållens bostadsbehov, efterfrågan och preferenser. Detta kan med fördel ske i form av medborgardialoger och samordnas med grannkommuner, regionala aktörer, exploatörer och näringsliv.

Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen

Befintligt bostadsbestånd tillsammans med nyproduktion ska över tid möta befolkningsutvecklingen inom kommunen och stärka Kristianstads roll som regional tillväxtmotor.

300 nya bostäder behöver byggas årligen – med långsiktigt mål om 400 per år

För att nå sina mål behöver Kristianstads kommun bygga bostäder som möter befolkningsutvecklingen, attraherar nya invånare och möjliggör omflyttningar i bostadsbeståndet. Den årliga bostadsproduktionen behöver uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor.

Behovet behöver löpande analyseras tillsammans med olika aktörer för att hålla en jämn byggtakt för att täcka aktuellt behov – både sett utifrån ett demografiskt perspektiv och utifrån ett tillväxtperspektiv. Kommunen behöver verka för en god planberedskap som matchar detta.

100-årsperspektiv

Nya bostäder som uppförs ska vara väl utformade, inredda och utrustade samt byggas med en god standard och med så hög kvalitet att de kan ha en förväntad brukstid på minst 100 år.

Fortsatt utveckling av befintligt bestånd

Kommunen ska verka för en ständig utveckling av det befintliga bostadsbeståndet för att denna fortsatt ska vara attraktiv och svara mot behov och efterfrågan.

Betalningssvaga hushåll har svårt att efterfråga nyproducerade bostäder. I stället finns möjlighet till bostad i det befintliga beståndet, tack vare de flyttkedjor som uppstår genom rätt andel nyproduktion.

3. Planerade åtgärder för att uppnå målen

Planerade åtgärder för att nå målen

För att uppnå målen för bostadsförsörjningen har kommunen ett antal verktyg till sitt förfogande. Dessa skapar förutsättningar för aktörer på bostadsmarknaden att planera och genomföra bostadsprojekt. Men kommunen har även verktyg för att underlätta för hushåll som har svårt att komma in på bostadsmarknaden. Utifrån målen har fem kommunala verktyg identifierats. Verktygen anger hur kommunen ska verka för att gå från behov och efterfrågan mot uppfyllelse av målen och omfattar både utveckling av befintligt bostadsbestånd och nyproduktion av bostäder.

De fem verktygen är:

- Planmonopol och planberedskap
- Markinnehav och markberedskap
- Kommunalt ägda allmännyttiga bostadsaktiebolag
- Bostadssociala insatser
- Förmedling av bostäder

Flera av insatserna behöver genomföras i en bred förvaltningsöverskridande samverkan inom kommunkoncernen samt med bostadsmarknadens aktörer. Samverkan med och mellan alla parter är avgörande för att nå ett tydligt genomförande så att målen kan uppfyllas. Ansvar och roller inom kommunkoncernen tydliggörs i Kommunstyrelsens reglemente fastställd av Kommunfullmäktige och i delegationsordning fastställd av kommunstyrelsen.

Kommunens agerande ska kännetecknas av tydlighet, transparens och lyhördhet mot bostadsmarknadens aktörer och konsumenterna. Detta ger utrymme för kreativitet och flexibilitet för alla aktörer i processen och skall säkerställas bland annat genom dialogmöten i tidiga skeden och kontinuerlig dialog i plan- och byggprocessens alla skeden. För att öka kunskapen om hushållens behov och efterfrågan, ska enkäter och analyser av hushållens preferenser, betalningsvilja och betalningsförmåga genomföras och kontinuerligt uppdateras. Medborgardialoger ska vara en naturlig del av uppföljnings- och utvecklingsarbetet.

Planmonopol och planberedskap

Motiv: Kommunerna ansvarar för att planlägga för mark- och vattenanvändningen inom sina geografiska gränser. Det betyder att kommunen har huvudansvaret för den planering som sker enligt plan- och bygglagen.

Fysisk planering skapar förutsättningar för att kunna uppnå önskat byggande genom tydlig, effektiv och genomtänkt markanvändning samt god planberedskap. Genomförandet kräver att kommunkoncernen gemensamt samverkar och bidrar med ekonomiska förutsättningar för en hållbar utveckling av kommunen.

Översiktlig fysisk planering

Ansvar: Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglemente för den strategiska planeringen, inklusive den översiktliga fysiska planeringen.

Översiktsplanen anger inriktningen för hur den byggda miljön ska utvecklas och hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. *Strategi för bostadsförsörjning* är därmed ett viktigt underlag för översiktsplanen. Översiktsplanen ska tillgodose kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling genom att:

- peka ut möjliga områden för bostadsbebyggelse i staden, basorterna och längs med/i anslutning till god kollektivtrafik, stationsnära, hållplatsnära och bra service i kommunen,
- planera för att möjliggöra funktionsblandning och mångfunktionell markanvändning,
- innehåll och process utvecklas mot ett mer operativt och genomförandeinriktat arbetssätt, bl a genom att planeringen tydligt kopplas till hela kommunkoncernens gemensamma förutsättningar med utvecklade projektarbetsformer, förbättrad verksamhetssystematik med koppling till exploateringsverksamheten. Se även *Utbyggnadsplanen* nedan.

Utbyggnadsplan

Ansvar: Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglemente för den strategiska planeringen, inklusive den översiktliga fysiska planeringen.

Utbyggnadsplanen syftar till att trygga bostadsförsörjningen genom att ange inriktningen till berörda nämnder, förvaltningar och styrelser om kommunens långsiktiga prioriteringar. Genom att ange tillvägagångssätt och investeringsbehov säkerställs effektiv uppstart för ny bostadsbebyggelse och andra offentliga samhällsfunktioner så som vård- och omsorg, förskolor och skolor.

Utbyggnadsplanen bör tas fram som komplement till, eller som en del av, översiktsplanens genomförande. Verksamhetssystematiken med översiktsplan – utbyggnadsplan – områdesplaner – bostadsprogram och detaljplaner med koppling till berörda handlingsplaner, leder till ett effektivare arbetssätt inom hela kommunkoncernen. Varje del har sitt syfte för att optimera kommunkoncernsarbetet och möjliggöra byggande för privata aktörer. Utbyggnadsplanen anger på vilket sätt översiktsplanen ska förverkligas gällande bostäder. Exempelvis kan den omfatta:

- områdesvisa prioriteringar och utbyggnadsetapper,
- var olika bostadstyper och upplåtelseformer kan tillkomma,
- antal bostäder och bostadstyp
- tillvägagångssätt och planerade insatser för att uppnå t.ex. en blandning av upplåtelseformer,
- direktiv till nämnder, förvaltningar och styrelser för att möjliggöra ett genomförande.

Utbyggnadsplanen hanterar främst bostadsbebyggelse och samhällsfunktioner men den utgår från en sammanhållen planering för bebyggelse-, transport- och grönstrukturutveckling. Planen uppdateras kontinuerligt vid behov, vanligtvis i samband med budgetprocesser.

Områdesplan

Ansvar: Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglemente för den strategiska planeringen, inklusive den översiktliga fysiska planeringen.

En områdesplan används främst där flera utvecklingsområden ska samverka för en god stadsutveckling. Syftar till att klargöra behoven av bland annat samhällsfunktioner samt lokaliseringsmöjligheter. De bidrar till att så väl stadens som basorterna utvecklas optimalt. Då behöver flera aspekter sammanvägas, så som bostads- och verksamhetsutveckling kopplat till infrastruktur och kommunala kärnverksamheter.

Detaljplanering

Ansvar: Byggnadsnämnden är enligt reglementet beredande organ till kommunstyrelsen avseende detaljplaner.

Detaljplanen anger markanvändningen och är juridiskt bindande. Detaljplanerna ska tillgodose kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling genom att:

- tydligt förmedla och reglera detaljplanens syfte och
- möjliggöra blandad markanvändning i staden och i basorternas centrala delar.

Utbyggnadsplan och områdesplaner kommer tillsammans med bostadsplanen (se sida 25) göra detaljplanprocessen effektivare vilket leder till en effektivare process. I bostadsplanen prioriteras detaljplaner för bostadsändamål. Därigenom effektiviseras detaljplanprocessen och ledtiderna kan kortas.

Den årliga löpande planberedskapen ska över tid motsvara nyproduktionen. Omfattas av både nya detaljplaner och outnyttjade byggrätter.

Antal detaljplaner för bostadsbebyggelse ska årligen följas upp, sammanställas och redovisas för att säkerställa att planberedskap möter efterfrågan och behov av bostäder. Målsättningen på lång sikt är att en lagakraftvunnen detaljplan ska genomföras under kommande tre- till sjuårsperiod, vilket kräver god ekonomiska framförhållning i budgetprocessen.

Markinnehav och markberedskap

Motiv: Kommunen har som markägare rådighet och handlingsfrihet över utvecklingen av den kommunala marken. I det nedanstående föreslagna Bostadsplan ska marktilldelning och planerade markanvisningar för den närmaste tre till sjuårsperioden vara klarlagda.

Kommunen ska långsiktigt förvärva och förvalta mark samt utöka sitt markinnehav i strategiskt viktiga lägen utifrån behoven i den översiktliga fysiska planeringen.

Den privata markens utveckling sker i dialog och samverkan mellan kommunkoncernen och byggherren. På så sätt underlättar kommunkoncernen för privata aktörer på bostadsmarknaden att utveckla och genomföra bostadsprojekt.

Kommunens arbete utgår från likabehandlingsprincipen, vilket innebär att bostadsmarknadens aktörer ska behandlas sakligt, transparent och utan otillbörlig särbehandling. Kommunen agerar som markägare på marknadsmässiga villkor och säkerställer att kontakter, dialog och eventuella överenskommelser sker på affärsmässiga grunder, med tydliga och förutsägbara processer för alla berörda parter.

Markanvisning och exploateringsavtal

Kommunens riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal ska hållas aktuella. Syftet är att öka transparensen för riktlinjernas innehåll och tillvägagångssättet vid markanvisningar och vad som ska uppfyllas vid bostadsbyggandet. Riktlinjerna skapar tydlighet vid dialog och samverkan med bostadsaktörerna.

Bostadsplan

Ansvar: Kommunstyrelsen ansvarar enligt reglemente för den strategiska planeringen, inklusive den översiktliga fysiska planeringen.

Bostadsplanens syfte är att möjliggöra för externa bostadsaktörer att på ett effektivare sätt kunna bidra till Kristianstads kommuns utveckling. Bostadsplanen är skild från *Strategi för Bostadsförsörjning* eftersom det krävs en stor flexibilitet i bostadsplanen då det till vissa delar måste kunna förändras utifrån bland annat omvärldspåverkan, marknadskrafter, utbud och efterfrågan.

Bostadsplanen ger förutsättningar för att skapa beredskap och att effektivt sätta i gång och slutföra bostadsprojekt enligt målen för bostadsförsörjning. Den fungerar som ett planerings- och investeringsinstrument för samordning av nyproduktion samt utveckling av befintligt bostadsbestånd med ett löpande sjuårsperspektiv. Befolkningens behov och efterfrågan ska undersökas och följas upp. Bostadsfrågorna ska samordnas mellan de kommunala förvaltningarna.

Bostadsplanen innehåller två delar, utveckling av befintligt bostadsbestånd och nyproduktion.

Befintligt bostadsbestånd: Denna del syftar till att visa vilka utvecklingsprojekt av boendemiljöer som behöver förverkligas för att öka trygghet, delaktighet och hälsa. Kommunen arbetar för att öka kunskapen så att bostadsbebyggelse kan anpassas och utvecklas för att möta befolkningens behov. Möjliggöra mångfunktionell och blandad användning, motverka trångboddhet, ökad tillgänglighet, trygghet, integration och ökad kollektivtrafikförsörjning.

Nyproduktion: Denna del syftar till att ange vilka områden/projekt som är pågående samt vilka som kommunen kommer att verka för att "öppna upp" för bostadsbebyggelse. På så sätt säkras att detaljplaner tas fram i rätt tid och samordningsvinster av genomförande och investeringar möjliggörs (exempelvis vatten och avlopp, infrastruktur och andra samhällsfunktioner). Bostadsplanen ska ange projektens läge samt antal möjliga bostäder enligt detaljplanen och följa översiktsplanen och utbyggnadsplanen. Programmet innehåller områden där marktilldelningen är klarlagd och planerade markanvisningar.

Syftet är att bostadsbyggandet ska följa kommunens ambition gällande befolkningsutveckling. Bostadsbyggande förutsätter flera olika aktörer på bostadsmarknaden. Aktörerna behöver ges förutsättningar för att långsiktigt planera in deltagande i kommunens markanvisningar.

Genom ökad transparens och långsiktig planering av markanvisningar ökar möjligheten för samverkan och dialog i tidigt skede samt förutsättningar på lika villkor.

Kommunalt ägda allmännyttiga bostadsaktiebolag

Motiv: AB Kristianstadsbyggen, ABK, är ett viktigt verktyg i kommunens strävan att nå målen för bostadsförsörjningen.

Ansvar, roller och ägardirektiv

Kommunalt ägda bostadsaktiebolag ska enligt lag bedriva sin verksamhet på affärsmässiga grunder och sträva efter en långsiktigt marknadsmässig avkastning. Kommunerna har trots det möjlighet att använda sina bostadsföretag även för att fullgöra kommunens bostadspolitiska ansvar och för att uppnå kommunens mål för bostadsförsörjningen.

Ägarens, det vill säga kommunens, övergripande syfte med bostadsaktiebolaget skall framgå av bolagsordningen. I ägardirektiv kan ägarna mer preciserat ange vilka specifika uppdrag och mål som bolaget har, inom ramen för kommunens ansvar för bostadsförsörjningen, samt vilken roll bolaget skall spela på olika delmarknader.

Andelar på hyresbostadsmarknaden

Om det kommunala bostadsbolaget äger en stor andel av hyresmarknaden blir det ofta prissättande: hyrorna i det egna beståndet fungerar som huvudreferens i bruksvärdessystemet. Det kan dämpa uthyrningspotentiella avkastning för privata byggherrar. Samtidigt ger den stora andelen allmännytta trygghet under lågkonjunkturer; bolaget kan fortsätta bygga när andra bromsar, vilket i längden gynnar konkurrensen och motverkar monopol. Summan blir att privata aktörer ofta måste hitta nischer – där de kan differentiera sig från allmännyttans breda erbjudande.

Är allmännyttans marknadsandel låg lämnas större utrymme åt privata fastighetsägare och institutionella investerare. Det kan locka till fler projekt och kan snabba på nybyggnation. Men utfallet styrs då i högre grad av konjunktur och avkastningskrav; i svagare marknadslägen kan nyproduktionen stanna av helt och vissa målgrupper – särskilt låg- och medelinkomsttagare – få svårare att hitta bostad. Kommunen har mindre direkt påverkan på hyresnivåer och boendevillkor och måste i stället använda markpolitik, planvillkor och andra incitament för att säkerställa balans och socialt ansvar på marknaden.

AB Kristianstadsbyggen, ABK

I ABK:s ägardirektiv är verksamhetens inriktning preciserat gällande strategisk inriktning, utveckling och principer för prissättning. Det följer i stor utsträckning "Riktlinjer för bostadsförsörjning" som beslutades i kommunfullmäktige 2016-09-20 och dess tre övergripande mål, vilka sammanfaller med målen i denna handling - *Strategi för bostadsförsörjning*.

I korthet innebär ägardirektivet att ABK aktivt ska delta i kommunens arbete med bostadsförsörjning, vilket bland annat innebär engagemang i såväl

integrationsfrågor som sociala frågor. Vidare att samverka med andra fastighetsägare så att fördelning mellan andelen äganderätter, bostadsrätter och hyresrätter så långt som möjligt motsvarar befolkningens behov, efterfrågan, preferenser och betalningsförmågor. Detta innebär att verka för en mångfald av boendeformer och bostadstyper som passar såväl små som stora hushåll med olika resurser som äldre, yngre och nyanlända.

Bolagets nyproduktion ska föregås av en affärsmässig analys som påvisar att investeringen är socialt och ekonomiskt hållbar samt möter marknadens efterfrågan. Vidare ska möjlighet ges att genom dotterbolaget AB Allön äga och förvalta fastigheter för de bostäder som förmedlas genom biståndsbeslut och som hyrs av Kristianstads kommun.

Sammanfattningsvis finns det goda möjligheter för ABK att i stor utsträckning bidra till målen för bostadsförsörjning och därigenom möta befolkningens efterfrågan och behov av bostäder, utifrån alla tre hållbarhetsperspektiven.

Allmännyttan har genom ABK, en osedvanligt stor andel av hyresbostadsmarknaden i Kristianstads kommun. Om man jämför med övriga större kommuner i Skåne och jämfört med andra svenska kommuner av Kristianstads storlek. Detta kan både vara en fördel och en utmaning för bostadsförsörjningen i kommunen. ABK har runt 60 procent av hyresbostadsmarknaden i Kristianstads kommun. Då inkluderas specialbostäder, avser bostäder för äldre/funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder.

Bostadssociala insatser

Motiv: Kommunen kan med olika insatser skapa förutsättningar för den del av hushållen som har särskilt svårt att få en bostad på egen hand.

Ansvar: För de bostadssociala insatserna ska få genomslagskraft är det avgörande att hela kommunkoncernen samarbetar. Detta för att underlätta för personer som står långt från bostadsmarknaden att få tillgång till en bostad.

Kommunens allmännyttiga bostadsföretag är ett av kommunens främsta verktyg för sociala bostadsåtgärder. Vanliga åtgärder är sociala kontrakt som kan omvandlas till förstahandskontrakt efter en provotid. Metoden *Bostad först*, där den boende får en egen lägenhet direkt kombinerat med professionellt stöd, sprids snabbt: 2024 uppgav 17 % av de kommunala bostadsbolagen att de redan avsätter lägenheter för Bostad först och över 100 kommuner har sökt statligt stöd för att införa modellen. Flera kommuner har dessutom skrivit in uppdraget i själva ägardirektivet för att säkerställa långsiktighet. Tillsammans med vräkningsförebyggande arbete och mildrade uthyrningskrav gör dessa insatser allmännyttan till ett nav i det bostadssociala säkerhetsnätet

För att nå långsiktiga lösningar för grupper som har svårt att få inträde på bostadsmarknaden ska kommunen verka för att en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer uppförs, vilket skapar förutsättningar för en blandad befolkningsstruktur och social hållbarhet.

Kommunen ska ständigt verka för att utveckla modeller likt den av kommunfullmäktige beslutade modellen *Bostad Först*, där Arbete- och välfärdsförvaltningen ansvarar för genomförandet. Kommunen ska vidare utreda möjliga åtgärder och insatser och som exempel kan nämnas:

- Hyresgarantier är ett borgensåtagande av en kommun för att garantera en hyresgästs skyldighet att betala hyran. Garantin ger möjlighet för människor att etablera sig på bostadsmarknaden även om de inte är berättigade till bidrag enligt socialtjänstlagen.
- Förtursboende innebär att kommunen kan teckna avtal med både privata och kommunala bostadsaktörer där möjligheten att lämna förtur för grupper med särskilda behov.
- Kommunen har i markanvisning- och exploateringsavtal möjlighet att pröva förutsättningarna att som motprestation vid nyproduktion av bostäder tillförsäkra sig en viss andel av projektets bostäder eller i fastighetsägarens äldre bestånd, för kommunal blockförhyrning och förmedling till hushåll med särskilda behov av stöd.

När det gäller kommunernas roll i fråga om hyresgarantier har riksdagen beslutat om en lagändring som innebär att ett nytt system med obligatoriska kommunala hyresgarantier införs. Ändringen avser lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar och träder i kraft den 1 juli 2026. Kristianstads kommun avser att vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla de nya lagkraven, men inväntar de förordningar och föreskrifter som kommer att tydliggöra kommunernas ansvar för att bistå enskilda hushåll.

Kommunen ska kontinuerligt ha dialog med AB Kristianstadsbyggen och privata bostadsaktörer om behovet av stödjande åtgärder för de grupper som kommunen har särskilt ansvar för och prova alternativa metoder.

Kommunen har vid markanvisningar till de privata bostadsaktörerna tagit del av befintligt bestånd för de grupper som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden. Dock behöver kommunen även fortsättningsvis stödja de privata bostadsaktörerna gällande deras regler för uthyrning till denna grupp.

Förmedling av bostäder

Motiv: Utvecklade kontaktytor mellan bostadsmarknadens aktörer såsom hyresvärdar och hyresgäster kan underlätta förmedling av bostäder.

Ansvar: Kristianstads kommun gör bedömningen att en samlad bostadsförmedling för kommunen ej behövs för närvarande - nyttan kan inte motivera den kostnad det skulle innebära. Kommunen kommer dock att följa frågan.

Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar anger att om det behövs för att främja bostadsförsörjningen, ska kommunen anordna bostadsförmedling. Kristianstads kommun tillhandahåller på sin hemsida en lista med drygt 40 privata och kooperativa hyresvärdar som har fastigheter i kommunen. Varje värd sköter uthyrningen själv, eller via förmedlingssajter. Kommunens allmännyttiga bostadsbolag har en egen webbaserad bostadskö.

En samlad bostadsförmedling kan underlätta för bostadssökande att tillgodose bostadsbehov i livets olika skeden, rörligheten på bostadsmarknaden sker både inom kommunen, mellan kommuner och mellan regioner. En förmedling kan också ge bygg- och fastighetsförvaltare ökade möjligheter att nå ut med sina bostäder till en större andel sökanden. Rörlighet ökar genom att flyttkedjor startas. Samtidigt är det så att förmedlingen omfördelar befintliga lägenheter – den minskar inte det strukturella underskottet inom utsatta segment.

Kristianstads kommun gör dock bedömningen att en samlad bostadsförmedling för kommunen ej behövs för närvarande.

Genomförande och uppföljning

Det är kommunfullmäktige som antar strategin för bostadsförsörjningen, efter att den har varit ute för samråd och eventuella revideringar är gjorda. Därefter är det kommunstyrelsen som har ansvar för att leda och samordna kommunens bostadspolitik och främja bostadsförsörjningen.

Genomförande

Kommunstyrelsen kommer att samordna kommunens arbete att bryta ned strategins mål och åtgärder i konkreta insatser, som är tidsatta och ansvarsfördelade. Huvudansvaret för genomförandet ligger hos Kommunstyrelsen, men genomförs i samverkan med Byggnadsnämnden, Arbete- och välfärdsnämnd och Omsorgsnämnden, med tillhörande förvaltningar, samt det kommunala bostadsbolaget AB Kristianstadsbyggen.

Årlig uppföljning

Strategi för bostadsförsörjning ska följas upp varje år. En systematisk uppföljning av de långsiktiga målen och åtgärderna säkerställer att kommunens bostadsförsörjningsarbete är på rätt spår och att nödvändiga justeringar kan göras i tid.

Uppföljningen innebär att bostadsbyggandet sammanställs tillsammans med andra nyckeltal och aktuella insatser i ett uppföljnings-PM, med korta kommentarer om det aktuella bostadsläget. Detta PM presenteras sedan för kommunstyrelsen och utgör tillsammans med bostadsplanen underlag för en löpande dialog om bostadsläget i kommunen.

Strategi för bostadsförsörjning med analyser och åtgärder fungerar som underlag för beslut i andra ärenden. Implementeringen förutsätter att strategin gör avtryck i verksamhetsplanering, budgetprocess och nya uppdrag till förvaltningen. Det finns en särskilt tydlig koppling mellan strategin för bostadsförsörjning och översiktsplanering.

Uppdatering av strategin

Strategi för bostadsförsörjning ska antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod. Det innebär att det behövs en mer omfattande uppföljning av bostadsförsörjningsfrågorna med analys av förändringar i omvärlden och lokala förutsättningar vart fjärde år. Därefter kan en ny strategi med mål och åtgärder tas fram.

För mer information

**Kommunledningskontoret
Samhällsutvecklingsavdelningen**

Mark-och exploatering
Tel: 044-135000

Strategi för bostadsförsörjning
Dnr 761/2025
Antagen av Kommunfullmäktige
[20260915]

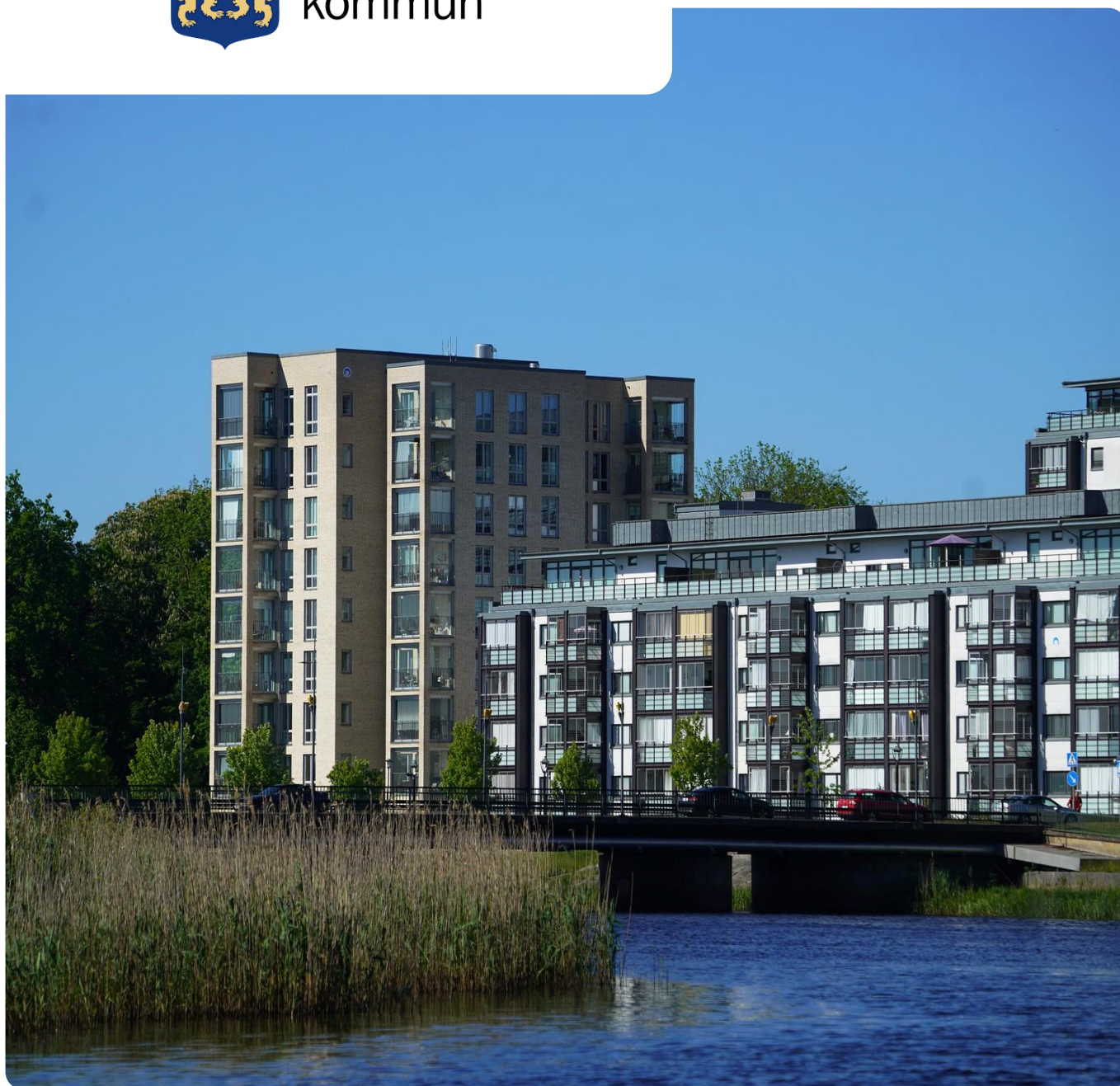

**Kristianstads
kommun**

Kommunledningskontoret |
Samhällsutvecklingsavdelningen
www.kristianstad.se | kommun@kristianstad.se

Kristianstads
kommun

Analyser 2025

Underlag till Strategi för bostadsförsörjning, 2026-2030 med utblick mot 2040

Sweco Sverige AB	RegNo 556767-9849
Uppdrag	N/A
Uppdragsnummer	N/A
Kund	N/A
Upprättad av	Frida Saarinen
Datum	2025-03-20
Dokumentreferens	202600605 Statistik till underlag för bostadsförsörjning.docx

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
2	Utveckling år 2025	6
2.1	Befolkningsutveckling.....	6
2.2	Antal hushåll.....	7
2.3	Effekter på behovet av bostäder	7
3	Förutsättningar för kommunens mål och planering	9
4	Nationella och regionala mål, planer och program.....	10
4.1	Nationella mål	10
4.1.1	Bostadspolitik.....	10
4.1.2	Integrationspolitik.....	10
4.1.3	Funktionshinderspolitik	10
4.1.4	Agenda 2030	10
4.1.5	Jämställdhet.....	11
4.1.6	Folkhälsa	11
4.1.7	Barnrätt	11
4.2	Regionala mål och program	12
4.2.1	Det öppna Skåne	12
4.2.2	Regionplan för Skåne 2022–2040	12
4.3	Skåne Nordost	13
4.4	Kristianstad är en av regionens tillväxtmotorer	14
5	Demografi	16
5.1	Befolkningsutveckling.....	16
5.2	Befolkningsprognos.....	17
5.2.1	Kommunens fyra befolkningsprognoser	17
5.2.2	Befolkningsutveckling vid tillväxtpolitik	19
5.2.3	Befolkningstillväxt vid anpassningspolitik	20
5.2.4	Försörjningskvot	21
5.2.5	Befolkningstillväxt i olika delar av kommunen	22
5.3	In- och utflyttning	28
6	Utbildning – inkomst – arbetsmarknad	29
6.1	Utbildning och inkomst	29
6.2	Arbetsmarknad	31
6.3	Arbetspendling	33
7	Bostadsmarknad.....	35
7.1	Bostadsbeståndet	35
7.2	En fungerande bostadsmarknad	39
7.3	Hushållsprognos	41

7.4	Bostadsbyggande i takt med folkökning	43
7.5	Demografiskt drivet bostadsbehov.....	43
7.6	Bostadsbrist	44
7.6.1	Lägre bostadsbrist i Kristianstad än i Skåne	44
7.6.2	Stor variation mellan hushållstyper.....	45
7.6.3	Dubbelt så vanligt med trångboddhet och ansträngd boendeeekonomi i hyresrätter jämfört med bostadsrätter	46
7.6.4	Geografiska skillnader i boendeförutsättningar	46
7.7	Bostäder för särskilda grupper.....	47
7.7.1	Äldre.....	47
7.7.2	Funktionsnedsatta	47
7.7.3	Anvisade nyanlända	48
7.7.4	Studenter	48
7.7.5	Ungdomar	48
7.7.6	Hemlösa.....	48
7.8	Efterfrågan på bostäder	49
7.9	Framtida bostadsbehov.....	49

1 Inledning

Målen och åtgärderna i *Strategi för bostadsförsörjning* grundas på en analys och kunskapsinhämtning kring kommunens befolkningsutveckling. De faktorer som bedömts vara av betydelse för bostadsförsörjningen är demografi, flyttströmmar, arbetsmarknad, arbetspendling, utbildning och inkomst. Även kunskapen om bostadsbeståndet, bostadsmarknadens aktörer och komplexa processer samt bostadsbyggandets förutsättningar har utgjort viktiga byggstenar i formuleringarna av målen och åtgärderna.

Det här dokumentet innehåller en sammanställning av statistik som är relevant för bostadsförsörjning och utgör en bilaga till Kristianstads *Strategi för bostadsförsörjning* som huvudsakligen arbetades fram år 2025. Då var det senast tillgängliga statistikåret 2024 men uppdaterad statistik kommer löpande under året. Eftersom framtagandet av en strategi för bostadsförsörjning inkluderar analysarbeten, remissförfaranden och beslutsprocesser innebär det att viss statistik inte kommer att vara den senaste vid antagandet.

Dokumentet är indelat i olika avsnitt för beskrivning av kommunens demografi, invånarnas inkomst, utbildningsnivå och arbetsmarknad samt kommunens bostadsmarknad. I det sista avsnittet görs också en kortare analys av det framtida behovet baserat på den statistik och prognoser som tagits fram.

2 Utveckling år 2025

Underlaget till Kristianstads strategi för bostadsförsörjning arbetades i huvudsak fram under sommaren och hösten år 2025 då befolkningsstatistik gällande år 2024 fanns tillgängligt. Eftersom framtagandet av en strategi för bostadsförsörjning inkluderar analysarbeten, remissförfaranden och beslutsprocesser sträcker sig processen under en längre period. Det innebär i sin tur att viss statistik inte kommer att vara den senaste vid antagandet, utan det kommer att finnas senare uppgifter tillgängliga. Med anledning av det redovisar detta kapitel den demografiska utvecklingen år 2025 och den senaste utvecklingen sätts i relation till de analyser som ligger till underlag för strategin, det vill säga de analyser som finns i kapitel 3-7 i denna rapport.

2.1 Befolkningsutveckling

År 2025 minskade antalet invånare i Kristianstads kommun med 471 personer, vilket var den näst största befolkningsminskningen bland kommuner i Sverige. Minskningen har framför allt skett bland både barn och vuxna i arbetsför ålder medan invånare över 60 år har ökat. Kraftigast har ökningen varit av äldre invånare över 80 år. Förklaringen till den minskade folkmängden ligger både i minskat antal födda barn och att det var fler som flyttade från Kristianstad än vad som flyttat till kommunen, oavsett om det gäller till eller från andra delar av Skåne, Sverige eller från utlandet.¹

Som underlag för strategin för bostadsförsörjning togs två befolkningsscenarier fram för att prognostisera utvecklingen vid tillväxtpolitik respektive anpassningspolitik, se vidare i avsnitt 5.2. Eftersom det har kommit ny befolkningsstatistik går det att jämföra scenarierna med den faktiska utvecklingen för det första året. I båda scenarierna överskattades folkmängden även om överskattningen enligt scenario anpassningspolitik får ses som liten och inom normal prognososäkerhet. Enligt scenariot skulle befolkningen minska med 180 personer, vilket innebär en prognosavvikelse på 0,3 procent.

Överskattningen, enligt båda prognosscenarier, gällde främst barn och vuxna i arbetsför ålder. För äldre invånare fanns i stället en viss underskattning, det vill säga befolkningen ökade mer än vad som prognostiserades.

Det är dock viktigt att komma ihåg att prognoser för befolkning och hushåll som är framtagna som underlag för bedömning av framtida bostadsbehov är gjorda för att beskriva möjliga scenarier för utveckling på lång sikt. Ett enskilt års utveckling är för kort tid för att bedöma scenarierna.

¹ Statistiska centralbyrån

2.2 Antal hushåll

Även om folkmängden minskade i Kristianstads kommun under år 2025 skedde en ökning med 82 hushåll och i slutet av året var antalet hushåll cirka 40 100. Enligt scenario anpassningspolitik överskattades antalet hushåll under det första prognosåret med 35 och enligt scenario tillväxtpolitik med 172.

Förklaringen till ökningen av hushåll trots minskad folkmängd finns i befolkningens åldersstruktur. Hushållsbildningen ser olika ut i olika åldersgrupper och äldre personer bor ofta i färre personer per hushåll än yngre personer. En förändring i antal äldre invånare har därför större effekt på utvecklingen av antalet hushåll än motsvarande förändring bland yngre. Barn bor oftast tillsammans med vuxna och bildar därför inte några egna hushåll. En förändring i antal barn påverkar därför inte utvecklingen av antal hushåll.

Definitionen av ett hushåll är personer som är folkbokförda i samma bostad, vilket innebär att tillgången till bostäder har stor betydelse för hushållsbildning och utveckling av hur många de blir. Ett underskott av bostäder i förhållande till efterfrågan kan öka boendetätheten om det exempelvis är svårt för unga vuxna att hitta bostad för att flytta hemifrån till. Bostadsbrist kan också försvåra för sammanboende par som vill separera och på så sätt sker inte hushållsutvecklingen enligt det mönster som invånarna egentligen önskar och har behov av.

För Kristianstads kommun konstateras i avsnitt 7.4 att bostadsbyggandet historiskt har skett i en sådan takt att behovet av tillkommande bostäder under perioden 2015-2024 är täckt. År 2025 tillkom ytterligare 72 bostäder i flerbostadshus och 60 småhus, vilket tyder på att det inte heller det senaste året har skapats någon ytterligare trångboddhet eller att hushållsbildningen skulle ha hämmats på grund av tilltagande bostadsbrist.

2.3 Effekter på behovet av bostäder

De prognoser för befolkning och hushåll som är framtagna som underlag för bedömning av framtida bostadsbehov är, som tidigare påpekat, gjorda för att beskriva möjliga scenarier för utveckling på lång sikt. Utvecklingen enligt scenariot för tillväxtpolitik speglar en situation där Kristianstads kommuns demografiska utveckling påminner om år då kommunen har haft en god tillväxt. Antagandena som ligger till grund för scenariot skulle därför sannolikt ha gjorts på samma sätt om de var framtagna under våren 2026 som under år 2025.

För scenariot som baseras på anpassningspolitik antas i stället att befolkningstillväxten sker i en långsammare takt. Den demografiska utvecklingen liknar den som har funnits för kommunen tidigare år då befolkningstillväxten har varit relativt låg. Även om befolkningsutvecklingen för år 2025 hade varit känd hade ett enskilt år endast haft en liten påverkan på de långsiktiga antagandena jämfört med de antaganden som togs fram under våren 2025.

Det som avgör det framtida bostadsbehovet är utvecklingen av antal hushåll snarare än befolkningsutvecklingen. Avvikelsen år 2025 i hushållsprognosen i scenario anpassningspolitik var liten och inom ramen för normal prognososäkerhet. Det finns alltså inte någon anledning att revidera denna baserat på kännedom om år 2025 års utveckling.

Under prognosernas första år har kommunens befolknings- och hushållsutveckling följt scenariot för anpassningspolitik snarare än det för tillväxtpolitik. Ett år säger dock väldigt lite om vilken utveckling kommunen kommer att ha de kommande 15 åren fram till år 2040. Bedömningen av det framtida bostadsbehovet och behov av planberedskap som gjordes sommaren och hösten år 2025 ligger därför kvar även med kännedom om utvecklingen det senaste året. Om kommunen även under kommande år fortsätter att ha en svagare befolkningsutveckling och antalet hushåll ökar i en långsammare takt än prognostiserat kan det finnas anledning att revidera beräkningarna och omvärdera slutsatserna om bostadsbehovet.

3 Förutsättningar för kommunens mål och planering

Kommunens bostadsförsörjning börjar med en prognos över bostadsbehovet – alltså hur många och vilka typer av bostäder som krävs för att möta befolkningstillväxt, hushållens storlek och särskilda målgruppers krav under de kommande 15 åren. Den analysen fungerar som strategisk kompass.

Planberedskapen är verktyget som – utifrån översiktsplanens inriktning – omsätter kompassen i praktiken vad gäller nya bostäder: antalet byggrätter i gällande och kommande detaljplaner, samt den mark- och genomförandeberedskap som gör att projekten verkligen kan byggas när marknaden är mogen.

För att kedjan ska hålla krävs en buffert i systemet. Konjunkturen går upp och ner, marknads preferenser förändras, planprocesser är komplexa och kan överklagas. Kommunens mål för bostadsplanering och byggandet måste därför sikta högre än det beräknade bostadsbehovet – annars riskerar bostäderna att inte hinna fram i tid och priserna pressas upp. Undersökningar från Sveriges Kommuner och Regioner visar till exempel att drygt en fjärdedel av detaljplanerna tar mer än tre år att färdigställa och var fjärde antagen detaljplan överklagas. Bara dessa två osäkerhetsfaktorer talar för en buffert på minst 25 %.

Kristianstads kommuns mål för planering och byggande av bostäder baseras därmed på en sammanvägning av en grundlig behovsanalys, de reella förutsättningarna för planering och byggande av bostäder och slutligen Kristianstads – av Region Skåne – utpekade roll som regional tillväxtmotor tillsammans med Hässleholm.

Tillväxtmotorerna har en viktig roll för att driva utvecklingen och generera attraktionskraft till Skåne. De behöver förse regionens invånare med arbetstillfällen och ett kunskapsintensivt näringsliv, högre utbildning, specialistsjukvård och ett brett handels- och kulturutbud. Gemensamt för tillväxtmotorer är att de över tid har en befolkning som ökar och därför också behöver planera för ett relativt högt bostadsbyggande. Tillväxtmotorn Kristianstad och Hässleholm behöver därmed lyftas i flera sammanhang för att skapa en bättre balans i Skåne.

Sammanfattningsvis behöver Kristianstads kommun skapa möjligheter för att det byggs bostäder som möter befolkningsutvecklingen, attraherar nya invånare och möjliggör omflyttningar i bostadsbeståndet. Den årliga bostadsproduktionen behöver uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor.

4 Nationella och regionala mål, planer och program

4.1 Nationella mål

4.1.1 Bostadspolitik

Det övergripande nationella målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

För delområdet bostadsmarknad är målet även långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

4.1.2 Integrationspolitik

Det nationella målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Detta tillsammans med bosättningslagen innebär ett ansvar på kommunal nivå för integration och bosättning av nyanlända flyktingar. De behov som kan uppstå genom bosättningsansvaret behöver bedömas och beaktas jämsides med bedömningen av hur behov och efterfrågan kan förväntas utvecklas till följd av andra demografiska förändringar i kommunen.

4.1.3 Funktionshinderspolitik

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

4.1.4 Agenda 2030

Genom Agenda 2030 har världens länder antagit handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet. Agenda 2030:s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Av de 17 globala målen är det framför allt mål 11, Hållbara städer och samhällen, som har bäring på bostadsförsörjningen. Mål 11 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. I synnerhet det första delmålet, delmål 11.1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad är relevant. Det innebär att senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

4.1.5 Jämställdhet

Det övergripande nationella målet för jämställdhetspolitiken innebär att kvinnor och män är lika värda och har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Det har kanske ingen konkret bäring på just bostadsförsörjningen, men för samhällsplanering i stort kan strävan mot ökad jämställdhet innebära att ställa frågor som: Hur arbetar vi? Vem är det vi bygger för och på vilket sätt gör vi det? Får besluten och planerna olika konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar? Vem är det som planerar och vem bygger? Vems kunskap är det som har legitimitet och vad resulterar de tagna besluten i?

Genom att ställa sådana frågor kan skillnader mellan hur planeringen gynnar män respektive kvinnor ibland synliggöras och det kan leda till nya lösningar som ger ett bättre utfall ur ett jämställdhetsperspektiv. För att underlätta jämställdhetsanalyser rekommenderar Boverket och länsstyrelsen att statistiska underlag redovisas med könsuppdelning.

4.1.6 Folkhälsa

Det nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Boende och närmiljö är ett av åtta områden inom folkhälsopolitiken. Att ha tillgång till en god bostad i ett område som ger samhälleliga förutsättningar för social gemenskap bidrar till trygghet, tillit och en god och jämlik hälsa. Åtgärder för en jämlik hälsa bör inriktas på att bryta boendesegregationen men också på ett hållbart byggande, som motverkar exponering för skadliga miljöfaktorer. Med jämlik hälsaperspektiv inom samhällsplanering kan förändringar åstadkommas som påverkar människors levnadsvillkor och minskar ojämlikhet i hälsa. Viktiga komponenter för en jämlik hälsa är att skapa bostadsområden som är socialt hållbara och boendemiljöer som präglas av goda miljöfaktorer.

4.1.7 Barnrätt

Den 1 januari 2020 trädde lagen (2018:1197) om FN:s konvention om barnets rättigheter i kraft. En inkorporering av barnkonventionen i svensk lag synliggör barnets rättigheter och skapar en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet. Lagen ska till exempel beaktas när ett ärende enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag handläggs och när beslut i sådana ärenden fattas.

Barnkonventionen manar oss att lyssna på barn och unga vilka utgör en femtedel av befolkningen samtidigt som de saknar rösträtt och forum där de kan framföra sina åsikter. Enligt artikel 12 i FN:s konvention om barnets rättigheter har varje barn rätt till delaktighet och inflytande i alla frågor som rör barnet. Genom att ratificera barnkonventionen har Sverige förbundit sig att följa den.

4.2 Regionala mål och program

4.2.1 Det öppna Skåne

Den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne beskriver vad Region Skåne vill med utvecklingen i Skåne och beslutades av regionfullmäktige den 3 december 2024.

Region Skåne har valt att prioritera fyra strategiska områden där Skånes utvecklingsaktörer gemensamt behöver agera för att skapa framtidstro och livskvalitet för Skånes invånare.

De fyra strategiska områdena är:

- Hela Skåne.
- Ökad innovation och konkurrenskraft.
- Stärkt delaktighet genom kompetensförsörjning, utbildning och sysselsättning.
- Bättre hälsa för alla.

Till detta anger den regionala utvecklingsstrategin fyra tvärgående teman:

- Miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet
- Internationell samverkan och internationalisering
- Digitalisering
- Beredskap och resiliens

Sammantaget kan sägas att det strategiska området "Hela Skåne" och det tvärgående temat "Miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet" är starkt kopplade till bostadsförsörjningen. Skåne ska ta vara på sin flerkärnighet och nyttja alla delar för att stärka helheten – att bo, verka och leva i hela Skåne ska vara möjligt. Regionen ska erbjuda goda boende- och livsmiljöer med hållbar resursanvändning. För att främja en bättre folkhälsa, högre livskvalitet, hållbar energiförsörjning, robusta ekosystem och en hållbar livsstil, ska utvecklingsaktörerna i Skåne agera proaktivt och ansvarsfullt inom hållbarhetsarbetet. Bostadsmarknadens funktion och bostadsutvecklingen är centrala för att uppnå dessa mål.

4.2.2 Regionplan för Skåne 2022–2040

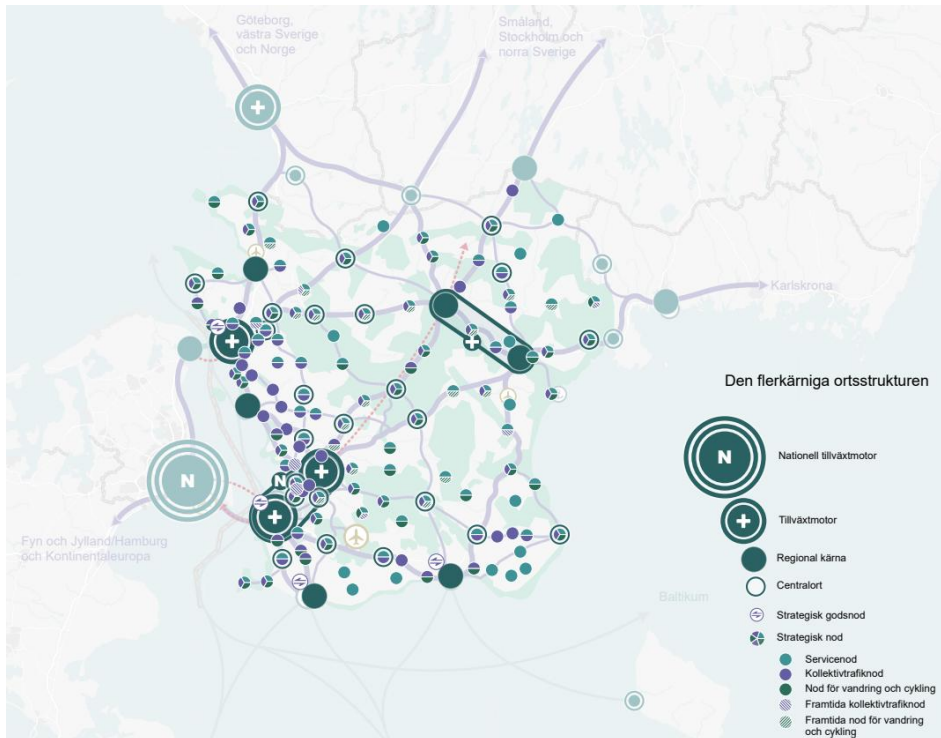
Regionplan för Skåne 2022–2040 är en strategisk plan som avser att samordna fysisk planering i syftet att skapa goda framtida livsmiljöer för alla i Skåne. Regionplanen antogs av regionfullmäktige den 14 juni 2022.

Regionplanens utvecklingsinriktning tar utgångspunkt i de utmaningar som Region Skåne identifierat som särskilt viktiga för den fysiska planeringen i Skåne att bemöta. Utvecklingsinriktningen består av sex övergripande planeringsstrategier och en strukturförteckning, vilka tillsammans utgör planens övergripande, strategiska riktning med sikte på 2040.

Regionplanens planeringsstrategier:

1. Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och landsbygd
2. Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne
3. Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation
4. Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning

5. Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning
6. Stärka Skånes relationer med omvärlden

Den flerkärniga ortsstrukturen, Regionplanens Strukturkarta 2040. Region Skåne 2024.

4.3 Skåne Nordost

Skåne Nordost är ett nätverk mellan kommunerna Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby och Östra Göinge.

Skåne Nordost har tagit fram "Skåne Nordost – Vision 2030, Ett attraktivt och konkurrenskraftigt nordöstra Skåne, en tillväxtmotor i Södra Sverige." Vision 2030 beslutades av Skåne Nordosts styrelse den 11 juni 2020

Vision 2030 beskriver en gemensam framtidsbild. Nordöstra Skåne är beläget i mitten av ett expansivt södra Sverige. Detta läge gör att den hållbara utveckling som sker i nordöstra Skåne stärker både Skåne och södra Sverige. Vision 2030 baseras på en gemensam omvärldsbevakning i vilken nordöstra Skånes styrkor och kommande utvecklingsbehov har identifierats.

Syftet med visionen är att samla krafter och resurser för att påverka utvecklingen i önskad riktning med tyngdpunkt på de mellanregionala och mellankommunala frågorna. Den ska bidra till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin för Skåne samt andra relevanta nationella eller regionala strategier. Visionen ska ligga till grund för det som ska prioriteras inom samarbetskommittén och vägleder både stora och små beslut.

Visionens målbilder innebär att år 2030 är nordöstra Skåne en attraktiv plats för invånare, besökare och potentiella medborgare. Gemensamt skapar vi en positiv och hållbar utveckling såväl socialt, ekonomiskt och som miljömässigt.

Nordöstra Skånes invånare anser sig ha hög livskvalitet i form av god hälsa, aktiv fritid och hållbar levnadsstandard.

Målbilder

- Infrastruktur – Verka för en väl fungerande infrastruktur som attraherar invånare, arbetsgivare och besökare.
- Innovation – Innovationsmiljöer och utbildningar som bidrar till konkurrenskraftiga företag och arbetsgivare.
- Platsen – En attraktiv livsmiljö som synliggörs genom platsens unika värde.

4.4 Kristianstad är en av regionens tillväxtmotorer

Både Regionplanen och Kristianstads kommuns översiktsplan pekar ut Kristianstad och Hässleholm som gemensam tillväxtmotor för Skåne. Synsättet understryks av Skåne Nordosts "Vision 2030". Tillväxtmotorerna har en viktig roll för att driva utvecklingen och generera attraktionskraft till Skåne. De behöver förse regionens invånare med arbetstillfällen och ett kunskapsintensivt näringsliv, högre utbildning, specialistsjukvård och ett brett handels- och kulturutbud. Starka tillväxtmotorer påverkar hela Skåne positivt. Det är viktigt att tillväxtmotorerna tar initiativ till och gemensamt driver mellankommunala och delregionala frågor samt att de tillsammans med Region Skåne representerar Skåne och driver regionala frågor på nationell nivå. Tillväxtmotorerna är beroende av Skånes regionala och strategiska noder samt landsbygden för kompetensförsörjning, bostadsutbud, tillgång till varierade livsmiljöer, livsmedelsförsörjning samt rekreation och fritidsutbud.

Gemensamt för tillväxtmotorer är att de har en befolkning som ökar och ett relativt högt bostadsbyggande. Samtidigt finns det allt fler människor som har svårt att efterfråga bostäder på marknadens villkor och att skillnader i hälsa och välfärd ökar.

Regionplanen konstaterar att Kristianstad och Hässleholm tillsammans erbjuder ett brett utbud av arbetstillfällen, kultur, handel och upplevelser samt attraktiva livs- och boendemiljöer. Kristianstad och Hässleholm spelar var för sig en nyckelroll i Skånes flerkärniga Ortsstruktur som regionala kärnor.

Tillväxtmotorn Kristianstad+Hässleholm har en positiv påverkan även utanför Skånes gränser och är därför ett viktigt nav i ett mellanregionalt perspektiv. Båda kommunerna har haft en positiv befolkningsutveckling men ur ett regionalt perspektiv behöver tillväxtmotorn stärkas ytterligare för att kunna vara drivande för utvecklingen i Skåne. Städerna arbetar aktivt med stadsutveckling med utgångspunkt från sin centralt belägna station som attraktivitets- och tillväxtfaktor och behöver fortsätta detta arbete.

Det kan dock konstateras att tillväxten är ojämnt fördelad i Skåne, där västra Skåne i vissa avseenden drar ifrån. För att säkra en balanserad utveckling av Skåne krävs både lokala och regionala satsningar som främjar en god fördelning av tillväxten i regionen.

De två viktigaste satsningarna som behöver drivas på regional nivå är byggandet av den planerade nya stambanan, med ett centralt tågstopp i Hässleholm integrerat med övrig transportinfrastruktur i Skåne, och ett dubbelspår mellan Hässleholm och Kristianstad.

Kristianstads kommuns översiktsplan (antagen 2013, ny under framtagande) samt Översiktplan för staden (antagen av Kommunfullmäktige 2021-12-14) har som strategi att Kristianstad tillsammans med Hässleholm ska stärkas som en regional tillväxtmotor. Viktiga regionala funktioner i Kristianstad ska vara lätta att nå från basorterna med omland och andra kommuner.

Översiktsplanen anger riktlinjer för Kristianstads utveckling i ett regionalt perspektiv – och som ligger väl i linje med den regionala utvecklingsstrategin och regionplanen:

- Stärka Kristianstad som regional kärna.
- Prioritera regionala målpunkter i kollektivtrafiknära lägen.
- Skapa möjligheter för Högskola och forskning att stärkas och utvecklas i staden.
- Stärka samverkan med grannkommunerna.

5 Demografi

I det här avsnittet beskrivs Kristianstads kommuns demografi i hela kommunen och nedbrutet på kommunens basorter. Här ges en nulägesbild, en beskrivning av hur demografin har förändrats de senaste åren och en kortfattad sammanfattning om vilka faktorer som ligger bakom förändringarna. Här presenteras också resultaten av de beräkningar av den framtida befolkningsutvecklingen som tagits fram utifrån olika scenarier som underlag för analyser av framtida bostadsförsörjning.

5.1 Befolkningsutveckling

År 2024 bodde cirka 86 000 personer i kommunen, varav närmare 50 procent bodde i Kristianstad stad.² Övrig befolkning bodde i tätorter, småorter eller landsbygd. Åhus, Degeberga, Tollarp, Önnestad, Arkelstorp och Fjälkinge utgör basorter och fungerar som centralort och servicenoder för omkringliggande orter och landsbygd.

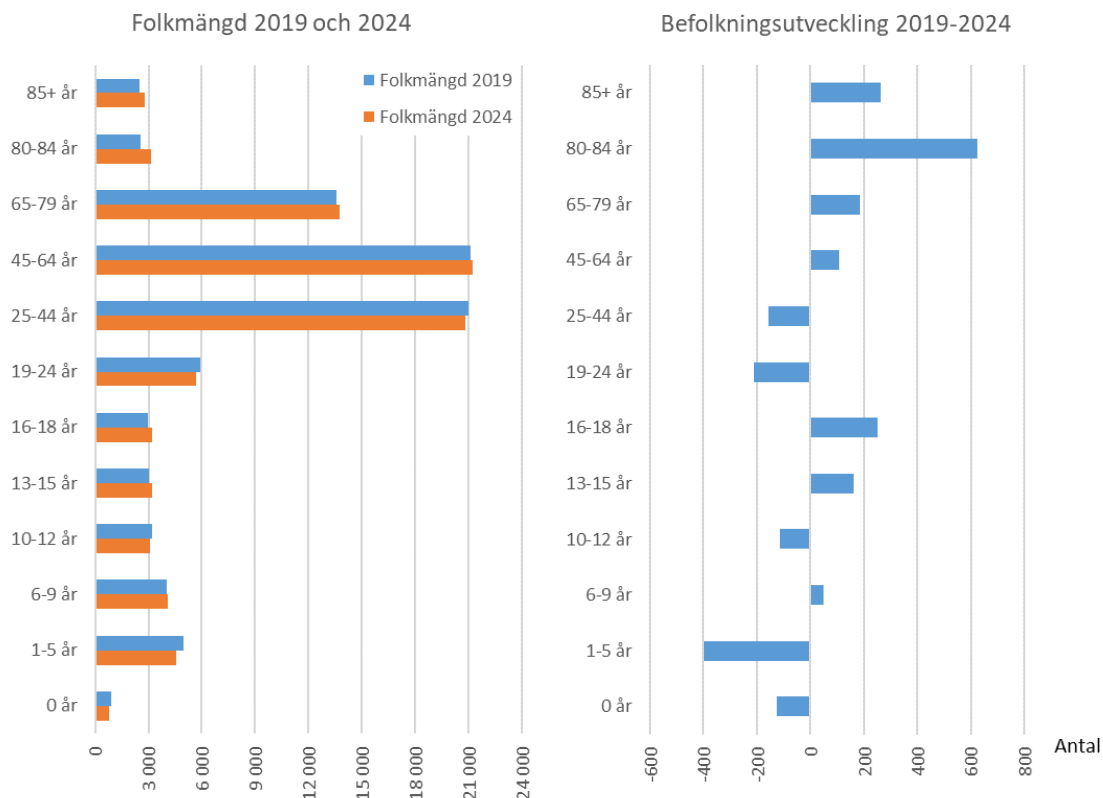
Befolkningsutvecklingen för Kristianstads kommun har varit positiv i stort sett varje år sedan 70-talet, men åren 2023 och 2024 bröts trenden och folkmängden minskade med cirka 180 personer per år. Mellan åren 2019 och 2024 har det ändå skett en ökning med drygt 600 personer i kommunen.³ Den inbromsade folkökningen beror på både minskat födelseöverskott på grund av minskat barnafödande och lägre flyttnetto till följd av sjunkande inflyttning.⁴ De senaste två åren var både födelsenetto och flyttnetto negativa med i genomsnitt cirka 40 respektive 140 personer årligen.

De senaste åren visar befolkningsutvecklingen på en något åldrande befolkning där framför allt antalet äldre över 80 år har ökat medan unga vuxna och förskolebarn har minskat. Särskilt värt att notera är ökningen av invånare över 80 år som är en ålder då många har behov av särskilda bostäder för äldre. Relevant för bostadsplanering är hur utvecklingen kommer att fortsätta kommande år. Scenarier för befolkningsutveckling för detta beskrivs i avsnitt 5.2.

² Statistiska centralbyrån, 2024

³ Statistiska centralbyrån, 2024

⁴ Statistiska centralbyrån, 2024

Källa: Statistiska centralbyrån 2025

5.2 Befolkningsprognos

En befolkningsprognos kan göras på olika sätt och fylla olika syften. Ett vanligt sätt är att prognostisera befolkningstillväxt baserat på det bostadsbyggande som planeras i kommunen. Den här metoden är särskilt vanlig, och i vissa fall användbar, i kommuner där det råder stor efterfrågan på bostäder och där det inte prognostiseras utglesning i befintligt bestånd till följd av att det tillkommer nya bostäder.

För bostadsplanering och prognostisering av bostadsbehov är dock en prognos där befolkningstillväxten är bostadsdriven inte lämplig då den leder till cirkelresonemang. För att planera framtida bostäder är det i stället lämpligt med prognos som bygger på demografiska trender.

5.2.1 Kommunens fyra befolkningsprognoser

För Kristianstads kommun finns fyra olika befolkningsprognoser som baseras på olika antaganden. Prognoserna fyller olika syften och används för planering av kommunens verksamheter på kort respektive lång sikt. I tabellen nedan finns en kortfattad sammanställning av de aktuella prognoser som tagits fram för kommunen, vilka principer de bygger och vilka syften de har. I kommande avsnitt beskrivs de prognosalternativ som används som underlag för planering av bostäder mer ingående.

Prognos	Princip	Syfte
Bostadsdriven	Folkmängdsökningen drivs av bostadsbyggande under prognosperioden	Kommunens officiella prognos som publiceras på kommunens hemsida
Trendbaserad	Genomsnitt av historiska mönster för in- och utflyttning	Används som referensunderlag internt, främst för skolplanering
Tillväxtpolitik	Trendbaserad med hänsyn till perioder då kommunen haft hög befolkningstillväxt	Underlag för <i>Strategi för bostadsförsörjning</i> . Prognosen drivs inte av bostadsbyggande men utgör underlag till hushållsprognos som visar på vilket antal tillkommande bostäder som krävs för att möjliggöra en utvecklingstakt likt den som kommunen haft i perioder av högre tillväxt
Anpassningspolitik	Trendbaserad med hänsyn till perioder då kommunen haft lägre befolkningstillväxt	Underlag för <i>Strategi för bostadsförsörjning</i> . Prognosen utgör underlag för beräkning av bostadsbehov i en situation där kommunen fortsätter att ha en lägre befolkningsutveckling

Statistiska centralbyrån erbjuder trendbaserade prognoser på kommunnivå där befolkningsutvecklingen beräknas utifrån att den genomsnittliga demografiska utvecklingen för flyttningar, födsler och dödlighet som ägt rum de senaste åren ska fortsätta även framöver. Kristianstads kommun har valt att ta fram egna trendbaserade prognoser för att spegla befolkningsutvecklingen vid olika scenarier där kommunens agerande kan ha påverkan på den framtida utvecklingen och där händelser i omvärlden kan spela viss roll. De två scenarier, kallade scenario tillväxtpolitik respektive scenario anpassningspolitik, som är framtagna ger också kommunen möjlighet att undersöka den osäkerhet som finns i den framtida utvecklingen. De båda scenarierna och vad som ligger till grund för dem beskrivs närmare i nedanstående avsnitt.

Vilket av scenarierna som kommer att ligga närmast den faktiska utvecklingen beror delvis på vilka förutsättningar för tillväxt som skapas i kommunen. Exempelvis förutsätter en stark befolkningstillväxt att det skapas attraktiva bostäder för att locka invånare till kommunen.

Det bör också påpekas att det inte finns ett direkt förhållande mellan folkmängd och framtida bostadsbehov. Det som avgör behovet av tillkommande bostäder är på vilket sätt invånarna bildar hushåll. Det är hushåll som konsumerar bostäder snarare än enskilda invånare. Exempelvis har det stor betydelse för bostadsbehovet hur befolkningens ålderssammansättning ser ut. Invånare i familjebildande åldrar ingår ofta i familjer med två eller flera personer och flera

personer kan dela på en bostad. Äldre invånare ingår i stället oftare i hushåll med en eller två personer, vilket innebär att det inte är lika vanligt att flera personer bor tillsammans. Det här innebär att det behövs fler bostäder för en befolkning där exempelvis en stor andel av invånarna är i 80-årsålder än om det är vanligt med invånare i 40-årsåldern, även om den totala folkmängden är densamma i de båda fallen.

Det kan alltså finnas ett behov av nya bostäder även i situationer där folkmängden inte ökar. För att ta hänsyn till hushållsutvecklingen har även hushållsprognoser tagits fram med befolkningsprognoserna som grund. Metod och resultat beskrivs i avsnitt 7.3.

5.2.2 Befolkningsutveckling vid tillväxtpolitik

I scenariot baserat på tillväxtpolitik, det vill säga där befolkningsutvecklingen sker i för kommunen relativt hög takt, har antaganden gjorts om en högre inflyttning, lägre utflyttning och högre barnafödande än de senaste åren. Scenariot speglar en situation där Kristianstads kommuns andel av rikets invandring ökar och benägenheten att flytta till Kristianstads kommun från Skåne och övriga riket är på samma nivåer som några av de år då den varit som högst. Andelen invånare som flyttar ut har samtidigt minskats så att de speglar år då relativt få har flyttat ifrån kommunen.

Kvinnors barnafödande har de senaste åren sjunkit snabbare i Kristianstad än i riket. I det här scenariot antas att födelsetalen i kommunen ha en starkare utveckling än i Sverige totalt. Barnafödandet i Kristianstads kommun antas ligga på ungefär samma avstånd över rikets som det gjort i genomsnitt de senaste fem åren.

Kommunen har också tagit fram en prognos där befolkningstillväxten är bostadsdriven där antagandet är att boendetätheten i befintliga bostäder är oförändrad medan tillkommande bostäder skapar utrymme för tillväxt och blir inflyttade i takt med att de färdigställs. Värt att nämna är att befolkningstillväxten i den bostadsdrivna prognosen är i nivå med befolkningsutvecklingen i scenariot för tillväxtpolitik som ligger till grund för bostadsplanering.

Tolkningen av de liknande tillväxttakterna i de båda prognoserna är att en förutsättning för att tillväxtpolitik ska vara möjlig är att de närmare 3 400 bostäder som prognostiseras i den bostadsdrivna prognosen blir av och färdigställs. Även om befolkningstillväxten i den trendbaserade prognosen inte drivs av bostadsbyggande behöver bostäder tillkomma för att nya invånare ska rymmas i kommunen och välja att flytta till Kristianstads kommun samtidigt som nuvarande invånare i större utsträckning ska ha möjlighet att stanna kvar.

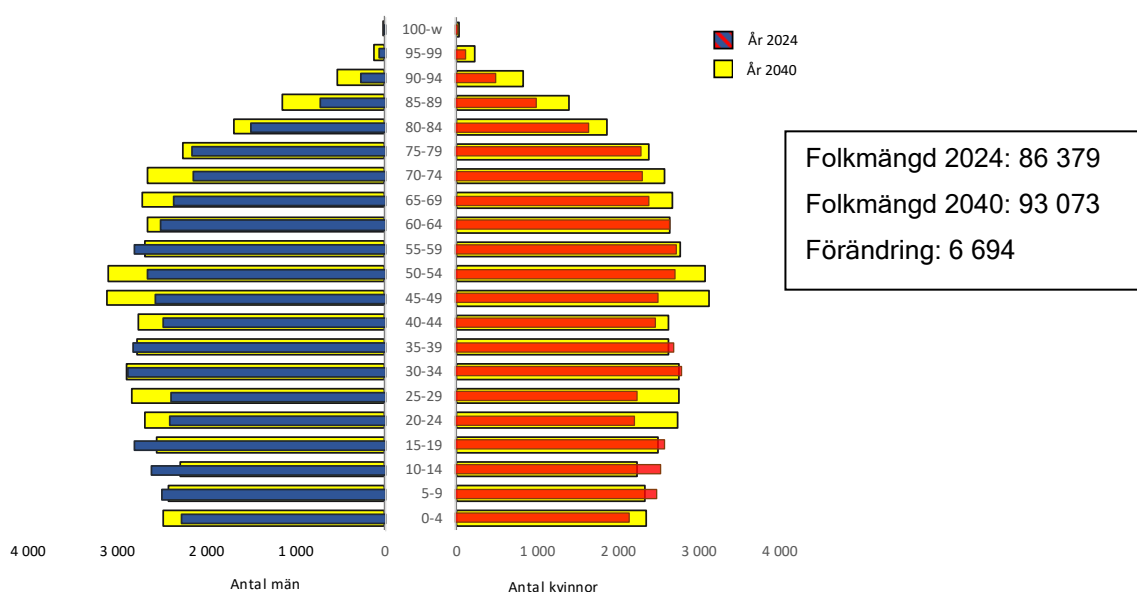
Befolkningsscenariot för tillväxtpolitik fungerar alltså som underlag för att räkna på bostadsbehov för att möjliggöra en högre befolkningstillväxt. För att uppnå den relativt höga befolkningstillväxten krävs olika insatser för att attrahera invånare där beredskap för nya bostäder är en av dem.

Befolkningstillväxten för kommunen till och med år 2040 enligt tillväxtscenariot prognostiseras öka med 0,5 procent årligen. Totalt innebär scenariot en folkökning på drygt 6 700 personer, motsvarande 8 procent fram till år 2040⁵. Ökningen sker i de flesta åldrar. Undantagen är främst skol- och gymnasieungdomar men även för vissa grupper av vuxna i arbetsför ålder.

⁵ Befolkningsprognos framtagen av Sweco, antagande vid tillväxtpolitik

Enligt Region Skånes befolkningsprognos är även den årliga tillväxttakten för länet fram till år 2033 omkring 0,5 procent, det vill säga detsamma som för Kristianstads kommun enligt alternativet med tillväxtpolitik. För övriga tillväxtmotorer prognostiseras en något högre tillväxttakt på omkring 0,7-0,8 procent för Malmö, 0,6-1,3 procent för Lund och 0,3-0,5 procent för Helsingborg, beroende på om regionens eller kommunernas egna befolkningsprognoser används. Kristianstads kommun vill som regional kärna och som tillväxtmotor tillsammans med Hässleholm bidra till en ökad tillväxttakt. Detta stämmer väl överens med Den regionala utvecklingsstrategin, Det öppna Skåne, där hela Skåne ska bidra till utveckling och skapa framtidstro och livskvalitet för Skånes invånare.

Figur 1 Folkmängd 2024 samt prognos vid tillväxtpolitik 2040 för i Kristianstads kommun.

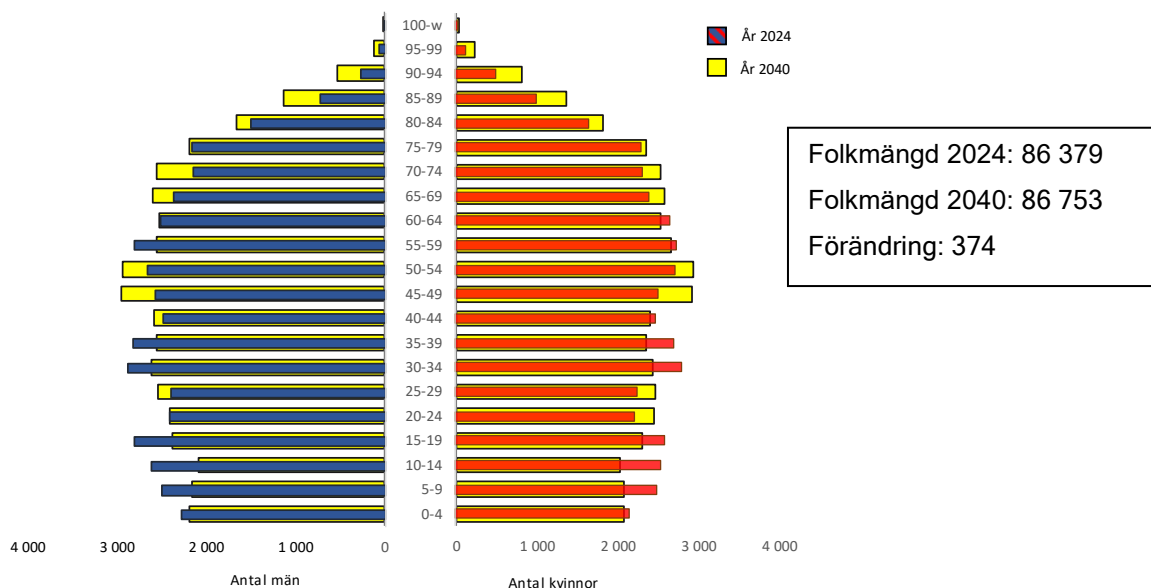
Källa: Befolkningsprognos enligt tillväxtpolitik framtagna av Sweco 2025

5.2.3 Befolkningstillväxt vid anpassningspolitik

I scenariot baserat på anpassningspolitik antas befolkningstillväxten ske i en långsammare takt, både på grund av långsammare ökning i barnafödande, lägre inflyttning och högre utflyttning. Den demografiska utvecklingen liknar den som har funnits för kommunen tidigare år då befolkningstillväxten har varit relativt låg.

I scenariot med svagare befolkningsutveckling beräknas folkmängden, likt de senaste två åren, minska i början av prognosperioden. Efter 2030 ökar folkmängden igen och år 2040 har antalet invånare ökat till närmare 86 700, vilket är en ökning med knappt 400 personer. Även om antalet personer som beräknas bo i kommunen förändras relativt lite under prognosperioden sker förändringar i åldersstruktur, vilket i sin tur har betydelse för behovet och planeringen av bostäder. År 2040 prognostiseras invånare i de flesta åldersklasser över 45 år ha ökat medan barn i alla åldrar och vuxna 30-39 år har minskat. Vilka effekter detta får för hushållsbildning och bostadsbehov beskrivs i avsnitt 7.3.

Figur 2 Folkmängd 2024 samt prognos vid anpassningspolitik 2040 för i Kristianstads kommun.

Källa: Befolkningsprognos enligt anpassningspolitik framtagna av Sweco 2025

5.2.4 Försörjningskvot

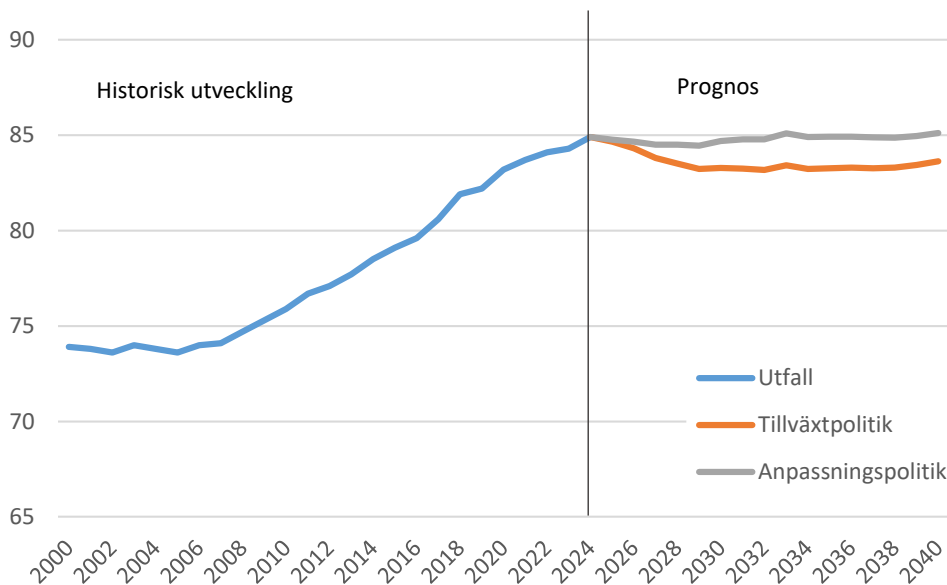
Försörjningskvoten visar relationen mellan personer i andra åldrar än arbetsföra och personer i arbetsföra åldrar. Arbetsföra ålder räknas här som 20-64 år enligt samma definition som Statistiska centralbyrån använder. Kvoten visar hur försörjningsbördan i en kommun ser ut och utvecklas över tid. En högre kvot visar på en högre försörjningsbörda medan en lägre kvot visar på en lägre börda.

Under hela 2000-talet har försörjningskvoten ökat på grund av både åldrande befolkning och ett tidigare högt barnafödande. De kommande åren beräknas försörjningsbördan minska eller vara kvar på ungefär samma nivå som idag beroende på vilken tillväxttakt som kommunen kommer att följa. De senaste åren har barnafödandet sjunkit vilket gör att antalet barn framöver kommer att vara färre, vilket är förklaringen till att försörjningsbördan inte längre ökar.

Figur 3 Försörjningskvot historiskt 2000-2024 samt enligt de två prognosalternativen 2025-2040.

Observera bruten skala på x-axeln

Försörjningskvot

Källa: Statistiska centralbyrån, Sweco

Utvecklingen av försörjningsbördan har betydelse för kommunens möjlighet att hantera välfärden och möta de behov som finns av vård, omsorg och utbildning. En minskad försörjningsbörda innebär både att det kan bli lättare att hitta arbetskraft till välfärdsyrken då det finns fler som arbetar i relation till de som har behov av omsorg. En minskad försörjningskvot innebär även ökade skatteintäkter i relation till kostnader för omsorg och olika typer av ekonomiska stöd. En ökad försörjningsbörda betyder tvärtom att kommunens ekonomiska utveckling och tillgång till arbetskraft blir sämre i förhållande till behovet.

5.2.5 Befolkningstillväxt i olika delar av kommunen

Fördelningen av befolkningstillväxten förväntas inte bli lika mellan stad, basorter och övriga orter. De båda scenarierna för kommunprognosen har brutits ned på kommunens olika delar för att visa på möjlig befolkningsutveckling.

Även om planerat bostadsbyggande inte driver befolkningsutvecklingen på kommunnivå har framtida planer använts för att fördela befolkningen geografiskt i kommunen. Om hänsyn inte tas till skillnader i tillväxtpotential i olika områden fördelas befolkningstillväxten lika, vilket inte kan ses som ett sannolikt scenario.

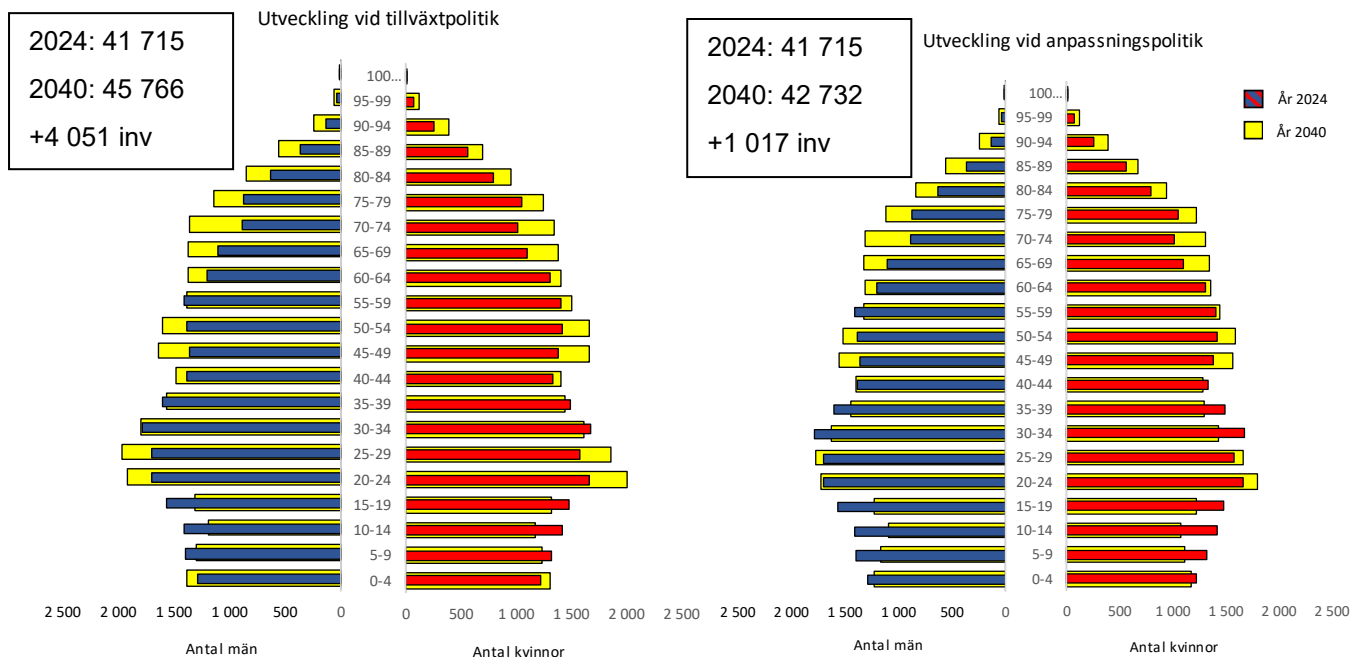
Troligtvis kommer staden procentuellt att öka mest eftersom trenden visar på fortsatt urbanisering, vilket speglas i de framtagna prognosalternativen. Staden beräknas öka med 2-9 procent till mellan 48 000 och 51 000 personer beroende på vilken utveckling som sker i kommunen.

Förutsättningarna för befolkningsutveckling skiljer sig åt även mellan bas-orterna. Trots minskande befolkning de senaste åren i kommunen totalt sett har Åhus haft en viss befolkningstillväxt och orten bedöms, tillsammans med Önnestad ha goda förutsättningar för en ökad befolkning även fram till 2040. Åhus har ett fint läge vid kusten och Önnestad ligger längs med Skånebanan, faktorer som bidrar till orternas attraktivitet.

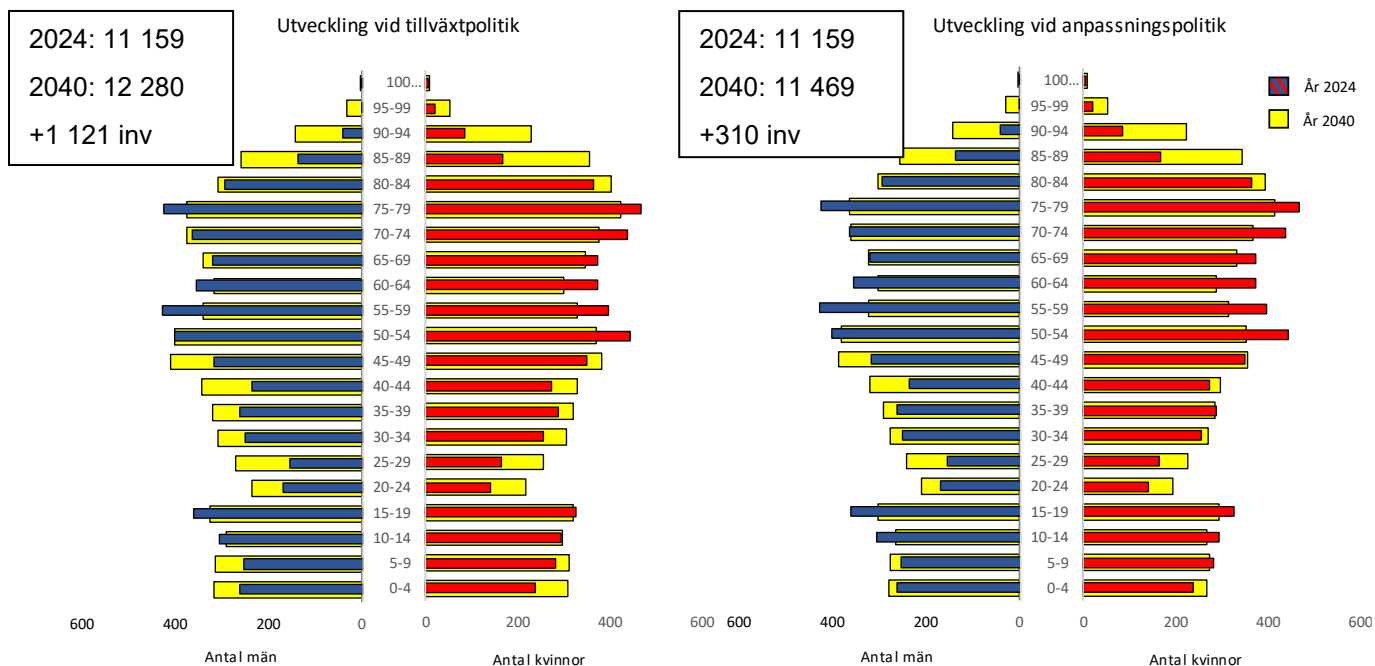
Gruppen äldre kommer att fortsätta att öka i hela kommunen men prognoserna i basorterna skiljer sig åt för många åldrar. Graferna med befolkningsprognoser på följande sidor är en jämförelse mellan åren 2024 och prognostiserat utfall 2040 enligt de två prognosscenarierna som tagits fram.

I tabellbilaga visas befolkningsprognoserna i tabellform uppdelat på åldersklasser.

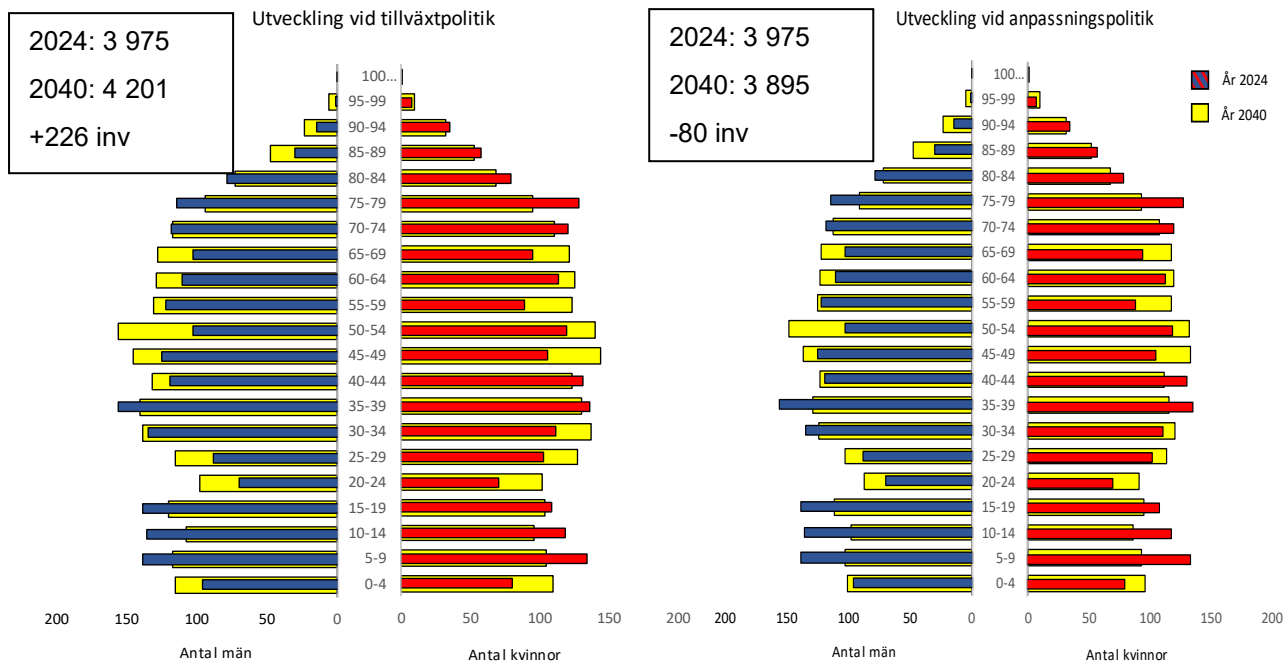
Figur 4 Befolkning män och kvinnor år 2024 och prognos år 2040 i staden Kristianstad

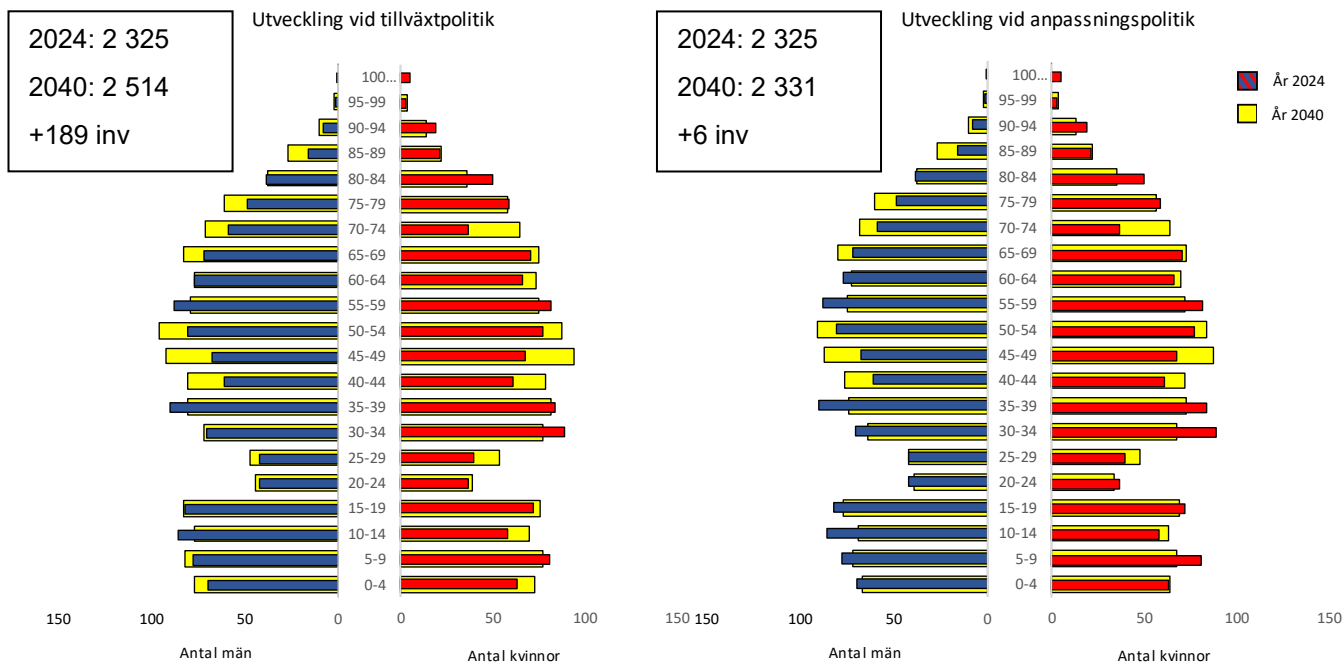
Figur 5 Befolkning män och kvinnor år 2024 och prognos år 2040 i Åhus

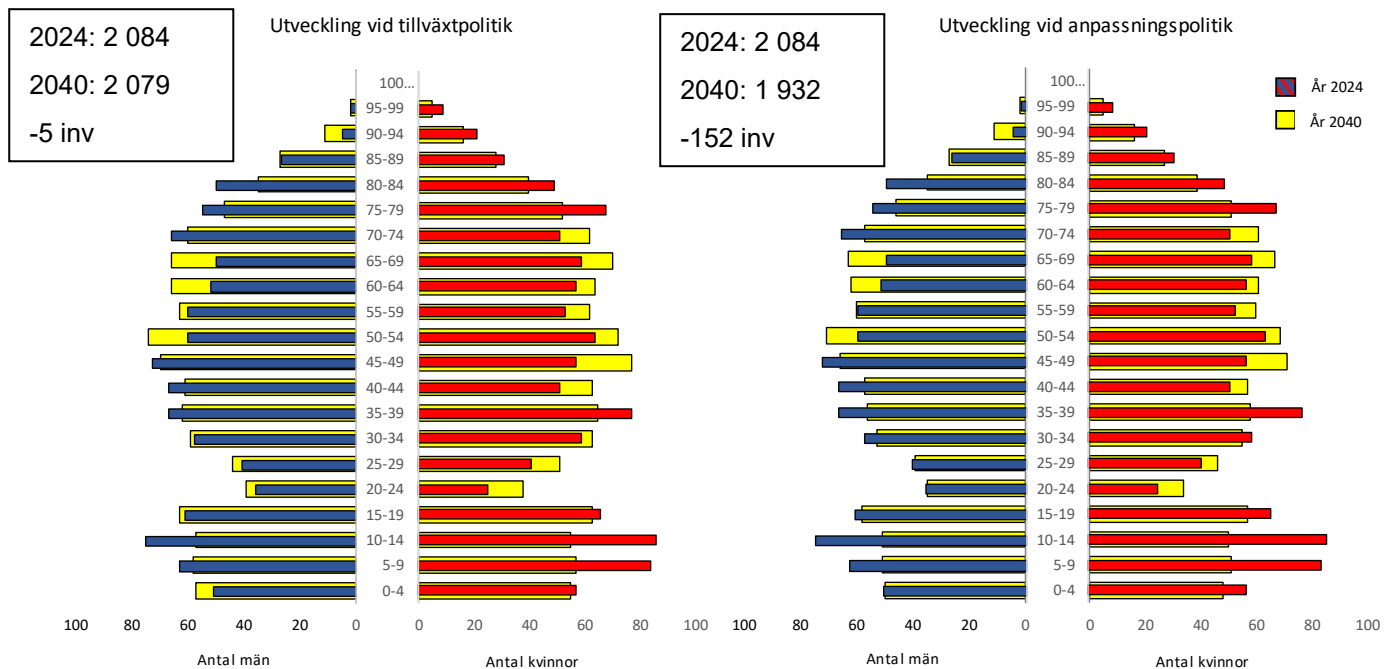
Figur 6 Befolkning män och kvinnor år 2024 och prognos år 2040 i Tollarp

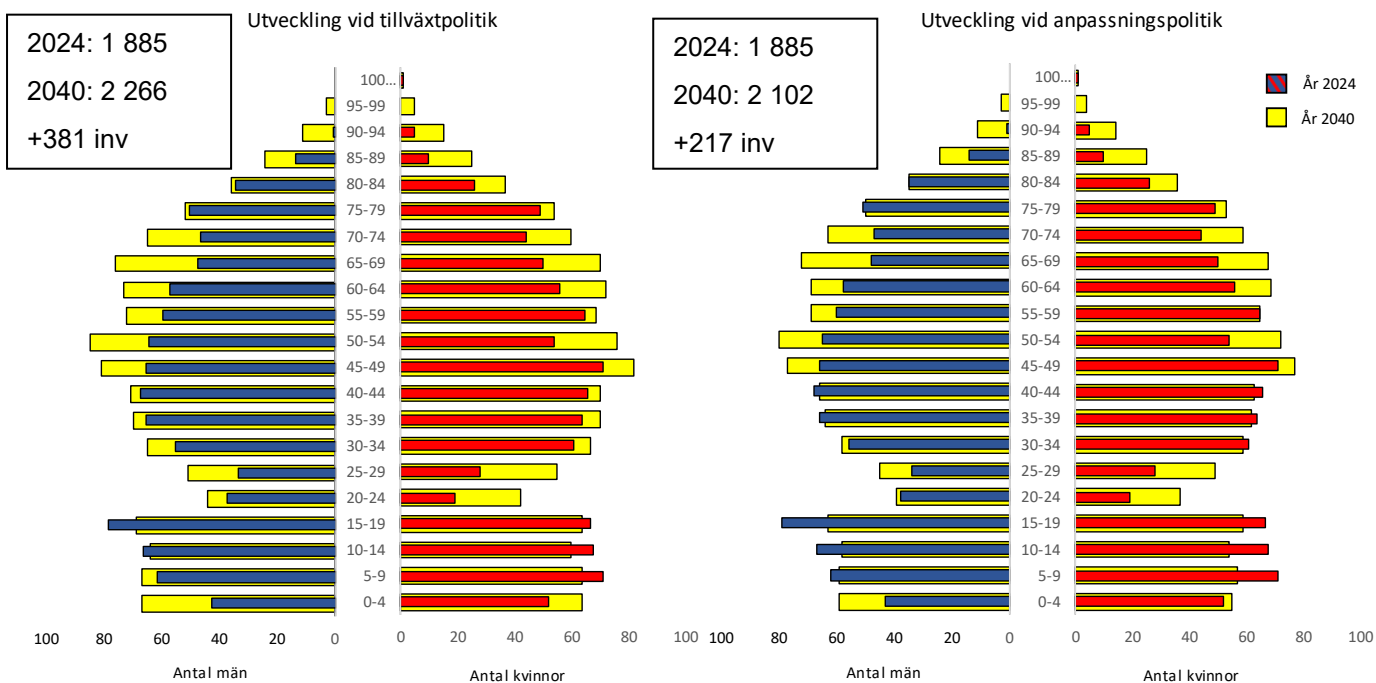
Figur 7 Befolkning män och kvinnor år 2024 och prognos år 2040 i Färlöv

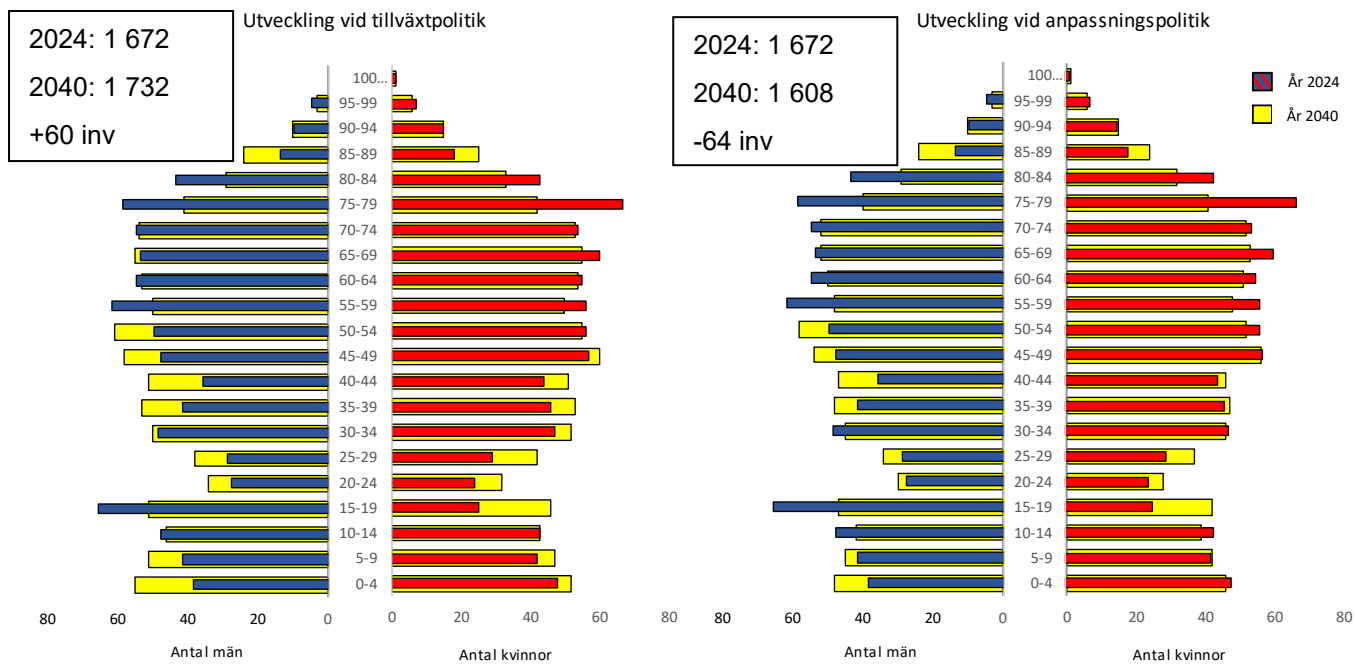
Figur 8 Befolkning män och kvinnor år 2024 och prognos år 2040 i Fjälkinge

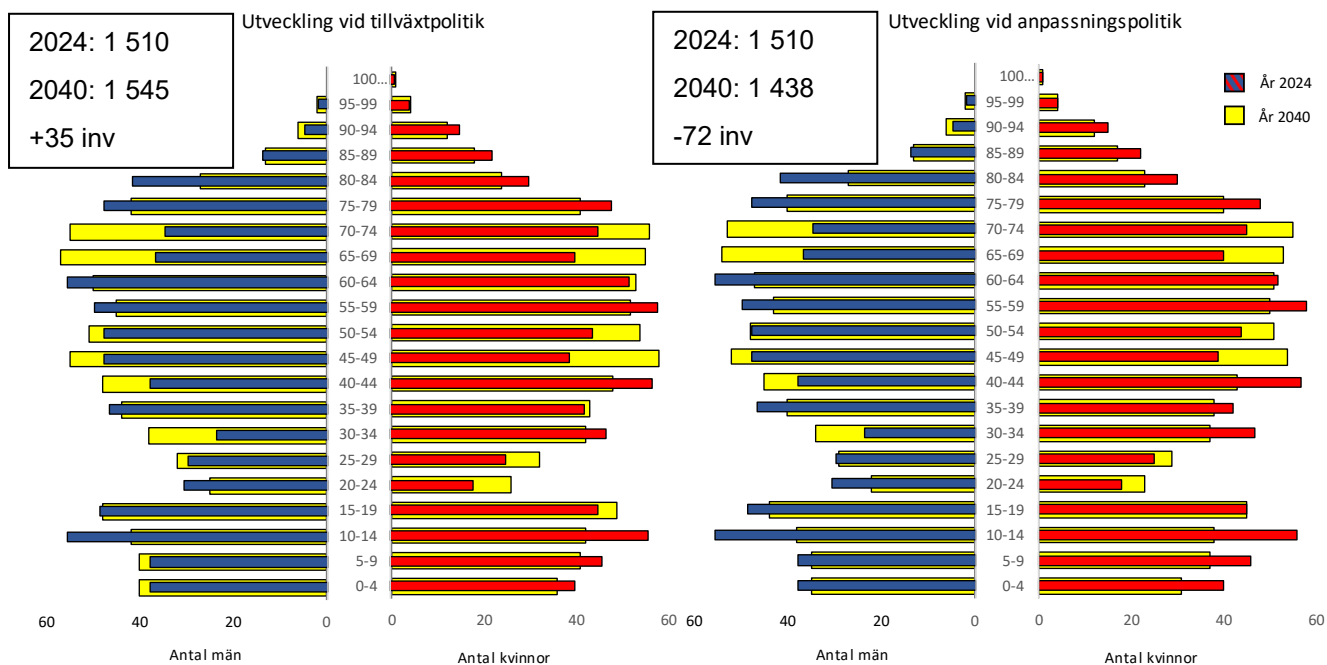
Figur 9 Befolkning män och kvinnor år 2024 och prognos år 2040 i Önnestad

Figur 10 Befolkning män och kvinnor år 2024 och prognos år 2040 i Degeberga

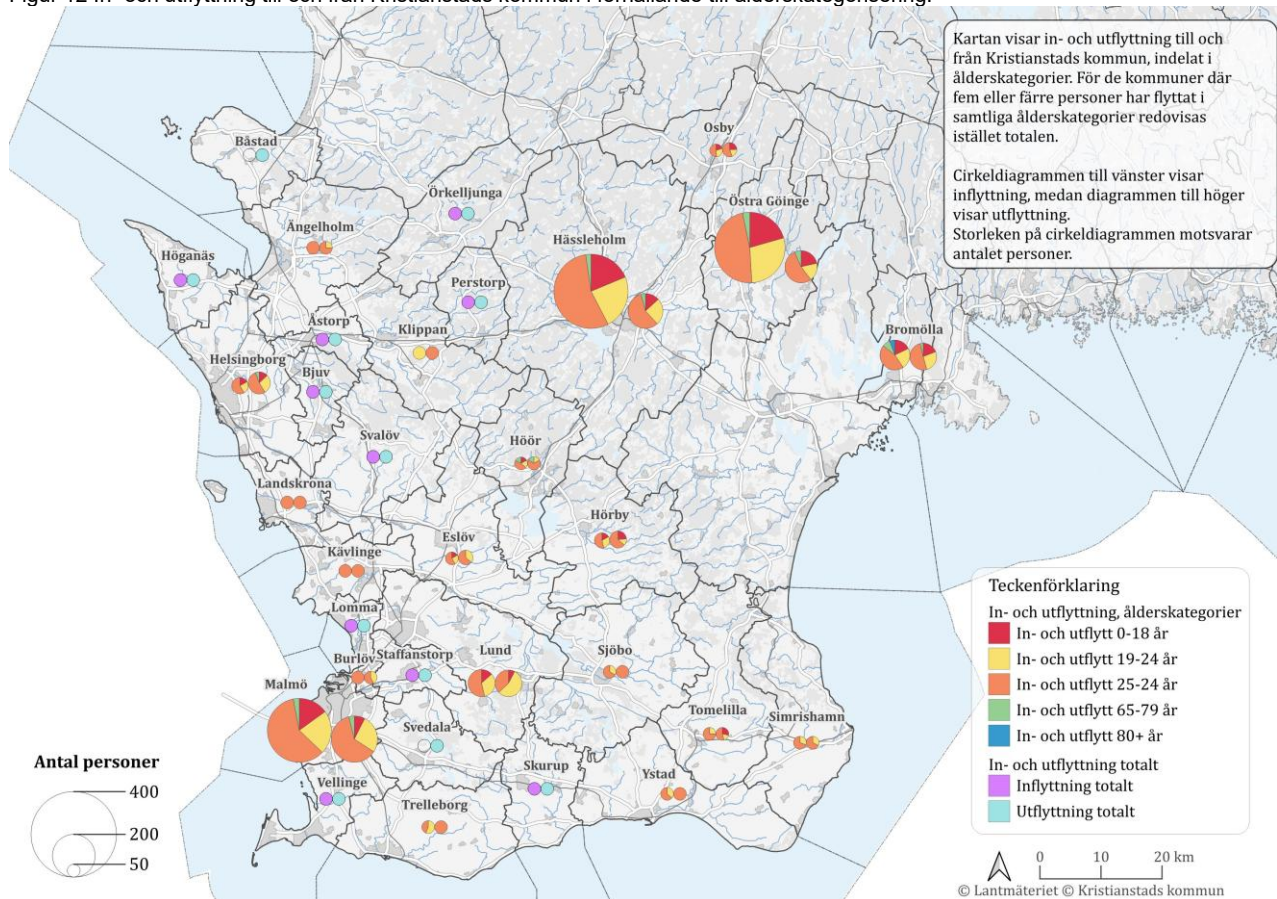
Figur 11 Befolkning män och kvinnor år 2024 och prognos år 2040 i Arkelstorp

5.3 In- och utflyttning

Flyttströmmarna visar att den största in- och utflyttning främst sker mellan kommuner längs med det starka kollektivtrafikstråket Kristianstad - Hässleholm – Malmö. Störst in- och utflyttning sker mellan grannkommunerna, exempelvis Östra Göinge och Hässleholm. Men också in- och utflyttningen från och till Lund och Malmö är betydande. Kommunen har ett negativt inflyttningsnetto.⁶

Figur 12 In- och utflyttning till och från Kristianstads kommun i förhållande till ålderskategorisering.

Källa: Kristianstads kommun/ Statistiska centralbyrån 2024

⁶ Kristianstads kommun/Statistiska centralbyrån 2024

6 Utbildning – inkomst – arbetsmarknad

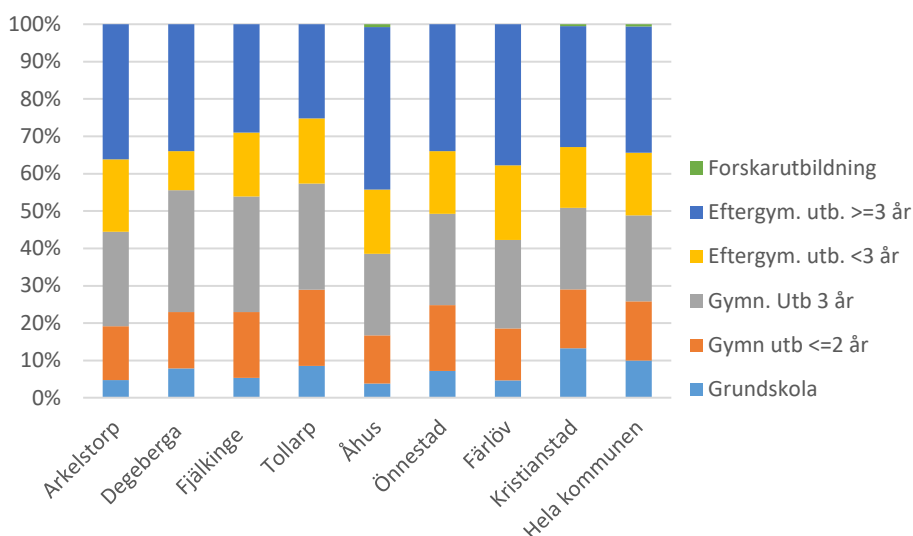
Utbildningsnivå har en avgörande roll för en människas möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden. Ett arbete lägger grunden för inkomst, vilket är en avgörande faktor för individen att själv kunna etablera sig på bostadsmarknaden. I det här avsnittet redovisas därför vilket utgångsläge kommunen har vad gäller invånarnas utbildningsnivå, inkomster och arbetsmarknad.

6.1 Utbildning och inkomst

Utbildningsnivåerna i kommunen varierar både inom och mellan könen. Generellt sett har kvinnorna högre utbildningsnivå än männen. Av kvinnorna i Kristianstads kommun har drygt hälften eftergymnasial utbildning medan motsvarande andel för männen är knappt 40 procent.

Det finns också vissa skillnader i utbildningsnivå inom kommunen. Andelen invånare med eftergymnasial utbildning varierar mellan 43 och 61 procent för kvinnor och mellan 23 och 44 procent för män mellan kommunens basorter. Högst är utbildningsnivån i Åhus medan den är lägst i Tollarp.

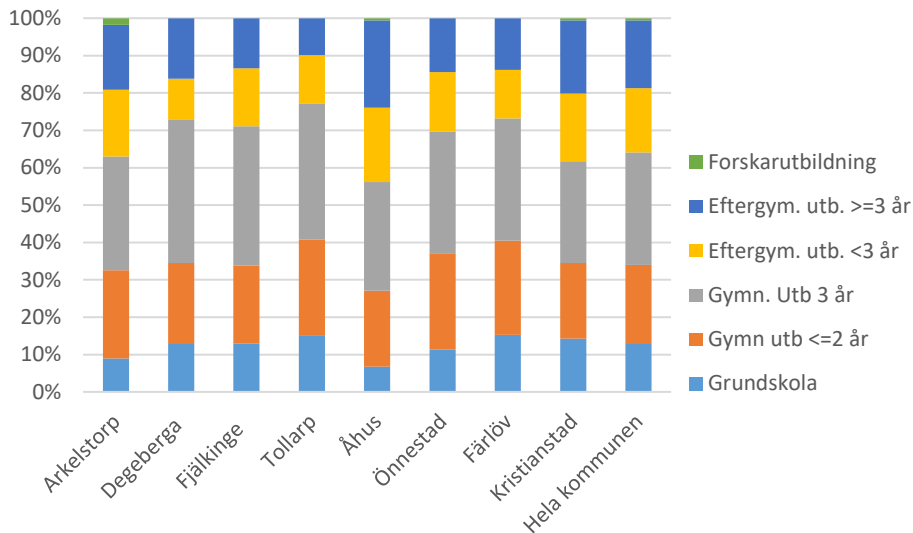
Figur 13 Utbildningsnivå för invånare 25-64 år per basort i Kristianstads kommun år 2024, kvinnor

Källa: Kristianstads kommun, Statistiska centralbyrån

Färlöv är en ort som kommer lyftas i den kommande kommunöversiktsplanen, då Färlöv tillsammans med Vinnö har en befolkningsmängd i storlek med basorterna. Därför visas utbildningsnivå och inkomstnivå för Färlöv tillsammans med basorterna, Kristianstads stad och hela kommunen.

Figur 14 Utbildningsnivå för invånare 25-64 år per basort i Kristianstads kommun år 2024, män

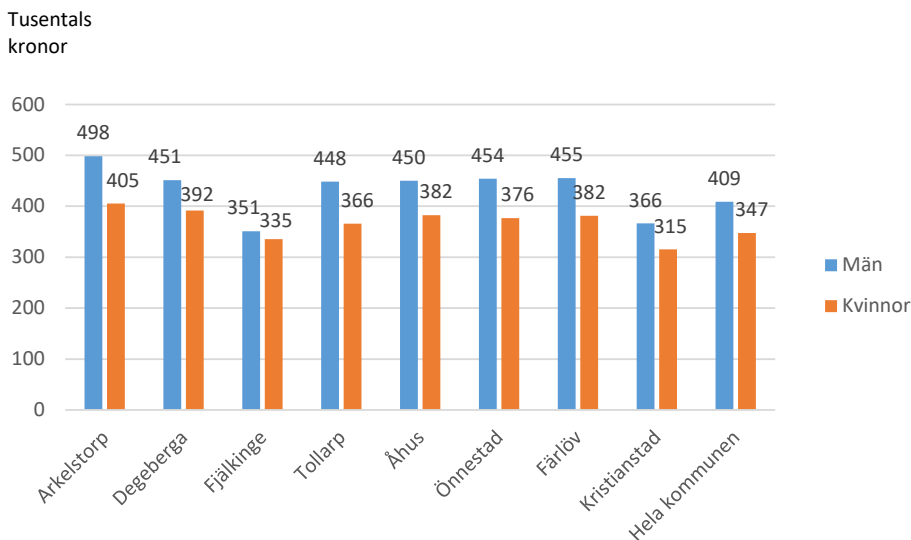

Källa: Kristianstads kommun, Statistiska centralbyrån

Även inkomstnivåerna i kommunen varierar både inom och mellan könen. Även om kvinnor i Kristianstads kommun har högre utbildningsnivå har männen högre medianinkomst än kvinnor. En förklaring kan vara att fler kvinnor än män arbetar i den offentliga sektorn, där lönerna generellt sett är lägre än på den privata marknaden. Detta kan leda till att det är svårare för en kvinna att etablera sig på bostadsmarknaden.

Inkomstnivåerna i Skåne varierar. Medianinkomsten för kvinnor i Skåne var 361 000 kronor och för män 458 000 kronor år 2023. Både män och kvinnor i Kristianstads kommun ligger under det skånska genomsnittet.

Figur 15 Sammanräknad förvärvsinkomst (median) för män och kvinnor, 20-64 år, i respektive basort och Kristianstads kommun år 2023⁷⁸

Källa: Kristianstads kommun

I avsnitt 5 nedan visas att invånarna i Kristianstads kommun generellt har en god ekonomi i förhållande till sina boendekostnader och den prisbild för bostäder som finns i kommunen. Samtidigt är prisnivån för bostäder i Kristianstads kommun lägre än i flera andra kommuner i regionen, exempelvis Lund, Malmö och Helsingborg, och lägre än de priser som behöver tas ut vid nyproduktion för att bostadsbyggandet ska vara lönsamt. Kristianstads lägre inkomstnivå och marknadsläge för bostäder kan därför vara ett hinder för ökade boendekostnader och därmed aktiv bostadsmarknad och nyproduktion.

6.2 Arbetsmarknad

Näringslivet (offentliga och privata verksamheter) i Kristianstads kommun har en stor branschbredd. I kommunen finns cirka 9 000 registrerade företag och 41 procent av dessa har funnits i mer än 15 år. 65 procent av dem är soloföretag och cirka en fjärdedel drivs av kvinnor.⁹ Den stora branschbredden minskar sårbarheten i en lågkonjunktur. Antal nystartade företag i Kristianstads kommun har varit i genomsnitt 450 per år de senaste tio åren.

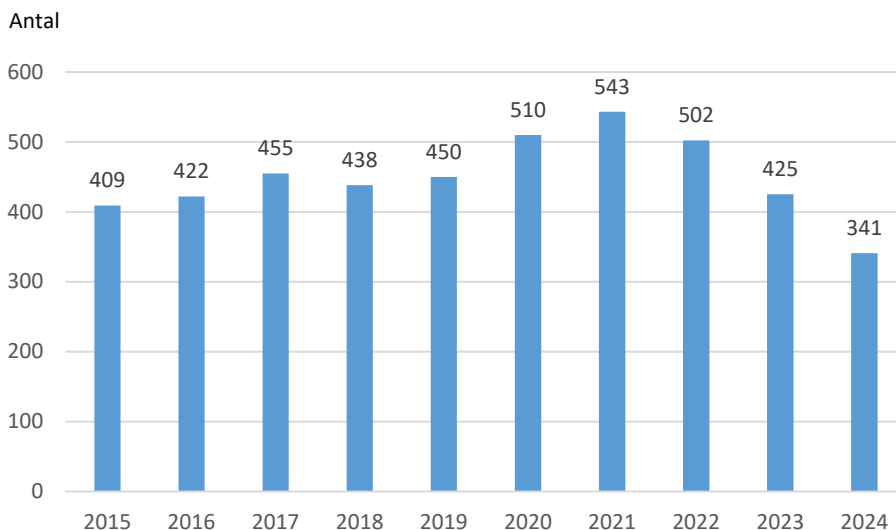
Det finns flera utvecklingsstrategier som kommunen kan arbeta med. En är att få fler företag att stanna kvar och utvecklas i kommunen och i regionen. Fler företag genererar en större arbetsmarknad för befolkningen, vilket på lång sikt ger fler möjlighet till inträde på bostadsmarknaden. En annan möjlighet är att få soloföretagen att växa och i slutändan anställa fler medarbetare. En tredje möjlighet är att skapa gynnsamma förhållanden, så att fler tar steget och startar företag.

⁷ Sammanräknad förvärvsinkomst består av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. I inkomst av tjänst ingår förutom löneinkomst även inkomst från pension, sjukpenning och andra skattepliktiga ersättningar från Försäkringskassan.

⁸ Medianinkomst är den mittersta inkomsten i en population. De i populationen som har lägre inkomst är lika många som de som har högre.

⁹ Näringslivsfakta Kristianstads kommun 2023

Figur 16 Antal nystartade företag i Kristianstads kommun, åren 2015-2024

Källa: Nyföretagarcentrum

I Kristianstads-Hässleholm startades 557 företag år 2024 medan motsvarande antal i Malmö var cirka 2 184. I Lund och Helsingborg var antalet 644 respektive 863. Att antalet nystartade företag är lägre i Kristianstad-Hässleholm än i övriga tillväxtmotorer är naturligt då invånarantalet är betydligt lägre, men även med hänsyn tagen detta är antalet lägre. De senaste åren har antalet nystartade företag i Kristianstad-Hässleholm varierat mellan 40 och 62 per 10 000 invånare i åldern 25-64 år, medan motsvara antal i Lund är mellan 49 och 70, i Helsingborg mellan 57 och 82 och i Malmö mellan 60 och 89.

Figur 17 Antal nystartade företag per 10 000 invånare 25-64 år, åren 2015-2024 i tillväxtmotorerna

Nystartade företag 2024:

Kristianstad-Hässleholm 557

Malmö 2 184

Lund 644

Helsingborg 863

Skåne län 7 228

6.3 Arbetspendling

Arbetsmarknaden påverkas till stor del av regionförstoringar och de lokala arbetsmarknaderna som finns. Utifrån detta har en ökad arbetspendling över kommungränser skett.

Kristianstads arbetsmarknad kan vidgas genom minskade restider för arbetspendling. Då ökar möjligheten till arbetstillfällen vilket också ger företagen möjlighet att bättre matcha sina kompetensbehov.

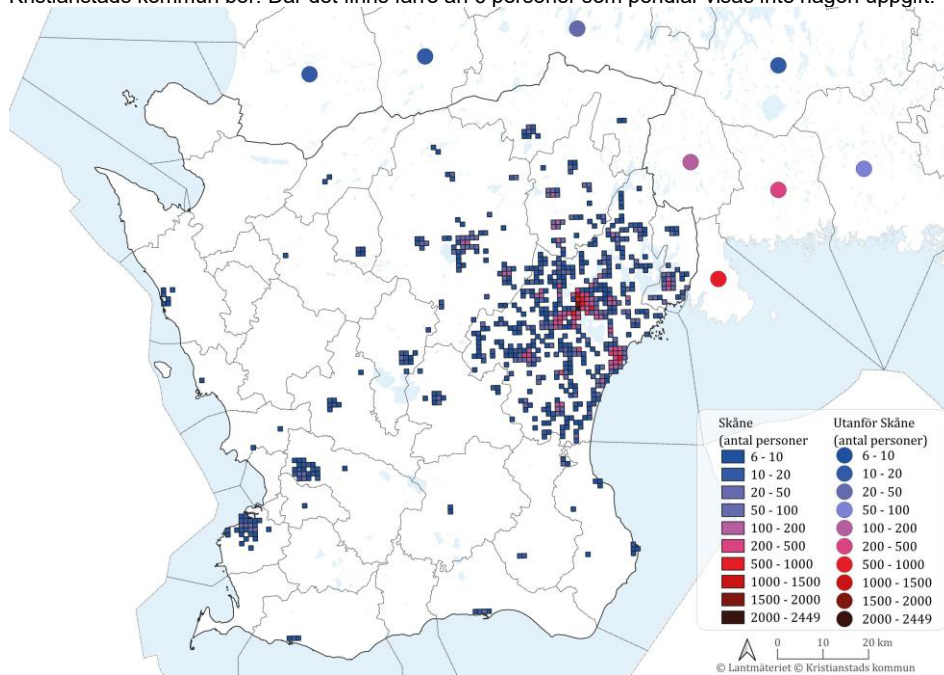
År 2023 arbetspendlade drygt 300 000 personer till, från eller mellan kommuner i Skåne, vilket är en ökning på cirka 26 procent sedan år 2013.¹⁰ Utvecklingen ska tolkas med försiktighet på grund av förändringar mätmetod mellan jämförelseåren. Skillnaden bedöms dock vara tillräckligt stor för att dra slutsatsen att antalet arbetspendlare har ökat även om ökningens exakta storlek är osäker.

I Skåne finns två tydliga trender. Dels ökar inpendlingen till de regionala kärnorna, dels utvecklas stråken mellan de regionala kärnorna. Denna utveckling är ett tecken på att Skåne går mot en sammanhållen arbetsmarknadsregion. Kristianstads arbetsmarknad omfattar förutom Skåne även delar av Blekinge och Småland, där till exempel Sölvesborg, Karlshamn och Olofström utgör viktiga orter för in- och utpendling.

Den ökade arbetspendlingen förändrar arbetsmarknaden, därför är satsningar på orter i starka regionala kollektivtrafikstråk viktigt, likaså satsningar på fortsatt utbyggnad av infrastruktur och kollektivtrafik. Transport- och bebyggelseplanering ska alltid ske samordnat.

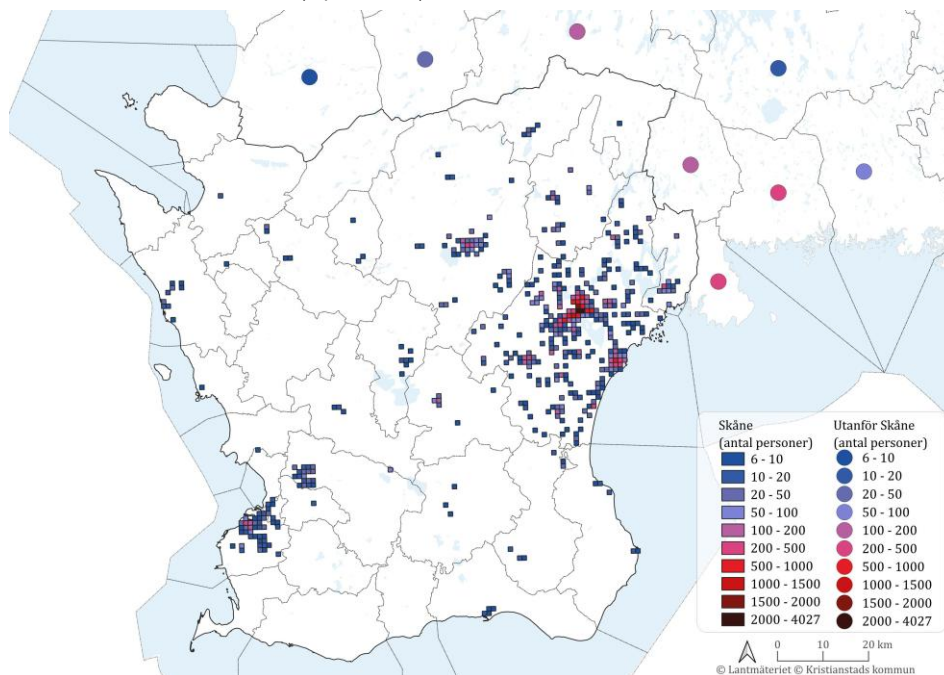
¹⁰ Tillväxtverkets databas Ris

Figur 18 Inpendlingsmönster för Kristianstads kommun 2023. Bilden visar var arbetsinpendlarna till Kristianstads kommun bor. Där det finns färre än 6 personer som pendlar visas inte någon uppgift.

Källa: Kristianstads kommun/Statistiska centralbyrån, hämtad 2025

Figur 19 Utpendlingsmönster för Kristianstads kommun 2023. Bilden visar var boende i Kristianstads kommun arbetar (utpendlarna).

Källa: Kristianstads kommun/ Statistiska centralbyrån, hämtad 2025

7 Bostadsmarknad

7.1 Bostadsbeståndet

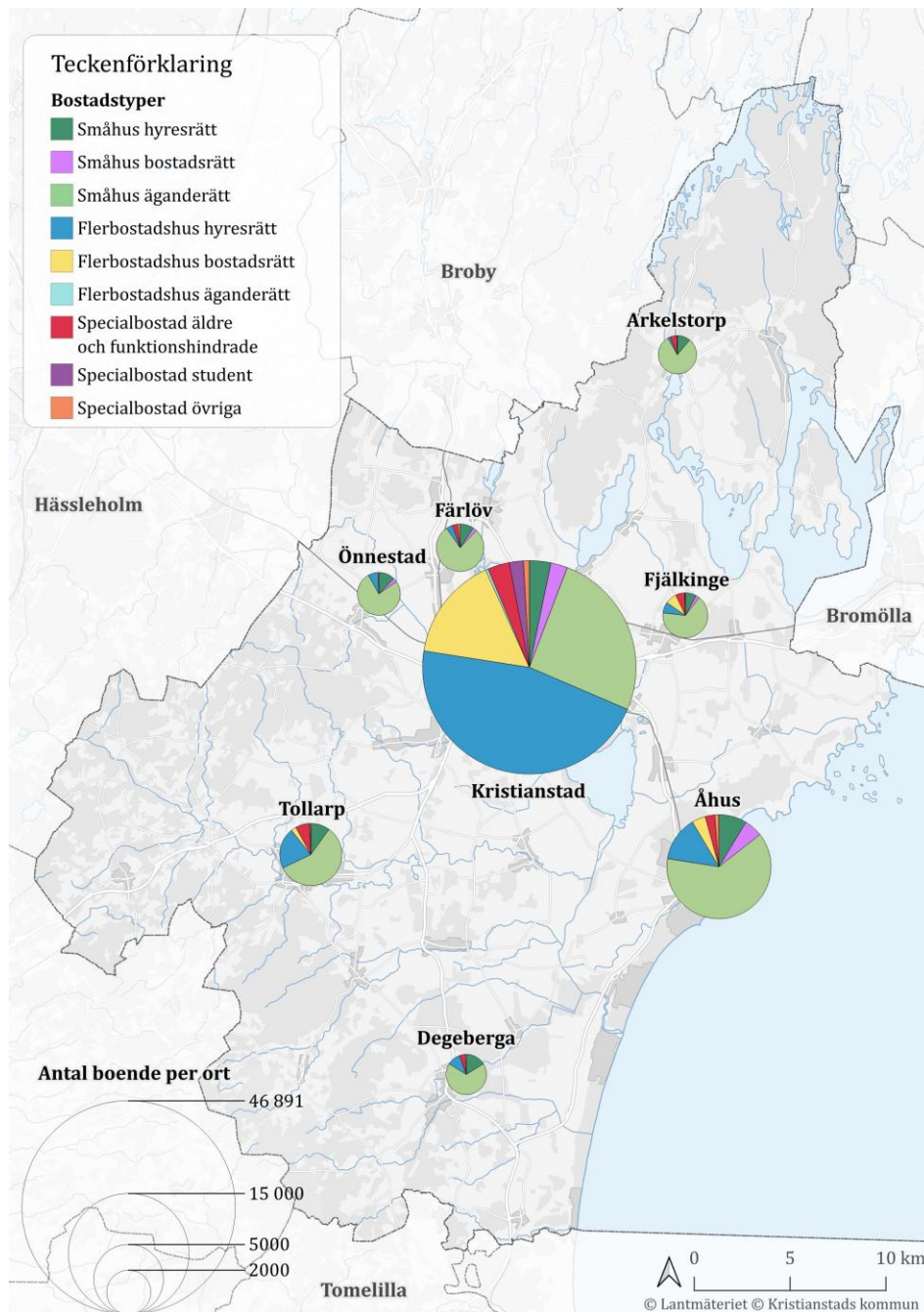
I kommunen finns det ett beräknat bostadsbestånd på knappt 43 000 bostäder varav knappt 17 000 är lägenheter i flerbostadshus och drygt 23 000 är småhus. Övriga knappt 3 000 bostäder är bland annat specialbostäder. I småhus-kategorin syns den i kommunen starka traditionen av att befolkningen gärna bor i villa med äganderätt, speciellt i basorterna.¹¹

I kommunen dominerar äganderätten med 47 procent, hyresrätten står för 35 procent och bostadsrätten utgör 12 procent i kommunen. Övriga dryga 5 procent står specialbostäder och övriga boenden för.¹²

¹¹ Statistiska centralbyråns statistikdatabas, tabell Antal lägenheter, antal efter region, hustyp och år

¹²

Figur 20 Bostadstyper i basorterna och staden Kristianstad i förhållande till antal folkbokförda i orten. Källa: Kristianstads kommun/ Statistiska centralbyrån, 2024

I staden Kristianstad dominerar hyresrätterna i flerbostadshus, hyresrätter står för 49 procent, bostadsrätter för 18 procent och äganderätter för 26 procent.¹³

Bostadsbeståndet i basorterna domineras i dag av äganderätten då det finns stora områden med villor, beståndet är mellan 58 och 80 procent.

Flerbostadshus med hyresrätt finns i samtliga basorter, dock med varierande

¹³ Kristianstads kommun/ Statistiska centralbyrån, uttag gjort 2025

tillgång. Det som saknas generellt i basorterna är bostadsrätter. Äganderätten är förhållandevis billig att köpa i basorten och nyproducerade bostadsrätter har svårt att konkurrera rent ekonomiskt.¹⁴

Tabell 1 Antal lägenheter i respektive bostadsform och bostadsform i orten, år 2024

Bostadsform	Kristi- anstad	Arkels- torp	Dege- berga	Fjälk- inge	Färlöv	Tollarp	Åhus	Önne- stad	Övriga Krstd kn	Kommunen totalt
Småhus hyresrätt	780	76	131	74	93	198	469	98	493	2 412
Småhus bostadsrätt	599	0	0	24	26	0	310	24	9	992
Småhus äganderätt	6 111	554	551	617	777	1 149	3 408	608	5 968	19 743
Flerbostadshus hyresrätt	10 954	15	88	72	45	424	755	59	114	12 526
Flerbostadshus bostadsrätt	3 766	0	0	78	0	54	229	0	0	4 127
Flerbostadshus äganderätt	98	0	0	0	0	0	0	0	0	98
Specialbostadshus äldre och funktionshindrade	783	39	35	62	34	148	157	0	150	1 408
Specialbostad student	507	0	0	1	0	1	0	0	0	509
Specialbostad övriga	209	3	8	2	17	10	74	6	5	334
Totalt	23 807	687	813	930	992	1 984	5 402	795	6 739	42 149

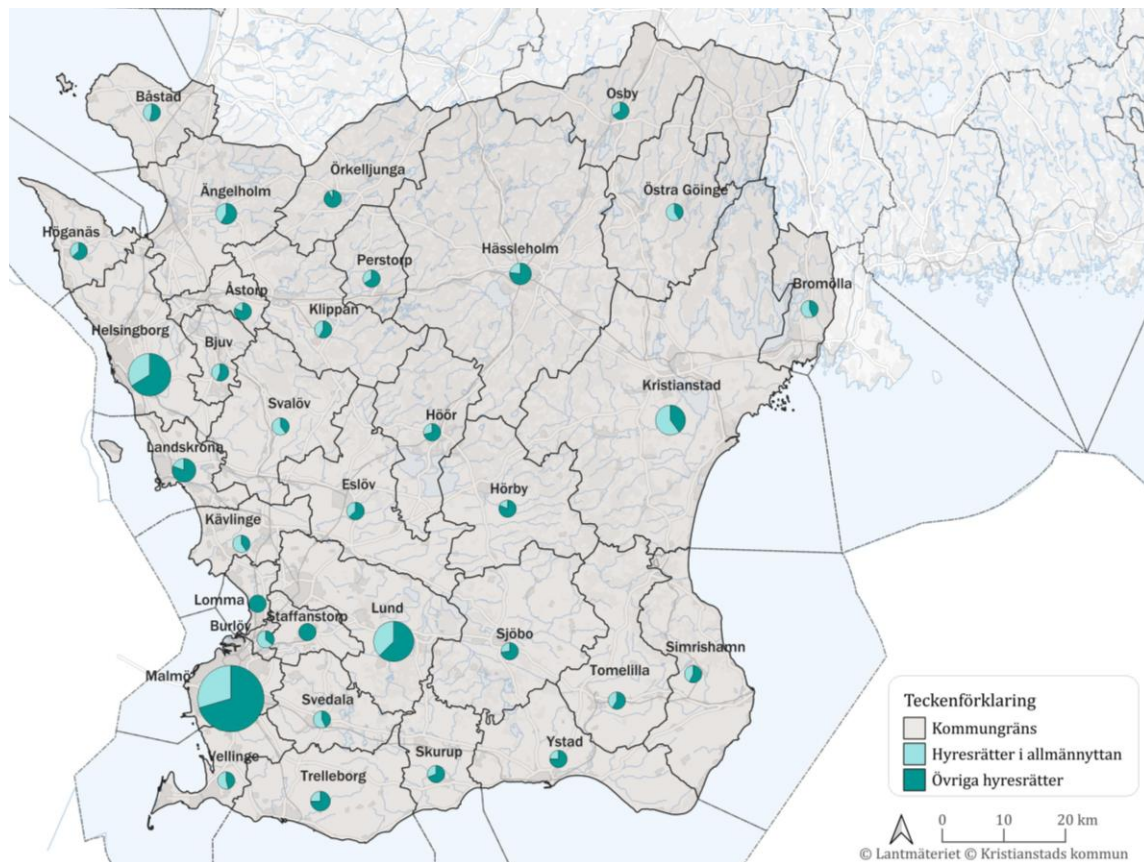
Tabell 2 Procentuell fördelning av upplåtelseform i orten, %

Upplåtelseform	Kristi- anstad	Arkels- torp	Dege- berga	Fjälk- inge	Färlöv	Tollarp	Åhus	Önne- stad	Övriga Krstd kn	Kommunen totalt
Hyresrätt, %	49	13	27	16	14	31	23	20	9	35
Bostadsrätt, %	18	0	0	11	3	3	10	3	0	12
Äganderätt, %	26	81	68	66	78	58	63	76	89	47
Specialbostad, %	6	6	5	7	5	8	4	1	2	5
Totalt, %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Vid en jämförelse av fördelningen mellan hyresrätter i allmännyttan och övriga hyresrätter i Skånes kommuner framkommer att ABK innehar en stor del av beståndet för hyresrätter i Kristianstads kommun jämfört med övriga Skåne. ABK innehar 60 procent av hyresbostadsmarknaden i Kristianstads kommun. Då inkluderas specialbostäder, avseende bostäder för äldre/funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder.

¹⁴ Kristianstads kommun/ Statistiska centralbyrån 2024

Figur 21 Fördelning mellan hyresrätter i allmännyttan och övriga hyresrätter i Skånes kommuner, år 2024. Källa: Kristianstads kommun

Jämfört med andra kommuner i samma storlek, med 70 000-100 000 invånare, har Kristianstad den näst högsta andelen bostäder i allmännytta av samtliga hyresrätter i kommunen. Endast i Botkyrka är andelen högre.

En hög andel hyresrätter i allmännytta kan både ha fördelar och nackdelar. Genom det allmännyttiga bostadsbeståndet kan kommunen direkt styra tillgången till billiga lägenheter för hushåll med låga inkomster, nyanlända och äldre. Det kan i sin tur minska trycket på socialtjänsten och andelen sociala kontrakt. Genom allmännyttan kan även hyrorna hållas måttliga och förutsägbara då bruksvärdesregleringen och trepartsöverenskommelsen göra att hyrorna i allmännyttan stiger långsammare än bygg- och KPI-utvecklingen. En tredje fördel är att allmännyttiga bostadsbolag kan bygga även när privata investerare tvekar och därmed dämpa svängningar i bostadsbristen.

Om hyresrätter i allmännyttan i alltför stor utsträckning dominerar hyresmarknaden finns samtidigt risk för flaskhalsar och långa köer om utbudet växer långsamt eller inte matchar efterfrågan, särskilt i attraktiva lägen. Det finns också risk för undanträngningseffekter då nybyggnation av bostadsrätter, ägarlägenheter och småhus, vilket försämrar valfriheten.

Tabell 3 Folkmängd 2024 och andel allmännyttan av samtliga hyresrätter 2024 i kommuner med 70 000-100 000 invånare

Kommuner med 70.000-100.000 invånare	Befolkning (31 dec 2024)	Andel allmännyttan av hyresrätts- beståndet (2023)
Botkyrka	95 905	63%
Kristianstad	86 379	60%
Mölnadal	71 420	48%
Växjö	98 334	45%
Järfälla	88 950	43%
Karlstad	98 084	42%
Sollentuna	77 624	41%
Luleå	79 645	40%
Kungsbacka	85 792	40%
Sundsvall	99 048	36%
Skellefteå	78 150	35%
Kalmar	72 704	32%
Solna	85 789	26%
Täby	77 744	0%

Källa: Statistiska centralbyrån

7.2 En fungerande bostadsmarknad

Det ställs stora krav på en fungerande bostadsmarknad, den ska bland annat klara att möta befolkningens behov under livets alla olika skeden samtidigt som den ska klara en ökande befolkning. Bostadsmarknaden ska leva upp till sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetskrav.

Bostadsmarknaden påverkas av en rad komplexa samhällsfaktorer. Som exempel kan nämnas befolkningsutveckling, arbetsmarknad, utbildning och inkomst, betalningsförmåga och betalningsvilja, bankvillkor, bygg- och fastighetsföretagens avkastningskrav och kommunens fysiska planering och tillgången på byggbar mark. Vid nyproduktion är byggkostnader en parameter som tillsammans med efterfrågan och betalningsvilja påverkar bostadspriser och boendekostnader.

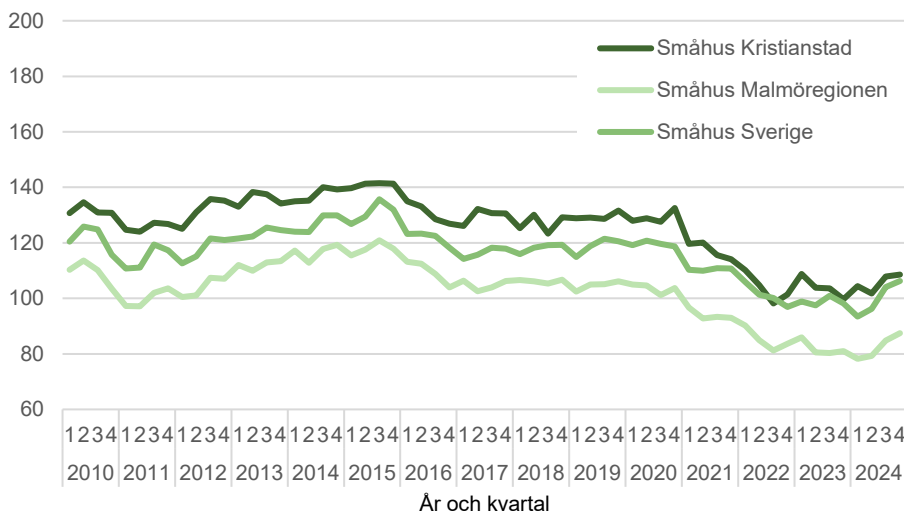
För att klara av boendekostnaderna måste det finnas en betalningsförmåga, vilken i sin tur oftast styrs av hushållets inkomstnivå och utgiftsnivå. Hushållets utgifter beror till stor del på ekonomiska parametrar som lånevillkor och amorteringskrav. I slutändan handlar det även om att det ska finnas betalningsvilja på marknaden.

Ett sätt att mäta om betalningsförmåga finns är att använda sig av det mått som Swedbank har utvecklat som kallas för Boindex. Enligt Swedbank visar forskning att när andelen disponibel inkomst som går till att finansiera bostadsköp överskrider 30 procent får många problem. Därför är boindex konstruerat på ett sådant sätt att den disponibla inkomsten sätts i relation till boendekostnaden inklusive amorteringar, räntekostnader, uppvärmning och

andra kostnads förknippade med bostaden är inräknade. Ett index över 100 visar på en god situation där den boendekostnaderna är lägre än 30 procent av den sammanlagda disponibla inkomsten. På motsvarande sätt visar ett index under 100 på en situation där i genomsnitt mer än 30 procent av disponibel inkomst går till att betala för boendet.¹⁵

Boindex visar på att det finns en god betalningsförmåga i Kristianstads kommun och betydligt högre jämfört med riket i sin helhet eller i Malmöregionen, både för småhus och lägenheter i flerbostadshus. Mönstret är stabilt och har gällt i åtminstone 25 år. Värt att nämna är också att boindex ökade under 2024 vilket tyder på att hushållens ekonomi är på väg att stärkas igen efter nedgången under och efter pandemin.

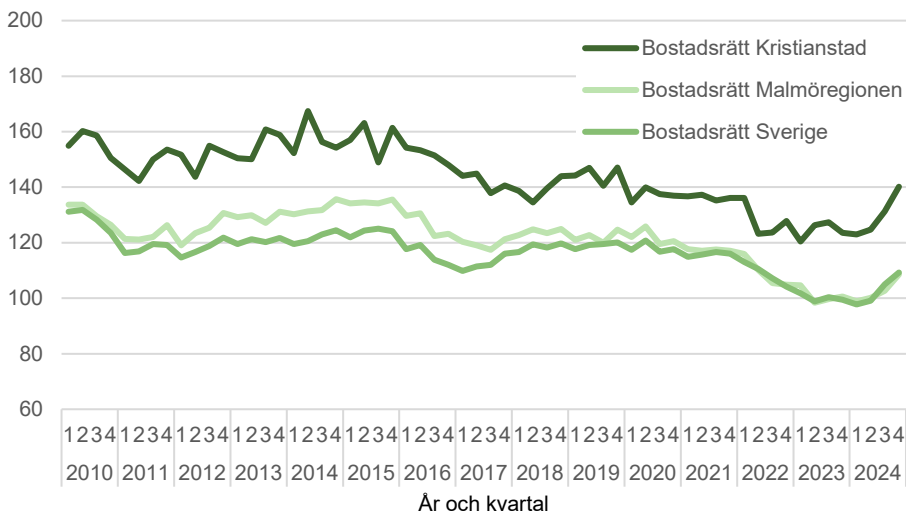
Figur 22 Boindex i småhus i Kristianstads kommun, Malmöregionen och hela Sverige, åren 2010-2024

Källa: Swedbank

¹⁵ Swedbank, <https://www.swedbank.se/privat/spara-och-placera/analyser-marknad-omvarld/swedbank-insikt/privatekonomi/boindex.html>

Figur 23 Boindex i bostadsrätter i Kristianstads kommun, Malmöregionen och hela Sverige, åren 2010-2024

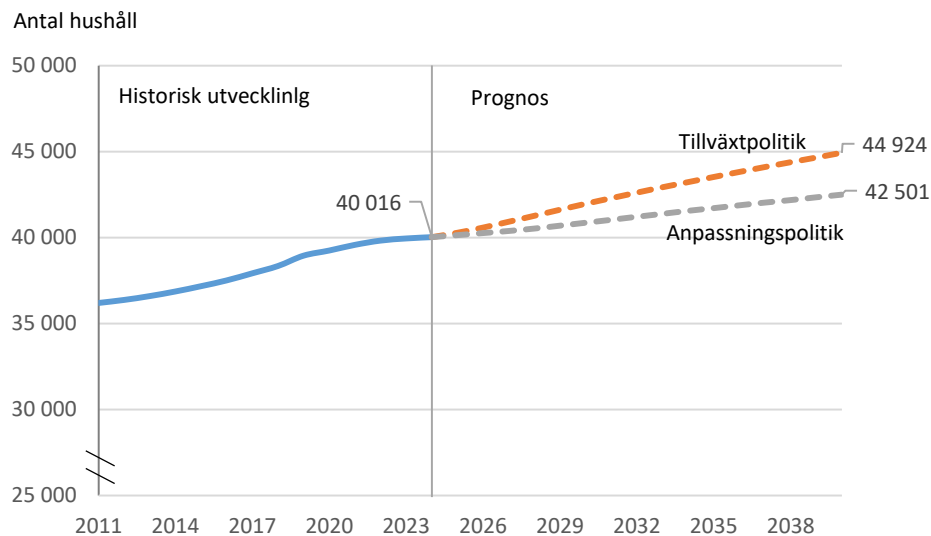
7.3 Hushållsprognos

Det framtida behovet av antal bostäder beror snarare på hur hushållsbildningen kommer att se ut än hur folkmängden utvecklas. Hushållsbildningen beror i sin tur på befolkningens ålderssammansättning och om åldersstrukturen förändras över tid. En stor ökning av antal invånare i de äldsta åldrarna leder exempelvis till en större ökning av bostadsbehov än om det sker en ökning av personer i 40-årsåldern då äldre i högre utsträckning bor ensamma. Sker i stället en ökning av antal födda barn ökar inte antalet hushåll då barnen föds in i befintliga hushållskonstellationer som redan har en bostad. Däremot kan en stor ökning av antal barn leda till ett ökat behov av större bostäder.

I de befolkningsprognoser som tagits fram som underlag för strategin för bostadsförsörjning ökar befolkningen fram till år 2040 men vid anpassningspolitik är ökningen endast marginell. Oavsett vilken befolkningsutveckling kommunen kommer att följa prognostiseras en betydande ökning av antal hushåll, vilket till stor del beror på den förändrade åldersstrukturen med ökande antal äldre som till stor del bor ensamma. Vid tillväxtpolitik prognostiseras en ökning på närmare 5 000 hushåll medan motsvarande ökning vid anpassningspolitik beräknas vara cirka 2 500. Utvecklingen av antal hushåll enligt de båda prognosalternativen visas nedan i Figur 24.

Hushållsprognosen baseras på historiska mönster för hushållsbildning i Kristianstads kommun. På lägre geografisk nivå kan mönstren skilja sig åt beroende på bebyggelsens struktur och att olika typer av bostäder lockar olika hushållskonstellationer. Prognos för hushåll på lägre geografisk nivå än för hela kommunen är därför svår att beräkna då hushållsbildningen i olika områden kan skilja sig ifrån den som finns i kommunen i stort. Samtidigt är befolkningsunderlaget i kommunens delar relativt litet jämfört med hela kommunen och underlaget för att skatta hushållsbildning blir för instabilt vilket ger osäkra prognoser.

Figur 24 Antal hushåll åren 2011-2024 samt prognos åren 2025-2040 i Kristianstads kommun

Ökning vid tillväxtpolitik

Folkmängd: 6 694

Antal hushåll: 4 908

Ökning vid anpassningspolitik

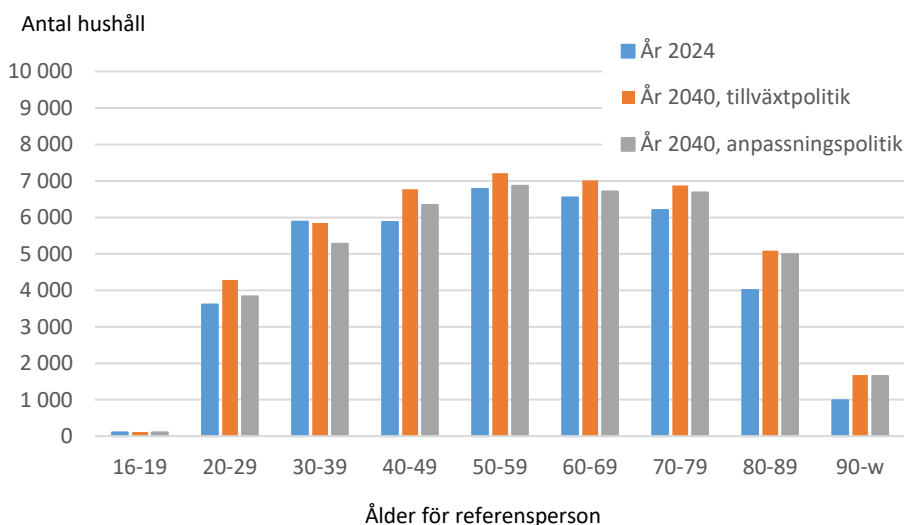
Folkmängd: 374

Antal hushåll: 2 485

I ett hushåll ingår ofta fler än en person och det går därför inte att säga att hushållet har en ålder. I prognossammanhang används något som kallas för referensperson vilket är den person i hushållet som är äldst. Även om ett hushåll givetvis kan utgöras av ett generationsboende där far- eller morföräldrar, föräldrar och barn ingår eller där en äldre person har en yngre inneboende, ger en redovisning av antal hushåll efter referenspersonens ålder en fingervisning om vilken typ av hushåll som prognostiseras i framtiden.

Befolkningsprognosernas antaganden om flyttningar och barnafödande påverkar i störst utsträckning personer i arbetsför ålder, yngre pensionsåldern och barn medan antalet äldre invånare kommer att öka oavsett vilket scenario kommunen följer. Det går alltså med stor sannolikhet att säga att antalet hushåll som utgörs av äldre personer kommer att öka fram till 2040 medan utvecklingen av övriga hushåll beror på vilken utveckling kommunen kommer att följa.

Figur 25 Antal hushåll efter referenspersonens ålder, utfall år 2024 och enligt prognos år 2040

7.4 Bostadsbyggande i takt med folkökning

De senaste tio åren, perioden 2015–2024 färdigställdes närmare 3 300 nya bostäder i Kristianstads kommun, det vill säga i genomsnitt 330 bostäder per år.¹⁶ Under samma period ökade folkmängden i kommunen med 4 600 personer, vilket innebär att antalet tillkomna lägenheter står väl i relation till den befolkningsökning som skett.

Antalet hushåll har ökat med cirka 3 200 under de senaste tio åren, vilket pekar på att de bostäder som har tillkommit till stor del har fyllt ett behov och möjliggjort den befolkningsökning som skett.

Det går alltså inte att påvisa några uppdämda behov av bostäder till följd av folkökning. Däremot finns det vissa brister i matchning mellan hushållens behov och tillgänglighet till lämpliga bostäder, vilket visas i kommande avsnitt.¹⁷

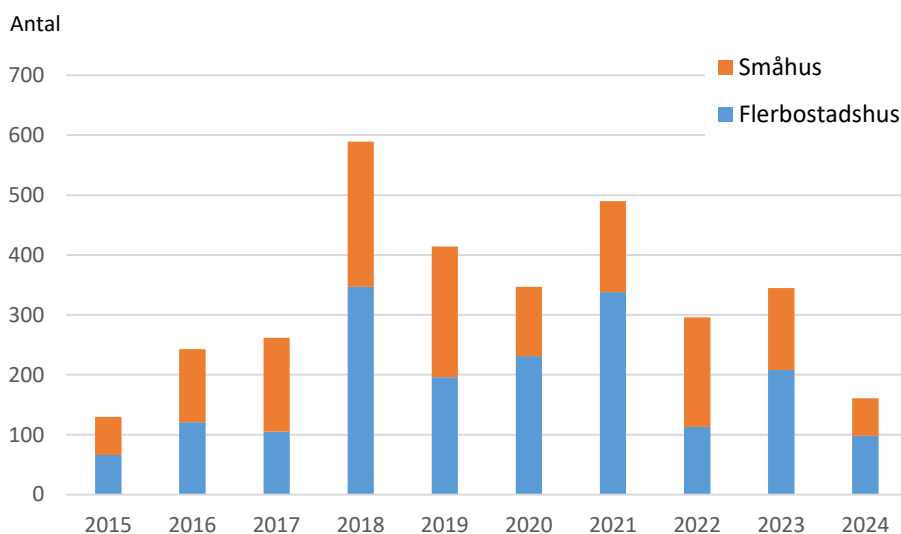
Förändring perioden 2015-2024:

Folkökning: 4 600

Ökning av hushåll: 3 200

Ökning av bostäder: 3 300

Figur 26 Bostadsbyggande i Kristianstads kommun åren 2015-2024

Källa: Statistiska centralbyrån

7.5 Demografiskt drivet bostadsbehov

Utifrån antagandet om att det inte finns ett uppdämt behov av nyproducerade bostäder kommer det demografiskt drivna behovet av tillkommande bostäder under kommande period att styras av förändringen av antal hushåll. Baserat på hushållsprognosens två alternativ innebär det att beräknas ett behov av tillkommande bostäder på cirka 2 500–5 000 de kommande 15 åren. I

¹⁶ Statistiska centralbyråns statistikdatabas, tabell Färdigställda lägenheter i nybyggda hus efter region, hustyp och år

¹⁷ Småhus avser friliggande en- och tvåbostadshus samt par-, rad- och kedjehus (exklusive fritidshus). Flerbostadshus avser bostadsbyggnader innehållande tre eller flera lägenheter inklusive loftgångshus. Källa: Statistiska centralbyrån

genomsnitt motsvarar det ett behov på i genomsnitt 170-330 nya bostäder per år.

Som visades i avsnitt 7.3 beräknas de tillkommande hushållen i första hand bestå av äldre invånare. Det innebär sannolikt ett visst ökat behov av tillgänglighetsanpassade mindre bostäder i flerbostadshus och särskilda bostäder för äldre. Samtidigt är det troligt att friska äldre som under lång tid bott i ett småhus väljer att bo kvar så länge de har möjlighet. Den befintliga bostaden kan i många fall kan vara relativt billig samtidigt som det även i övrigt kan saknas incitament att flytta ifrån en bostad man trivs i. I de fall äldre väljer att bo kvar i småhus eller större lägenheter finns en möjlighet att de större bostäderna inte frigörs för de nya barnfamiljer som prognostiseras. Även om antalet barnfamiljer inte ökar finns alltså en risk att de bostäder som är tillgängliga för hushållen inte kommer att passa deras behov.

Baserat på hushållsprognosen och resonemanget ovan kommer det sannolikt att finnas ett behov av både små och stora bostäder och småhus under kommande år.

7.6 Bostadsbrist

Även om byggandet de senaste åren har varit tillräckligt för den folkökning som skett kan det ändå finnas ett uppdämt behov av bostäder, vilket kan yttra sig som bland annat trångboddhet eller att hushåll har svårt att klara ekonomin för den bostad de har.

Ofta handlar den här typen av bostadsbrist om hushåll som av ekonomiska eller andra skäl har svårare att efterfråga bostäder som är lämpliga för deras situation. Det gör det sannolikt svårare att åtgärda bristen med exempelvis bostadsbyggande. Det är ändå viktigt att lyfta fram i vilken utsträckning bostadsbrist kan finnas i kommunen och även att följa utvecklingen över tid.

För att mäta bostadsbrist har Boverket utvecklat åtta mått som uppdateras årligen. Senast tillgängliga statistik avser år 2023. Måtten anger andelen hushåll som har ansträngd boendeekonomi, är trångbodda, har hemmaboende vuxna barn eller flyttar ofta, vilka alla kan vara tecken på att ett hushåll inte har den bostad de egentligen har behov av.¹⁸

7.6.1 Lägre bostadsbrist i Kristianstad än i Skåne

Jämfört med hela Skånes län har Kristianstads kommuns hushåll generellt en något bättre boendesituation. Framför allt är andelen trångbodda hushåll lägre i Kristianstads kommun men det är även mindre vanligt med hushåll som har återkommande problem.¹⁹ Däremot har mer än var fjärde hushåll, både i Kristianstad och i Skåne, ansträngd boendeekonomi enligt bankernas kvar-att-leva-på-kalkyl (KALP). Totalt sett var dessa hushåll närmare 11 000 år 2023, vilket indikerar att många hushåll kan ha svårt att få bostadslån eller hyreskontrakt vid en eventuell flytt.

Effekterna av trångboddhet på människors liv, hälsa och skolresultat är oklara och forskningsresultaten motstridiga. *Enligt Riksrevisionens granskningsrapport*

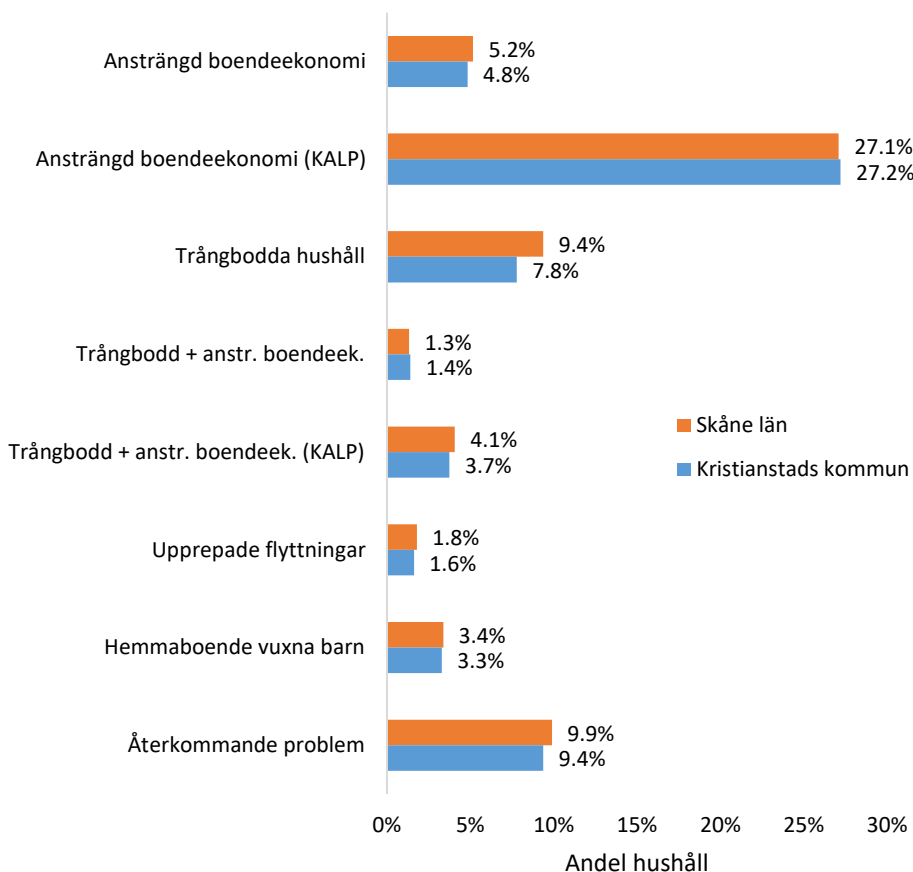
¹⁸ Definitioner av måtten på bostadsbrist finns hos Boverket, <https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/underlag-for-bostadsforsorjningen/anstrangd-boendeekonomi/>

¹⁹ Hushåll som uppfyller något av måtten ansträngd boendeekonomi, trångboddhet, flyttar ofta eller om hushållet har hemmaboende vuxna barn två år i rad.

Trångboddhet – konsekvenser för hälsa och skolresultat går det inte att påvisa negativa effekter på vare sig vuxnas eller barns hälsa eller på barns skolresultat. Samtidigt visar en slutrapport från ett projekt om trångboddhet som bedrevs inom forskningsmiljön Studier i boende och välfärd vid Malmö universitet att trångbodda familjer upplever att boendesituationen får konsekvenser för vardagsliv och välmående.²⁰

Det går alltså inte att utesluta att trångboddhet har negativa effekter och bland annat leder till försämrade möjligheter för barn att studera och som vuxna skaffa sig en bättre boendesituation. Samtidigt kan boendesituationen för trångbodda hushåll på kort sikt ofta vara svår att förändra då det i många fall kan saknas ekonomiska möjligheter att byta till en större bostad. Lösningen för dessa hushåll är sannolikt sällan nyproduktion utan det kan krävas andra åtgärder för att kompensera för exempelvis begränsade möjligheter till studier i hemmet. En sådan lösning kan vara att kommunen bidrar med lokaler för läxläsning.

Figur 27 Andel hushåll i Boverkets indikatorer för bostadsbrist, år 2023

Källa: Boverkets indikatorer för bostadsbrist

7.6.2 Stor variation mellan hushållstyper

Det finns stora variationer mellan olika typer av hushåll i förutsättningar att skaffa ny bostad. Exempelvis är det mer än dubbelt så vanligt för ensam-

²⁰ Sandberg, M. & Grander, M. (2021). Trångboddhet i Malmö: En studie av trångboddhetens ojämlika utbredning och konsekvenser. Studier i boende och välfärd, Malmö universitet

stående män och kvinnor med barn att ha ansträngd boendekonomi som i kommunens hushåll i genomsnitt. Ser man till bankernas KALP-kalkyler är det dock vanligt för samtliga hushållstyper utom samboende att ha ansträngd boendekonomi. Det gäller oavsett om hushållet har barn eller inte. Allra vanligast med ansträngd boendekonomi enligt KALP-kalkylerna är det för ensamstående utan barn, vilket kan bero på att unga vuxna och studenter i stor utsträckning befinner sig i denna kategori men även ensamboende äldre.

Det kanske viktigaste måttet för att beskriva bostadsbrist är andelen hushåll med återkommande problem. Många hushåll kan ha tillfälliga problem med ekonomi eller trångboddhet men för vissa hushåll är problemen mer långvariga. Närmare 10 procent, motsvarande 3 700 hushåll, har haft problem med ekonomi eller trångboddhet två eller flera år i rad. Vanligast är återkommande problem för ensamstående män med barn och nästan en tredjedel av dessa hushåll har upplevt detta. Även för ensamstående kvinnor med barn är återkommande problem betydligt vanligare än bland samtliga hushåll i genomsnitt.²¹

7.6.3 Dubbelt så vanligt med trångboddhet och ansträngd boendekonomi i hyresrätter jämfört med bostadsrätter

Det finns stora skillnader i hushållens boendesituation om statistiken bryts ned på olika bostadstyper. Det är exempelvis nästan dubbelt så vanligt (16 %) för hushåll i hyresrätt att vara trångbodda jämfört med hushåll i bostadsrätt (9%). Det är också fyra gånger så vanligt att hushåll som bor i hyresrätt är både trångbodda och har ansträngd boendekonomi (4%) som att hushåll i bostadsrätt är i samma situation (1%). Även i specialbostäder är det betydligt vanligare med ansträngd boendekonomi då hushåll som bor i studentbostäder räknas in här.

Det bör också nämnas att det finns stora skillnader mellan olika delar av kommunen i hushållens möjligheter att få sina bostadsbehov uppfylla, vilket sannolikt delvis hänger ihop med skillnader i bebyggelsestruktur.

7.6.4 Geografiska skillnader i boendeförutsättningar

Det finns också en stor spridning i boendeförutsättningar för invånare i olika delar av Kristianstads kommun. Andel hushåll med ansträngd boendekonomi varierar från 1 procent i Vä-Öllsjö-Ovesholm till över 20 procent i Gamlegården.²² Trångboddheten är som lägst på 2,1 procent i Åhus norra medan motsvarande andel i Gamlegården var 34 procent.

Generellt kan sägas att de områden där ansträngd boendekonomi och trångboddhet är som vanligast är områden som ligger i kommunens mer centrala delar och mest ansträngd är situationen i Gamlegården. Exempelvis är andelen trångbodda hushåll i de centrala delarna i många fall runt 10 procent men det finns både områden som har högre och de som har lägre trångboddhet. Exempelvis är Nosaby-Möllebacken i kommunens centrala del ett av de områden där trångboddheten är som lägst och andelen hushåll med ansträngd boendekonomi är i nivå med områden som ligger utanför centralorten.

²¹ Boverkets statistik för mått på bostadsbrist

²² Boverkets statistik för mått på bostadsbrist, nedbrutet på geografisk nivå RegSO. Kommunen är indelad i 24 RegSO och måtten för bostadsbrist har studerats för samtliga.

I områden som ligger utanför centralorten är andelen hushåll med ansträngd boendekonomi 1-5 procent och andelen trångbodda hushåll oftast under 5 procent. De geografiska skillnaderna i boendeförutsättningar har sannolikt att göra med att bostadsstrukturen skiljer sig mellan olika områden.

7.7 Bostäder för särskilda grupper

De bostadssociala utmaningarna handlar om att lösa situationen för den del av befolkningen som har små ekonomiska medel och det gäller för såväl gammal som ung.

Ett av kommunens uppdrag handlar om att skapa förutsättningar och göra insatser som hindrar att grupper stängs ute ifrån bostadsmarknaden. Det finns i dag ett antal grupper som kommunen har ett särskilt ansvar för att hjälpa; ungdomar/unga vuxna, nyanlända, funktionsnedsatta, äldre och hemlösa. Gemensamt för dessa grupper är behovet av boende i goda boendemiljöer till låga kostnader.

7.7.1 Äldre

I Kristianstads kommun finns 846 platser i särskilt boende för äldre och 85 platser på korttidsboende.²³ Det framtida behovet avgörs dels av utvecklingen av antalet äldre invånare, främst över 80 år, dels av hur hälsoutvecklingen och behovet av omsorg utvecklas. Medellivslängden har ökat under lång tid och beräknas fortsätta öka kommande år.²⁴ För behovet av äldreomsorg och biståndsbedömda bostäder för äldre är det helt avgörande om det är omsorgskrävande år som läggs till livet eller inte i takt med att vi lever längre.

Fram till år 2040 beräknas antalet äldre invånare över 80 år i kommunen öka med nästan en tredjedel oavsett vilket utvecklingsscenario för befolkningsprognosen som kommunen kommer att följa. Under förutsättning att omsorgstagandet blir oförändrat och behovet av biståndsbedömda platser i särskilt boende ökar i samma takt som antalet invånare över 80 år skulle det innebära att ytterligare minst 250 bostäder skulle behövas fram till år 2040.

Om det i stället är friska och icke omsorgskrävande år som ökar när vi lever längre, det vill säga inträdet i äldreomsorgen skjuts upp i takt med ökande medellivslängd, kan behovet av särskilda boenden bli något lägre, men en ökning kommer fortfarande att ske.

Kommunen bedömer att det både i nuläget och de kommande fem åren råder balans mellan tillgång och behov av både biståndsbedömda boenden för äldre och seniorboenden.²⁵

7.7.2 Funktionsnedsatta

I kommunen råder underskott på särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning, framför allt av gruppboenden och servicebostäder. Däremot råder balans av andra särskilt anpassade bostäder.²⁶

Sannolikt ökar behovet av särskilda bostäder för personer med funktionsnedsättning i takt med att kommunens folkmängd ökar. Särskilda satsningar på

²³ Boverkets bostadsmarknadsenkät, publicerad 2025

²⁴ Statistiska centralbyråns befolkningsprognos

²⁵ Boverkets bostadsmarknadsenkät, publicerad 2025

²⁶ Boverkets bostadsmarknadsenkät, publicerad 2025

den här typen av bostäder behövs redan idag och behovet kommer att öka ytterligare fram till år 2040.

7.7.3 Anvisade nyanlända

Även om antalet asylsökande har sjunkit de senaste åren tar Kristianstads kommun emot anvisade nyanlända i enlighet med bosättningslagen. Kommunen bedömer att det råder goda förutsättningar för att kommunen har möjlighet att förmedla bostäder till dessa personer. Kommunen har god och regelbunden kontakt med det allmännyttiga bostadsföretaget Kristianstadsbyggen som har i uppdrag att avsätta lägenheter för bostadssociala ändamål, exempelvis anvisade nyanlända personer. Kommunen bedömer att balans råder mellan behov och tillgång till bostäder för anvisade nyanlända personer.²⁷

7.7.4 Studenter

Kristianstad är en högskoleort och det finns därför behov av studentbostäder. Kristianstads kommun bedömer att det i dagsläget finns överskott på studentbostäder och kommunen lämnar bostadsgaranti för studenter med giltigt antagningsbesked.²⁸

Högskolan Kristianstad kommer år 2029 påbörja sin flytt till centrala Kristianstad, när Citycampus står färdigt. Högskolan Kristianstad har idag en hög andel inpendlande studenter. Med ett centralt läge ökar sannolikt högskolans attraktivitet och fler studenter kan komma att vilja bosätta sig i Kristianstad. Det kan möjligen öka efterfrågan på centralt belägna bostäder, både i det ordinarie beståndet och för studentbostäder.

På sikt kan en ökad attraktivitet som studentstad leda till att fler utbildade väljer att bo kvar i Kristianstads efter avslutade studier, vilket kan stärka Kristianstads kommun som regional tillväxtmotor.

7.7.5 Ungdomar

I kommunen finns 650 särskilda bostäder avsedda för unga vuxna under 25 år och kommunen bedömer att det råder balans mellan tillgång och behov av dessa bostäder.²⁹ Fram till år 2040 prognostiseras antalet invånare i åldrarna 20-24 år öka med 5-17 procent beroende på vilket av de framtagna prognosscenarierna utvecklingen kommer att följa. Det innebär sannolikt ett visst ökat behov av ungdomsbostäder de kommande åren.

7.7.6 Hemlösa

Hemlöshet är en komplex fråga och det är svårt att föra aktuell statistik över hur många personer som är drabbade. I Socialstyrelsens nationella kartläggning som genomfördes 2023 bedömdes 101 personer vara hemlösa i Kristianstads kommun. Av dessa befann sig 51 personer i akut hemlöshet enligt Socialstyrelsens definition, vilket innebär att de var hänvisade till härbärgen, akutboende eller skyddade boenden.³⁰

Socialstyrelsen skriver att hemlöshet är ett mångfacetterat problem och att orsakerna kan vara både strukturella och individuella, vilket gör att även

²⁷ Boverkets bostadsmarknadsenkät, publicerad 2025

²⁸ AB Kristianstadsbyggen och Boverkets bostadsmarknadsenkät, publicerad 2025

²⁹ AB Kristianstadsbyggen och Boverkets bostadsmarknadsenkät, publicerad 2025

³⁰ Kartläggning av hemlöshet 2023, Socialstyrelsen

åtgärderna behöver vara det.³¹ Hänsyn behöver tas till individuella förutsättningar och behov av stöd för att hitta och klara av ett eget boende.

7.8 Efterfrågan på bostäder

Hittills har bostadsbehovet beskrivits utifrån perspektivet att alla hushåll ska ha en bostad som passar hushållets behov med hänsyn tagen till storlek och ekonomi. En annan viktig aspekt är vilken faktisk efterfrågan som finns till det pris som marknaden erbjuder bostäder, så kallat marknadsdjup. Region Skåne tar årligen fram beräkningar av marknadsdjupet för samtliga kommuner i länet.

I den senaste rapporten som släpptes i juni 2025 framkommer att Kristianstad är den kommun som efter Malmö, Helsingborg och Lund har högst marknadsdjup i länet.³² Beräkningen gäller under förutsättning att kommunen kan erbjuda attraktiva bostäder och därmed också locka inflyttare från andra kommuner. Under dessa förutsättningar är marknadsdjupet i Kristianstads kommun upp till 214 hyresrätter, 169 bostadsrätter och 128 äganderätter år 2025, det vill säga totalt drygt 500 bostäder.³²

Under förutsättning om kommunen inte lyckas locka till sig inflyttare till kommunen samtidigt som hänsyn tas till byggherrarnas krav på vinst vid nybyggnation finns inte någon efterfrågan på nybyggda bostäder i Kristianstad eller stora delar av länets kommuner. De marknadsförutsättningar som råder i många kommuner möter inte byggherrarnas kostnader och vinstkrav vid nyproduktion.³²

En viktig faktor i sammanhanget är den avstannade prisutvecklingen de senaste åren för sålda bostadsrätter och villor i Kristianstads kommun samtidigt som kostnaderna för att bygga bostäder har fortsatt att öka.³³

7.9 Framtida bostadsbehov

I planeringen av framtida bostäder behöver hänsyn tas till både olika invånargrupperns behov och marknadens möjligheter att bygga nya bostäder.

De kommande 15 åren beräknas behovet av tillkommande bostäder vara 2 500–5 000, vilket innebär i genomsnitt 170-330 bostäder per år – sett utifrån den demografiska utvecklingen. Det är alltså det antal bostäder som skulle behöva tillkomma i kommunen för att täcka behovet för de tillkommande hushåll som prognostiseras utifrån antaganden om hur många som kommer att födas, avlida samt flytta till och från kommunen och hur hushållsbildningen bland invånarna sker. Detta kan ställas i relation till efterfrågan på bostäder (marknadsdjupet) i kommunen som utifrån dagens förutsättningar har potential att gå upp till 500 bostäder. Det här förutsätter att kommunen bygger attraktiva bostäder i attraktiva lägen som lockar inflyttare även från andra kommuner.

Sett till endast den egna kommunens invånare och med det marknadsläge som råder i kommunen idag saknas potential för lönsamt bostadsbyggande. Även om betalningsförmågan i Kristianstads kommun i genomsnitt är god för de hushåll som bor i kommunens bostadsbestånd idag är bostadspriserna på marknaden lägre än vad kostnaden för att bygga nya bostäder är. Det finns

³¹ Socialstyrelsen, Stöd för att motverka hemlöshet

³² Modell för bostadsefterfrågan, Region Skåne, 2025 års modell

³³ Mäklarstatistikens prisstatistik för sålda bostäder samt Statistiska centralbyråns byggkostnadsindex

också ett relativt stort antal hushåll som har ansträngd boendeeekonomi och sannolikt har svårt att efterfråga nybyggda bostäder.

Till behov av tillkommande bostäder i det ordinarie bostadsbeståndet kommer ett sannolikt ökat behov av bostäder för vissa grupper som har svårt att efterfråga bostäder på ordinarie bostadsmarknad, framför allt för äldre, funktionsnedsatta och ungdomar. För studenter och asylsökande råder balans eller till och med överskott på bostäder enligt kommunens bedömning.

Sammanfattningsvis finns både behov av och potential för bostadsbyggande i kommunen. Det demografiskt drivna behovet pekar på att det behövs både mindre och större lägenheter och småhus samtidigt som det beräknade marknadsdjupet visar att det kan finnas efterfrågan på olika bostadstyper. Nybyggda bostäder löser dock inte situationen för vissa grupper vars bostadsbehov inte är uppfyllda i nuläget eller grupper med särskilda behov.

Tabellbilaga

Tabell 4 Folkmängd utfall 2024 och enligt prognos 2040 i Kristianstads kommun

Ålder	Vid tillväxtpolitik				Vid anpassningspolitik			
	Folkmängd		Förändring		Folkmängd		Förändring	
	År 2024	År 2040	Antal	%	År 2024	År 2040	Antal	%
0-4	4 442	4 844	402	9.0%	4 442	4 278	-164	-3.7%
5-9	4 991	4 765	-226	-4.5%	4 991	4 249	-742	-14.9%
10-14	5 162	4 540	-622	-12.0%	5 162	4 124	-1 038	-20.1%
15-19	5 403	5 063	-340	-6.3%	5 403	4 686	-717	-13.3%
20-24	4 644	5 424	780	16.8%	4 644	4 858	214	4.6%
25-29	4 657	5 595	938	20.1%	4 657	5 018	361	7.8%
30-34	5 687	5 655	-32	-0.6%	5 687	5 052	-635	-11.2%
35-39	5 529	5 422	-107	-1.9%	5 529	4 913	-616	-11.1%
40-44	4 963	5 385	422	8.5%	4 963	4 978	15	0.3%
45-49	5 099	6 250	1 151	22.6%	5 099	5 883	784	15.4%
50-54	5 388	6 186	798	14.8%	5 388	5 884	496	9.2%
55-59	5 555	5 467	-88	-1.6%	5 555	5 215	-340	-6.1%
60-64	5 193	5 302	109	2.1%	5 193	5 061	-132	-2.5%
65-69	4 776	5 400	624	13.1%	4 776	5 183	407	8.5%
70-74	4 478	5 244	766	17.1%	4 478	5 089	611	13.6%
75-79	4 474	4 652	178	4.0%	4 474	4 545	71	1.6%
80-84	3 164	3 564	400	12.6%	3 164	3 491	327	10.3%
85-89	1 746	2 552	806	46.2%	1 746	2 505	759	43.5%
90-94	784	1 365	581	74.1%	784	1 347	563	71.8%
95-99	208	360	152	73.1%	208	356	148	71.2%
100-w	36	38	2	5.6%	36	38	2	5.6%
Summa	86 379	93 073	6 694	7.7%	86 379	86 753	374	0.4%

Tabell 5 Folkmängd utfall 2024 och enligt prognos 2040 i staden Kristianstad

Ålder	Vid tillväxtpolitik				Vid anpassningspolitik			
	Folkmängd		Förändring		Folkmängd		Förändring	
	År 2024	År 2040	Antal	%	År 2024	År 2040	Antal	%
0-4	2 171	2 400	229	10.5%	2 171	2 142	-29	-1.3%
5-9	2 371	2 219	-152	-6.4%	2 371	2 002	-369	-15.6%
10-14	2 475	2 053	-422	-17.1%	2 475	1 885	-590	-23.8%
15-19	2 691	2 302	-389	-14.5%	2 691	2 147	-544	-20.2%
20-24	3 196	3 724	528	16.5%	3 196	3 347	151	4.7%
25-29	3 087	3 576	489	15.8%	3 087	3 219	132	4.3%
30-34	3 135	3 090	-45	-1.4%	3 135	2 777	-358	-11.4%
35-39	2 707	2 674	-33	-1.2%	2 707	2 438	-269	-9.9%
40-44	2 397	2 533	136	5.7%	2 397	2 353	-44	-1.8%
45-49	2 378	2 884	506	21.3%	2 378	2 723	345	14.5%
50-54	2 413	2 848	435	18.0%	2 413	2 717	304	12.6%
55-59	2 448	2 535	87	3.6%	2 448	2 427	-21	-0.9%
60-64	2 203	2 434	231	10.5%	2 203	2 329	126	5.7%
65-69	1 940	2 410	470	24.2%	1 940	2 319	379	19.5%
70-74	1 701	2 379	678	39.9%	1 701	2 312	611	35.9%
75-79	1 723	2 137	414	24.0%	1 723	2 089	366	21.2%
80-84	1 301	1 642	341	26.2%	1 301	1 609	308	23.7%
85-89	879	1 147	268	30.5%	879	1 126	247	28.1%
90-94	376	583	207	55.1%	376	575	199	52.9%
95-99	108	178	70	64.8%	108	176	68	63.0%
100-w	15	17	2	13.3%	15	17	2	13.3%
Summa	41 715	45 766	4 051	9.7%	41 715	42 733	1 018	2.4%

Tabell 6 Folkmängd utfall 2024 och enligt prognos 2040 i Åhus

Ålder	Vid tillväxtpolitik				Vid anpassningspolitik			
	Folkmängd		Förändring		Folkmängd		Förändring	
	År 2024	År 2040	Antal	%	År 2024	År 2040	Antal	%
0-4	504	626	122	24.2%	504	548	44	8.7%
5-9	540	624	84	15.6%	540	550	10	1.9%
10-14	603	591	-12	-2.0%	603	532	-71	-11.8%
15-19	690	648	-42	-6.1%	690	596	-94	-13.6%
20-24	314	453	139	44.3%	314	403	89	28.3%
25-29	322	525	203	63.0%	322	468	146	45.3%
30-34	510	615	105	20.6%	510	545	35	6.9%
35-39	552	641	89	16.1%	552	577	25	4.5%
40-44	513	673	160	31.2%	513	620	107	20.9%
45-49	672	791	119	17.7%	672	742	70	10.4%
50-54	850	773	-77	-9.1%	850	733	-117	-13.8%
55-59	829	670	-159	-19.2%	829	638	-191	-23.0%
60-64	731	619	-112	-15.3%	731	589	-142	-19.4%
65-69	695	685	-10	-1.4%	695	657	-38	-5.5%
70-74	804	752	-52	-6.5%	804	729	-75	-9.3%
75-79	897	800	-97	-10.8%	897	781	-116	-12.9%
80-84	662	713	51	7.7%	662	698	36	5.4%
85-89	310	615	305	98.4%	310	603	293	94.5%
90-94	128	372	244	190.6%	128	366	238	185.9%
95-99	25	84	59	236.0%	25	82	57	228.0%
100-w	8	11	3	37.5%	8	11	3	37.5%
Summa	11 159	12 280	1 121	10.0%	11 159	11 470	311	2.8%

Tabell 7 Folkmängd utfall 2024 och enligt prognos 2040 i Tollarp

Ålder	Vid tillväxtpolitik				Vid anpassningspolitik			
	Folkmängd		Förändring		Folkmängd		Förändring	
	År 2024	År 2040	Antal	%	År 2024	År 2040	Antal	%
0-4	178	225	47	26.4%	178	197	19	10.7%
5-9	275	222	-53	-19.3%	275	196	-79	-28.7%
10-14	256	204	-52	-20.3%	256	184	-72	-28.1%
15-19	249	224	-25	-10.0%	249	206	-43	-17.3%
20-24	142	200	58	40.8%	142	178	36	25.4%
25-29	192	243	51	26.6%	192	216	24	12.5%
30-34	248	277	29	11.7%	248	246	-2	-0.8%
35-39	294	272	-22	-7.5%	294	245	-49	-16.7%
40-44	252	255	3	1.2%	252	235	-17	-6.7%
45-49	232	289	57	24.6%	232	271	39	16.8%
50-54	224	296	72	32.1%	224	281	57	25.4%
55-59	212	255	43	20.3%	212	243	31	14.6%
60-64	226	255	29	12.8%	226	243	17	7.5%
65-69	199	250	51	25.6%	199	240	41	20.6%
70-74	240	227	-13	-5.4%	240	220	-20	-8.3%
75-79	245	189	-56	-22.9%	245	184	-61	-24.9%
80-84	160	142	-18	-11.3%	160	139	-21	-13.1%
85-89	89	101	12	13.5%	89	99	10	11.2%
90-94	51	55	4	7.8%	51	54	3	5.9%
95-99	10	16	6	60.0%	10	15	5	50.0%
100-w	1	1	0	0.0%	1	1	0	0.0%
Summa	3 975	4 201	226	5.7%	3 975	3 895	-80	-2.0%

Tabell 8 Folkmängd utfall 2024 och enligt prognos 2040 i Fjälkinge

Ålder	Vid tillväxtpolitik				Vid anpassningspolitik			
	Folkmängd		Förändring		Folkmängd		Förändring	
	År 2024	År 2040	Antal	%	År 2024	År 2040	Antal	%
0-4	108	112	4	3.7%	108	97	-11	-10.2%
5-9	147	115	-32	-21.8%	147	102	-45	-30.6%
10-14	161	112	-49	-30.4%	161	101	-60	-37.3%
15-19	127	125	-2	-1.6%	127	115	-12	-9.4%
20-24	61	77	16	26.2%	61	69	8	13.1%
25-29	82	95	13	15.9%	82	85	3	3.7%
30-34	117	122	5	4.3%	117	108	-9	-7.7%
35-39	144	127	-17	-11.8%	144	114	-30	-20.8%
40-44	118	124	6	5.1%	118	114	-4	-3.4%
45-49	130	146	16	12.3%	130	137	7	5.4%
50-54	124	147	23	18.5%	124	139	15	12.1%
55-59	113	125	12	10.6%	113	119	6	5.3%
60-64	109	129	20	18.3%	109	123	14	12.8%
65-69	109	135	26	23.9%	109	130	21	19.3%
70-74	117	122	5	4.3%	117	118	1	0.9%
75-79	123	100	-23	-18.7%	123	97	-26	-21.1%
80-84	99	76	-23	-23.2%	99	74	-25	-25.3%
85-89	58	55	-3	-5.2%	58	54	-4	-6.9%
90-94	26	28	2	7.7%	26	27	1	3.8%
95-99	11	7	-4	-36.4%	11	7	-4	-36.4%
100-w	0	1	1		0	1	1	
Summa	2 084	2 080	-4	-0.2%	2 084	1 932	-152	-7.3%

Tabell 9 Folkmängd utfall 2024 och enligt prognos 2040 i Önnestad

Ålder	Vid tillväxtpolitik				Vid anpassningspolitik			
	Folkmängd		Förändring		Folkmängd		Förändring	
	År 2024	År 2040	Antal	%	År 2024	År 2040	Antal	%
0-4	95	131	36	37.9%	95	114	19	20.0%
5-9	133	131	-2	-1.5%	133	116	-17	-12.8%
10-14	135	124	-11	-8.1%	135	112	-23	-17.0%
15-19	146	133	-13	-8.9%	146	122	-24	-16.4%
20-24	57	86	29	50.9%	57	76	19	33.3%
25-29	62	106	44	71.0%	62	94	32	51.6%
30-34	117	132	15	12.8%	117	117	0	0.0%
35-39	130	140	10	7.7%	130	126	-4	-3.1%
40-44	134	141	7	5.2%	134	130	-4	-3.0%
45-49	137	163	26	19.0%	137	153	16	11.7%
50-54	119	160	41	34.5%	119	152	33	27.7%
55-59	125	141	16	12.8%	125	134	9	7.2%
60-64	114	145	31	27.2%	114	138	24	21.1%
65-69	98	146	48	49.0%	98	140	42	42.9%
70-74	91	125	34	37.4%	91	121	30	33.0%
75-79	100	105	5	5.0%	100	103	3	3.0%
80-84	61	73	12	19.7%	61	71	10	16.4%
85-89	24	49	25	104.2%	24	48	24	100.0%
90-94	6	25	19	316.7%	6	25	19	316.7%
95-99	0	7	7		0	7	7	
100-w	1	1	0	0.0%	1	1	0	0.0%
Summa	1 885	2 266	381	20.2%	1 885	2 102	217	11.5%

Tabell 10 Folkmängd utfall 2024 och enligt prognos 2040 i Degeberga

Ålder	Vid tillväxtpolitik				Vid anpassningspolitik			
	Folkmängd		Förändring		Folkmängd		Förändring	
	År 2024	År 2040	Antal	%	År 2024	År 2040	Antal	%
0-4	87	107	20	23.0%	87	94	7	8.0%
5-9	84	98	14	16.7%	84	86	2	2.4%
10-14	91	90	-1	-1.1%	91	81	-10	-11.0%
15-19	91	97	6	6.6%	91	89	-2	-2.2%
20-24	52	66	14	26.9%	52	58	6	11.5%
25-29	58	79	21	36.2%	58	71	13	22.4%
30-34	96	102	6	6.3%	96	91	-5	-5.2%
35-39	88	105	17	19.3%	88	95	7	8.0%
40-44	80	102	22	27.5%	80	94	14	17.5%
45-49	105	117	12	11.4%	105	110	5	4.8%
50-54	106	116	10	9.4%	106	110	4	3.8%
55-59	118	100	-18	-15.3%	118	95	-23	-19.5%
60-64	110	107	-3	-2.7%	110	101	-9	-8.2%
65-69	114	110	-4	-3.5%	114	105	-9	-7.9%
70-74	109	106	-3	-2.8%	109	103	-6	-5.5%
75-79	126	83	-43	-34.1%	126	81	-45	-35.7%
80-84	87	62	-25	-28.7%	87	61	-26	-29.9%
85-89	32	49	17	53.1%	32	48	16	50.0%
90-94	25	25	0	0.0%	25	25	0	0.0%
95-99	12	9	-3	-25.0%	12	9	-3	-25.0%
100-w	1	1	0	0.0%	1	1	0	0.0%
Summa	1 672	1 732	60	3.6%	1 672	1 608	-64	-3.8%

Tabell 11 Folkmängd utfall 2024 och enligt prognos 2040 i Arkelstorp

Ålder	Vid tillväxtpolitik				Vid anpassningspolitik			
	Folkmängd		Förändring		Folkmängd		Förändring	
	År 2024	År 2040	Antal	%	År 2024	År 2040	Antal	%
0-4	78	76	-2	-2.6%	78	66	-12	-15.4%
5-9	84	81	-3	-3.6%	84	71	-13	-15.5%
10-14	112	84	-28	-25.0%	112	75	-37	-33.0%
15-19	94	97	3	3.2%	94	89	-5	-5.3%
20-24	49	51	2	4.1%	49	46	-3	-6.1%
25-29	55	64	9	16.4%	55	57	2	3.6%
30-34	71	79	8	11.3%	71	70	-1	-1.4%
35-39	89	87	-2	-2.2%	89	78	-11	-12.4%
40-44	95	96	1	1.1%	95	88	-7	-7.4%
45-49	87	113	26	29.9%	87	106	19	21.8%
50-54	92	105	13	14.1%	92	99	7	7.6%
55-59	108	98	-10	-9.3%	108	93	-15	-13.9%
60-64	108	103	-5	-4.6%	108	98	-10	-9.3%
65-69	77	112	35	45.5%	77	107	30	39.0%
70-74	80	111	31	38.8%	80	107	27	33.8%
75-79	96	82	-14	-14.6%	96	81	-15	-15.6%
80-84	72	51	-21	-29.2%	72	50	-22	-30.6%
85-89	36	31	-5	-13.9%	36	30	-6	-16.7%
90-94	20	18	-2	-10.0%	20	18	-2	-10.0%
95-99	6	6	0	0.0%	6	6	0	0.0%
100-w	1	1	0	0.0%	1	1	0	0.0%
Summa	1 510	1 545	35	2.3%	1 510	1 438	-72	-4.8%

För mer information

**Kommunledningskontoret
Samhällsutvecklingsavdelningen**

Mark-och exploatering
Tel: 044-135000

Underlag till strategi för
bostadsförsörjning, 2026-2030 med
utblick mot 2040
Dnr 761/2025
Antagen av Kommunfullmäktige
2026-09-15

**Kristianstads
kommun**

Kommunledningskontoret |
Samhällsutvecklingsavdelningen
www.kristianstad.se | kommun@kristianstad.se

Samrådsredogörelse

Strategi för Bostadsförsörjning

Inledning

Samrådsredogörelsen för Strategi för Bostadsförsörjning har handlagts med förfarande enligt Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Hur samrådet genomförts

Samråd har enligt Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut 2025-09-17, § 179 genomförts under tiden 2025-09-17 till 2025-11-14. Myndigheter, förvaltningar m.fl. har haft möjlighet att lämna synpunkter på handlingen.

Handlingen har funnits tillgängligt på kommunens webbplats. Sammanlagt 24 skriftliga yttranden har kommit in under samrådstiden, varav 16 med synpunkter och/eller invändningar mot förslaget.

Synpunkter som är inkomna i flera av yttranden

- Förslaget till strategi för bostadsförsörjning är väl avvägt och genomarbetat.
- Bostadsmålet om 400 bostäder anses högt
- Tydliggöra ansvarsfördelningen och roller inom kommunkoncernen för bl.a. utbyggnadsstrategi, områdesplaner och bostadsprogram

Föreslagna förtydligande / förändringar i Strategi för Bostadsförsörjning

Inkomna synpunkter under **samrådet** har medfört följande förtydliganden/förändringar, se handlingen.

- Förtydligande gällande hur den demografiska utvecklingen påverkar behovet av bostäder.

- Förtydligande gällande bakgrundsfakta för bostadsmålet om 400 bostäder. Bostadsproduktionen bör uppgå till omkring 300 nya bostäder per år, med ett långsiktigt mål om 400 bostäder per år, för att Kristianstads kommun ska kunna axla sin roll som regional tillväxtmotor
- Förtydligande av bostadsstorlekar och upplåtelseformer. Baserat bland annat på hushållsprognosen kommer det sannolikt att finnas ett behov av både små och stora bostäder och småhus under kommande år.
- Förtydligande kring hur handlingsplanens mål och åtgärder ansvarsfördelas och inarbetas i kommunkoncernsprocessen för att stärka genomförandet och på så sätt nå målen.
- Förtydligande kring vilka förvaltningar och bolag som varit med och tagit fram handlingsplanen.
- Förtydligande om Kristianstads roll som regional tillväxtmotor och kopplingen mellan olika faktorer för att nå målet om bostadsbyggande. Arbetet med tillväxtmotor är ett gemensamt åtagande och ansvar med Hässleholms kommun.
- Inarbetat brottsförebyggande perspektiv i gällande bostadsförsörjning i avsnitt som avser målet *Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet*.
- Förtydligande om att fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för levande och växande basorter.
- Beskrivning av kommunens arbetssätt utifrån likabehandlingsprincipen av bostadsmarknadensaktörer och att det sker på marknadsmässiga villkor.
- Kopplingen till Region Skånes politiska inriktning om det flerkärniga Skåne. Tillväxten är ojämnt fördelad i Skåne, där västra Skåne i vissa avseenden drar ifrån. För att säkra en balanserad utveckling av Skåne krävs både lokala och regionala satsningar som främjar en god fördelning av tillväxten i

Synpunkter som helt eller delvis inte tillgodosetts:

Många av synpunkterna tillför mervärden i arbetet med samhällsutveckling i stort. Synpunkterna är dock på en mer detaljerad nivå än vad som återfinns i "Strategi för bostadsförsörjning". De bör dock beaktas i det fortsatta arbetet – t ex genom att inarbetas i de handlingar som tas fram för strategin åtgärder i nästa steg.

Redovisning av inkomna synpunkter under samråd

Denna samrådsredogörelse utgör en *sammanfattning av de synpunkter* som inkommit under samrådstiden. Yttrandena finns i sin helhet på Kristianstads kommun, Kommunledningskontoret.

Yttranden utan synpunkter

Datum

1	Tekniska förvaltningen	2025-10-24
2	Miljö och hälsoskyddsförvaltningen	2025-11-11
3	Omsorgsförvaltningen	2025-11-26
4	Lantmäterimyndigheten	2025-11-13
5	Renhållningen	2025-09-24
6	Olofströms kommun	2025-11-12
7	Hässleholm kommun	2025-11-19
8	Bromölla kommun	2025-11-13

Yttranden med synpunkter

Datum

Statliga och regionala instanser		
1	Länsstyrelsen	2025-11-11
2	Region Skåne	2025-11-14
Kommunala myndigheter, nämnder, förvaltningar och bolag		
3	Miljö- och samhällbyggnadsförvaltningen	2025-10-28
4	Barn- & utbildningsförvaltningen	2025-11-26
5	Välfärdsförvaltningen	2025-10-24
6	AB Kristianstadsbyggen	2025-11-14
7	C4 Energi	2025-11-14
Yttrande från lärosäten		
1	Högskolan Kristianstad	2025-11-11

Yttrande från intresseorganisationer, föreningar och övriga		
1	Fastighetsägare Syd	2025-11-07
2	Byggföretagen	2025-11-14
3	Degeberga Byalag	2025-11-13
4	Everöds byaråd	2025-11-11
5	Gärds Köpinge Byaförening	2025-10-30
6	Huaröds byalag	
7	Norra Strö Skolhusförening (byalag i Norra Strö/Övarp/Kålaberga)	2025-11-11
8	Naturskyddsföreningen	2025-11-14

Statliga och regionala instanser

1. Länsstyrelsen

Har inkommit med följande svar:

- Alla delar som ska finnas med enligt 2 § Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, förutom tydligt mål för bostadsbyggande.
- I löptext framgår att den långsiktiga bostadsutvecklingen behöver ligga på 400 nyproducerade bostäder per år och vi tolkar därmed att detta är mål för bostadsbyggandet. Vi bedömer att detta är för högt i förhållande till analysen.
- Länsstyrelsen råder kommunen att utveckla målen och åtgärderna.
- Målen har goda ansatser men kan göras mer konkreta och mätbara.
- Vi råder kommunen att lyfta upp behov av tillskott som egen rubrik i handlingen.
- Vilka hustyper, upplåtelseformer och storlekar bör byggas utifrån analysen?
- Det framgår att kommunstyrelsen kommer att samordna kommunens arbete att bryta ned handlingsplanens mål och åtgärder i konkreta insatser, som är tidsatta och ansvarsfördelade. Länsstyrelsen menar att kommunen bör ha med dessa åtgärder i handlingsplan för bostadsförsörjningen. Det är möjligt att visa detta i en tabell där det framgår vad som ska göras, av vem, eventuellt i samarbete med vilka andra inom kommunkoncernen samt när i tid.
- Länsstyrelsen delar inte rimligheten i de antaganden som ligger till grund för scenario tillväxtpolitik, eftersom de skiljer sig från en sannolik utveckling baserad på befolkningens sammansättning.
- Länsstyrelsen håller inte med om att den höga nivån, 5 000 bostäder eller 330 per år, är utifrån demografisk utveckling, eftersom vi inte delar rimligheten i de antaganden som kommunen gjort i befolkningsprognos tillväxtpolitik.
- Kommunen nämner att det finns 101 personer i hemlöshet 2023, varav 51 personer i akut hemlöshet. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen kompletterar handlingen med mål och åtgärder för att motverka hemlöshet.
- Länsstyrelsen ser att det finns delar i handlingarna som generellt kan gynna målgruppen nyanlända. Vi menar dock att dessa behöver

konkretiseras i åtgärder för att möta upp gruppen nyanländas behov av långsiktig etablering.

- Länsstyrelsen konstaterar att det är vagt hur och om vad kommunen ska samordna sig med andra kommuner. Kommunen ska dock undersöka hushållens bostadsbehov, efterfrågan och preferenser. Detta kan med fördel ske i form av medborgardialoger och samordnas med grannkommuner, regionala aktörer, exploatörer och näringsliv. Kristianstad påverkas också av arbetspendling till och från Blekinge och Småland, vilket kräver samordnad transport- och bebyggelseplanering.
- Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår vilka förvaltningar och bolag som varit med och tagit fram handlingsplanen. Vi råder kommunen att ha ett förvaltningsövergripande arbete inklusive allmännyttan.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret och tar till sig Länsstyrelsens synpunkter gällande att ta fram tidsatta mål med ansvarsfördelning, där ansvarig nämnd eller bolag framgår, samt att redogöra för kommunkoncens övergripande samverkan i framtagandet av handlingen. Gällande vilka hustyper, upplåtelseformer och storlekar som bör byggas framöver, kommer analysen vara stöd för diskussion med privata exploatörer och vid kommunala markanvisningar. Baserat bland annat på hushållsprognosen kommer det sannolikt att finnas ett behov av både små och stora bostäder och småhus under kommande år.

Det finns en omfattande samverkan med andra kommuner inom framförallt Skåne Nordost gällande samhällsplanering, särskilt avseende kollektivtrafikfrågor, men även inom övriga samhällsplanering exempelvis elförsörjning. Kristianstads kommun samverkar med Skånetrafiken gällande kollektivtrafikens utveckling i Kristianstad. Detta arbete konkretiseras genom att ge input till utvecklingsarbetet i Regionplanen exempelvis det viktiga arbetet med Skånebanan och dess förlängning in i Blekinge.

2. Region Skåne

Har inkommit med följande svar:

- Kristianstad och Hässleholm är gemensamt utpekad regional tillväxtmotor. Det betyder att alla bedömningar och avvägningar gällande lydelsen av "tillväxtmotor" måste göras mot bakgrund av det.

- Med anledning av att befolkningstillväxten i kommunen, Skåne och Sverige har dämpats, och väntas vara fortsatt låg, menar Region Skåne att Kristianstad kommun bör vara medveten om att oaktad implementering av tillväxtpolitik kanske det inte kommer att föreligga vare sig behov av, eller efterfrågan på, 400 bostäder om året.
- Region Skåne vill även framhålla att Handlingsplanen kunde dra nytta av att i de övergripande resonemangen i högre grad inbegripa utvecklingsinriktningen som återfinns i Regionplan 2022 – 2040.
- Med en starkare koppling till Regionplanens utvecklingsinriktning bedömer Region Skåne att Handlingsplanen kan sättas i en mer effektiv och ändamålsenlig förbindelse med kommunens översiktliga planering.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret och tar till sig av synpunkterna. Gällande tillväxtmotorn Kristianstad-Hässleholm har förtydligande gjorts gällande det gemensamma ägandet av tillväxtmotorn. Kristianstads kommun samverkar aktivt i arbetet gällande Regionplanen och dess intensioner. Kommunen driver aktivt kommunal översiktlig planeringen inom kommunkoncernen med tillhörande planmonopol.

Kommunala myndigheter, nämnder, förvaltningar och bolag

3. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Har inkommit med följande svar:

- Strategin utgör ett underlag för översiktsplanens föreslagna markanvändning. Bedömningarna behöver därför, utöver det långsiktiga perspektivet, kunna utläsas för översiktsplanens planperiod, som är två mandatperioder.
- Det saknas i strategin en beskrivning av ansvar och metodik för framtagande av *utbyggnadsstrategi, områdesplaner* respektive *bostadsprogram*. Vidare är *områdesplaner* ett begrepp som inte är allmänt definierat och det skulle vara bra med en tydligare beskrivning alternativt att det används ett mer allmänt begrepp

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

Gällande handlingens tidshorisont så speglar den exploateringsprocessens tidshorisont från tidigt skede till färdigställande av genomförande processen och den tillhörande budgetprocessen. Kommunledningskontoret tar till sig synpunkten om förtydligande av ansvar och metodik gällande framtagande av utbyggnadsstrategi, områdesplaner respektive bostadsprogram.

4. Tekniska förvaltningen

Har inkommit med följande svar:

Tekniska nämnden ställer sig bakom förslaget till strategi för bostadsförsörjning

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

5. Miljö och hälsoskyddsförvaltningen

Har inkommit med följande svar:

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har granskat remissen gällande "Strategi för Bostadsförsörjning". Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har inga synpunkter på det remitterade materialet.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

6. Omsorgsförvaltningen

Har inkommit med följande svar:

Förvaltningen har inget önskat tillägg eller korrigerings till strategin utan anser att de behov som analyseras, de mål som sätts och de verktyg som identifieras svarar mot de behov som också omsorgsförvaltningen identifierar som viktigast för våra målgrupper.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

7. Barn- och utbildningsförvaltningen

Har inkommit med följande svar:

Barn- och utbildningsförvaltningen har inga synpunkter på det direkta innehållet i strategin däremot vill förvaltningen framhålla att bostädernas placering har påverkan på barn- och utbildningsnämndens verksamhet. I planeringen av antalet platser för förskola och skola arbetar barn- och utbildningsförvaltningen med prognoser samt antalet befintliga barn för att se vilket behov som finns. Om det planeras ett nytt område med flertalet nya bostäder behöver barn- och utbildningsförvaltningen informeras och involveras i ett tidigt skede. På så vis kan antalet förskoleplatser och sedermera skolplatser säkerställas för att möta det framtida behovet.

Barn – och utbildningsförvaltningen har inga övriga kommentarer

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

8. Arbete och välfärdsförvaltningen

Har inkommit med följande svar:

Arbete och välfärdsförvaltningen saknar ett brottsförebyggande perspektiv i det avsnitt som avser målet *Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet*. I likhet med hänvisning till Barnkonventionen, hade en hänvisning till Lagen om kommuners ansvar i det brottsförebyggande arbetet varit önskvärd då det brottsförebyggande arbetet utgör en viktig del av det trygghetsskapande arbetet i bostadsmiljöer.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret och ska inarbeta berörda delar gällande bostadsförsörjning från "Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete".

9. Lantmäterimyndigheten

Har inkommit med följande svar:

Lantmäterimyndigheten har inget att erinra mot Strategin för bostadsförsörjning, men har följande medskick.

En nyckelfaktor för att nå upp till de relativt högt ställda mål om 400 bostäder per år är kompetensförsörjning. Kristianstads kommun måste vara en attraktiv arbetsplats med ett gott rykte som har förmåga att behålla och

rekrytera kompetenta medarbetare och chefer inom berörda förvaltningar och bolag.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

10. Renhållningen

Har inkommit med följande svar:

Renhållningen avstår att yttra sig gällande remiss om strategi för bostadsförsörjning.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

11. AB Kristianstadsbyggen

Har inkommit med följande svar:

Vi anser att förslaget till strategi för bostadsförsörjning är väl avvägt och genomarbetat. Vi ställer oss positiva till att man i strategin föreslår vidare utredning av hyresgarantier, då vi ser positivt på ett sådant framtida införande.

Vi ser gärna att man förtydligar att fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för levande och växande basorter, exempelvis Fjälkinge där man spår en befolkningsminskning trots att de har en tågstation.

Vi anser att riktmärket 400 nya bostäder per år i relation till argumentationen tillväxtpolitik/anpassningspolitik är för högt satt, då den hamnar i det högre spannet mellan 137 (anpassningspolitik) och 400 (tillväxtpolitik).

Vi ser att det tillförs många nyproducerade lägenheter, flera bostadsföretag har svårare att hyra ut. Vi anser att det är viktigt att takten på nyproduktion provas löpande mot efterfrågan och konjunktur.

Hyressnittet i Kristianstads kommun, som ligger långt under rikssnittet, är en utmaning för fortsatt nyproduktion och tillväxt. Bolaget kommer att arbeta fram en övergripande strategi för hyressättning.

ABK ser positivt på fler privata initiativ till produktion av nya bostäder i kommunen och agerar gärna som möjliggörare i den mån det finns behov av det. Vi ser också positivt på nyproduktion med blandade upplåtelseformer i kommunen.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

Kommunledningskontoret ser positivt på det goda samarbetet med AB Kristianstads byggen och ser fram emot att få ta del av den övergripande strategi för hyressättning.

12. C4 Energi

Har inkommit med följande svar:

Nedan följer svar från C4 Energi på ärende Strategi för bostadsförsörjning

Generellt:

C4 Energi vill härmed poängtera vikten av samarbete och en tydlig kommunikation med god framförhållning. Varje område har sina egna förutsättningar gällande kapacitet i den tekniska försörjningen och kräver därmed mer eller mindre tidskrävande förstärkningsåtgärder.

För att möjliggöra en framtida utveckling av kommunen krävs att det redan från början vid planeringar av nya områden tas hänsyn till ett ökande behov av teknisk försörjning. Det innebär att tillräckligt utrymme måste skapas för ledningsgator och övriga anläggningar (exempelvis transformatorstationer, kabelskåp, fiberbrunnar och liknande) som krävs för att upprätthålla en välfungerande försörjning. Det inkluderar även utrymme för att kunna genomföra reparation och underhåll på ett effektivt sätt, detta för att korta ner avbrottstider och öka leveranssäkerheten men även minska påverkan på exempelvis trafiken vid sådana arbeten. En annan viktig aspekt att beakta är försvårande omständigheter kopplade till exempelvis trädplantering i nära anslutning till ledningsgator. Träd bör och kan både planeras och placeras på ett sådant sätt att de inte hindrar framtida underhåll.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

Kommunledningskontoret ser vikten av ett aktivt samarbete gällande behovsplanering i tidigt skede, översiktsplaner, detaljplaneprocessen och

genomförandeprocess för att nya bostadsområden ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt för så många aktörer som möjligt i samhällsutvecklingen.

13. Olofströms kommun

Har inkommit med följande svar:

Har inget att erinra

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

14. Hässleholm kommun

Har inkommit med följande svar:

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att Hässleholms kommun inte berörs av förslag till Strategi för bostadsförsörjning och har därmed ingen erinran på förslaget.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

15. Bromölla kommun

Har inkommit med följande svar:

Bromölla kommun har inget att erinra på remiss av Kristianstad kommuns förslag till strategi för Bostadsförsörjning.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

Yttrande från lärosäten

1. Högskolan Kristianstad

Har inkommit med följande svar:

Högskolan Kristianstad vill tacka för möjligheten att lämna synpunkter på gällande förslag till strategi. Högskolan ser fram emot att fortsätta det

framgångsrika samarbetet med Kristianstad Studentkår och Kristianstads kommun kring bostadsgarantin för högskolans studenter men avstår i övrigt från att ha synpunkter på strategins innehåll.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret.

Kommunledningskontoret är glada för samarbetet med Högskolan Kristianstad och ser fram emot att utveckla bostadsbehov utifrån Högskolans olika intressentgrupper. Arbetet behöver utvecklas och ske tillsammans med flera berörda parter.

Yttrande från intresseorganisationer, föreningar och övriga

1. Fastighetsägarna syd

Har inkommit med följande svar:

Kommunen utgår i strategin från ett årligt behov av cirka 400 nya bostäder. Detta mål framstår som högt givet de senaste årens befolkningsminskning, den svaga inflyttningen och de prognoser som visar på mycket begränsad tillväxt under perioden fram till 2040. En för hög byggtakt riskerar att leda till överskott på bostäder och ökade vakanser i det befintliga beståndet.

Vi menar därför att kommunen bör koppla byggmålen till verifierad efterfrågan och marknadsdjup, inte till generella tillväxtambitioner, införa en löpande uppföljning av vakansnivåer och justera byggtakten vid avvikelse, utveckla planberedskapen med flexibilitet. Inte som ett kvantitativt mål, utan som ett verktyg för att möjliggöra byggande när efterfrågan finns.

En balanserad byggtakt är avgörande för att säkerställa långsiktigt hållbara investeringar för både kommunala och privata aktörer.

Vi vill understryka vikten av konkurrensneutralitet mellan kommunens bostadsbolag och privata aktörer. Kommunen bör därför tydligt klargöra att markanvisningar, exploateringsavtal och finansieringsvillkor ska ske på lika affärsmässiga grunder för alla aktörer. För att uppnå mångfald, innovation och sund konkurrens på bostadsmarknaden krävs ett aktivt deltagande av privata investerare. Det förutsätter att kommunen agerar neutralt och förutsägbart i relation till olika byggherrar. Säkerställa att ABK:s särskilda sociala uppdrag inte ges på bekostnad av konkurrensvillkor eller markåtkomst för privata bolag,

Planmonopol, markpolitik och risk för överstyrning

Kommunens ambition att använda planmonopol och markpolitik som styrinstrument är förståelig, men strategin riskerar att bli alltför styrande i upplåtelseformer och lokalisering.

Vi ser positivt på kommunens förslag om ett bostadsprogram, men det bör utformas som ett dialog- och samverkansverktyg snarare än en styrplan.

Risk för sviktande befolkningsunderlag och lokala vakanser

Kommunens analys pekar på minskad befolkning de senaste två åren och ett möjligt scenario där folkmängden endast ökar marginellt till 2040. Samtidigt väntas antalet hushåll öka främst bland äldre och ensamhushåll. Detta innebär att nyproduktion i fel segment eller läge riskerar att stå tomma, samtidigt som det befintliga beståndet urholkas ekonomiskt.

Fastighetsägarna Syd rekommenderar därför att kommunen att prioriterar förädling och energieffektivisering av det befintliga beståndet framför nyproduktion i svagare orter. Stärker attraktionskraften i stadskärnan och stationsnära lägen för att skapa inflyttning. Arbetar tillsammans med fastighetsägare för att utveckla flyttkedjor och boendekarriärer snarare än volymmål.

Avslutning

Fastighetsägarna Syd delar kommunens mål om ett attraktivt, socialt hållbart och långsiktigt bostadsutbud i Kristianstad. För att nå dit behövs dock marknadsanpassade mål, konkurrensneutralitet mellan aktörer och en flexibel planeringsmodell som stärker investeringsviljan.

Vi ser fram emot fortsatt dialog med kommunen om hur strategin kan vidareutvecklas för att skapa balans mellan tillväxtambition och ekonomisk realism, och för att stärka samspelet mellan kommun, allmännyttan och privata fastighetsägare.

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret. Strategi för bostadsförsörjning styrs främst av lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar och många av de inkomna synpunkterna är på mer detaljerad nivå än vad som är syftet med "Strategi för bostadsförsörjning".

Flera av synpunkterna kan dock beaktas i det fortsatta arbetet – t ex genom att inarbetas i de handlingar som tas fram för strategins åtgärder i nästa steg.

Kristianstads kommun upparbetar gärna samarbete med fastighetsägarna och övriga bostadsmarknadsaktörer gällande utvecklingen av hela Kristianstads kommun.

2. Byggföretagen

Har inkommit med följande svar:

Byggföretagen ger ingen exakt bedömning av antalet bostäder eller den mix av olika boendeformer som kommer behövas. Behovet bör hela tiden analyseras tillsammans med olika aktörer för att hålla en jämn byggtakt för att täcka aktuellt behov. Kommunen måste hela tiden hålla sina detaljplaner uppdaterade och ha en kontinuerlig anpassning till behovet.

I underlaget tas region Skånes politiska inriktning om det flerkärniga Skåne med flera tillväxtmotorer upp. Tillväxten skall vara jämn över länet och utvecklingen av arbetsmarknad och möjligheter skall vara jämnt fördelad. Idag haltar den visionen betänkligt då vi ser en minskning av befolkningen, eller i alla fall en mycket måttlig ökning, i Kristianstad, samtidigt som västra Skåne expanderar.

I underlaget till strategin anges att det inte finns marknadsförutsättningar för privata aktörer på Kristianstads bostadsmarknads i dagsläget. Det är ändå viktigt att det råder konkurrensneutralitet mellan i detta fall AB Kristianstadsbostäder å ena sidan och å andra sidan privata aktörer. Detta gäller såväl marktilldelning samt övriga marknadsmässiga villkor

AB Kristianstadsbyggen har alltid, och kommer ha, en viktig roll i Kristianstads bostadsmarknad men det är viktigt att privata aktörer inte "kvävs" av att ett kommunalt bolag har en dominerande ställning. Om det politiska målet är att det kommunala bostadsbolaget skall bygga "billiga" bostäder kommer privata alternativ att se åt andra marknader och vi kommer tillbaka till det läge som rådde i Kristianstad före ca 2010 då privata aktörer inte satsade i Kristianstad.

AB Kristianstadsbyggen har en nyckelroll i att skapa marknadsmässiga villkor för bostadsbyggande i Kristianstad och balansgången mellan bostadssocialt uppdrag och konkurrensneutralitet med privata aktörer måste hela tiden analyseras.

Underlaget från SWECO utgår från 2 extrempunkter. Det ena alternativet "anpassningspolitik" med i princip nolltillväxt och i det andra alternativet en tillväxt med 8% till 2040.

Kristianstads måste, för att undvika bostadsöverskott, i sitt förslag om 400 bostäder/år i ljuset av rapporten, ha en strategi för att nå målet man sätter i ett tillväxtscenario - Tillväxtpolitik.

Strategin anger inga förslag till hur attraktiviteten skall öka för att bygga och bo i kommunen.

Följande konkreta förslag till att i ett tillväxtscenario öka bostadsbyggandet:

- Offensiv strategi för markförsörjning
- Förskjuten köpeskilling för att minska risken för bostadsutvecklare
- Transparent marktilldelningsstrategi
- Snabba ledtider i samhällsbyggnadsprocessen
- Konkurrensneutralitet mellan privata och offentliga aktörer
- Återkommande och dialog med bygg- och fastighetsbranschen för att analysera marknadsläget, hur ser efterfrågan ut?
- Är prissättningen relevant?
- Översyn av kommunens exploateringsringsavtal
- Relevanta och uppdaterade detaljplaner

Förslaget saknar mål och strategier för att nå detta och då är risken överhängande att kommunen hamnar i ett läge som motsvarar "anpassningspolitik" med en ökning av ca 400 individer till 2040

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret. Det finns flera aspekter som kommer att undersökas och förtydligas i "Strategin för bostadsförsörjning". Bland annat har förtydligande gjorts gällande kommunens arbetssätt utifrån likabehandlings principen av bostadsmarknadens aktörer, och att det sker på marknadsmässiga villkor. Vidare har påpekande gjorts om att tillväxten är ojämnt fördelad i Skåne, där västra Skåne i vissa avseenden drar ifrån. För att säkra en balanserad utveckling av Skåne krävs både lokala och regionala

satsningar som främjar en god fördelning av tillväxten i regionen. Även Kristianstads roll som regional tillväxtmotor och kopplingen mellan olika faktorer som påverkar målet om bostadsbyggande.

3. Degeberga byalag

Har inkommit med följande svar:

Våra förslag till tillägg i bostadsförsörjningsplanen

1. Under avsnittet om basorter (s. 17)

Lägg till en mening:

”Degeberga ska särskilt lyftas fram som en prioriterad basort för nybyggnation och inflyttning, med sin befintliga service, sitt starka lokalsamhälle och sin närhet till både natur och kust.”

2. Under avsnittet om markberedskap (s. 23)

Lägg till:

”Kommunen bör säkerställa tillgång till byggbar mark i Degeberga för blandad bebyggelse och företagsetablering” samt att ”Kommunen bör stärka sin markportfölj i syfte att möjliggöra markanvisningar för lokalt förankrade byggaktörer, såväl som att kunna erbjuda färdigplanerad mark för snabb etableringsprocess för verksamheter.”

3. Under avsnittet om ekologiska värden (s. 15–16)

Lägg till:

”I orter som Degeberga bör bostadsutveckling och naturvärden integreras så att boendet kan förenas med tillgängligheten till rekreation och bidrar till ortens attraktivitet.”

4. Under avsnittet om uppföljning (s. 28–29)

Lägg till:

"Degeberga ska följas särskilt som exempel på hållbar basortsutveckling i den årliga uppföljningen av bostadsförsörjningsplanen."

Avslutning

För oss handlar detta inte bara om fler bostäder, utan om att ge människor möjlighet att leva ett gott liv och känna samma ägandeskap och ansvar för sin bygd som vi gör i Degeberga. Den typen av samhällsbygge och livsmiljö som de större landsbygdsbyarna erbjuder är attraktivt och skapar en dragning till vår kommun - där natur, gemenskap och framtidstro går hand i hand.

Vi hoppas att kommunen i den slutliga planen förtydligar Degebergas roll som en plats att växa på, både i befolkning och i möjligheter. Vi i byalaget ställer gärna upp i fortsatt dialog om hur detta kan bli verklighet.

Med vänliga hälsningar,

Degeberga Byalag

styrelsen genom

Lars Nilsson, Ordförande

Kommentar

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret. Kommunens alla basorter är viktiga för att så stora delar av kommunen ska vara attraktiva att leva, bo och verka i. Kommunen för gärna vidare dialog med byalaget.

4. Everöds byaråd

Har inkommit med följande svar:

Utan att misskreditera att centralorten och Åhus prioriteras så är konceptet till att få en ökande befolkningstillväxt helt avgörande att landsbygden med dess engagerade bybor och genuina föreningsliv får utvecklas. Då krävs bostäder på de idag kända kommunala tomterna samt snabbare handläggning av ändringar i detaljplanen till villabebyggelse på många attraktiva markområden i landsbygden. För kommunen är fler bostäder på landsbygden helt avgörande för befolkningstillväxten.

Kommentar:

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret. Everöd ligger utmed ett kollektivtrafikstråk, där infrastruktursatsning är genomförd, Everöd en viktig ort på utmed stråket. Bostadsutveckling är viktigt för en levande landsbygd.

5. Gärds Köpinge Byaförening

Har inkommit med följande svar:

Hej

Jag bor i Gärds Köpinge och är ordförande i vår Byaförening. Vi har ett uppdämt behov av marklägenheter här i byn. De vi har är längesedan de byggdes och det är lång kötid här. På dialogmötet i Degeberga diskuterade jag detta med person inom detta område och det skulle kunna vara så att det finnes ledig mark vid de lägenheter som är byggda. I övrigt är här inte mycket tomtmark kvar för bebyggelse och då till behovet av marklägenheter. Den mark som ligger längs med gamla banvallen skulle vara utmärkt men vad jag förstår skall där tas markprover.

Mvh

LarsIngvar Elofsson Memsengrell

Gärds Köpinge

Tel 0765100472

Kommentar:

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret. Det stämmer att marken längs med gamla banvallen ska undersökas.

6. Huaröds Byalag

Har inkommit med följande svar:

I Huaröds fall finns det redan en utredning om möjlig planläggning för bostadsbebyggelse framtagen på initiativ av Huaröds Byalag/Bygga och Bo-gruppen, där framför allt två attraktiva områden i Huaröds tätort har bedömts vara lämpliga för exploatering.

För att behålla och utveckla den service som finns behövs det nya bostäder och inflyttning till byn. Då krävs byggklara och attraktiva tomter för byggnation. Kristianstads kommun bör skyndsamt arbeta fram planförslag och exploatera

mark för 15-20 tal byggklara tomter och gärna fler på det område i Huaröds tätort som anses mest lämpat och därmed vara en del av de 400 bostäder som behövs byggas årligen i Kristianstads kommun.

Satsa på att göra hela Kristianstads kommun attraktiv, gör kommunen jämlik och erbjud möjligheter att bygga småhus och lägenheter i hela kommunen.

Kommentar:

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret. Det är glädjande att Huaröd är en framåt och drivande ort som vill vara med och utveckla kommuns bostadsutveckling.

7. Norra Strö Skolhusförening (byalag i Norra Strö/Övarp/Kålaberga

Har inkommit med följande svar:

Vi har inga större invändningar mot bostadsförsörjningsstrategin. Och håller med om de tre övergripande målen. Dock skulle vi vilja framhålla ett par synpunkter på strategin.

- S. 15 "Med människan i fokus..." poängteras att boende ska uppleva närhet, samhörighet och tillgänglighet i sin vardag. Denna skrivning främjar inte den valfriheten som finns av att bo lite mer avskilt.
- S. 16 "bostadsutveckling ska ske på..." här står begreppet jungfrulig mark. Om definitionen av jungfrulig mark innebär att marken inte tidigare är använd, tycker vi inte den är lämplig att bygga på. Dessutom vänder vi oss mot begreppet "jungfrulig".
- S. 17 "Bostäder i små orter..." Skrivningen i stycket är bra. Dock behöver det konkretiseras mer. Vad innebär "enstaka" och vem/vad bestämmer om ett läge är "attraktivt"?

Övergripande synpunkter:

Vi vill poängtera vikten av att inte bygga på jordbruksmark. Ansvar för detta ligger, om vi förstått rätt, på länsstyrelsen, men bör även nämnas i kommunens bostadsförsörjningsstrategi.

Landsbygdens olika initiativ vad gäller service på landsbygden t.ex. förskola, dagligvaruhandel kräver en positiv medverkan från kommunen, eftersom det bidrar till kommunens tillväxt.

På landsbygden finns många gånger privata initiativ på olika utvecklingsprojekt bland annat bostadsbyggande. Här ser vi ett behov av en bostadsbyggarlots (likt en företagslots) som kan vara behjälplig.

Tack för att ni hörde av er och bad om våra synpunkter!

Med vänlig hälsning

Norra Strö Skolhusföreningen

Genom Kerstin Hallenborg och Emelie Pehrsson

Kommentar:

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret. Många av era synpunkter är relevanta och hanteras när ansöker om planbesked hanteras för ett område.

8. Naturskyddsföreningen

Har inkommit med följande svar:

Naturskyddsföreningen Kristianstad och Bromölla har tagit del av Strategi för Bostadsförsörjning Kristianstad kommun och lämnar följande synpunkter.

Föreningen vill verka för en inriktning mot hållbar stadsutveckling. Den prioriterar generellt en förtätning av befintliga stadsområden framför att bygga ut på obebyggd mark. Fokus på förtätning kan innebära bebyggelse på sanerad, tidigare förorenad mark och gamla industritomter. Ytterligare en möjlighet kan vara att minska antalet markparkeringsplatser till P-hus eller under mark. Det skulle frigöra mark för bostäder, gröna stråk, stärka hållbara transportsätt och göra bilparkering mindre dominerande i stadsbilden. Genom att minska andelen hårdgjorda ytor kan infiltrationen av dagvatten minska risken för översvämningar, och skapa utrymme för grönska.

Förtätning skulle också medföra ett ökat utnyttjande av befintlig infrastruktur. Gröna stråk och korridorer kan skapa sammanhängande nätverk av naturområden mellan bostadsområden. Det skapar möjligheter till att bevara och utveckla ekologiska funktioner som biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Föreningen vill att de bästa möjliga förutsättningar skapas även för de mindre orterna i kommunen och bidra till en levande landsbygd.

Kristianstads
kommun

Naturskyddsföreningen Kristianstad och Bromölla

Anders Johansson

2025-11-14

Kommentar:

Kommunledningskontoret tackar för det inkomna svaret. Kommunen arbetar med hållbar stadsutveckling på flera platser och samverkar gärna i kommande arbetet med Naturskyddsföreningen och andra aktörer.

Kristianstads kommun
kommunledningskontoret@kristianstad.se

Yttrande över handlingsplan för bostadsförsörjningen i Kristianstads kommun

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att handlingen innehåller alla delar som ska finnas med enligt 2 § Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, förutom tydligt mål för bostadsbyggande. I löptext framgår att den långsiktiga bostadsutvecklingen behöver ligga på 400 nyproducerade bostäder per år och vi tolkar därmed att detta är mål för bostadsbyggandet. Vi bedömer att detta är för högt i förhållande till analysen. Länsstyrelsen råder kommunen att utveckla målen och åtgärderna. Målen har goda ansatser men kan göras mer konkreta och mätbara. Vi råder kommunen att ta fram åtgärder som är tidsatta och där ansvarig nämnd eller bolag är med, gärna i tabellform. Detta bör vara med i det dokument som kommunfullmäktige antar.

Bakgrund

Kristianstads kommun har skickat förslag på handlingsplan för bostadsförsörjningen till Länsstyrelsen för samråd. Det finns två dokument, *Strategi för bostadsförsörjning* och *Underlag till strategi för bostadsförsörjning, 2025–2030 med utblick mot 2040*. Länsstyrelsen och kommunen har haft möte i tidigt skede.

Enligt Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Planeringen ska syfta till att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Länsstyrelsen ska lämna kommunerna i länet råd, information och underlag för deras planering av bostadsförsörjningen. Länsstyrelsen ska uppmärksamma kommunerna på behovet av samordning mellan kommuner i frågor om bostadsförsörjning och verka för att sådan samordning kommer till stånd.

I 2 kap. 3 § tredje stycket Plan- och bygglagen (2010:900) finns en bestämmelse om att kommunens handlingsplan för bostadsförsörjningen ska vara vägledande för kommunens planläggning i fråga om bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Handlingsplan för bostadsförsörjning ska innehålla behovet av nya bostäder och åtgärder som påverkar bostadsmarknaden för att alla ska kunna få en lämplig bostad. Fysisk planering är ett av kommunens verktyg för att genomföra målen i handlingsplanen. Handlingsplan för bostadsförsörjningen ska därmed vara ett underlag för att kunna motivera varför ny mark tas i anspråk i översiktsplaneringen. Utbyggnadsområdets lämplighet för nya bostäder provas i kommande översikts- och detaljplanering enligt PBL.

Förutom uppgiften i BFL ska Länsstyrelsen enligt § 5 Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion bland annat verka för att behovet av bostäder tillgodoses, integrera ett jämställdhets- och ett rättighetsperspektiv i verksamheten samt verka för att folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas i arbetet. Vi verkar även bland annat för att det ska finnas kapacitet och beredskap för att kommunerna ska ta emot nyanlända.

Vad granskar vi?

Länsstyrelsen bedömer hur handlingen lever upp till kraven i 2 § BFL. Därutöver lämnar Länsstyrelsen också råd eller kommentarer enligt 1, 3 och 7 § i samma lag eller utifrån övriga beskrivna uppgifter ovan. Våra synpunkter är rådgivande.

2 § BFL: Kommunfullmäktige ska under varje mandatperiod anta en handlingsplan för bostadsförsörjningen. Handlingsplanen ska redovisa

1. behovet av tillskott av bostäder i kommunen,
2. kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet,
3. kommunens planerade åtgärder för att nå sina mål, och
4. hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Uppgifterna i handlingsplanen ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Analysen ska genomföras med stöd av ett underlag som Boverket förser kommunen med och det ytterligare underlag som kommunen behöver för analysen.

Länsstyrelsens synpunkter

Behovet av tillskott av bostäder i kommunen

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen beskriver behov av tillskott av bostäder i sammanfattningen. Kommunen anger att det finns ett behov av tillskott på runt 400 bostäder per år både för att möta den långsiktiga prognostiserade befolknings- och hushållsutvecklingen och för att stärka Kristianstads roll som regional tillväxtmotor. Vi råder kommunen att lyfta upp behov av tillskott som egen rubrik i handlingen. Vi bedömer att behovet av tillskott är för högt baserat på de uppgifter som kommunen redovisat ligger bakom uppskattningen. Vi tipsar även om att Boverket nyligen har släppt uppgifter om beräkning av bostadsbyggnadsbehovet på kommunal nivå.¹

Mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen presenterar tre mål. Det saknas ett tydligt mål för bostadsbyggandet, även om det i löptext till ett av målen framgår att den långsiktiga bostadsutvecklingen behöver ligga på 400 nyproducerade bostäder per år. Vi tolkar därmed att 400 bostäder per år är kommunens mål för bostadsbyggande men råder kommunen att ha ett tydligt mål för byggandet som är kopplat till analysen. Vilka hustyper, upplåtelseformer och storlekar bör byggas utifrån analysen? I sammanfattningen framgår det att målen både handlar om nyproduktion och det befintliga beståndet. Det är dock möjligt att utveckla målen så det blir tydligare vad kommunens avsikt är med det befintliga beståndet utifrån analysen.

Vi ser goda ansatser i målen men menar att de är övergripande och att det kan vara fördelaktigt att göra dem mer konkreta och mätbara. Länsstyrelsen uppmärksammar på att viss text under målen *Bostäder som möter efterfrågan och behov* och *Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet* handlar mer om bland annat fysisk

¹ Bostadsbyggnadsbehovet - Planering för bostadsförsörjning - Boverket

planering än om bostadsförsörjning. Vi påminner därför om att målen särskilt ska grundas på analysen enligt 2 § BFL.

I löptext till målet *Bostäder som möter efterfrågan och behov* framgår att kommunen ska verka för en mångfald av boendeformer och bostadstyper som passar såväl små och stora hushåll med olika resurser som äldre, yngre och nyanlända. På stadsdelsnivå ska överrepresenterade upplåtelseformer och bostadstyper kompletteras med de former och typer som saknas. Enligt handlingen är knappt hälften av bostadsbeståndet i kommunen äganderätter. Beståndet domineras av hyresrätter i staden och av äganderätter i tätorterna utanför staden. Länsstyrelsen är därför positiv till ansatsen i målet, eftersom ett blandat bestånd kan göra det lättare att byta bostad i närområdet när livet förändras och motverka den inomkommunala och regionala boendesegregationen. Vi ser gärna att kommunen konkretiserar resonemanget genom att formulera tydliga mål som återspeglar löptexten.

Kommunens planerade åtgärder för att nå uppsatta mål

Länsstyrelsen konstaterar att det finns planerade åtgärder för att nå målen. Kommunen beskriver sitt aktuella och framtida arbete med fem verktyg. Det framgår att kommunstyrelsen kommer att samordna kommunens arbete att bryta ned handlingsplanens mål och åtgärder i konkreta insatser, som är tidsatta och ansvarsfördelade. Länsstyrelsen menar att kommunen bör ha med dessa åtgärder i handlingsplan för bostadsförsörjningen. Det är möjligt att visa detta i en tabell där det framgår vad som ska göras, av vem, eventuellt i samarbete med vilka andra inom kommunkoncernen samt när i tid.

Hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program

Länsstyrelsen konstaterar att handlingen tar upp alla relevanta nationella och regionala mål, planer och program. Vi uppmärksammar på att målet för integrationspolitiken har ändrats. Kommunen kan gärna utveckla hur den tagit hänsyn till de nationella målen.

Analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden

Länsstyrelsen konstaterar att det finns en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Kommunen har tagit fram tre befolkningsprognoser: scenario tillväxtpolitik, scenario anpassningspolitik och baserad på planerat byggande. Det är resultatet av prognoserna baserat på tillväxtpolitik och anpassningspolitik som kommunen använder i hushållsprognoserna men jämför även tillväxtpolitik med den byggbaserade.

Länsstyrelsen delar inte rimligheten i de antaganden² som ligger till grund för scenario tillväxtpolitik, eftersom de skiljer sig från en sannolik utveckling baserad på befolkningens sammansättning. Vi håller däremot med kommunen när den nämner att det inte lämpligt med en byggbaserad prognos vid beräkning av bostadsbehov, eftersom det leder till cirkelresonemang. Kommunen skriver dock att en stark befolkningstillväxt förutsätter att det skapas attraktiva bostäder för att locka invånare till kommunen. Den konstaterar även att befolkningsutvecklingen i den byggbaserade prognosen är i nivå med befolkningsutvecklingen i scenariot för tillväxtpolitik.

Länsstyrelsen menar att det är bra att kommunen konstaterar att utvecklingen av antalet hushåll är viktigare än antalet invånare när det gäller behov av antal bostäder. Kommunen slår fast att oavsett om antalet invånare kommer att hamna nära scenario tillväxt eller scenario anpassning, kommer kommunen att ha en ökning av antalet hushåll. Det beror på att åldersstrukturen ändras med fler äldre som ofta bor ensamma. Prognosen för tillväxtpolitik visar närmare 5 000 fler hushåll medan motsvarande vid anpassningspolitik är cirka 2 500 hushåll till 2040. Kommunen menar därmed att behovet av bostäder är 2 500–5 000 de kommande 15 åren utifrån den demografiska utvecklingen. Det innebär i genomsnitt 170–330

² högre inflyttning, lägre utflyttning och högre barnafödande än de senaste åren. Scenariot speglar en situation där Kristianstads kommuns andel av rikets invandring ökar och benägenheten att flytta till Kristianstads kommun från Skåne och övriga riket är på samma nivåer som några av de år då den varit som högst. Andelen invånare som flyttar ut har samtidigt minskats så att de speglar år då relativt få har flyttat ifrån kommunen. Kvinnors barnafödande har de senaste åren sjunkit snabbare i Kristianstad än i riket. I det här scenariot antas att födelsetalen i kommunen ha en starkare utveckling än i Sverige totalt. Barnafödandet i Kristianstads kommun antas ligga på ungefär samma avstånd över rikets som det gjort i genomsnitt de senaste fem åren

bostäder per. Länsstyrelsen håller inte med om att den höga nivån, 5 000 bostäder eller 330 per år, är utifrån demografisk utveckling, eftersom vi inte delar rimligheten i de antaganden som kommunen gjort i befolkningsprognos tillväxtpolitik.

Kommunen menar att kommunens mål måste sikta 25 procent högre än det beräknade bostadsbehovet bland annat på grund av att marknadens preferenser ändras och att planprocesser är komplexa och kan överklagas. Länsstyrelsen har förståelse för detta men menar sammantaget att kommunens mål på 400 bostäder per år är för högt i förhållande till den analys som presenteras i handlingen.

Kommunen använder alla Boverkets indikatorer för att belysa behov som inte tillgodoses, vilket är bra. Kommunen har värden som är något högre än, eller i linje med, värdena för länet för några indikatorer. Det är positivt med nedbruten statistik på hushållstyper och bostadsformer. Kommunen konstaterar att det finns stora skillnader mellan olika delar av kommunen i hushållens möjligheter att få sina bostadsbehov uppfylla. Det är ungefär fyra gånger vanligare att hushåll i hyresrätt är trångbodda och har ansträngd boendekonomi jämfört med hushåll i bostadsrätt. Det är mer än dubbelt så vanligt för ensamstående män respektive kvinnor med barn att ha ansträngd boendekonomi som i kommunens hushåll i genomsnitt. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen arbetar med mål och åtgärder för de indikatorer där kommunen ligger i linje eller högre än Skåne. Det gäller även för hushåll i de bostadsformer eller hushållstyper som ligger relativt högt. Vi tipsar också om Boverkets nya karttjänst där indikatorerna kan visas ner på DeSo-nivå för att se skillnader inom kommunen, även inom staden.³

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen nämner att den ska genomföra enkäter och analyser av hushållens preferenser, betalningsvilja och betalningsförmåga för att öka kunskapen om behov och efterfrågan. Vi menar att det bör göras som en del i handlingsplan för bostadsförsörjning för att resultatet av undersökningarna ska kunna avspeglas på kommunens mål och åtgärder.

Vi menar att det är positivt att kommunen brutit ner statistik på olika tätorter i kommunen. Vi ser gärna att det ligger till grund för ställningstaganden om vilka typer av bostäder som behöver byggas

³ [Behovsbaserad bostadsbrist](#)

var och vilka förändringar av det befintliga beståndet som kan vara aktuella.

Övrigt

Grupper och jämställdhet

Kommunen bedömer att det är underskott på särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning. Sannolikt ökar behovet av särskilda bostäder för personer med funktionsnedsättning i takt med att kommunens folkmängd ökar. Länsstyrelsen menar att kommunen gärna kan ta fram mål och åtgärder för att särställa ett tillräckligt antal platser i särskilt boende.

Kommunen nämner att det finns 101 personer i hemlöshet 2023, varav 51 personer i akut hemlöshet. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen kompletterar handlingen med mål och åtgärder för att motverka hemlöshet.

En kommuns ansvar för nyanländas boende varierar beroende på målgrupp. Länsstyrelsen konstaterar dock att en gemensam nämnare för de olika grupperna i mottagandet är svårigheter att långsiktigt etablera sig på bostadsmarknaden. Kommunen bedömer att det är balans mellan behov och tillgång till bostäder för anvisade nyanlända personer. Länsstyrelsen ser att det finns delar i handlingarna som generellt kan gynna målgruppen nyanlända. Vi menar dock att dessa behöver konkretiseras i åtgärder för att möta upp gruppen nyanländas behov av långsiktig etablering.

Kommunen redovisar könsuppdelad statistik över kvinnor och mäns utbildningsnivå, företagande, inkomster och behov som inte tillgodoses, vilket är positivt. Det är även bra att befolkningsprognoserna är könsuppdelade. Länsstyrelsen bedömer därför att kommunen visat på ett jämställdhetsperspektiv. Den könsuppdelade statistiken behöver dock följas upp med mål och åtgärder för att motverka ojämställdhet. Vi konstaterar att kommunen inte nämner personer som är utsatta för våld. Vi ser gärna att kommunen kompletterar med detta och eventuella mål och åtgärder inför antagandet.

Formalia och regional samordning

Länsstyrelsen menar att det är positivt att kommunen redovisar samverkan med andra kommuner i Skåne nordost. Det är bra att

kommunen redovisar sin roll i regionen genom att jämföra statistik om kommunen med motsvarande för länet och andra kommuner.

Sedan den 1 mars ska kommunen ta hänsyn till behovet av samordning med andra kommuner i planeringen av, och när den vidtar åtgärder för, bostadsförsörjningen. Länsstyrelsen konstaterar att det är vagt hur och om vad kommunen ska samordna sig med andra kommuner. Kommunen ska dock undersöka hushållens bostadsbehov, efterfrågan och preferenser. Detta kan med fördel ske i form av medborgardialoger och samordnas med grannkommuner, regionala aktörer, exploatörer och näringsliv. Kristianstad påverkas också av arbetspendling till och från Blekinge och Småland, vilket kräver samordnad transport- och bebyggelseplanering.

Handlingsplanen ska vara giltig 2025–2030 och prognoserna är fram till 2040. Länsstyrelsen förstår att kommunen har ett längre tidsperspektiv i prognoserna men mål och åtgärder bör ha ett tidsperspektiv som återspeglar mandatperioden. Vi påminner om att kommunfullmäktige ska anta en handlingsplan varje mandatperiod.

Länsstyrelsen konstaterar att det inte framgår vilka förvaltningar och bolag som varit med och tagit fram handlingsplanen. Vi råder kommunen att ha ett förvaltningsövergripande arbete inklusive allmännyttan. Det framgår att handlingsplanen ska följas upp varje år, vilket är positivt.

Länsstyrelsen ser gärna en underrubrik eller liknande till dokumenttiteln som använder lagens begrepp, det vill säga handlingsplan för bostadsförsörjningen.

Länsstyrelsen ber kommunen att skicka handlingsplanen till skane@lansstyrelsen.se när kommunfullmäktige har antagit den.

Beslutande

Detta yttrande har beslutats av enhetschef Hanne Romanus, enheten för samhällsplanering. Bostadsstrateg Johanna Andersson har varit föredragande. *Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.*

Du hittar information om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Regionala utvecklingsnämnden

YTTRANDE

Avsändare Hanna Negash
Samhällsplanerare
040-6753835
hanna.negash@skane.se

Datum skickat 2025-10-12
Ärendenummer 2025-PB000216

Adressat
Kristianstad kommun
kommunledningskontoret@kristiansta
d.se

Yttrande över förslag till Handlingsplan för bostadsförsörjning Kristianstad kommun, samråd

Region Skåne har mottagit ovanstående samrådshandling för synpunkter.

Region Skåne har ansvar för vård och hälsa i Skåne samt ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt Lag 2010:630 och lagändring 2019:944 om regionalt utvecklingsansvar. Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken. Region Skåne utgör även en formell remissinstans enligt PBL, Plan- och bygglagen (2010:900), avseende översiktsplaner och enligt Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) avseende Handlingsplaner för bostadsförsörjning.

Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar föreskriver att kommunens Handlingsplan för bostadsförsörjning ska beskriva hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. Handlingsplanerna för bostadsförsörjning ska dessutom innehålla mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet samt planerade insatser för att nå uppsatta mål.

Region Skåne ansvarar för den regionala fysiska planeringen i länet genom ett regionplaneuppdrag enligt PBL. Genom regionplaneuppdraget arbetar Region

Skåne med att tydligare koppla samman det regionala utvecklingsansvaret och kommunernas översiktsplanering.

Region Skåne yttrar sig över *Strategi för bostadsförsörjning*, Kristianstad kommun, utifrån ovanstående ansvar.

Region Skånes lämnar sina synpunkter enligt följande uppdelning:

Formella aspekter

Region Skåne ser positivt på att Kristianstad kommun i hög utsträckning använder Regionplan för Skåne 2022-2040 som terminologiskt och analytiskt underlag. Vad gäller begreppet "regional tillväxtmotor" vill Region Skåne emellertid understryka vikten av att tillämpa en sammanhållen geografisk ansats på de frågor som berör bostadsförsörjningens direkta koppling till andra planerings- och utvecklingsfrågor. Enligt Region Skånes förmenande bör "regional tillväxtmotor" förstås, förmedlas och förankras utifrån ett tillvaratagande av det geografiska omfång som begreppet åsyftar; det är endast med grund i en sammanhållen geografisk ansats som innebörden av "regional tillväxtmotor" i regionplanen kan komma till fullt uttryck. Region Skåne vill alltså gärna se en förstärkning av den geografiskt orienterade underbyggnaden av resonemanget då detta skulle tydliggöra kopplingarna mellan de olika utvecklingsdelarna i Handlingsplanen för bostadsförsörjning. Kristianstad och Hässleholm är gemensamt utpekad regional tillväxtmotor. Det betyder att alla bedömningar och avvägningar gällande betydelsen av "regional tillväxtmotor" måste göras mot bakgrund av det.

Strukturella aspekter

Utifrån Region Skånes befolknings- och hushållsprognoser vill Region Skåne framhålla följande. Enligt Kristianstad kommuns egen hushållsprognos utifrån scenariot "anpassningspolitik" väntas kommunen öka med cirka 170 hushåll om året, vilket ligger i linje med Region Skånes prognos (*Hushållsprognos för Skåne 2024-2033*). Kristianstad kommun har satt som mål att skapa 400 nya bostäder om året. Detta grundar sig på kommunens hushållsprognos under scenariot "tillväxtpolitik" där antalet hushåll väntas öka med 330 bostäder om året med tillägg för buffert.

Med anledning av att befolkningstillväxten i kommunen, Skåne och Sverige har dämpats, och väntas vara fortsatt låg, menar Region Skåne att Kristianstad kommun bör vara medveten om att oaktat implementering av tillväxtpolitik kanske det inte kommer att föreligga vare sig behov av, eller efterfrågan på, 400 bostäder om året.

Som påtalas i Handlingsplanen påverkar den demografiska utvecklingen hushållens sammansättning och i sin tur bostadsbehovet. Region Skåne ställer sig positivt till ansträngningarna som återspeglas i Handlingsplanens åtgärder för att möta dessa förändrade behov.

Funktionella aspekter

Region Skåne lyfter gärna fram rapporten *Ortstruktur och funktionella samband i södra Sverige* som har tagits fram inom Regionsamverkan Sydsverige som lämpligt underlag för resonemang och analyser beträffande kopplingen mellan arbets- och bostadsmarknad.

Region Skåne vill även framhålla att Handlingsplanen kunde dra nytta av att i de övergripande resonemangen i högre grad inbegripa utvecklingsinriktningen som återfinns i *Regionplan 2022 – 2040*. Utvecklingsinriktningen är regionplanens mest centrala strategiska del varigenom utgångspunkter för utveckling av den strategiska kommunala planeringen för bostadsförsörjning tillhandahålls. Med en starkare koppling till Regionplanens utvecklingsinriktning bedömer Region Skåne att Handlingsplanen kan sättas i en mer effektiv och ändamålsenlig förbindelse med kommunens översiktliga planering.

I handläggningen av detta ärende har avdelningen för regional utveckling genom enheten för regional planering och enheten för samhällsanalys deltagit. Beslut fattas med stöd av regionala utvecklingsnämndens beslut 2023-02-17 § 19.

Med vänlig hälsning,

Gabriel Barrioz

Chef, enheten för regional planering

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Planavdelningen
Per Rinde

Byggnadsnämnden

per.rinde@kristianstad.se

Strategi för bostadsförsörjning - remiss

BN 2025-001342

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till Byggnadsnämnden

- Att lämna remissyttrande för Strategi för bostadsförsörjning i enlighet med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande 2025-10-01.

Sammanfattning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit del av föreslagen strategi för bostadsförsörjning. Förvaltningen anser att den är utförd på en bra nivå och att det gjorts lämpliga avvägningar gällande innehåll och detaljeringsgrad. Förvaltningen instämmer i huvudsak med de mål som formulerats i strategin. Förvaltningens synpunkter på strategin berör främst de delar som är byggnadsnämndens ansvar, som planmonopol och planberedskap.

Beslutsunderlag

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande, 2025-10-01
(dokument ID: 705538)

Statistik till underlag för bostadsförsörjning, 2025-08-25 (dokument ID:
703245)

BSF Kristianstad 2025 Huvudhandling, 2025-08-25 (dokument ID: 703246)

Tjänsteutlåtande KS Strategi för Bostadsförsörjning, 2025-08-25 (dokument
ID: 703247)

Ärendet

Mark- och exploateringsenheten vid kommunledningskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram en strategi för bostadsförsörjning. Byggnadsnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter på strategin genom den remiss som har sänts ut. Strategin har särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för bostadsförsörjning syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

För att möta den prognostiserade befolkningsförändringen behövs det enligt kommunstyrelsen på lång sikt tillkomma cirka 400 bostäder årligen.

Strategin föreslår tre huvudsakliga mål för bostadsförsörjningen:

- **Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet.**
Befintliga och nya bostäder och boendemiljöer ska utvecklas för att bidra till ökad delaktighet, trygghet och god hälsa.
- **Bostäder som möter efterfrågan och behov.**
Befintligt bostadsbestånd och nyproduktion ska motsvara människors behov och efterfrågan. Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- **Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen.**
Befintligt bostadsbestånd tillsammans med nyproduktion ska över tid möta befolkningsutvecklingen inom kommunen och stärka Kristianstads roll som regional tillväxtmotor.

För att uppnå målen har fem kommunala verktyg identifierats:

- Planmonopol och planberedskap
- Markinnehav och markberedskap
- Kommunalt ägda allmännyttiga bostadsaktiebolag
- Bostadssociala insatser
- Förmedling av bostäder

Byggnadsnämnden har ansvaret för det första verktyget *planmonopol och planberedskap*. Nämnden fattar beslut om detaljplaner och arbetar med planberedskap och markberedskap tillsammans med kommunstyrelsen.

Remissyttrande

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit del av föreslagen strategi för bostadsförsörjning. Förvaltningen anser att den är utförd på en bra nivå och att det gjorts lämpliga avvägningar gällande innehåll och detaljeringsgrad. Förvaltningen instämmer i huvudsak med de mål som formulerats i strategin. Förvaltningens synpunkter på strategin berör främst de delar som är byggnadsnämndens ansvar.

Det konstateras att det kommunen nu gör är en handlingsplan för bostadsutbyggnad enligt senaste lagändringen, den 1 mars 2025. Kommunen har valt att redovisa denna handlingsplan och dess förutsättningar i *Strategi för bostadsförsörjning*. Handlingen innehåller de delar som lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar anger och som i lagen benämns "handlingsplan för bostadsförsörjning". Titeln på handlingen är anpassad efter Kristianstads kommuns styrsystem.

Strategin utgör ett underlag för översiktsplanens föreslagna markanvändning. Bedömningarna behöver därför, utöver det långsiktiga perspektivet, kunna utläsas för översiktsplanens planperiod, som är två mandatperioder. I Region Skånes *"Modell för bostadsefterfrågan: 2025 års modell"* bedöms exempelvis att Kristianstads behov av bostäder är i genomsnitt 192 per år mellan 2024–2033, det som skulle motsvara översiktsplanens planperiod om den antogs nu.

I den verksamhetssystematik som beskrivs med *översiktsplan*, *utbyggnadsstrategi*, *områdesplaner*, *bostadsprogram* och *detaljplaner* finns i kommunen i dagsläget *översiktsplaner* och *detaljplaner*. Det saknas i strategin en beskrivning av ansvar och metodik för framtagande av *utbyggnadsstrategi*, *områdesplaner* respektive *bostadsprogram*. Vidare är *områdesplaner* ett begrepp som inte är allmänt definierat och det skulle vara bra med en tydligare beskrivning alternativt att det används ett mer allmänt begrepp.

Strategi för bostadsförsörjning sätter upp ett mål på 400 nya bostäder per år. Under analysen nämns i stället ett framtida bostadsbehov på 170 till 330 bostäder per år, beroende på valt scenario: *tillväxtpolitik* eller *anpassningspolitik*. Det krävs satsningar utöver bostadsbyggande för att nå önskat bostadsbehov på 400 bostäder per år. Bland annat handlar det om att skapa en attraktiv miljö för näringslivet, goda boendemiljöer och en hög nivå på övrig service. Det bedömda bostadsbehovet är inte baserat på en prognosticerad befolkningsförändring, utan på en önskad tillväxt och för att leva upp till rollen som tillväxtmotor tillsammans med Hässleholm.

Gällande målen för social hållbarhet är det viktigt att se till att alla olika delar i kommunen får en blandning av bostäder och upplåtelseformer. Det gäller både att förse områden som har en övervikt på flerfamiljshus och hyresrätter

med större andel småhus, äganderätter och bostadsrätter samt vice versa, att förse områden som har övervikt på småhus och äganderätter med hyresrätter och bostadsrätter.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Jimmy Källström

Tf. Förvaltningschef

Per Rinde

Planchef

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Tekniska förvaltningen

2025-10-06

Staben

Linéa Ekvall

044132894

linea.ekvall@kristianstad.se

Tekniska nämnden

Remiss - Strategi för Bostadsförsörjning

Änr TN 2025/1803

Tekniska förvaltningens förslag till tekniska nämnden

- Tekniska nämnden ställer sig bakom förslaget till strategi för bostadsförsörjning

Sammanfattning

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för bostadsförsörjningen syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs för att på ett så hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Kommunen har fastlagt tre övergripande mål. För att uppnå målen har planerade insatser beskrivits genom att fem kommunala verktyg identifierats. Verktygen omfattar både befintligt bostadsbestånd och nyproduktion av bostäder.

För att möta den prognostiserade befolkningsökningen behövs det på lång sikt tillkomma cirka 400 bostäder årligen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2025-10-06

Remiss- Strategi för bostadsförsörjning

Beslut KSAU 2025-09-17 Strategi för bostadsförsörjning

Statistik till underlag för bostadsförsörjning 2025-08-25

BSF Kristianstad 2025 Huvudhandling 2025-08-25

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2025-08-25

Remissvar tekniska förvaltningen- Strategi för Bostadsförsörjning, KS
2025/761

Ärendet

Arbetet med strategi för bostadsförsörjning har projektletts av kommunledningskontorets Mark- och exploateringsenhet på uppdrag av kommunstyrelsen. Sweco har varit upphandlad konsult och tagit fram både huvudhandling "Strategi för Bostadsförsörjning" och "Underlag till Strategi för Bostadsförsörjning". Uppgifterna i strategin har särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för Bostadsförsörjningen syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Strategin ska vara styrande för hela kommunkoncernens beslut avseende frågor med betydelse för bostadsförsörjningen, samt för kommunens förvaltningar och bolag i deras verkställighet av besluten. Därutöver ska de ge vägledning och stöd till näringsliv och exploatörer, inför investerings- och etableringsbeslut, samt till allmänheten vid val av boendetyp och bostadsort.

Kommunen har i stort bibehållit de tre övergripande mål från Riktlinjer för bostadsförsörjning 2016, målen är:

- Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet; befintliga och nya bostäder och boendemiljöer ska utvecklas för att bidra till ökad delaktighet, trygghet och god hälsa.
- Bostäder som möter efterfrågan och behov; befintligt bostadsbestånd och nyproduktion ska motsvara människors behov och efterfrågan. Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.

- Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen; befintligt bostadsbestånd tillsammans med nyproduktion ska över tid möta befolkningsutvecklingen inom kommunen och stärka Kristianstads roll som regional tillväxtmotor.

För att uppnå målen har planerade insatser beskrivits, kommunala verktyg har identifierats och inriktning för dessa har angivits. Verktygen omfattar såväl befintligt bostadsbestånd som nyproduktion av bostäder, verktygen är:

- Planmonopol och planberedskap
- Markinnehav och markberedskap
- Kommunalt ägda allmännyttiga bostadsaktiebolag
- Bostadssociala insatser
- Förmedling av bostäder

Analyser och beskrivningar har gjorts av de lokala förutsättningarna mot bakgrund av nationella och regionala mål, planer och program.

För att möta den prognostiserade befolkningsökningen behövs det på lång sikt tillkomma cirka 400 bostäder årligen.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Jimmy Källström
Förvaltningschef

Linéa Ekvall
Operativ chef

Beslut expedieras till

Kommunledningskontoret

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen
Ulrika Hedlund
044 -13 59 43
Ulrika.hedlund@kristianstad.se

Kommunledningskontoret

Yttrande angående *Strategi för Bostadsförsörjning*

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har granskat remissen gällande "Strategi för Bostadsförsörjning". Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har inga synpunkter på det remitterade materialet.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrandet är digitalt signerat av Ulrika Hedlund.

Omsorgsförvaltningen

2025-10-14

Planeringsenheten

Emelie Nyberg

044132188

emelie.nyberg@kristianstad.se

Omsorgsnämnden

Tjänsteutlåtande Remissvar - Strategi för Bostadsförsörjning

Änr ON 2025/344

Omsorgsförvaltningens förslag till omsorgsnämnden

- Lämna svar på Remiss – Strategi för Bostadsförsörjning i enlighet med tjänsteutlåtande 2025-10-14

Sammanfattning

Omsorgsförvaltningen ser positivt på den strategi för bostadsförsörjning som tagits fram och ställer sig bakom de målsättningar, åtgärder och liknande som aviseras i dokumentet. Förvaltningen har inget önskat tillägg eller korrigering till strategin utan anser att de behov som analyseras, de mål som sätts och de verktyg som identifieras svarar mot de behov som också omsorgsförvaltningen identifierar som viktigast för våra målgrupper. Två frågor som berörs av strategin och som är av särskilt stor vikt för målgrupperna äldre och personer med funktionsnedsättningar lyfts dock upp för djupare analys som ett medskick till arbetet med strategin för bostadsförsörjning. Det gäller följande:

- Att säkerställa bostäder med god tillgänglighet till ekonomiskt överkomliga priser är avgörande för att äldre och personer med funktionsnedsättning ska kunna leva självständigt.
- Att möjliggöra inträde på bostadsmarknaden för grupper, till exempel personer med funktionsnedsättning, som annars kan ha svårt att få bostad.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Remissvar - Strategi för Bostadsförsörjning, 2025-10-14, DokumentID 1309465

Tjänsteutlåtande Strategi för Bostadsförsörjning, 2025-08-25, DokumentID 1304038

Kommunala mål och åtgärder för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet, 2025-2030 med utblick mot 2040 – Strategi för bostadsförsörjning, (BSF Kristianstad 2025 Huvudhandling 2), DokumentID 1304041

Analyser 2025 - Underlag till strategi för bostadsförsörjning, 2025-2030 - med utblick mot 2040, (Statestik till underlag för bostadsförsörjning 2025-08-25), DokumentID 1304041

Sändlista remissinstanser, DokumentID 1304040

Ärendet

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för bostadsförsörjningen syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Kommunen har fastlagt tre övergripande mål. För att uppnå målen har planerade insatser beskrivits genom att fem kommunala verktyg identifierats. Verktygen omfattar både befintligt bostadsbestånd och nyproduktion av bostäder. För att möta den prognostiserade befolkningsökningen behövs det på lång sikt tillkomma cirka 400 bostäder årligen.

Förslag till strategi är utskickad på remiss till berörda remissinstanser.

Omsorgsförvaltningen ser positivt på den strategi för bostadsförsörjning som tagits fram och ställer sig bakom de målsättningar, åtgärder och liknande som aviseras i dokumentet. Förvaltningen har inget önskat tillägg eller korrigering till strategin utan anser att de behov som analyseras, de mål som sätts och de verktyg som identifieras svarar mot de behov som också omsorgsförvaltningen identifierar som viktigast för våra målgrupper. Två

frågor som berörs av strategin och som är av särskilt stor vikt för målgrupperna äldre och personer med funktionsnedsättningar lyfts dock upp för djupare analys som ett medskick till arbetet med strategin för bostadsförsörjning.

- Att säkerställa bostäder med god tillgänglighet till ekonomiskt överkomliga priser är avgörande för att äldre och personer med funktionsnedsättning ska kunna leva självständigt.

Befolkningsprognosen visar på en kraftigt ökande andel äldre i befolkningen vilket får konsekvenser för behovet av insatser genom omsorgsförvaltningen och bostadsförsörjningen generellt. Detta analyseras kort i strategins avsnitt "Demografi och befolkningsutveckling". Trots att den äldre befolkningen ökar har man historiskt sett en minskning av andelen äldre som bor på vård- och omsorgsboende i kommunen såväl som i resten av riket.

Omsorgsförvaltningen prognosticerar med att den minskningen kommer att fortsätta framöver vilket innebär att en allt mindre andel av befolkningen har sin bostad genom beslut om vård- och omsorgsboende, även om de absoluta antalen kan öka något under del av planeringsperioden. Följaktligen ska allt fler äldre fortsatt ha bostäder genom den vanliga bostadsmarknaden. Det ställer också större krav på att rätt sorts bostäder finns tillgängliga på ordinarie bostadsmarknaden.

Bostäder med god tillgänglighet är avgörande för att äldre ska kunna leva självständigt under en längre tid. I nyproduktion är tillgängligheten generellt god men priserna tenderar att vara betydligt högre vilket kan göra det svårt för mindre betalningsstarka målgrupper som äldre kan vara att välja den typen av bostad. Även för personer med funktionsnedsättningar, som är en annan stor målgrupp inom omsorgsförvaltningens verksamhet, finns samma behov av bostäder med god tillgänglighet till överkomliga priser för att möjliggöra ett självständigt liv.

Omsorgsförvaltningen ser därför målet om "Bostäder som möter efterfrågan och behov" och punkten kring "Anpassat utbud" som särskilt viktigt för att tillgodose de behov som finns hos målgrupperna äldre och personer med funktionsnedsättning. Även under målet "Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen" och punkten "Fortsatt utveckling av befintligt bestånd" ser omsorgsförvaltningen avgörande målsättningar för att äldre och personer med funktionsvariation ska ha tillgång till bostäder med god tillgänglighet till bra priser. Då priserna i nybyggnation ofta är för dyra för

betalningssvaga hushåll är utvecklingen av tillgängligheten i befintligt bestånd avgörande för våra målgrupper.

- Att möjliggöra inträde på bostadsmarknaden för grupper, till exempel personer med funktionsnedsättning, som annars kan ha svårt att få bostad.

Strategin konstaterar i "Analys av förutsättningar och behov" under avsnittet "Framtida bostadsbehov" ett ökat behov av bostäder för vissa grupper som har svårare att efterfråga bostäder på ordinarie bostadsmarknad.

Omsorgsförvaltningen märker tydligt av denna utmaning särskilt bland personer med funktionsnedsättning men även bland äldre. Många i dessa grupper har begränsade ekonomiska möjligheter och svårare att på egen hand hantera kösystem och liknande på vanliga bostadsmarknaden vilket kan göra det svårt att få en bostad. Här ser omsorgsförvaltningen ett behov av de åtgärder som listas särskilt i avsnittet om AB Kristianstadsbyggen men även under "Bostadssociala insatser". Strategin framställer det som önskvärt att ABK:s ägardirektiv framöver skulle möjliggöra uthyrningsmöjlighet i befintligt bestånd med kösystem för vissa grupper, något som idag bara är möjligt vid markanvisning för nya bostäder. Detta anser omsorgsförvaltningen vara en viktig åtgärd för att fler ska få möjlighet att få en bostad. ABK är med sitt relativt stora marknadsinnehav en viktig samarbetspart för omsorgsförvaltningen såväl som kommunen i stort gällande bostäder för grupper som står längre från ordinarie bostadsmarknad.

Under åtgärden "Bostadssociala insatser" klargörs också att kommunen kontinuerligt ska ha dialog med ABK om behov av stödjande åtgärder för de grupper som kommunen har ett särskilt ansvar för. Även detta ser omsorgsförvaltningen som särskilt viktigt för att tillgodose de bostadsbehov som finns bland våra målgrupper.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Helena Ståhl
Förvaltningschef

Beslut expedieras till

Kommunledningskontoret

Barn- och utbildningsförvaltningen

2025-10-28

Centrala förvaltningen

Emelie Ferlaux

044135129

emelie.ferlaux@kristianstad.se

Barn- och utbildningsnämnden

Remissvar strategi för bostadsförsörjning

Änr BUN 2025/2047

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till Barn- och utbildningsnämnden

- Översända förvaltningens tjänsteutlåtande 2025-10-28 till Kommunstyrelsen som svar på remissen strategi för bostadsförsörjning.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Strategi för bostadsförsörjningen syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Kommunen har fastlagt tre övergripande mål. För att uppnå målen har planerade insatser beskrivits genom att fem kommunala verktyg identifierats. Verktygen omfattar både befintligt bostadsbestånd och nyproduktion av bostäder.

För att möta den prognostiserade befolkningsökningen behövs det på lång sikt tillkomma cirka 400 bostäder årligen.

Barn- och utbildningsförvaltningen har inga synpunkter på det direkta innehållet i strategin däremot vill förvaltningen framhålla att bostädernas placering har påverkan på barn- och utbildningsnämndens verksamhet. I planeringen av antalet platser för förskola och skola arbetar barn- och utbildningsförvaltningen med prognoser samt antalet befintliga barn för att se vilket behov som finns. Om det planeras ett nytt område med flertalet nya bostäder behöver barn- och utbildningsförvaltningen informeras och involveras i ett tidigt skede. På så vis kan antalet förskoleplatser och sedermera skolplatser säkerställas för att möta det framtida behovet.

Barn – och utbildningsförvaltningen har inga övriga kommentarer.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, remissvar strategi för bostadsförsörjning, 2025-10-28

Remiss – Strategi för bostadsförsörjning

Barnkonsekvensanalys, 2025-10-28

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Lina Leyman Nilsson
Förvaltningschef

Emelie Ferlaux
Ekonomichef

Beslut expedieras till

Kommunstyrelsen

Arbete och välfärdsförvaltningen

2025-10-06

Förvaltningsledning

Ann-Christin Bjerrehus

044136291

Ann-Christin.Bjerrehus@kristianstad.se

Arbete och välfärdsnämnden

Remissvar - Strategi för Bostadsförsörjning

Änr AVN 2025/1183

Arbete och välfärdsförvaltningens förslag till arbete och välfärdsnämnden

- Lämna remissvar gällande Strategi för bostadsförsörjning enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning

Kommunernas bostadsförsörjningsansvar framgår av bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Strategi för bostadsförsörjning syftar till att säkerställa att kommunen har den planering och framförhållning som krävs, för att på ett hållbart sätt tillgodose behoven på bostadsmarknaden, genom såväl nyproduktion som utveckling av det befintliga bostadsbeståndet.

Strategi för bostadsförsörjning har skickats till arbete och välfärdsförvaltningen på remiss.

Arbete och välfärdsförvaltningen saknar ett brottsförebyggande perspektiv i det avsnitt som avser målet *Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet*. I likhet med hänvisning till Barnkonventionen, hade en hänvisning till Lagen om kommuners ansvar i det brottsförebyggande arbetet varit önskvärd då det brottsförebyggande arbetet utgör en viktig del av det trygghetsskapande arbetet i bostadsmiljöer.

Beslutsunderlag

Arbete och välfärdsförvaltningens tjänsteutlåtande 2025-10-06

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-09-17 § 179

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2025-08-25

Strategi för Bostadsförsörjning

Underlag till Strategi för Bostadsförsörjning, 2025-2030 med utblick mot 2040

Ärendet

Arbetet med Strategi för Bostadsförsörjning har genomförts på uppdrag av Kommunstyrelsen. Uppgifterna i strategin har särskilt grundats på en analys av den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningarna och de bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Strategin ska vara styrande för hela kommunkoncernens beslut avseende frågor med betydelse för bostadsförsörjningen, samt för kommunens förvaltningar och bolag i deras verkställighet av besluten. Därutöver ska de ge vägledning och stöd till näringsliv och exploatörer, inför investerings- och etableringsbeslut, samt till allmänheten vid val av boendetyp och bostadsort.

I Strategi för bostadsförsörjning finns tre angivna mål:

- Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet; befintliga och nya bostäder och boendemiljöer ska utvecklas för att bidra till ökad delaktighet, trygghet och god hälsa.
- Bostäder som möter efterfrågan och behov; befintligt bostadsbestånd och nyproduktion ska motsvara människors behov och efterfrågan. Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen; befintligt bostadsbestånd tillsammans med nyproduktion ska över tid möta befolkningsutvecklingen.

Arbete och välfärdsförvaltningen saknar ett brottsförebyggande perspektiv i det avsnitt som avser målet *Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet*. I likhet med hänvisning till Barnkonventionen, hade en hänvisning till Lagen om kommuners ansvar i det brottsförebyggande arbetet varit önskvärd då det brottsförebyggande arbetet utgör en viktig del av det trygghetsskapande arbetet i bostadsmiljöer.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Ann-Christin Bjerrehus
Förvaltningschef

Beslut expedieras till

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret

Yttrande

Strategi för Bostadsförsörjning

Lantmäterimyndigheten har inget att erinra mot Strategin för bostadsförsörjning men har följande medskick.

En nyckelfaktor för att nå upp till de relativt högt ställda mål om 400 bostäder per år är kompetensförsörjning. Kristianstads kommun måste vara en attraktiv arbetsplats med ett gott rykte som har förmåga att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare och chefer inom berörda förvaltningar och bolag.

Med vänlig hälsning

Jens Nilsson
tf. Lantmäterichef

Jenny Persson

Från: Marcus Norrman <Marcus.Norrman@kristianstad.se>
Skickat: den 24 september 2025 12:52
Till: Förvaltningsbrevlåda Kommunledningskontoret
Ämne: Sv: Strategi för Bostadsförsörjning

Hej,

Renhållningen avstår att yttra sig gällande remiss om strategi för bostadsförsörjning.

Miljövänliga hälsningar

Marcus Norrman

Projektledare/Strateg
Renhållningen Kristianstad
marcus.norrman@kristianstad.se
+46 (0) 733-13 59 57
www.renhallningen-kristianstad.se

Från: dafina.hasanaj@kristianstad.se
Skickat: den 19 september 2025 14:32
Till: Förvaltningsbrevlåda KRAB
Ämne: Strategi för Bostadsförsörjning

Till berörda remissinstanser.

Se bifogad remiss och handlingar tillhörande ärende om strategi för bostadsförsörjning

Sista svarsdag 14 november.

Vänliga hälsningar,

Dafina Hasanaj | Nämndsekreterare
Kanslienheten
Ekonomiavdelningen
Kristianstads kommun
Besöksadress: Västra Storgatan 12
Postadress: 291 80 Kristianstad

Telefon: 044135184 |

E-post: dafina.hasanaj@kristianstad.se

www.kristianstad.se

SV: Strategi för Bostadsförsörjning

Rosenberg, Jonas <Jonas.Rosenberg@ABKSE>
Till Dafina Hasanaj

Om meddelandet inte visas som det ska kan du klicka här för att visa det i en webbläsare.
Klicka här om du vill ladda ned bilder. Automatisk nedladdning av vissa bilder i det här meddelandet stoppades för att skydda din integritet.

Hej!

Här kommer ABK:s remissvar.

Vi anser att förslaget till strategi för bostadsförsörjning är väl avvägt och genomarbetat.

Vi ställer oss positiva till att man i strategin föreslår vidare utredning av hyresgarantier, då vi ser positivt på ett sådant framtida införande.

Vi ser gärna att man förtydligar att fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för levande och växande basorter, exempelvis Fjällinge där man spår en befolkningsminskning trots att de har en tågstation.

Vi anser att riktmärket 400 nya bostäder per år i relation till argumentationen tillväxtpolitik/anpassningspolitik är för högt satt, då den hamnar i det högre spannet mellan 137 (anpassningspolitik) och 400 (tillväxtpolitik).

Vi ser att det tillförs många nyproducerade lägenheter, flera bostadsföretag har svarat att hyra ut.

Vi anser att det är viktigt att takten på nyproduktion provas löpande mot efterfrågan och konjunktur.

Hyressnittet i Kristianstads kommun, som ligger långt under rikssnittet, är en utmaning för fortsatt nyproduktion och tillväxt. Bolaget kommer att arbeta fram en övergripande strategi för hyresättning.

ABK ser positivt på fler privata initiativ till produktion av nya bostäder i kommunen och agerar gärna som möjliggörare i den mån det finns behov av det.

Vi ser också positivt på nyproduktion med blandade upplåtelseformer i kommunen.

Mvh Jonas

Strategi för bostadsförsörjning

C4 Energi/Elnät planering <planering@c4energi.se>
Till: ☐ Föreläsningsbrevlåda Kommunledningskontoret
Kopla: ☐ Anton Eriksson Rosenqvist
Följ upp. Startar den 14 november 2025. Fortfaller den 14 november 2025.

[Svara](#) [Svara alla](#) [Vidarebefordra](#) [...](#)

fre 2025-11-14 08:37

Hej

Nedan följer svar från C4 Energi på ärende strategi för bostadsförsörjning

Generellt:
C4 Energi vill härmed poängtera vikten av samarbete och en tydlig kommunikation med god framförhållning. Varje område har sina egna förutsättningar gällande kapacitet i den tekniska försörjningen och kräver därmed mer eller mindre tidskrävande förstärkningsåtgärder. För att möjliggöra en framtida utveckling av kommunen krävs att det redan från början vid planeringar av nya områden tas hänsyn till ett ökande behov av teknisk försörjning. Det innebär att tillräckligt utrymme måste skapas för ledningsgator och övriga anläggningar (exempelvis transformatorstationer, kabelskåp, Boebunnar och liknande) som krävs för att upprätthålla en väl fungerande försörjning. Det inkluderar även utrymme för att kunna genomföra reparation och underhåll på ett effektivt sätt, detta för att korta ner avbrottsrider och öka leveranssäkerheten men även minska påverkan på exempelvis trafiken vid sådana arbeten. En annan viktig aspekt att beakta är försvårande omständigheter kopplade till exempelvis trädplantering i nära anslutning till ledningsgator. Träd bör och kan både planeras och placeras på ett sådant sätt att de inte hindrar framtida underhåll.

Tobias Grahn
Höskolekansliet
Höskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Kristianstads kommuns Strategi för bostadsförsörjning

Höskolan Kristianstad vill tacka för möjligheten att lämna synpunkter på gällande förslag till strategi. Höskolan ser fram emot att fortsätta det framgångsrika samarbetet med Kristianstad Studentkår och Kristianstads kommun kring bostadsgarantin för höskolans studenter men avstår i övrigt från att ha synpunkter på strategins innehåll.

För Höskolan Kristianstad

Håkan Pihl
Rektor

Yttrande HKR Strategi bostadsförsörjning Kristianstads Kommun

Slutgiltig revideringsrapport

2025-11-11

Skapad:	2025-11-11
Av:	Birgitta Munkhagen (birgitta.munkhagen@hkr.se)
Status:	Signerat
Transaktions-ID:	CBJCHBCAABAAhin9Qc0l6Lvn9kgGEPD8wJvj64nDQke1

”Yttrande HKR Strategi bostadsförsörjning Kristianstads Kommun” – historik

Dokumentet skapades av Birgitta Munkhagen (birgitta.munkhagen@hkr.se)

2025-11-11 - 05:28:36 GMT – IP-adress: 194.47.31.16

Dokumentet skickades med e-post till Håkan Pihl (hakan.pihl@hkr.se) för signering

2025-11-11 - 05:29:51 GMT

E-postmeddelandet har visats av Håkan Pihl (hakan.pihl@hkr.se)

2025-11-11 - 07:18:07 GMT – IP-adress: 5.148.89.132

Dokumentet har e-signerats av Håkan Pihl (hakan.pihl@hkr.se)

Signaturdatum: 2025-11-11 - 07:18:26 GMT – Tidskälla: server – IP-adress: 5.148.89.132

Avtal har slutförts.

2025-11-11 - 07:18:26 GMT

Remissvar – Strategi för bostadsförsörjning i Kristianstads kommun 2025–2030, KS 2025/761

Fastighetsägarna Syd tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Kristianstads kommuns förslag till Strategi för bostadsförsörjning 2025–2030.

Vi välkomnar kommunens ambition att ta ett helhetsgrepp om bostadsfrågorna och att tydliggöra sambanden mellan planering, markpolitik och social hållbarhet. Strategin innehåller många kloka och välformulerade mål. Samtidigt finns delar som riskerar att påverka den privata fastighetsmarknaden negativt om de genomförs utan tydligare hänsyn till marknadens funktionssätt, investeringsförutsättningar och konkurrensneutralitet.

Behov av marknadsanpassad planering och byggtakt

Kommunen utgår i strategin från ett årligt behov av cirka 400 nya bostäder. Detta mål framstår som högt givet de senaste årens befolkningsminskning, den svaga inflyttningen och de prognoser som visar på mycket begränsad tillväxt under perioden fram till 2040. En för hög byggtakt riskerar att leda till överskott på bostäder och ökade vakanser i det befintliga beståndet.

Vi menar därför att kommunen bör:

- koppla byggmålen till verifierad efterfrågan och marknadsdjup, inte till generella tillväxtambitioner,
- införa en löpande uppföljning av vakansnivåer och justera byggtakten vid avvikelse,
- utveckla planberedskapen med flexibilitet. Inte som ett kvantitativt mål, utan som ett verktyg för att möjliggöra byggande när efterfrågan finns.

En balanserad byggtakt är avgörande för att säkerställa långsiktigt hållbara investeringar för både kommunala och privata aktörer.

AB Kristianstadsbyggen (ABK) och konkurrensneutralitet

ABK är en viktig aktör för Kristianstads bostadsförsörjning. Samtidigt konstateras i strategin att bolaget har en hög marknadsandel, cirka 60 procent av hyresmarknaden.

Vi vill understryka vikten av konkurrensneutralitet mellan kommunens bostadsbolag och privata aktörer. Kommunen bör därför:

- tydligt klargöra att markanvisningar, exploateringsavtal och finansieringsvillkor ska ske på lika affärsmässiga grunder för alla aktörer,
- säkerställa att ABK:s särskilda sociala uppdrag inte ges på bekostnad av konkurrensvillkor eller markåtkomst för privata bolag,

För att uppnå mångfald, innovation och sund konkurrens på bostadsmarknaden krävs ett aktivt deltagande av privata investerare. Det förutsätter att kommunen agerar neutralt och förutsägbart i relation till olika byggherrar.

Planmonopol, markpolitik och risk för överstyrning

Kommunens ambition att använda planmonopol och markpolitik som styrinstrument är förståelig, men strategin riskerar att bli alltför styrande i upplåtelseformer och lokalisering.

Ett översocialt fokus på funktionsblandning, särskilda boendeformer och ”mångfunktionella stadsdelar” kan leda till ökade projektkostnader, längre processer och lägre flexibilitet för exploatörer.

Vi ser positivt på kommunens förslag om ett bostadsprogram, men det bör utformas som ett dialog- och samverkansverktyg snarare än en styrplan. Kommunen bör:

- involvera privata aktörer i tidiga skeden för att gemensamt analysera marknadsläge och målgrupper,
- undvika bindande krav på upplåtelseform i plan, och i stället använda incitament för blandning,
- säkerställa att plan- och markprocesserna blir snabbare och mer förutsägbara.

Risk för sviktande befolkningsunderlag och lokala vakanser

Kommunens analys pekar på minskad befolkning de senaste två åren och ett möjligt scenario där folkmängden endast ökar marginellt till 2040. Samtidigt väntas antalet hushåll öka främst bland äldre och ensamhushåll.

Detta innebär att nyproduktion i fel segment eller läge riskerar att stå tomma, samtidigt som det befintliga beståndet urholkas ekonomiskt.

Fastighetsägarna Syd rekommenderar därför att kommunen:

- prioriterar förädling och energieffektivisering av det befintliga beståndet framför nyproduktion i svagare orter,
- stärker attraktionskraften i stadskärnan och stationsnära lägen för att skapa inflyttning,
- arbetar tillsammans med fastighetsägare för att utveckla flyttkedjor och boendekarriärer snarare än volymmål.

Avslutning

Fastighetsägarna Syd delar kommunens mål om ett attraktivt, socialt hållbart och långsiktigt bostadsutbud i Kristianstad. För att nå dit behövs dock marknadsanpassade mål, konkurrensneutralitet mellan aktörer och en flexibel planeringsmodell som stärker investeringsviljan.

Vi ser fram emot fortsatt dialog med kommunen om hur strategin kan vidareutvecklas för att skapa balans mellan tillväxtambition och ekonomisk realism, och för att stärka samspelet mellan kommun, allmännyttan och privata fastighetsägare.

Remissvar – Strategi för bostadsförsörjning i Kristianstads kommun 2025–2030, KS 2025/761

Fastighetsägarna Syd tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Kristianstads kommuns förslag till Strategi för bostadsförsörjning 2025–2030.

Vi välkomnar kommunens ambition att ta ett helhetsgrepp om bostadsfrågorna och att tydliggöra sambanden mellan planering, markpolitik och social hållbarhet. Strategin innehåller många kloka och välformulerade mål. Samtidigt finns delar som riskerar att påverka den privata fastighetsmarknaden negativt om de genomförs utan tydligare hänsyn till marknadens funktionssätt, investeringsförutsättningar och konkurrensneutralitet.

Behov av marknadsanpassad planering och byggtakt

Kommunen utgår i strategin från ett årligt behov av cirka 400 nya bostäder. Detta mål framstår som högt givet de senaste årens befolkningsminskning, den svaga inflyttningen och de prognoser som visar på mycket begränsad tillväxt under perioden fram till 2040. En för hög byggtakt riskerar att leda till överskott på bostäder och ökade vakanser i det befintliga beståndet.

Vi menar därför att kommunen bör:

- koppla byggmålen till verifierad efterfrågan och marknadsdjup, inte till generella tillväxtambitioner,
- införa en löpande uppföljning av vakansnivåer och justera byggtakten vid avvikelse,
- utveckla planberedskapen med flexibilitet. Inte som ett kvantitativt mål, utan som ett verktyg för att möjliggöra byggande när efterfrågan finns.

En balanserad byggtakt är avgörande för att säkerställa långsiktigt hållbara investeringar för både kommunala och privata aktörer.

AB Kristianstadsbyggen (ABK) och konkurrensneutralitet

ABK är en viktig aktör för Kristianstads bostadsförsörjning. Samtidigt konstateras i strategin att bolaget har en hög marknadsandel, cirka 60 procent av hyresmarknaden.

Vi vill understryka vikten av konkurrensneutralitet mellan kommunens bostadsbolag och privata aktörer. Kommunen bör därför:

- tydligt klargöra att markanvisningar, exploateringsavtal och finansieringsvillkor ska ske på lika affärsmässiga grunder för alla aktörer,
- säkerställa att ABK:s särskilda sociala uppdrag inte ges på bekostnad av konkurrensvillkor eller markåtkomst för privata bolag,

För att uppnå mångfald, innovation och sund konkurrens på bostadsmarknaden krävs ett aktivt deltagande av privata investerare. Det förutsätter att kommunen agerar neutralt och förutsägbart i relation till olika byggherrar.

Planmonopol, markpolitik och risk för överstyrning

Kommunens ambition att använda planmonopol och markpolitik som styrinstrument är förståelig, men strategin riskerar att bli alltför styrande i upplåtelseformer och lokalisering.

Ett översocialt fokus på funktionsblandning, särskilda boendeformer och ”mångfunktionella stadsdelar” kan leda till ökade projektkostnader, längre processer och lägre flexibilitet för exploatörer.

Vi ser positivt på kommunens förslag om ett bostadsprogram, men det bör utformas som ett dialog- och samverkansverktyg snarare än en styrplan. Kommunen bör:

- involvera privata aktörer i tidiga skeden för att gemensamt analysera marknadsläge och målgrupper,
- undvika bindande krav på upplåtelseform i plan, och i stället använda incitament för blandning,
- säkerställa att plan- och markprocesserna blir snabbare och mer förutsägbara.

Risk för sviktande befolkningsunderlag och lokala vakanser

Kommunens analys pekar på minskad befolkning de senaste två åren och ett möjligt scenario där folkmängden endast ökar marginellt till 2040. Samtidigt väntas antalet hushåll öka främst bland äldre och ensamhushåll.

Detta innebär att nyproduktion i fel segment eller läge riskerar att stå tomma, samtidigt som det befintliga beståndet urholkas ekonomiskt.

Fastighetsägarna Syd rekommenderar därför att kommunen:

- prioriterar förädling och energieffektivisering av det befintliga beståndet framför nyproduktion i svagare orter,
- stärker attraktionskraften i stadskärnan och stationsnära lägen för att skapa inflyttning,
- arbetar tillsammans med fastighetsägare för att utveckla flyttkedjor och boendekarriärer snarare än volymmål.

Avslutning

Fastighetsägarna Syd delar kommunens mål om ett attraktivt, socialt hållbart och långsiktigt bostadsutbud i Kristianstad. För att nå dit behövs dock marknadsanpassade mål, konkurrensneutralitet mellan aktörer och en flexibel planeringsmodell som stärker investeringsviljan.

Vi ser fram emot fortsatt dialog med kommunen om hur strategin kan vidareutvecklas för att skapa balans mellan tillväxtambition och ekonomisk realism, och för att stärka samspelet mellan kommun, allmännytta och privata fastighetsägare.

Kristianstad Kommun
Kommunledningskontoret/Dafina
Hasanaj

Kristianstad 2025-11-14

Byggföretagens yttrande över förslag till Strategi för Bostadsförsörjning 2025 - 2030. Ärendenr: KS 2025/761.

Byggföretagen tackar för tillfället att få tillfälle att ge yttrande över strategin för bostadsförsörjning 2025–2030,

Byggföretagen ger ingen exakt bedömning av antalet bostäder eller den mix av olika boendeformer som kommer behövas. Behovet bör hela tiden analyseras tillsammans med olika aktörer för att hålla en jämn byggtakt för att täcka aktuellt behov. Kommunen måste hela tiden hålla sina detaljplaner uppdaterade och ha en kontinuerlig anpassning till behovet.

I underlaget tas region Skånes politiska inriktning om det flerkärniga Skåne med flera tillväxtmotorer upp. Tillväxten skall vara jämn över länet och utvecklingen av arbetsmarknad och möjligheter skall vara jämnt fördelad. Idag haltar den visionen betänkligt då vi ser en minskning av befolkningen, eller i alla fall en mycket måttlig ökning, i Kristianstad, samtidigt som västra Skåne expanderar.

Det kommunala bostadsbolaget – AB Kristianstadsbyggen ett majoritetsinnehav med 60% av hyresbostäderna i kommunen. Man har då en betydligt större andel av hyresrätterna än övriga kommuner i Skåne med något undantag.

I underlaget till strategin anges att det inte finns marknadsförutsättningar för privata aktörer på Kristianstads bostadsmarknad i dagsläget. Det är ändå viktigt att det råder konkurrensneutralitet mellan i detta fall AB Kristianstadsbostäder å ena sidan och å andra sidan privata aktörer. Detta gäller såväl marktilldelning samt övriga marknadsmässiga villkor.

AB Kristianstadsbyggen har alltid, och kommer ha, en viktig roll i Kristianstads bostadsmarknad men det är viktigt att privata aktörer inte "kvävs" av att ett kommunalt bolag har en dominerande ställning. Om det politiska målet är att det kommunala bostadsbolaget skall bygga "billiga" bostäder kommer privata alternativ att se åt andra marknader och vi kommer tillbaka till det läge som rådde i Kristianstad före ca 2010 då privata aktörer inte satsade i Kristianstad.

Marknadsmässiga villkor avseende hyresnivåer är således avgörande för konkurrensneutralitet. Det stärker attraktionskraften för privata aktörer.

Näringslivet måste utvecklas i Kristianstads kommun och privata aktörer på bostadsmarknaden är viktigt för denna utveckling.

Samtidigt måste AB Kristianstadsbyggen “ha muskler” att agera OM Kristianstads hamnar i det läge som “Anpassningspolitik” enligt rapporten innebär. Där attraktiviteten att bo i Kristianstads kommun saknas.

AB Kristianstadsbyggen har en nyckelroll i att skapa marknadsmässiga villkor för bostadsbyggande i Kristianstad och balansgången mellan bostadssocialt uppdrag och konkurrensneutralitet med privata aktörer måste hela tiden analyseras.

Underlaget från SWECO utgår från 2 extrempunkter. Det ena alternativet “anpassningspolitik” med i princip nolltillväxt och i det andra alternativet en tillväxt med 8% till 2040.

Kristianstads måste, för att undvika bostadsöverskott, i sitt förslag om 400 bostäder/år i ljuset av rapporten, ha en strategi för att nå målet man sätter i ett tillväxtscenario - Tillväxtpolitik.

Strategin anger inga förslag till hur attraktiviteten skall öka för att bygga och bo i kommunen.

Följande konkreta förslag till att i ett tillväxtscenario öka bostadsbyggandet:

- Offensiv strategi för markförsörjning
- Förskjuten köpeskilling för att minska risken för bostadsutvecklare
- Transparent marktilldelningsstrategi
- Snabba ledtider i samhällsbyggnadsprocessen
- Konkurrensneutralitet mellan privata och offentliga aktörer
- Återkommande och dialog med bygg- och fastighetsbranschen för satt analysera marknadsläget, hur ser efterfrågan ut?
- Är prissättningen relevant?
- Översyn av kommunens exploateringsringsavtal
- Relevanta och uppdaterade detaljplaner

Kristianstads kommun måste, som många andra kommuner, sätta mål, följa upp och arbeta för att nå målen och ett tillväxtscenario enligt underlaget är ett mål i sig? Man är otydlig i förslaget där.

Förslaget saknar mål och strategier för att nå detta och då är risken överhängande att kommunen hamnar i ett läge som motsvarar “anpassningspolitik” med en ökning av ca 400 individer till 2040.

Med vänlig hälsning

Anders Fredriksson, Bransch och föreningsansvarig Byggföretagen Östra Skåne
& Blekinge.

Plats: Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 09:30 - 15:45

§§ 190-232

§ 201 och 206 justeras omedelbart.

Lunchpaus kl. 12.05-13.00

Beslutande:

Morgan Bengtsson	(S)
Rolf Jönsson	(C)
Tommy Holmgren	(SD)
Pirjo Veteli	(S)
Håkan Assarsson	(S)
Ola Claesson	(S)
Ingeborg Braun	(S)
Malin Åman	(C)
Roal Bencic	(SD)
Max Nielsen	(SD)
Patrik Krupa	(M)
Torsten Cairenius	(M)
Glenn Bengtsson	(KD)

Ersättare för:**Övriga deltagare:**

Irène Robertsson, kommunchef
Anna-Karin Johansen, sekreterare
Izabela Sabo (S)
Christoffer Danielsson(S)
Annika Eriksson Bencic (SD)
Peter Stenberg (SD)

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Anna-Karin Johansen

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Morgan Bengtsson

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Patrik Krupa

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

Kommunstyrelsen

KS § 201/2025

KS 2025/2565

§ 201/2025 Yttrande, Strategi för bostadsförsörjning Kristianstad kommunKommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslutar att avlägga yttrande enligt nedan.

Beslutet justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Oskar Sandberg, planarkitekt, föredrog ärendet för kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-10-14

Kristianstad kommun har tagit fram förslag till strategi för bostadsförsörjning. Förslaget är utställt för samråd fram till och med 14 november 2025.

En strategi för bostadsförsörjning har som syfte att beskriva hur kommunen ska arbeta långsiktigt för att säkerställa att det finns tillräckligt med bostäder av rätt typ och på rätt plats för nuvarande och framtida invånare. Strategin bygger på analys av befolkningsutveckling, bostadsbehov, markanvändning och sociala mål. Strategin utgör ett stöd för framtida politiska beslut, i den fysisk planeringen samt som diskussionsmaterial i dialog med byggaktörer och näringsliv inför investerings- och etableringsbeslut.

Kristianstad kommun presenterar i sitt förslag till strategi att det behöver tillskapas cirka 400 bostäder årligen för att möta den prognostiserade befolkningsökningen och utifrån förändrade hushållssammansättningar. Verktygen som kommer användas för att nå målen är planmonopol/planberedskap, markinnehav, kommunalt ägda allmännyttiga bostadsbolag, bostadssociala insatser samt förmedling av bostäder.

Yttrande/bedömning

Inget att erina.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt för yttrande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

BSF Kristianstad 2025 Huvudhandling

Statistik till underlag för bostadsförsörjning

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret@kristianstad.se

Planarkitekt O.S

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

Kommunstyrelsen

KS § 201/2025

Protokoll

Sammanträdesdatum
2025-11-11

4(4)

KS 2025/2565

Handläggare
Nina Jakobsson
0451-26 70 00
nina.jakobsson@hassleholm.se

Remiss - Strategi för Bostadsförsörjning Kristianstads kommun

Beslutsdatum: 2025-11-14

Beslutsnummer: D ADM 2025-001444

Beslut

I enlighet med punkt C.19 i delegationsordningen överlämnas miljö- och stadsbyggnadsförvaltningens förslag på yttrande över Remiss - Strategi för Bostadsförsörjning Kristianstads kommun som miljö- och stadsbyggnadsnämndens svar till Kristianstad kommun.

Beskrivning av ärendet

Kristianstad kommun har tagit fram ett förslag på strategi för bostadsförsörjning. Strategin är uppdelad i två delar. Del 1 beskriver kommunens mål, verktyg och föreslagna åtgärder. Del 2 presenterar underlag som ligger till grund för strategin, exempelvis demografi, utbildningsnivå och bostadsmarknad.

I strategin presenteras tre övergripande mål för bostadsförsörjningen i Kristianstad kommun:

- Bostäder och boendemiljöer för social hållbarhet; befintliga och nya bostäder och boendemiljöer ska utvecklas för att bidra till ökad delaktighet, trygghet och god hälsa.
- Bostäder som möter efterfrågan och behov; befintligt bostadsbestånd och nyproduktion ska motsvara människors behov och efterfrågan. Alla ska ha likvärdig tillgång till bostad och boendemiljö av god kvalitet.
- Bostäder för att möta befolkningsutvecklingen; Befintligt bostadsbestånd tillsammans med nyproduktion ska över tid möta befolkningsutvecklingen inom kommunen och stärka Kristianstads roll som regional tillväxtmotor.

Strategin är ute på samråd från den 17 september till den 14 november 2025. Strategin finns tillgänglig på Kristianstad kommuns webbplats.

Yttrande

Hässelholms kommun tackar för möjligheten att yttra sig på förslag till Strategi för bostadsförsörjning. Dokumentet är väl genomarbetat och har ett pedagogiskt upplägg.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att Hässelholms kommun inte berörs av förslag till Strategi för bostadsförsörjning och har därmed ingen erinran på förslaget.

Motivering till beslutet

Hässelholms kommun bedöms inte beröras av Kristianstad kommuns förslag till Strategi för bostadsförsörjning.

Beslutande

Beslutet har fattats av Planchef Cecilia Lindgard

D ADM 2025-001444 och 2025-11-14

Detta beslut är e-signerat och har därför ingen namnunderskrift.

Sändlista

Kristianstad kommun

KS § 229

Dnr 2025/620

Svar på remiss av Kristianstad kommuns förslag till strategi för Bostadsförsörjning

Kommunstyrelsens beslut

Bromölla kommun har inget att erinra på remiss av Kristianstad kommuns förslag till strategi för Bostadsförsörjning.

Ärende

Bromölla kommun har mottagit en remiss av Kristianstad kommuns förslag till strategi för Bostadsförsörjning. Möjlighet finns att svara på remissen till och med den 14 november 2025.

Förvaltningen föreslår att remissvar ska överlämnas att Bromölla kommun inte har något att erinra på remissen.

Ärendets tidigare handläggning

SBU § 56/2025

Exp

Kristianstad kommun
Hans Reidel, planarkitekt

Remissvar från Degeberga Byalag

Angående: Strategi för bostadsförsörjning i Kristianstads kommun (remisshandling 2025-08-25)

Till Kristianstads kommun,
Kommunledningskontoret

Vi i Degeberga Byalag vill börja med att tacka för möjligheten att få lämna synpunkter på kommunens bostadsförsörjningsplan. Det betyder mycket för oss som bor och verkar här att få vara en del av den långsiktiga planeringen för Kristianstads kommun.

Degeberga är en av kommunens basorter, men befinner sig i ett slags gränsland, tillräckligt stort för att bära ett gott serviceutbud, men samtidigt så litet att varje invånare och varje verksamhet spelar roll. Vi ser i vår vardag hur Degebergas storlek ibland gör att vi hamnar på fel sida om gränser för kollektivtrafikens täckning, regionala investeringar och serviceplanering. Samtidigt är det just här potentialen finns.

För i Degeberga finns **allt som behövs för ett gott liv** - närheten till havet och kusten, närheten till skogen, naturupplevelser och rekreation med otroliga vyer, och en stark lokal gemenskap. Därtill är Degeberga ett välkänt besöksmål och ett naturligt nav för turismen vidare ner mot Österlen.

Vi i byalaget vill särskilt understryka att vi **tror på Degeberga**. Vi menar att de historiska utpekningarna av potentiella bostadsområden i och omkring samhället fortfarande är giltiga, och att det med enkelhet går att möjliggöra en befolkningsökning till omkring **2 000 invånare** utan att byns karaktär och bykänsla går förlorad. Tvärtom tror vi att det skulle göra Degeberga fulländat för närmast kommande generation. Degeberga har potential för att växa vidare till en ännu mer levande ort som både håller ihop sin service och stärker hela kommunen genom att locka fler nya kommuninvånare att bosätta sig här.

Degeberga – en naturlig plats för tillväxt

I strategin står det på sidan 17:

”I basorterna Arkelstorp och Degeberga samt övriga stora orter ska bostadsbeståndet främst utvecklas i lägen med god tillgänglighet till kollektivtrafik och annan service.”

Det är mycket glädjande att Degeberga nämns här. Vi tolkar det som ett tecken på att kommunen ser potentialen i vår ort. Samtidigt vill vi påpeka att **boendedrömmarna hos många som söker sig till landsbygden ser lite annorlunda ut än i staden**.

Många av dem som vill flytta till Degeberga och vår bygd gör det just för att leva nära naturen, på större tomter, med plats för djur, trädgård och hantverk. Det är viktigt att kommunens bostadsförsörjningsplan ger utrymme för detta och att **lantlivsdrömmar också ska ha en plats i planeringen.**

Därför menar vi att kommunen, i arbetet med bostadsförsörjningen, behöver ge utrymme för viss planprioritering även **utanför den snäva 500-metersradien från busshållplatser och den direkta tätortskärnan.** Om målet är att dra nytta av Degebergas attraktionskraft för inflyttare bör även de närliggande byarna och omlandets tomter kunna omfattas av planeringsstödet och vidare översiktlig planering.

Ett läge som förenar det bästa av två världar

Degeberga ligger i ett läge som förenar det bästa av två världar - nära kusten, nära staden Kristianstad, men med den vackra naturen runt hörnet. Med Forsakar, Prästamossen och hela Linderödsåsens rekreationsområden inom räckhåll, och med närhet till Österlen söderut, erbjuder bygden ett liv i harmoni med naturen men med tillgång till god service och gemenskap.

På sidan 15 i planen står det att:

”Ekologiska värden förknippade med Biosfärområde Kristianstads Vattenrike ska värnas och utgöra en tillgång vid bostadsutveckling.”

Vi håller helt med. För oss i Degeberga är naturen ingen motsats till utveckling utan den är själva grunden för ortens attraktivitet. Bostadsutveckling här kan ske med respekt för landskapet och samtidigt göra naturupplevelsen tillgänglig för fler. Detta står inte i konflikt med att göra naturnära boendemöjligheter möjliga och det behöver pekas ut en ambition om att förverkliga naturnära boendemöjligheter, något som kräver noggranna avvägningar är vi medvetna om, men skall Kristianstads kommun skapa attraktiva boendemiljöer måste naturen vara bebolig i viss omfattning.

Historisk planering och framtida potential

Genom åren har flera bostadsprojekt och idéer lyfts för Degebergas centrala delar, bland annat i området med närhet till byns centrummiljö. Många av dessa planer har inte förverkligats, men de visar att **förutsättningarna redan finns**, både i dimensionering i befintlig infrastruktur och till viss del i nuvarande markberedskap, för att bygga vidare på det som finns. Men Kommunalt ägd mark är en attraktivitetsfaktor när bostadsbyggare omvärdsspanar och Kommunen bör ytterligare stärka sin markportfölj för vidare möjlighetsskapande förmedling. Och en sådan agenda för rådgivet och markmässigt möjlighetsskapande markinnehav bör fram lyftas fram som en av grundfaktorerna för att

hålla uppe inflyttningstakten och attraktiviteten för att locka investeringar till Basorter så som Degeberga

I planen (s. 23) står det att:

”Kommunen ska långsiktigt förvärva och förvalta mark samt utöka sitt markinnehav i strategiskt viktiga lägen.”

Vi menar att Degeberga bör vara ett av dessa strategiska lägen. Här finns till viss del redan kommunal mark men för att stärka potentialen för vidare företagande, tillväxt och kalkylberättigat bostadsbyggande, behövs byggklar mark. I Degeberga finns vilja, och här finns människor som gärna ser att orten växer på ett hållbart, tillväxtorienterat och vackert sätt. Men osäkerhetsfaktorer så som långa och kostnadsosäkra utrednings åtaganden för markköpare avskräcker och att etablera detaljplanerad verksamhetsmark i direkt anslutning till basorter likt Degeberga bör framgå som en ambitionsinriktning i Bostadsförsörjningsplanen.

Vi tror att kommunen, genom att peka ut Degeberga tydligare i bostadsprogrammet, kan skapa en mycket positiv spiral: fler invånare ger starkare underlag för service, bättre kollektivtrafik, ökat intresse från företag och tryggare framtidsutsikter för hela bygden.

Våra förslag till tillägg i bostadsförsörjningsplanen

1. Under avsnittet om basorter (s. 17)

Lägg till en mening:

”Degeberga ska särskilt lyftas fram som en prioriterad basort för nybyggnation och inflyttning, med sin befintliga service, sitt starka lokalsamhälle och sin närhet till både natur och kust.”

2. Under avsnittet om markberedskap (s. 23)

Lägg till:

”Kommunen bör säkerställa tillgång till byggbar mark i Degeberga för blandad bebyggelse och företagsetablering” samt att ”Kommunen bör stärka sin markportfölj i syfte att möjliggöra markanvisningar för lokalt förankrade byggaktörer, såväl som att kunna erbjuda färdigplanerad mark för snabb etableringsprocess för verksamheter.”

3. Under avsnittet om ekologiska värden (s. 15–16)

Lägg till:

”I orter som Degeberga bör bostadsutveckling och naturvärden integreras så att boendet kan förenas med tillgängligheten till rekreation och bidrar till ortens attraktivitet.”

4. Under avsnittet om uppföljning (s. 28–29)

Lägg till:

”Degeberga ska följas särskilt som exempel på hållbar basortsutveckling i den årliga uppföljningen av bostadsförsörjningsplanen.”

Avslutning

För oss handlar detta inte bara om fler bostäder, utan om att ge människor möjlighet att leva ett gott liv och känna samma ägandeskap och ansvar för sin bygd som vi gör i Degeberga. Den typen av samhällsbygge och livsmiljö som de större landsbygdsbyarna erbjuder är attraktivt och skapar en dragning till vår kommun - där natur, gemenskap och framtidstro går hand i hand.

Vi hoppas att kommunen i den slutliga planen förtydligar Degebergas roll som en plats att växa på, både i befolkning och i möjligheter. Vi i byalaget ställer gärna upp i fortsatt dialog om hur detta kan bli verklighet.

Med vänliga hälsningar,

Degeberga Byalag

styrelsen genom

Lars Nilsson, Ordförande

Adress: Bålvägen 11, 297 32 Degeberga

Telefon: 0709-88 00 26

e-post: lars.044350725@gmail.com

Everöd 2025-11-10

**Kommunledningskontoret
Att: Dafina Hasanaj**

Remissyttrande ärende Strategi för Bostadsförsörjning-KS 2025/761

Först och främst vill vi i Everöds Byaråd tacka för möjligheten att få yttra sig som en av flera remissinstanser gällande Kristianstad Kommuns strategi för bostadsförsörjning.

Underlagen som vi har fått tagit del av har varit mycket intressanta, om än till del ganska komplexa att fånga in. Everöd är ju ännu ingen basort och omnämns följaktligen inte i det material som tagits fram. Detta till trots så är vi väldigt angelägna om att vi inte glöms bort i bostadsförsörjningsprogrammet. Det finns ju som alltid två sidor av myntet och statistiken gällande befolkningsutvecklingen i kommunen är ju förhållandevis blygsam. Dock är beräkningen i de underlag vi har fått ta del av att det krävs ca 400 nya bostäder inom de närmsta åren. Utan att misskreditera att centralorten och Åhus prioriteras så är konceptet till att få en ökande befolkningstillväxt helt avgörande att landsbygden med dess engagerade bybor och genuina föreningsliv får utvecklas. Då krävs bostäder på de idag kända kommunala tomterna samt snabbare handläggning av ändringar i detaljplanen till villabebyggelse på många attraktiva markområden i landsbygden. För kommunen är fler bostäder på landsbygden helt avgörande för befolkningstillväxten.

Vi i Everöds Byaråd välkomnar varmt en utökad bebyggelse i Everöd. Här finns en fantastiskt bra skola, upp till sjätte klass, som idag har ett klart godkänt elevunderlag och som är en oerhört viktig motor tillsammans med fritidsverksamheten för att Kristianstad kommun skall bli en ännu attraktivare kommun att bo och verka i. Därtill har vi ett suveränt Tempo med stort sortiment, ett väldigt aktivt föreningsliv med åtta föreningar där knappt 1000 boende medverkar. Vi har plats för många fler men då krävs bebyggelse.

För Kristianstad kommun och dess prioriterade landsbygd.

**Everöds Byaråd
Dan Löfgren /ordförande/ Tel 0723-841521**

Jenny Persson

Från: starchief058 Elofsson <58pontiac58@gmail.com>
Skickat: den 30 oktober 2025 19:35
Till: Dafina Hasanaj
Ämne: Remiss svar Strtegi Bostadsförsörjning.

Uppföljningsflagga:Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej

Jag bor i Gärds Köpinge och är ordförande i vår Byaförening.

Vi har ett uppdämt behov av marklägenheter här i byn.

De vi har är längesedan de byggdes och det är lång kötid här. På dialogmötet i Degeberga diskuterade jag detta med person inom detta område och det skulle kunna vara så att det finnes ledig mark vid de lägenheter som är byggda.

I övrigt är här inte mycke tomtmark kvar för bebyggelse och då till behovet av marklägenheter. Den mark som ligger längs med gamla banvallen skulle vara utmärkt men vad jag förstår skall där tas markprover.

Mvh
LarsIngvar Elofsson Memsengrell
Gärds Köpinge

Tel 0765100472

2025 -11- 14

Till kommunledningskontoret i Kristianstads kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Änr

Remissvar på förslag till strategi för bostadsförsörjning

I Huaröds fall finns det redan en utredning om möjlig planläggning för bostadsbebyggelse framtagen på initiativ av Huaröds Byalag/Bygga och Bo-gruppen, där framför allt två attraktiva områden i Huaröds tätort har bedömts vara lämpliga för exploatering.

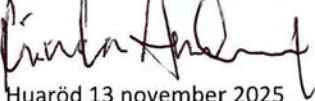
För att behålla och utveckla den service som finns (livsmedelsaffär med post och café, bensinmack, förskola, friluftsbad och ett antal föreningar såsom Huaröds IF med idrottsplats, Huaröds Häst och Sportförening med ridbana, HUAN med byahus och Huaröds Byalag, busslinje till Tollarp och vidare till Malmö-Lundområdet och Kristianstad) behövs det nya bostäder och inflyttning till byn. Då krävs byggklara och attraktiva tomter för byggnation.

Kristianstads kommun bör skyndsamt arbeta fram planförslag och exploatera mark för 15-20 tal byggklara tomter och gärna fler på det område i Huaröds tätort som anses mest lämpat och därmed vara en del av de 400 bostäder som behövs byggas årligen i Kristianstads kommun.

Huaröd är känt för sin anda och se möjligheter att fixa saker och ting själv, men behöver draghjälp av kommunen.

Satsa på att göra hela Kristianstads kommun attraktiv, ta bort skygglapparna hos tjänstemän och politiker, lyft blicken, se möjlighet utanför stadskärnan, gör kommunen jämlik och erbjud möjligheter att bygga småhus och lägenheter i hela kommunen.

Hela kommunen skall leva och utvecklas!

Huaröd 13 november 2025

Huaröds Byalag genom ordförande Linda Anderberg

Svar från Norra Strö Skolhusförening (byalag i Norra Strö/Övarp/Kålaberga).

Vi har inga större invändningar mot bostadsförsörjningsstrategin. Och håller med om de tre övergripande målen. Dock skulle vi vilja framhålla ett par synpunkter på strategin.

- S. 15 "Med människan i fokus..." poängteras att boende ska uppleva närhet, samhörighet och tillgänglighet i sin vardag. Denna skrivning främjar inte den valfriheten som finns av att bo lite mer avskilt.
- S. 16 "bostadsutveckling ska ske på..." här står begreppet jungfrulig mark. Om definitionen av jungfrulig mark innebär att marken inte tidigare är använd, tycker vi inte den är lämplig att bygga på. Dessutom vänder vi oss mot begreppet "jungfrulig".
- S. 17 "Bostäder i små orter..." Skrivningen i stycket är bra. Dock behöver det konkretiseras mer. Vad innebär "enstaka" och vem/vad bestämmer om ett läge är "attraktivt"?

Övergripande synpunkter:

Vi vill poängtera vikten av att inte bygga på jordbruksmark. Ansvar för detta ligger, om vi förstått rätt, på länsstyrelsen, men bör även nämnas i kommunens bostadsförsörjningsstrategi.

Landsbygdens olika initiativ vad gäller service på landsbygden t.ex. förskola, dagligvaruhandel kräver en positiv medverkan från kommunen, eftersom det bidrar till kommunens tillväxt.

På landsbygden finns många gånger privata initiativ på olika utvecklingsprojekt bland annat bostadsbyggande. Här ser vi ett behov av en bostadsbyggarlots (likt en företagslots) som kan vara behjälplig.

Tack för att ni hörde av er och bad om våra synpunkter!

Med vänlig hälsning

Norra Strö Skolhusföreningen

Genom Kerstin Hallenborg och Emelie Pehrsson

Naturskyddsföreningen Kristianstad och Bromölla har tagit del av Strategi för Bostadsförsörjning Kristianstad kommun och lämnar följande synpunkter.

Föreningen vill verka för en inriktning mot hållbar stadsutveckling. Den prioriterar generellt en förtätning av befintliga stadsområden framför att bygga ut på obebyggd mark. Fokus på förtätning kan innebära bebyggelse på sanerad, tidigare förorenad mark och gamla industritomter. Ytterligare en möjlighet kan vara att minska antalet markparkeringsplatser till P-hus eller under mark. Det skulle frigöra mark för bostäder, gröna stråk, stärka hållbara transportsätt och göra bilparkering mindre dominerande i stadsbilden. Genom att minska andelen hårdgjorda ytor kan infiltrationen av dagvatten minska risken för översvämningar, och skapa utrymme för grönska.

Förtätning skulle också medföra ett ökat utnyttjande av befintlig infrastruktur. Samordna bostadsbyggande och infrastrukturinvesteringar med fokus på hållbara transportsätt som kollektivtrafik och GC-vägar. VA och annan samhällsservice som skola/omsorg, sjukvård mm kan dra fördelar av förtätning.

Gröna stråk och korridorer kan skapa sammanhängande nätverk av naturområden mellan bostadsområden. Det skapar möjligheter till att bevara och utveckla ekologiska funktioner som biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Grönytefaktorn och 3-30-300 principen kan säkerställa tillgång till grönområden nära bostadsområden.

Föreningen vill att de bästa möjliga förutsättningar skapas även för de mindre orterna i kommunen och bidra till en levande landsbygd. I staden kan förtätning bidra till effektivare service och kollektivtrafik. På landsbygden kan fokus ligga på att stärka befintliga bykärnor men också strategier för att möjliggöra nybyggnation. En utveckling av befintlig bebyggelse som tar hänsyn till områdets karaktär. Städer, mindre tätorter och landsbygd ses som samverkande delar av ett större landskap. Prioritera goda transportlösningar som binder samman stad och landsbygd, såsom kollektivtrafik, pendlingstråk (bil,buss,tåg,cykel), och säkra skolvägar. Målet är att underlätta för boende och arbetspendling mellan områdena.

Naturskyddsföreningen Kristianstad och Bromölla

Anders Johansson

2025-11-14

KS § 175

Redovisning av lokalt partistöd för år 2025

Änr KS 2026/198

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Centerpartiets, Kristdemokraternas, Liberalernas, Moderaternas, Socialdemokraternas, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets redovisningar av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.
- Partistöd för år 2027 ska i enlighet med riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun utbetalas under januari månad 2027. Partistöd för 2027 ska utbetalas till Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Sammanfattning

Redovisningen av partistöd ska avse perioden 1 januari-31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har lämnat redovisningar av partistöd för år 2025. Redovisningarna av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige:

- Centerpartiets, Kristdemokraternas, Liberalernas, Moderaternas, Socialdemokraternas, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets
-

redovisningar av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.

- Partistöd för år 2027 ska i enlighet med riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun utbetalas under januari månad 2027. Partistöd för 2027 ska utbetalas till Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-08-19 § 152

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-08-10

Sverigedemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Socialdemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Moderaternas redovisning av partistöd för år 2025

Liberalernas redovisning av partistöd för år 2025

Vänsterpartiets redovisning av partistöd för år 2025

Kristdemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Centerpartiets redovisning av partistöd för år 2025

KSAU § 152

Redovisning av lokalt partistöd för år 2025

Änr KS 2026/198

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige:

- Centerpartiets, Kristdemokraternas, Liberalernas, Moderaternas, Socialdemokraternas, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets redovisningar av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.
- Partistöd för år 2027 ska i enlighet med riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun utbetalas under januari månad 2027. Partistöd för 2027 ska utbetalas till Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Sammanfattning

Redovisningen av partistöd ska avse perioden 1 januari-31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har lämnat redovisningar av partistöd för år 2025. Redovisningarna av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige:

- Centerpartiets, Kristdemokraternas, Liberalernas, Moderaternas, Socialdemokraternas, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets redovisningar av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.
- Partistöd för år 2027 ska i enlighet med riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun utbetalas under januari månad 2027. Partistöd för 2027 ska utbetalas till Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-08-10

Sverigedemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Socialdemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Moderaternas redovisning av partistöd för år 2025

Liberalernas redovisning av partistöd för år 2025

Vänsterpartiets redovisning av partistöd för år 2025

Kristdemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Centerpartiets redovisning av partistöd för år 2025

Kommunledningskontoret

2026-08-10

Ekonomiavdelningen

Anna Fritzson

044136408

anna.fritzson@kristianstad.se

Kommunstyrelsen

Redovisning av lokalt partistöd för år 2025

Änr KS 2025/43

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige:

- Centerpartiets, Kristdemokraternas, Liberalernas, Moderaternas, Socialdemokraternas, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets redovisningar av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.
- Partistöd för år 2027 ska i enlighet med riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun utbetalas under januari månad 2027. Partistöd för 2027 ska utbetalas till Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Sammanfattning

Redovisningen av partistöd ska avse perioden 1 januari-31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har lämnat redovisningar av partistöd för år 2025. Redovisningarna av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-08-10

Sverigedemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Socialdemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Moderaternas redovisning av partistöd för år 2025

Liberalernas redovisning av partistöd för år 2025

Vänsterpartiets redovisning av partistöd för år 2025

Kristdemokraternas redovisning av partistöd för år 2025

Centerpartiets redovisning av partistöd för år 2025

Ärendet

I kommunallagen (2017:725) finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd. Kommunfullmäktige har därutöver fastställt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.

Enligt riktlinjen ska en mottagare av partistöd årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § kommunallagen. Till redovisningen ska ett granskningsintyg av granskare, det vill säga av partiet utsedd revisor, lämnas.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och lämnas in till kommunfullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport ska bifogas redovisningen. Av redovisningen bör bland annat framgå i vilken mån överföringar har gjorts till delar av den egna partiorganisationen utanför länet samt vilka motprestationer som i så fall erhållits. Har redovisning och granskningsrapport enligt 4 kap. 31 § kommunallagen inte lämnats in inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år.

Redovisningen av partistöd ska avse perioden 1 januari-31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har lämnat redovisningar av partistöd för år 2025. Redovisningarna av partistöd för år 2025 uppfyller kraven enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun.

Enligt riktlinje för kommunalt partistöd i Kristianstads kommun §§ 5 och 6 ska partistöd betalas ut årligen i förskott under januari månad efter beslut av

kommunfullmäktige och beslut om partistöd ska fattas 1 gång om året, efter avstämningen senast på kommunfullmäktiges ordinarie oktober/november sammanträde.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Oscar Nilsson
Biträdande kommundirektör

Kajsa Jordevik
Kanslichef

Beslut expedieras till

Kommunledningskontoret

Redovisning av lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Sverigedemokraterna Kristianstad	802435-5029
Adress	Postadress
Box 3003,	291 03 Kristianstad
Telefon	Bankkonto eller BG/PG
0768-560000	5768-9341

*Registrerad lokal partiförening

Ordförande	Kassör
Carl Henrik Nilsson	Ian Fernheden (avg.) Justina Nordgren (tillträd.)

Erhållet Partistöd: 879 208,00 _____ kr

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats
Möteskostnader -87 478,25
Avgifter till Riksförbundet -207 302,00
Lokalkostn. hyra, städ utrustning -82 056,66
IT-tjänster -17 516,25
Val/profilkostnader -46 639,11
Annonsering -14 042,08
Kontor -10 829,90
Konferenser -189 664,28
Gruppleadarens anslag -7 371,00
Presenter/medlemsvård -7 820,00
Övriga bilersättningar -1 083,45
Fondering inför kommande val: 207405,02

Granskningsintyg. Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler Partistöd Kristianstads kommun

Intygas av ordförande och/eller kassör	Namnförtydligande
	Carl Henrik Nilsson
Datum	Ort
260313	Kristianstad

Intygas av granskare (revisor)	Namnförtydligande
	Håkan Englund
Datum	Ort
260324	Kristianstad

Postadress

Telefon
vxl 044-13 50 00

Bankgiro
657-9536

Org.nr
21 20 00-0951

Bilaga A; Granskningsintyg

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Sverigedemokraterna Kristianstad	802435-5029

Redovisning av hur partistödet har använts

Utbildning	Kronor	Granskare* anteckning
Konferens	+ 189664,28	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 189664.28	

Kansli/personal	Kronor	Granskare* anteckning
Ingen personal	+ 0	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 0	

*Med granskare menas av partiet utsedd revisor

Fondering	Kronor	Granskares anteckning
För kommande val	+207405,02	
Avgift till förbundet	+207302,00	
	+	
	+	
Summa för perioden	=414707.02	

Hyror	Kronor	Granskares anteckning
Hyra inkl. lokalstädning	+82056,66	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	=82056.66	

Övriga kostnader/verksamhet	Kronor	Granskares anteckning
Möteskostnader	+87478,25	
Kontors och It-tjänster	+28346,15	
Kampanj och annonsering	+60681,19	
Övrigt	+16274,45	
Summa för perioden	=192780.04	

Intyg av namn/namnförtydligande Ian Fernheden	Ort datum Kristianstad 2026-03-13
--	--------------------------------------

Redovisning av lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Kristd Socialdemokratiska arbetare kommun	838200-2197
Adress	Postadress
Teatergatan 1 a	291 29 Kristianstad
Telefon	Bankkonto eller BG/PG
0760-662353	BG 345-1077

*Registrerad lokal partiförening

Ordförande	Kassör
Ewa Phil Krabbe	Thomas Nilsson

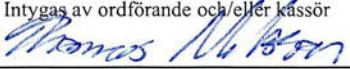
Erhållet Partistöd: 930 728 kr

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats

Se bifogat gransknings intyg.

Granskningsintyg. Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler Partistöd Kristianstads kommun

Intygas av ordförande och/eller kassör	Namnförtydligande
	Thomas Nilsson
Datum	Ort
2026-04-16	Kristianstad
Intygas av granskare (revisor)	Namnförtydligande
	Anders Svensson
Datum	Ort
2026-04-16	Kristianstad

Kommunalt partistöd KL 2 kap.

9 § Kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).

Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Ett parti är representerat om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Partistöd får ges också till ett parti som har upphört att vara representerat i fullmäktige, dock endast under ett år efter det att representationen upphörde.

Partistöd får bara ges till ett parti som är en juridisk person. Lag (2013:1053).

10 § Fullmäktige ska besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så, att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Fullmäktige får besluta att endast mandat för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837) ska beaktas vid fördelningen av partistödet. Lag (2013:1053).

11 § Fullmäktige ska besluta att en mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 9 § första stycket.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport över granskningen ska bifogas redovisningen.

Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt första och andra styckena. Lag (2013:1053).

12 § Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år. Lag (2013:1053).

Kommentarer

Den närmare utformningen av redovisningen är inte lagreglerad. I kommentaren skriver man att det väsentliga är att redovisningen är utformad på ett sådant sätt att den ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet, både det som har mottagits för det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år.

Bilaga A; Granskningsintyg

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Kristianstads Socialdemokratiska arbetarekommun	838200-2197

Redovisning av hur partistödet har använts

Utbildning	Kronor	Granskare* anteckning
Lokalhyra	+ 19 726 kr	
Konferanskostnader	+ 56 288 kr	
Förlorad arbinkomst	+ 1 600 kr	
	+	
Summa för perioden	= 77 614 kr	

Kansli/personal	Kronor	Granskare* anteckning
Personalkostnader	+ 675 972 kr	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 675 972 kr	

*Med granskare menas av partiet utsedd revisor

Fondering	Kronor	Granskares anteckning
Överskott	+ 62 822 kr	<i>[Signature]</i>
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 62 822 kr	<i>[Signature]</i>

Hyror	Kronor	Granskares anteckning
Hyra Kansli	+ 115 243 kr	<i>[Signature]</i>
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 115 243 kr	<i>[Signature]</i>

Övriga kostnader/verksamhet	Kronor	Granskares anteckning
Telefon / IT	+ 48 387 kr	<i>[Signature]</i>
Reklam	+ 10 454 kr	<i>[Signature]</i>
	+	
	+	
Summa för perioden	= 58 841 kr	<i>[Signature]</i>

<i>[Signature]</i> / Anders Svensson	Ort datum Kristianstad 2026-04-16
--------------------------------------	--------------------------------------

Redovisning av lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Moderaterna i Kristianstad	802421 1370
Adress	Postadress
Östra Boulevarden 34	291 31 Kristianstad
Telefon	Bankkonto eller BG/PG
044 100230	790 7868

*Registrerad lokal partiförening

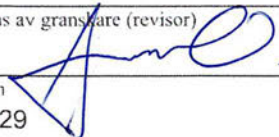
Ordförande	Kassör
Christina Silverbern	Annette Liljenström

Erhållet Partistöd: 776 167 kr _____ kr

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats
Skåneförbundet 180 502 kr
Kretsaktiviteter 56 889,70 kr
Moderata gruppen 26 364,00 kr
Föreningsaktiviteter 30 561,00 kr
Annonser 14 199,00 kr
Övriga aktiviteter 19 018 kr
Lokalhyra 126 421,00 kr
Personalkostnader inkl ag avgifter 125 343,00 kr
Övrig administration 115 071,05 kr
Utbildningskostnader 164 802 kr
Ränteintäkter 18 833 kr
Årets resultat
64 170,75 kr

Granskningsintyg. Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler Partistöd Kristianstads kommun

Intygas av ordförande och/eller kassör	Namnförtydligande
	Christina Silverbern
Datum	Ort
260529	Kristianstad
Intygas av granskföre (revisor)	Namnförtydligande
	Anna Olofsson
Datum	Ort
260529	Kristianstad

Kommunalt partistöd KL 2 kap.

9 § Kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).

Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Ett parti är representerat om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Partistöd får ges också till ett parti som har upphört att vara representerat i fullmäktige, dock endast under ett år efter det att representationen upphörde.

Partistöd får bara ges till ett parti som är en juridisk person. Lag (2013:1053).

10 § Fullmäktige ska besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så, att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Fullmäktige får besluta att endast mandat för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837) ska beaktas vid fördelningen av partistödet. Lag (2013:1053).

11 § Fullmäktige ska besluta att en mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 9 § första stycket.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport över granskningen ska bifogas redovisningen.

Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt första och andra styckena. Lag (2013:1053).

12 § Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år. Lag (2013:1053).

Kommentarer

Den närmare utformningen av redovisningen är inte lagreglerad. I kommentaren skriver man att det väsentliga är att redovisningen är utformad på ett sådant sätt att den ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet, både det som har mottagits för det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år.

Redovisning av lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Liberalerna Kristianstad	838201 4416
Adress	Postadress
c/o Lena Löfgren Persiljestigen 16	296 33 Åhus
Telefon	Bankkonto eller BG/PG
0768 10 44 46	8313 9,3 369 204 7

*Registrerad lokal partiförening

Ordförande Hanna Rogland	Kassör Lena Löfgren
-----------------------------	------------------------

Erhållet Partistöd: 467044 _____ kr

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats
Partistödet har gått till att stärka verksamheten och täcka utgifter för utbildnings och informationsinsatser. Stödet har också täckt lokalhyra, övriga utgifter för lokal, administrativa utgifter och mötesutgifter. Partistödet 2025 har också använts för lokala kampanjer och informationer.

Granskningsintyg. Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler Partistöd Kristianstads kommun

Intygas av ordförande och/eller kassör <i>Hanna Rogland</i>	Namnförtydligande Hanna Rogland
Datum 260526	Ort Kristianstad
Intygas av granskare (revisor) <i>Fredrik Berndt</i>	Namnförtydligande Fredrik Berndt
Datum 21 maj 2026	Ort Kristianstad

Postadress

Telefon
vxl 044-13 50 00

Bankgiro
657-9536

Org.nr
21 20 00-0951

Kommunalt partistöd KL 2 kap.

9 § Kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).

Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Ett parti är representerat om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Partistöd får ges också till ett parti som har upphört att vara representerat i fullmäktige, dock endast under ett år efter det att representationen upphörde.

Partistöd får bara ges till ett parti som är en juridisk person. Lag (2013:1053).

10 § Fullmäktige ska besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så, att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Fullmäktige får besluta att endast mandat för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837) ska beaktas vid fördelningen av partistödet. Lag (2013:1053).

11 § Fullmäktige ska besluta att en mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 9 § första stycket.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport över granskningen ska bifogas redovisningen.

Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt första och andra styckena. Lag (2013:1053).

12 § Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år. Lag (2013:1053).

Kommentarer

Den närmare utformningen av redovisningen är inte lagreglerad. I kommentaren skriver man att det väsentliga är att redovisningen är utformad på ett sådant sätt att den ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet, både det som har mottagits för det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år.

FB

Bilaga A; Granskningsintyg

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Liberalerna Kristianstad	838201 4416

Redovisning av hur partistödet har använts

Utbildning	Kronor	Granskare* anteckning
Utbildning	+ 22075	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 22075	

Kansli/personal	Kronor	Granskare anteckning
Avgift Skåneförbundet	+ 93409	
Övrig administration	+ 7263	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 100672	

*Med granskare menas av partiet utsedd revisor

FB

Fondering	Kronor	Granskares anteckning
Valfond	+181692	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	=181692	

Hyror	Kronor	Granskares anteckning
Hyra och lokalkostnader	+109472	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	=109472	

Övriga kostnader/verksamhet	Kronor	Granskares anteckning
Kampanjer	+49091	
Medlemsaktiviteter	+4042	
	+	
	+	
Summa för perioden	=53133	

Intygas av namn/namnförtydligande <i>Fredrik Berndt</i>	Fredrik Berndt	Ort datum Kristianstad 21 maj 2026
--	----------------	---------------------------------------

FB

Redovisning av lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Vänsterpartiet Kristianstad	802441-4040
Adress	Postadress
Norretullsvägen 15	29132 Kristianstadf
Telefon	Bankkonto eller BG/PG
0709611155 (kassör Ann-Christin Malmberg)	

*Registrerad lokal partiförening

Ordförande Linnea Bengtsson	Kassör Ann-Christin Malmberg
--------------------------------	---------------------------------

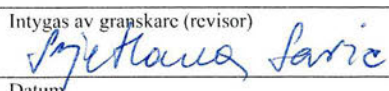
Erhållet Partistöd: 260963 _____ kr

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats

Den största delen gick till lokalhyra ca 50%, övriga lokalkostnader ca 3%, avsättning till val 2026 ca 18%, Stöd för administrativa tjänster ca 19%, Investeringar ca 2% och Organisationens arbete ca 8%.

Granskningsintyg. Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler Partistöd Kristianstads kommun

Intygas av ordförande och/eller kassör	Namnförtydligande
	Ann-Christin Malmberg (kassör)
Datum	Ort
20260201	Kristianstad
Intygas av granskare (revisor)	Namnförtydligande
	Sveltana Saric
Datum	Ort
20260203	Helsingborg

Postadress

Telefon
vxl 044-13 50 00

Bankgiro
657-9536

Org.nr
21 20 00-0951

Bilaga A; Granskningsintyg

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Vänsterpartiet Kristianstad	802441-4040

Redovisning av hur partistödet har använts

Utbildning	Kronor	Granskare* anteckning
Ledarskapsutbildning	+ 12000	
Valarbetarutbildning	+ 3720	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 15720	

Kansli/personal	Kronor	Granskare* anteckning
	+	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 0	

*Med granskare menas av partiet utsedd revisor

Fondering	Kronor	Granskares anteckning
Valet 2026	+ 50000	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 50000	

Hyror	Kronor	Granskares anteckning
Partilokal	+ 134 703	
el	+ 2 081	
Kontorskostnader och Inventarier	+ 6 758	
	+	
Summa för perioden	= 143.542	

Övriga kostnader/verksamhet	Kronor	Granskares anteckning
Administrativa tjänster	+ 36 472	
Mötesverksamhet	+ 15 229	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 51.701	

Intygas av namn/namnförtydligande

Ann-Christin Malmberg

Ort datum

Kristianstad 20260201

Redovisning av lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
KD Kristianstad	838201-7864
Adress	Postadress
Bockebäcksvägen 44	29173 Önnestad
Telefon	Bankkonto eller BG/PG
070675075	

*Registrerad lokal partiförening

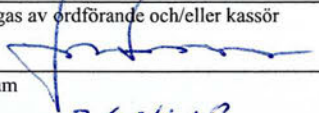
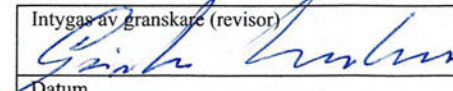
Ordförande	Kassör
Jan Svensson	Erik Jönsson

Erhållet Partistöd: 209442 _____ kr

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats
Partidistrikt Skåne 69804:-
Utbildning 10177:-
Kampanj 20494:-
Bank/Admin 8018:-

Granskningsintyg. Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler Partistöd Kristianstads kommun

Intygas av ordförande och/eller kassör	Namnförtydligande
	Jan Svensson
Datum	Ort
26.04.13	Önnestad
Intygas av granskare (revisor)	Namnförtydligande
	Gösta Knutsson
Datum	Ort
15.4.26	Kristianstad

Postadress

Telefon
vxl 044-13 50 00

Bankgiro
657-9536

Org.nr
21 20 00-0951

Bilaga A; Granskningsintyg

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
KD Kristianstad	838201-7864

Redovisning av hur partistödet har använts

Utbildning	Kronor	Granskares* anteckning
KD Riks	+ 10177	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 10177	

Kansli/personal	Kronor	Granskares anteckning
	+ 0	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 0	

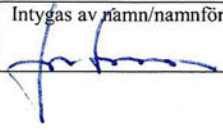
*Med granskare menas av partiet utsedd revisor

Fondering	Kronor	Granskares anteckning
Valfond	+120700	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	=120700	

Hyrer	Kronor	Granskares anteckning
	+	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	=0	

Övriga kostnader/verksamhet	Kronor	Granskares anteckning
Partiavdelningsmöten	+17969	
Kampanj	+2525	
Kostnad distrikt	+69804	
Bank/admin	+8018	
Summa för perioden	=98316	

Intyg av namn/namnförtydligande 	Ort datum Önnestad 260413
--	------------------------------

Revisionsberättelse

Till årsmötet 2026, Kristdemokraterna Kristianstad

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Kristdemokraterna Kristianstad för räkenskapsåret

2025-01-01 – 2025-12-31

Vi har funnit räkenskaperna väl utförda och tillstyrker att resultaträkning samt balansräkning för 2025 fastställs, samt att kassör och styrelse beviljas ansvarsfrihet för det aktuella räkenskapsåret.

Kristianstad 2026-1-30

Gösta Knutsson

Göran Lilja

Redovisning av lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Centerpartiet Kristianstad	838200-6859
Adress	Postadress
Östra Vallgatan 10	291 31 Kristianstad
Telefon	Bankkonto eller BG/PG
0721-807274	454-8020

*Registrerad lokal partiförening

Ordförande	Kassör
Andreas Nilsson	Jonatan Nyström

Erhållet Partistöd: 209 442 _____ kr

Redovisning av lokalt partistöd

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats
Se bilaga A, granskningsintyg

Granskningsintyg. Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler Partistöd Kristianstads kommun

Intygas av ordförande och/eller kassör	Namnförtydligande
<i>Jonatan Nyström</i>	Jonatan Nyström
Datum	Ort
2026-02-07	Fjälkinge

Intygas av granskare (revisor)	Namnförtydligande
<i>Sven Hansson Nils Göran Jönsson</i>	<i>Sven Hansson Nils Göran Jönsson</i>
Datum	Ort
2026-02-07	Fjälkinge

Postadress

Telefon
vxl 044-13 50 00

Bankgiro
657-9536

Org.nr
21 20 00-0951

Kommunalt partistöd KL 2 kap.

9 § Kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).

Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Ett parti är representerat om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Partistöd får ges också till ett parti som har upphört att vara representerat i fullmäktige, dock endast under ett år efter det att representationen upphörde.

Partistöd får bara ges till ett parti som är en juridisk person. Lag (2013:1053).

10 § Fullmäktige ska besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så, att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Fullmäktige får besluta att endast mandat för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837) ska beaktas vid fördelningen av partistödet. Lag (2013:1053).

11 § Fullmäktige ska besluta att en mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 9 § första stycket.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport över granskningen ska bifogas redovisningen.

Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt första och andra styckena. Lag (2013:1053).

12 § Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år. Lag (2013:1053).

Kommentarer

Den närmare utformningen av redovisningen är inte lagreglerad. I kommentaren skriver man att det väsentliga är att redovisningen är utformad på ett sådant sätt att den ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet, både det som har mottagits för det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år.

Bilaga A; Granskningsintyg

Ansökan gäller:

Juridisk person*	Organisationsnummer
Centerpartiet Kristianstad	838200-6859

Redovisning av hur partistödet har använts

Utbildning	Kronor	Granskares* anteckning
Utbildning	+ 17 004	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 17.004	

Kansli/personal	Kronor	Granskares anteckning
Administration	+ 1 400	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	= 1.400	

*Med granskare menas av partiet utsedd revisor

Fondering	Kronor	Granskares anteckning
Valfond	+153 765	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	=153.765	

Hyrer	Kronor	Granskares anteckning
Hyra	+22 200	
	+	
	+	
	+	
Summa för perioden	=22.200	

Övriga kostnader/verksamhet	Kronor	Granskares anteckning
Medlemsaktiviteter	+21 441	
Trycksaker	+5 349	
Övrigt	+14 101	
	+	
Summa för perioden	=40.891	

Intygas av namn/namnförtydligande	Ort datum
Sven Hansson Nils-Göran Jönsson	Fjällinge 2026-02-07
Sven Hansson Nils-Göran Jönsson	

KS § 178

Revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Änr KS 2026/675

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026. Det nuvarande reglementet för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd reviderades senast i samband med Hörby kommuns inträde under hösten 2018.

Förslaget till revidering av reglementet efterliknar i stora delar Kristianstads kommuns gemensamma reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Det reviderade reglementet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.
-

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2026-08-26

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-08-19 § 155

Östra Skånes hjälpmedelsnämnds beslut 2026-06-10 § 14

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-04-14

Förslag reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Ändringsdokument reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

KSAU § 155

Revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Änr KS 2026/675

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026. Det nuvarande reglementet för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd reviderades senast i samband med Hörby kommuns inträde under hösten 2018.

Förslaget till revidering av reglementet efterliknar i stora delar Kristianstads kommuns gemensamma reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Det reviderade reglementet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Östra Skånes hjälpmedelsnämnds förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.
-

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum
2026-08-19

Beslutsunderlag

Östra Skånes hjälpmedelsnämnds beslut 2026-06-10 § 14

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-04-14

Förslag reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Ändringsdokument reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Östra Skånes hjälpmedelsnämnd

Sammanträdesdatum

2026-06-10

ÖSHN § 14

Revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Änr HMN 2026/13

Beslut

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026. Det nuvarande reglementet för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd reviderades senast i samband med Hörby kommuns inträde under hösten 2018.

Förslaget till revidering av reglementet efterliknar i stora delar Kristianstads kommuns gemensamma reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Det reviderade reglementet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes förslag till Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.
-

Östra Skånes hjälpmedelsnämnd

Sammanträdesdatum

2026-06-10

Beslutsunderlag

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-04-14

Förslag reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Ändringsdokument reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

**Östra Skånes hjälpmedelsnämnds
arbetsutskott**

Sammanträdesdatum
2026-05-27

ÖSHNAU § 14

Revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Änr HMN 2026/13

Beslut

Föreslå Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026. Det nuvarande reglementet för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd reviderades senast i samband med Hörby kommuns inträde under hösten 2018.

Förslaget till revidering av reglementet efterliknar i stora delar Kristianstads kommuns gemensamma reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Det reviderade reglementet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes förslag till Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

**Östra Skånes hjälpmedelsnämnds
arbetsutskott**

Sammanträdesdatum

2026-05-27

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.

Beslutsunderlag

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-04-14

Förslag reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Ändringsdokument reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Hjälpmedelscentrum Östra Skåne

2026-04-14

Isak Wetterlöf

isak.wetterlof@kristianstad.se

044132776

isak.wetterlof@kristianstad.se

Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Änr HMN 2026/13

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes förslag till Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026. Det nuvarande reglementet för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd reviderades senast i samband med Hörby kommuns inträde under hösten 2018.

Förslaget till revidering av reglementet efterliknar i stora delar Kristianstads kommuns gemensamma reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Det reviderade reglementet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutsunderlag

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-04-14

Förslag reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Ändringsdokument reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Reglemente för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Ärendet

I samband med revideringen föreslås nuvarande 2 § och 14 § att utgå. Bestämmelserna har bedömts kunna hanteras genom andra paragrafer i avtalet. Förslag på nya paragrafer som ska ingå i det reviderade reglementet utgör 3, 4, 5, 8, 9, 11, 15, 16, 17, 20 och 27 §§.

De nya paragraferna reglerar bland annat nämndens uppföljning och rapportering, informations- och samrådsansvar, remissförfarande, former för sammanträden och närvarorätt. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak det reglemente som gäller för nämnder inom Kristianstads kommun med de anpassningar som krävs av att Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd är en gemensam nämnd.

Det reviderade reglementet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Kristina Björnlund
Hjälpmedelschef

Beslut expedieras till

Kommunledningskontoret, Kristianstads kommun
Bromölla kommun
Hässleholms kommun
Hörby kommun
Osby kommun
Simrishamns kommun
Sjöbo kommun
Skurups kommun
Tomelilla kommun
Ystads kommun
Östra Göinge kommun

REGLEMENTE FÖR ÖSTRA SKÅNES HJÄLPMEDELSNÄMND

Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla, Ystad och Östra Göinge kommuner har kommit överens om att inrätta en gemensam nämnd, kallad Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd, för samverkan avseende medicintekniska hjälpmedel.

Kristianstads kommun är värdkommun för den gemensamma nämnden, som tillsätts i Kristianstads kommun och ingår i dess organisation.

Utöver vad som följer av lag gäller detta reglemente antaget av respektive kommunfullmäktige i de samverkande kommunerna och ett mellan kommunerna ingånget samverkansavtal för den gemensamma nämnden.

Begreppet fullmäktige omfattar i detta reglemente samtliga kommuners fullmäktige om inte annat anges.

1 § Uppdrag och verksamhet

Den gemensamma nämnden fullgör de samverkande kommunernas uppgifter beträffande försörjningen av medicintekniska hjälpmedel. Utöver vad som följer av lag ska nämnden säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med detta reglemente och avtalet om gemensam hjälpmedelsverksamhet.

Nämnden ska till respektive kommun tertialvis rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är.

2 § Behandling av personuppgifter

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Nämnden är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela Kristianstads kommun, enligt vad som angivits i nämndens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen.

3 § Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Nämnden ska när skötseln av en kommunal angelägenhet inom nämndens verksamhetsområde har lämnats över till privat utförare se till att även dennes verksamhet kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv.

Nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur den fullgjort sina uppdrag som fullmäktige har lämnat till den i reglemente, genom finansbemyndigande.

4 § Information och samråd

Styrelsen och nämnderna i respektive kommun ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när dess verksamhet och ärenden berör kommunernas styrelse eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

5 § Remissorgan

Nämnden ska vara kommunens remissorgan för interna och externa remisser för sitt verksamhetsområde, förutom

- ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen som tillfaller kommunfullmäktige, och
- nämndövergripande frågeställningar som tillfaller respektive kommunstyrelse.

6 § Tidpunkt för sammanträde

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Nämnden sammanträder i Kristianstads kommun om inte nämnden bestämmer annat.

Sammanträde ska även hållas om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

7 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst sammanhängande tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

Vid synnerliga skäl får kallelse ske inom annan tid och/eller på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

8 § Sammanträde på distans

Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter och ersättare närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot och ersättare som önskar delta på distans ska senast tre arbetsdagar i förväg anmäla detta till nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid förvaltningen. Ordföranden avgör, efter samråd med vice ordförande, om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

9 § Närvarorätt

Nämnden får medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i respektive kommun och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

10 § Nämndens sammansättning

Nämnden består av tolv ledamöter och tolv ersättare. Kristianstads kommun utser två ledamöter, tillika ordförande och vice ordförande, och två ersättare, medan övriga kommuner utser vardera en ledamot och en ersättare.

11 § Ordföranden

Det åligger ordföranden

1. att leda nämndens arbete och sammanträden,
2. kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
3. kalla ersättare,
4. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,
5. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,
6. bevaka att nämndens beslut verkställs.

12 § Ersättare för ordföranden och vice ordförande

Om varken ordföranden eller vice ordförande kan delta helt eller delvis i ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst sammanhängande tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller vice ordförande inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övriga presidiets uppgifter.

13 § Förhinder

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid förvaltningen. Nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid förvaltningen ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

14 § Ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra när ärendet har handlagts.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

15 § Jäv, avbruten tjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna.

16 § Yrkanden

När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

17 § Deltagande i beslut

En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

18 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra detta skriftligen. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

19 § Justering och anslag av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Justering av nämndens protokoll ska tillkännages på värdkommunens anslagstavla.

20 § Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter med mera

Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

21 § Delgivningsmottagare

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, hjälpmedelschef eller annan anställd som nämnden beslutar.

22 § Undertecknande av handlingar

Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteman att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

23 § Arkiv

Nämnden ansvarar för eget diarium. Nämnden ansvarar för det egna arkivet enligt vad som anges i värdkommunens arkivreglemente.

24 § Ersättning till förtroendevalda

Respektive kommun betalar ut ersättning till kommunens ledamöter och ersättare i nämnden enligt de ersättningsbestämmelser som gäller för den kommun ledamoten eller ersättaren företräder.

25 § Revision

Den gemensamma nämnden ska granskas av revisorerna i var och en av de samverkande kommunerna. Frågan om ansvarsfrihet för nämnden ska prövas av fullmäktige i var och en av kommunerna.

Det är enbart fullmäktige i den kommun som valt ledamoten i fråga som vid vägrad ansvarsfrihet kan besluta om entledigande från uppdraget.

26 § Utskott

Inom nämnden ska det finnas ett arbetsutskott. Arbetsutskottet består av tre ledamöter och tre ersättare enligt följande:

- Från Kristianstads kommun: en ledamot (tillika ordförande) och en ersättare.
- Från kommungruppen Hörby, Ystad, Tomelilla, Simrishamn, Skurup och Sjöbo: en ledamot och en ersättare.

- Från kommungruppen Hässleholm, Osby, Östra Göinge och Bromölla: en ledamot och en ersättare.

Utskottet sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Utskottet sammanträder i Kristianstads kommun om utskottet inte bestämmer annat. Sammanträde ska hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet får handlägga ärenden endast när minst två ledamöter är närvarande.

27 § Upphandlingar

Vid upphandlingar som genomförs av Skånes Kommuner fattas och undertecknas fullmakt för samordnade upphandlingar med respektive kommun i enlighet med varje kommuns delegationsordning.

När Östra Skånes hjälpmedelsnämnd genomför egna upphandlingar ska tilldelningsbeslut och avtal fattas och undertecknas i enlighet med nämndens delegationsordning. Vid egna upphandlingar får nämnden stöd av Kristianstads kommun upphandlingsenhet.

Nya skrivning

Samma skrivning men annan plats/paragraf

Tas bort, kan innebära både att de byter plats/paragraf men även tas bort helt

REGLEMENTE FÖR ÖSTRA SKÅNES HJÄLPMEDELSNÄMND

Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla, Ystad och Östra Göinge kommuner har kommit överens om att fr.o.m. den 1 januari 2003 inrätta en gemensam nämnd, kallad Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd, för samverkan angående avseende medicintekniska hjälpmedel. Hörby kommun ansluter sig till samverkansavtalet den 1 oktober 2018.

Kristianstads kommun är värdkommun för den gemensamma nämnden, som tillsätts i Kristianstads kommun och ingår i dess organisation.

Utöver vad som följer av lag gäller detta reglemente antaget av respektive kommunfullmäktige i de samverkande kommunerna och ett mellan kommunerna ingånget samverkansavtal för den gemensamma nämnden.

Begreppet fullmäktige omfattar i detta reglemente samtliga kommuners fullmäktige om inte annat anges.

1 § Uppgifter m.m. Uppdrag och verksamhet

Den gemensamma nämnden fullgör de samverkande kommunernas uppgifter beträffande försörjningen av medicintekniska hjälpmedel. Utöver vad som följer av lag skall ska nämnden tillse säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med detta reglemente och samverkansavtalet avtalet om gemensam hjälpmedelsverksamhet.

Nämnden skall till respektive kommun tertialvis rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är.

2 § Mandatperiod

Den gemensamma nämndens mandatperiod skall vara fyra år räknat från den 1 januari året efter det att allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet. Nämndens verksamhet skall dock upphöra tidigare om uppsägning av detta avtal sker före mandatperiodens utgång.

2 § Behandling av personuppgifter

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Nämnden är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela Kristianads kommun, enligt vad som angivits i nämndens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen.

3 § Sammanträden

Den gemensamma nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Nämnden sammanträder i Kristianstads kommun om inte nämnden bestämmer annat.

3 § Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Nämnden ska när skötseln av en kommunal angelägenhet inom nämndens verksamhetsområde har lämnats över till privat utförare se till att även dennes verksamhet kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv.

Nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur den fullgjort sina uppdrag som fullmäktige har lämnat till den i reglemente, genom finansbemyndigande.

4 § Nämndens sammansättning

Nämnden består av tolv ledamöter och tolv ersättare. Kristianstads kommun utser två ledamöter, tillika ordförande och vice ordförande, och två ersättare, medan övriga kommuner utser vardera en ledamot och en ersättare.

4 § Information och samråd

Styrelsen och nämnderna i respektive kommun ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när dess verksamhet och ärenden berör kommunernas styrelse eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

5 § Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde skall en ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra när ärendet har handlagts.

5 § Remissorgan

Nämnden ska vara kommunens remissorgan för interna och externa remisser för sitt verksamhetsområde, förutom

- ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen som tillfaller kommunfullmäktige, och
- nämndövergripande frågeställningar som tillfaller respektive kommunstyrelse.

6 § Anmälan av förhinder

Om en ledamot är förhindrad att delta vid ett sammanträde skall ledamoten kalla sin ersättare till sammanträdet.

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde skall snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Ledamot som kallat ersättare att delta vid sammanträdet skall även anmäla detta till sekreteraren.

6 § Tidpunkt för sammanträde

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Nämnden sammanträder i Kristianstads kommun om inte nämnden bestämmer annat.

Sammanträde ska även hållas om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

7 § Kallelse

Ordföranden svarar för att kallelse utfärdas till sammanträde.

Kallelsen skall vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen skall på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får delta vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen skall åtföljas av en föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som hör till ett ärende skall bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen skall även för kännedom tillställas tjänstemännen i den i samverkansavtalet nämnda ledningsgruppen samt kommunkansliet (motsv.) i respektive kommun.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde skall den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst sammanhängande tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

Vid synnerliga skäl får kallelse ske inom annan tid och/eller på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

8 § Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid, får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

8 § Sammanträde på distans

Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter och ersättare närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot och ersättare som önskar delta på distans ska senast tre arbetsdagar i förväg anmäla detta till nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid förvaltningen. Ordföranden avgör, efter samråd med vice ordförande, om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

9 § Justering och anslag av protokoll m.m.

Nämndens protokoll justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Justering av nämndens protokoll skall tillkännages på var och en av de samverkande kommunernas anslagstavlor. Nämndens kansli har ansvaret för att kontrollera när detta har gjorts. Kansliet bör samråda med de samverkande kommunernas kansli, så att anslag görs på samma dag i samtliga kommuner.

Protokollet skall tillställas nämndens ledamöter och ersättare samt föredragande tjänsteman. Det skall även tillställas tjänstemännen i ledningsgruppen samt kommunkansliet (motsv.) i respektive kommun. Nämndens ordförande avgör vilka som därutöver skall tillställas protokollet.

9 § Närvarorätt

Nämnden får medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i respektive kommun och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

10 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen skall ledamoten göra detta skriftligen. Motiveringen skall lämnas före den tidpunkt som har bestämts för justering av protokollet.

10 § Nämndens sammansättning

Nämnden består av tolv ledamöter och tolv ersättare. Kristianstads kommun utser två ledamöter, tillika ordförande och vice ordförande, och två ersättare, medan övriga kommuner utser vardera en ledamot och en ersättare.

11 § Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden eller anställd som nämnden bestämmer.

11 § Ordföranden

Det åligger ordföranden

1. att leda nämndens arbete och sammanträden,
2. kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
3. kalla ersättare,
4. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,
5. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,
6. bevaka att nämndens beslut verkställs.

12 § Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämnden skall undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordföranden och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som skall underteckna handlingar.

12 § Ersättare för ordföranden och vice ordförande

Om varken ordföranden eller vice ordförande kan delta helt eller delvis i ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst sammanhängande tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller vice ordförande inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övrige presidiets uppgifter.

13 § Arbetsutskott

Inom nämnden skall det finnas ett arbetsutskott. Arbetsutskottet består av tre ledamöter, varav en ledamot, tillika ordförande, och en ersättare från Kristianstads kommun, en ledamot och en ersättare från kommungruppen Ystad, Tomelilla, Simrishamn, Skurup och Sjöbo, samt en ledamot och en ersättare från kommungruppen Hässleholm, Hörby, Osby, Östra Göinge och Bromölla.

Utskottet sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer. Utskottet sammanträder i Kristianstads kommun om utskottet inte bestämmer annat. Sammanträde skall hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet får handlägga ärenden endast när minst två ledamöter är närvarande.

Bestämmelserna i 4-9 §§ gäller i tillämpliga delar för arbetsutskottet.

13 § Förhinder

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid förvaltningen. Nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid förvaltningen ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

14 § Beredning av ärenden

De ärenden som skall avgöras av den gemensamma nämnden i dess helhet skall beredas av utskottet om beredning behövs.

Nämnden har rätt att besluta att ett ärende skall tas upp utan föregående beredning.

En ledamot i utskottet får begära att den nämnd under vilken hjälpmedelsfrågorna sorterar i respektive kommun skall höras i ett ärende som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

När ett ärende har beretts skall utskottet lägga fram förslag till beslut.

14 § Ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ledamot eller ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv får åter tjänstgöra när ärendet har handlagts.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

15 § Personuppgiftsansvarig

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som behandlas inom nämndens verksamhetsområde.

15 § Jäv, avbruten tjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna.

16 § Arkiv

Nämnden är arkivansvarig för de arkiv som bildas inom nämndens verksamhetsområde.

16 § Yrkanden

När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

17 § Ersättning till förtroendevalda

Respektive kommun betalar ut ersättning till kommunens ledamöter och ersättare i nämnden enligt de ersättningsbestämmelser som gäller för den kommun ledamoten eller ersättaren företräder.

17 § Deltagande i beslut

En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

18 § Revision

Den gemensamma nämnden skall granskas av revisorerna i var och en av de samverkande kommunerna. Frågan om ansvarsfrihet för nämnden skall prövas av fullmäktige i var och en av kommunerna.

Det är enbart fullmäktige i den kommun som valt ledamoten i fråga som vid vägrad ansvarsfrihet kan besluta om entledigande från uppdraget.

18 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra detta skriftligen. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

19 § Justering och anslag av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Justering av nämndens protokoll ska tillkännages på värdkommunens anslagstavla.

20 § Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter med mera

Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

21 § Delgivningsmottagare

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, hjälpmedelschef eller annan anställd som nämnden beslutar.

22 § Undertecknande av handlingar

Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasieras av anställd som nämnden bestämmer. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteman att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasieras av den som utses därtill.

23 § Arkiv

Nämnden ansvarar för eget diarium. Nämnden ansvarar för det egna arkivet enligt vad som anges i värdkommunens arkivreglemente.

24 § Ersättning till förtroendevalda

Respektive kommun betalar ut ersättning till kommunens ledamöter och ersättare i nämnden enligt de ersättningsbestämmelser som gäller för den kommun ledamoten eller ersättaren företräder.

25 § Revision

Den gemensamma nämnden ska granskas av revisorerna i var och en av de samverkande kommunerna. Frågan om ansvarsfrihet för nämnden ska prövas av fullmäktige i var och en av kommunerna.

Det är enbart fullmäktige i den kommun som valt ledamoten i fråga som vid vägrad ansvarsfrihet kan besluta om entledigande från uppdraget.

26 § Utskott

Inom nämnden ska det finnas ett arbetsutskott. Arbetsutskottet består av tre ledamöter och tre ersättare enligt följande:

- Från Kristianstads kommun: en ledamot (tillika ordförande) och en ersättare.
- Från kommungruppen Hörby, Ystad, Tomelilla, Simrishamn, Skurup och Sjöbo: en ledamot och en ersättare.
- Från kommungruppen Hässleholm, Osby, Östra Göinge och Bromölla: en ledamot och en ersättare.

Utskottet sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Utskottet sammanträder i Kristianstads kommun om utskottet inte bestämmer annat. Sammanträde ska hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet får handlägga ärenden endast när minst två ledamöter är närvarande.

27 § Upphandlingar

Vid upphandlingar som genomförs av Skånes Kommuner undertecknas fullmakt för samordnade upphandlingar med respektive kommun i enlighet med varje kommuns delegationsordning.

När Östra Skånes hjälpmedelsnämnd genomför egna upphandlingar ska tilldelningsbeslut och avtal undertecknas i enlighet med nämndens delegationsordning. Vid egna upphandlingar får nämnden stöd av Kristianstads kommun upphandlingsenhet.

KS § 179

Revidering avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Änr KS 2026/680

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026.

Förslaget till revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet innebär huvudsakligen språkliga justeringar i syfte att modernisera språket. Därutöver föreslås ett tillägg som reglerar förutsättningarna för framtida inträde i Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd.

Det reviderade avtalet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-08-19 § 156

Östra Skånes hjälpmedelsnämnds beslut 2026-06-10 § 15

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2026-08-26

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-05-05
Förslag avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet
Ändringsdokument avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet
Avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

KSAU § 156

Revidering avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Änr KS 2026/680

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026.

Förslaget till revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet innebär huvudsakligen språkliga justeringar i syfte att modernisera språket. Därutöver föreslås ett tillägg som reglerar förutsättningarna för framtida inträde i Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd.

Det reviderade avtalet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Östra Skånes hjälpmedelsnämnds förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.
-

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum
2026-08-19

Beslutsunderlag

Östra Skånes hjälpmedelsnämnds beslut 2026-06-10 § 15

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-05-05

Förslag avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Ändringsdokument avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Östra Skånes hjälpmedelsnämnd

Sammanträdesdatum

2026-06-10

ÖSHN § 15

Revidering avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Änr HMN 2026/18

Beslut

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026.

Förslaget till revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet innebär huvudsakligen språkliga justeringar i syfte att modernisera språket. Därutöver föreslås ett tillägg som reglerar förutsättningarna för framtida inträde i Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd.

Det reviderade avtalet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes förslag till Östra Skånes Hjälpmedelsnämnden

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.
-

Östra Skånes hjälpmedelsnämnd

Sammanträdesdatum

2026-06-10

Beslutsunderlag

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-05-05

Förslag avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Ändringsdokument avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

**Östra Skånes hjälpmedelsnämnds
arbetsutskott**

Sammanträdesdatum

2026-05-27

ÖSHNAU § 15

Revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Änr HMN 2026/18

Beslut

Föreslå Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026.

Förslaget till revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet innebär huvudsakligen språkliga justeringar i syfte att modernisera språket. Därutöver föreslås ett tillägg som reglerar förutsättningarna för framtida inträde i Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd.

Det reviderade avtalet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes förslag till Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

**Östra Skånes hjälpmedelsnämnds
arbetsutskott**

Sammanträdesdatum

2026-05-27

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.

Beslutsunderlag

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-05-05

Förslag avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Ändringsdokument avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Hjälpmedelscentrum Östra Skåne

2026-05-05

Isak Wetterlöf

isak.wetterlof@kristianstad.se

044132776

Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Änr HMN 2026/18

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes förslag till Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Föreslå kommunfullmäktige i respektive samverkanskommun

- Anta revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet att gälla från och med 2027-01-01.

Sammanfattning

Styrdokument för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd har genomgått revideringar under våren 2026.

Förslaget till revidering av avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet innebär huvudsakligen språkliga justeringar i syfte att modernisera språket. Därutöver föreslås ett tillägg som reglerar förutsättningarna för framtida inträde i Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd.

Det reviderade avtalet föreslås gälla från och med den 1 januari 2027 i samband med nästa mandatperiod, under förutsättning att respektive kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutsunderlag

Hjälpmedelscentrum Östra Skånes tjänsteutlåtande 2026-05-05

Förslag avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Ändringsdokument avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Avtal om gemensam hjälpmedelsverksamhet

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Kristina Björnlund
Hjälpmedelschef

Beslut expedieras till

Kommunledningskontoret Kristianstads kommun
Bromölla kommun
Hässleholms kommun
Hörby kommun
Osby kommun
Simrishamns kommun
Sjöbo kommun
Skurups kommun
Tomelilla kommun
Ystads kommun
Östra Göinge kommun

AVTAL OM GEMENSAM HJÄLPMEDELSVERKSAMHET mellan kommunerna Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla, Ystad och Östra Göinge

Ovannämnda kommuner har kommit överens om att fr.o.m. 1 januari 2003 inrätta en gemensam nämnd, kallad Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd, för samverkan avseende försörjningsverksamhet för medicintekniska hjälpmedel.

Detta avtal utgör en överenskommelse enligt 9 kap. 22 § kommunallagen.

1 § Uppgifter med mera

Kristianstads kommun är värdkommun för den gemensamma nämnden, vilken ingår i värdkommunens organisation. Nämnden ansvarar gentemot de olika huvudmännen för den verksamhet och de samverkande kommunerna för de uppgifter som kommunerna har överlämnat.

Den gemensamma nämnden fullgör de samverkande kommunernas uppgifter avseende medicintekniska hjälpmedel. I detta ingår funktioner för inköp, lagerhållning, teknisk service, rådgivning och utprovning, recirkulation, distribution, utbildning, utveckling, information, ekonomisk redovisning, IT-stöd samt sammankallande för sortimentgrupp.

De samverkande kommunerna fastställer ett gemensamt sortiment. Service sker på lika villkor för kommunerna.

Samverkan ska bedrivas på ett likvärdigt och demokratiskt sätt.

2 § Mandatperiod

Den gemensamma nämndens mandatperiod ska vara fyra år räknat från den 1 januari året efter det att allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet. Nämndens verksamhet ska dock upphöra tidigare om uppsägning av detta avtal sker före mandatperiodens utgång.

3 § Administration

Omsorgsförvaltningen i Kristianstads kommun ansvarar för beredning och verkställighet av nämndens beslut samt för planering och administration av nämndens verksamhet. Förvaltningen tillhandahåller sekreterare i nämnden.

Det för uppgiften inrättade Hjälpmedelscentrum i Östra Skåne ansvarar för den praktiska hjälpmedelsverksamheten. Hjälpmedelschefen för Hjälpmedelscentrum är föredragande i nämnden.

4 § Insyn och inflytande i förvaltningen

De samverkande kommunerna har rätt till löpande insyn i förvaltning och redovisning som gäller den gemensamma nämndens verksamhet. Nämnden ska till respektive kommun tertialvis rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är.

En ledningsgrupp bestående av tjänstemän ska inrättas. Gruppen ska föreslå inriktning av verksamheten, följa utvecklingen av verksamheten samt i övrigt bevaka kommunernas intressen. Budget och bokslut ska underställas ledningsgruppen för synpunkter.

Varje kommun ska utse en ordinarie ledamot och en ersättare i ledningsgruppen. Ersättare har närvarorätt endast när ordinarie ledamot inte kan närvara. Ledningsgruppen har vid behov möjlighet att låta andra än ledamöterna närvara.

Ledningsgruppen ska sammanträda minst tio gånger per år om inte gruppen bestämmer något annat. Gruppen sammanträder i Kristianstads kommun om inte gruppen bestämmer något annat.

Utöver de elva ledamöterna och ersättarna ingår hjälpmedelschefen i ledningsgruppen. Hjälpmedelschefen är föredragande och sammankallande i ledningsgruppen.

5 § Kostnadsfördelning

I samråd med övriga samverkande kommuner ska fastställas budget och verksamhetsplan för den gemensamma nämnden. Förslag till budget och verksamhetsplan ska tillställas kommunerna.

De samverkande kommunerna svarar för den gemensamma nämndens och Hjälpmedelscentrums kostnader. Respektive kommun ska erlagga en årlig avgift till verksamheten med en invånarbaserad kvotdel (antalet kommuninvånare/antalet invånare i de samverkande kommunerna) av de totala kostnaderna. Vid beräkningen för

visst år ska invånarantalet den 1 november föregående år ligga till grund för beräkningen.

Den årliga avgiften ska erläggas á conto med en tolfedel per månad mot faktura.

Samverkanskommunerna faktureras även för intäktsfinansierade verksamheter såsom uteservice och hemtransport månadsvis utifrån avropade tjänster och i enlighet med aktuell prislista.

I samband med första tertialen informeras ingående kommuner preliminärt om kostnader för kommande år.

Ekonomisk avstämning ska göras enligt Kristianstads kommuns rapporteringssystem. Kristianstads kommun ska omgående meddela de samverkande kommunerna resultatet av avstämningen.

I samband med helårsavstämningen ska årets kostnader regleras mellan kommunerna.

Vid avveckling av verksamheten svarar de samverkande kommunerna för kostnaderna och gemensamma tillgångar enligt samma fördelningsgrund som i andra stycket ovan.

6 § Äganderätt till egendom

Kristianstads kommun äger nyinköpta medicintekniska hjälpmedel och återköpta tillbehör och reservdelar som tillförs verksamheten vid retur och rekonditionering av begagnade hjälpmedel.

Samtliga begagnade hjälpmedel ägs av respektive samverkanskommun.

Övrig egendom, såsom driftsinventarier som nyttjas inom Hjälpmiddelscentrum Östra Skåne, ägs av parterna gemensamt.

7 § Försäkring

Den kommun som har äganderätt till egendom som nyttjas i hjälpmedelsverksamheten ansvarar för att egendomen är försäkrad.

8 § Avtalstid

Detta avtal ersätter parternas avtal daterat 1 oktober 2018 och gäller från och med den 1 januari 2027, därefter löper avtalet tills vidare.

Uppsägning ska ske senast den 31 december för att träda i kraft den 1 januari två år senare.

Uppsägning ska vara skriftlig.

9 § Inträde

Kommun som önskar inträda i samverkan inom Östra Skånes hjälpmedelsverksamhet ska inge skriftlig ansökan till den gemensamma nämnden. För godkännande av inträde krävs att kommunen accepterar samtliga villkor för samverkan och fullt ut ansluter sig till verksamhetens styrdokument, inklusive detta avtal, reglemente och verksamhetsbeskrivning. Den ansökande kommunen ska också tillämpa ett sortiment av hjälpmedel som överensstämmer med det av de samverkande kommunerna gemensamt fastställda sortimentet och får inte selektivt välja enskilda delar av verksamhetens tjänster. Därefter behöver inträdet antas av varje samverkanskommuns fullmäktige.

Efter antaget inträde och i samband med implementering ska den ansökande kommunen ersätta samverkan för samtliga inträdeskostnader, bland annat kostnader för administration samt kompensation för kapitalkostnader som tidigare finansierats av de samverkande kommunerna. Kommunen ska vidare bidra till verksamhetens löpande drift- och transportkostnader samt erlägga avgifter för utnyttjade tjänster i enlighet med vid var tid gällande avtal och prislista.

Efter antagen ansökan samt implementeringstid är tiden för startdatum lämpligast i samband med ett årsskifte.

10 § Omförhandling

Om de omständigheter som ligger till grund för detta avtal skulle väsentligt förändras har den berörda kommunen rätt att begära omförhandling av detta avtal.

11 § Tvister

Twist rörande tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol.

12 § Avtalets giltighet

Detta avtal gäller under förutsättning att kommunfullmäktige i respektive kommun godkänt avtalet genom beslut som vunnit laga kraft.

Avtalet är upprättat i elva likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

AVTAL OM GEMENSAM HJÄLPMEDELSVERKSAMHET

mellan kommunerna

Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby,
Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla, Ystad och
Östra Göinge

Ovannämnda kommuner, **utom Hörby Kommun**, har kommit överens om att fr.o.m. 1 januari 2003 inrätta en gemensam nämnd, kallad Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd, för samverkan **angående avseende** försörjningsverksamhet för **medicintekniska** hjälpmedel. **Hörby kommun ansluter sig till samverkansavtalet den 1 oktober 2018. För nämndens arbete gäller reglemente enligt bilaga 1.**

Detta avtal utgör en överenskommelse enligt 9 kap. 22 § kommunallagen.

1 § Uppgifter **m.m med mera**

Kristianstads kommun är värdkommun för den gemensamma nämnden, **som tillsätts i Kristianstads kommun och vilken** ingår i värdkommunens organisation. Nämnden ansvarar gentemot de olika huvudmännen för den verksamhet och de **uppgifter som de samverkande kommunerna lagt på nämnden samverkande kommunerna för de uppgifter som kommunerna har överlämnat.**

Den gemensamma nämnden fullgör de samverkande kommunernas uppgifter **beträffande avseende medicintekniska** hjälpmedel. I detta ingår funktioner för inköp, lagerhållning, teknisk service, rådgivning/ **och** utprovning, recirkulation, distribution, utbildning, utveckling, information, ekonomisk redovisning, IT-stöd samt sammankallande för sortimentgrupp. **För utförlig verksamhetsbeskrivning, se bilaga 2.**

De samverkande kommunerna fastställer ett gemensamt sortiment. Service sker på lika villkor för kommunerna.

De samverkande kommunerna är överens om att samarbetet skall bedrivas med ett likställt och demokratiskt arbetssätt. Samverkan ska bedrivas på ett likvärdigt och demokratiskt sätt.

2 § Nämndens sammansättning

Den gemensamma nämnden skall bestå av tolv ledamöter och tolv ersättare. Kristianstads kommun utser två ledamöter, tillika ordförande och vice ordförande, och två ersättare, medan övriga kommuner utser vardera en ledamot och en ersättare.

Nämnden bör utse ett arbetsutskott. Ett sådant arbetsutskott skall bestå av tre ledamöter, varav en ledamot, tillika ordförande, och en ersättare från Kristianstads kommun, en ledamot och en ersättare från kommungruppen Ystad, Tomelilla, Simrishamn, Skurup och Sjöbo, samt en ledamot och en ersättare från kommungruppen Hässleholm, Osby, Östra Göinge och Bromölla.

3 2 § Mandatperiod

Den gemensamma nämndens mandatperiod skaII vara fyra år räknat från den 1 januari året efter det att allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet. Nämndens verksamhet skaII dock upphöra tidigare om uppsägning av detta avtal sker före mandatperiodens utgång.

4 3 § Administration

Omsorgsförvaltningen i Kristianstads kommun har ansvaret ansvarar för beredning och verkställighet av nämndens beslut samt för planering och administration av nämndens verksamhet. Förvaltningen tillhandahåller sekreterare i nämnden.

Det för uppgiften inrättade Hjälpmedelscentrum i Östra Skåne har ansvaret ansvarar för den praktiska hjälpmedelsverksamheten. Hjälpmedelschefen för Hjälpmedelscentrum är föredragande i nämnden.

5 4 § Insyn och inflytande i förvaltningen

De samverkande kommunerna har rätt till löpande insyn i förvaltning och redovisning som gäller den gemensamma nämndens verksamhet. Nämnden skaII till respektive kommun tertialvis rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är.

En ledningsgrupp bestående av tjänstemän skaII inrättas. Gruppen skaII föreslå inriktning av verksamheten, följa utvecklingen av verksamheten samt i övrigt bevaka kommunernas intressen. Budget och bokslut skaII underställas ledningsgruppen för synpunkter.

Varje kommun skaII utse en ordinarie ledamot och en ersättare i ledningsgruppen. Ersättare har närvarorätt endast när ordinarie ledamot inte kan närvara. Ledningsgruppen har vid behov möjlighet att låta andra än ledamöterna närvara.

Ledningsgruppen skaII sammanträda minst tio gånger per år om inte gruppen bestämmer något annat. Gruppen sammanträder i Kristianstads kommun om inte gruppen bestämmer något annat.

Utöver de elva ledamöterna och ersättarna ingår hjälpmedelschefen i ledningsgruppen. Hjälpmedelschefen är föredragande och sammankallande i ledningsgruppen.

6 5 § Kostnadsfördelning

I samråd med övriga samverkande kommuner skall fastställas budget och verksamhetsplan för den gemensamma nämnden. Förslag till budget och verksamhetsplan skall tillställas kommunerna.

De samverkande kommunerna svarar för den gemensamma nämndens och Hjälpmedelscentrums kostnader. Respektive kommun skall utge erlägga en årlig avgift till verksamheten med en invånarbaserad kvotdel (antalet kommuninvånare/antalet invånare i de samverkande kommunerna) av de totala kostnaderna. Vid beräkningen för visst år skall invånarantalet den 1 november föregående år ligga till grund för beräkningen.

Den årliga avgiften skall erläggas á conto med en tolfedel per månad mot faktura.

Samverkanskommunerna faktureras även för intäktsfinansierade verksamheter såsom uteservice och hemtransport månadsvis utifrån avropade tjänster och i enlighet med aktuell prislista.

I samband med första tertialen informeras ingående kommuner preliminärt om kostnader för kommande år.

Ekonomisk avstämning skall göras enligt Kristianstads kommuns rapporteringssystem. Kristianstads kommun skall omgående meddela de samverkande kommunerna resultatet av avstämningen.

I samband med helårsavstämningen skall årets kostnader regleras mellan kommunerna.

Vid avveckling av verksamheten svarar de samverkande kommunerna för kostnaderna och gemensamma tillgångar enligt samma fördelningsgrund som i andra stycket ovan.

7 6 § Äganderätt till egendom

Kristianstads kommun äger de inventarier, varulager och reservdelslager som används i verksamheten.

Kristianstads kommun äger nyinköpta medicintekniska hjälpmedel och återköpta tillbehör och reservdelar som tillförs verksamheten vid retur och rekonditionering av begagnade hjälpmedel.

Samtliga begagnade hjälpmedel ägs av respektive samverkanskommun.

Övrig egendom, såsom driftsinventarier som nyttjas inom Hjälpmedelscentrum Östra Skåne, ägs av parterna gemensamt.

8 7 § Försäkring

Den kommun som har äganderätt till egendom som nyttjas i hjälpmedelsverksamheten **har ansvaret ansvarar** för att egendomen är försäkrad.

9 8 § Avtalstid

Detta avtal gäller fr.o.m. den 1 januari 2003 t.o.m. den 31 december 2006 med två kalenderårs uppsägningstid. För Hörby kommuns del gäller detta avtal fr.o.m. den 1 oktober 2018 t.o.m. den 31 december 2021.

Detta avtal ersätter parternas avtal daterat 1 oktober 2018 och gäller från och med den 1 januari 2027, därefter löper avtalet tills vidare. **med två kalenderårs uppsägningstid.**

Uppsägning skall ske senast den 31 december för att träda i kraft den 1 januari två år senare.

Uppsägning skall vara skriftlig.

9 § Inträde

Kommun som önskar inträda i samverkan inom Östra Skånes hjälpmedelsverksamhet ska inge skriftlig ansökan till den gemensamma nämnden. För godkännande av inträde krävs att kommunen accepterar samtliga villkor för samverkan och fullt ut ansluter sig till verksamhetens styrdokument, inklusive detta avtal, reglemente och verksamhetsbeskrivning. Den ansökande kommunen ska också tillämpa ett sortiment av hjälpmedel som överensstämmer med det av de samverkande kommunerna gemensamt fastställda sortimentet och får inte selektivt välja enskilda delar av verksamhetens tjänster. Därefter behöver inträdet antas av varje samverkanskommuns fullmäktige.

Efter antaget inträde och i samband med implementering ska den ansökande kommunen ersätta samverkan för samtliga inträdeskostnader, bland annat kostnader för administration samt kompensation för kapitalkostnader som tidigare finansierats av de samverkande kommunerna. Kommunen ska vidare bidra till verksamhetens löpande drift- och transportkostnader samt erlagga avgifter för utnyttjade tjänster i enlighet med vid var tid gällande avtal och prislista.

Efter antagen ansökan samt implementeringstid är tiden för startdatum lämpligast i samband med ett årsskifte.

10 § Omförhandling

Om de omständigheter som ligger till grund för detta avtal skulle väsentligt förändras har den berörda kommunen rätt att **påkalla begära** omförhandling av detta avtal.

11 § Tvister

Tvist rörande tolkning och tillämpning av detta avtal skall avgöras av allmän domstol.

12 § Avtalets giltighet

Detta avtal gäller under förutsättning att kommunfullmäktige i respektive kommun godkännt avtalet genom beslut som vunnit laga kraft.

Avtalet är upprättat i elva likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

För Bromölla kommun

För Hässleholms kommun

För Kristianstads kommun

För Osby kommun

För Simrishamns kommun

För Sjöbo kommun

För Skurups kommun

För Tomelilla kommun

För Ystads kommun

För Östra Göinge kommun

För Hörby kommun

KS § 153

Revidering regler för flaggning

Änr KS 2025/578

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Revidera "Riktlinje för flaggning i Kristianstads kommun", antagen den 16 december 2025 § 286, genom att tydliggöra att riktlinjens tillämpningsområde även omfattar Östra kommunhuset enligt bilaga B.
- Upphäva kommunstyrelsen beslut 2015-09-30 § 197 om regler för flaggning Östra kommunhuset.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 16 december 2025 att anta Riktlinje för flaggning i Kristianstads kommun, varvid tidigare gällande regler för flaggning upphävdes. I efterhand har det uppmärksamats att riktlinjen inte uttryckligen anger att flaggreglerna även gäller för Östra kommunhuset.

Avsikten vid beslutstillfället var att riktlinjen skulle omfatta samtliga berörda kommunala byggnader. För att undvika oklarheter och säkerställa en enhetlig tillämpning av riktlinjen föreslås därför en revidering.

Revideringen innebär att en bilaga, bilaga B, läggs till i riktlinjen för att reglera flaggningen vid Östra kommunhuset. Förslaget utgör ett redaktionellt förtydligande och medför inga förändringar i sak.

Revideringen bedöms inte påverka innehåll, ansvarsfördelning eller flaggningspraxis och medför inga ekonomiska, organisatoriska eller verksamhetsmässiga konsekvenser.

Förslaget har beretts tillsammans med kommunfullmäktiges presidium.

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2026-06-24

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Revidera "Riktlinje för flaggning i Kristianstads kommun", antagen den 16 december 2025 § 286, genom att tydliggöra att riktlinjens tillämpningsområde även omfattar Östra kommunhuset enligt bilaga B.
- Upphäva kommunstyrelsen beslut 2015-09-30 § 197 om regler för flaggning Östra kommunhuset.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2026-06-17 § 140

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-06-04

Revidering riktlinje för flaggning slutlig

Revidering riktlinje för flaggning med ändringar

Nuvarande regler för flaggning Östra kommunhuset

KSAU § 140

Revidering regler för flaggning

Änr KS 2025/578

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Revidera "Riktlinje för flaggning i Kristianstads kommun", antagen den 16 december 2025 § 286, genom att tydliggöra att riktlinjens tillämpningsområde även omfattar Östra kommunhuset enligt bilaga B.
- Upphäva kommunstyrelsen beslut 2015-09-30 § 197 om regler för flaggning Östra kommunhuset.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 16 december 2025 att anta Riktlinje för flaggning i Kristianstads kommun, varvid tidigare gällande regler för flaggning upphävdes. I efterhand har det uppmärksamats att riktlinjen inte uttryckligen anger att flaggreglerna även gäller för Östra kommunhuset.

Avsikten vid beslutstillfället var att riktlinjen skulle omfatta samtliga berörda kommunala byggnader. För att undvika oklarheter och säkerställa en enhetlig tillämpning av riktlinjen föreslås därför en revidering.

Revideringen innebär att en bilaga, bilaga B, läggs till i riktlinjen för att reglera flaggningen vid Östra kommunhuset. Förslaget utgör ett redaktionellt förtydligande och medför inga förändringar i sak.

Revideringen bedöms inte påverka innehåll, ansvarsfördelning eller flaggningspraxis och medför inga ekonomiska, organisatoriska eller verksamhetsmässiga konsekvenser.

Förslaget har beretts tillsammans med kommunfullmäktiges presidium.

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Revidera "Riktlinje för flaggning i Kristianstads kommun", antagen den 16 december 2025 § 286, genom att tydliggöra att riktlinjens tillämpningsområde även omfattar Östra kommunhuset enligt bilaga B.
- Upphäva kommunstyrelsen beslut 2015-09-30 § 197 om regler för flaggning Östra kommunhuset.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-06-04

Revidering riktlinje för flaggning slutlig

Revidering riktlinje för flaggning med ändringar

Nuvarande regler för flaggning Östra kommunhuset

Kommunledningskontoret
Ekonomiavdelningen
Dafina Hasanaj
044135184
dafina.hasanaj@kristianstad.se

2026-06-04

Kommunstyrelsen

Revidering regler för flaggning, att omfatta även Östra kommunhuset

Änr KS 2025/578

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Revidera "Riktlinje för flaggning i Kristianstads kommun", antagen den 16 december 2025 § 286, genom att tydliggöra att riktlinjens tillämpningsområde även omfattar Östra kommunhuset enligt bilaga B.
- Upphäva kommunstyrelsen beslut 2015-09-30 § 197 om regler för flaggning Östra kommunhuset.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 16 december 2025 att anta Riktlinje för flaggning i Kristianstads kommun, varvid tidigare gällande regler för flaggning upphävdes. I efterhand har det uppmärksamats att riktlinjen inte uttryckligen anger att flaggreglerna även gäller för Östra kommunhuset.

Avsikten vid beslutstillfället var att riktlinjen skulle omfatta samtliga berörda kommunala byggnader. För att undvika oklarheter och säkerställa en enhetlig tillämpning av riktlinjen föreslås därför en revidering.

Revideringen innebär att en bilaga, bilaga B, läggs till i riktlinjen för att reglera flaggningen vid Östra kommunhuset. Förslaget utgör ett redaktionellt förtydligande och medför inga förändringar i sak.

Revideringen bedöms inte påverka innehåll, ansvarsfördelning eller flaggningspraxis och medför inga ekonomiska, organisatoriska eller verksamhetsmässiga konsekvenser.

Förslaget har beretts tillsammans med kommunfullmäktiges presidium.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2026-06-04

Revidering riktlinje för flaggning slutlig

Revidering riktlinje för flaggning med ändringar

Nuvarande regler för flaggning Östra kommunhuset

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Oscar Nilsson
Biträdande kommundirektör

Kajsa Jordevik
Kanslichef

Beslut expedieras till

Håkan Nilsson, Gemensam Service

Jonas Friberg, Gemensam Service

Kristianstads
kommun

Riktlinje för

Flaggning

Kommunövergripande

Riktlinje

Rutin

Ärendenummer: KS 2025/587

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Beslutsdatum: 2025-12-16, § 286

Dokumentansvarig: Kajsa Jordevik/kanslichef

Ersätter tidigare beslut: KF/§286/2025-12-16

Innehåll

Flaggning	1
Inledning	3
Allmänna flaggdagar regeringen beslutat om	3
Flaggtider	4
Nordisk och internationell flaggning	4
Flaggning utöver nationella flaggdagar	4
Flaggstänger Rådhus Skåne	5
Flaggstänger Östra kommunhuset.....	6
Flaggning på halv stång	6
Bordsflaggor.....	7
Flaggning vid särskilda händelser.....	7
Bilaga A: Instruktioner för flaggning vid Rådhus Skåne.....	8
Bilaga B: Instruktioner för flaggning vid Östra kommunhuset.....	14

Inledning

Riktlinje för flaggning innehåller generella flaggregler baserade på Rikskommittén Sveriges Nationaldag, samt särskilda bestämmelser för hur flaggning ska ske vid Rådhus Skåne samt Östra kommunhuset. Den omfattar även hur flaggning ska hanteras vid minoriteters nationaldagar, vid utländska besök och vid tillfällen då hedersbevisning är aktuell. Utöver detta finns särskilda riktlinjer för flaggning i samband med kommunfullmäktiges sammanträden.

Svenska flaggan ska hissas på samtliga flaggstänger i Kristianstad under allmänna flaggdagar. Detsamma gäller kommunens sex basorter, där flaggning ska ske både på allmänna flaggdagar och på kommunens födelsedag.

Allmänna flaggdagar regeringen beslutat om

1 januari – Nyårsdagen
28 januari - Konungens namnsdag
12 mars – Kronprinsessans namnsdag
Påskdagen
30 april – Konungens födelsedag
1 maj
29 maj - Veterandagen
Pingstdagen
6 juni – Sveriges nationaldag
Dag för val till Europaparlamentet
Midsommardagen
14 juli – Kronprinsessans födelsedag
8 augusti – Drottningens namnsdag
Dag för allmänna val
24 oktober – FN-dagen (se speciell flaggning nedan)
6 november – Gustaf Adolfsdagen
10 december – Nobeldagen
23 december – Drottningens födelsedag
25 december – Juldagen

Flaggtider

1 mars – 31 oktober

Flaggan hissas kl. 08.00

Flaggan halas vid solens nedgång

1 november – 28 (29) februari

Flaggan hissas kl. 09.00

Flaggan halas vid solens nedgång, dock senast kl. 21.00

Flaggans längd bör vara ca 1/4 av flaggstångens höjd. Flaggan ska hissas ordentligt i topp - tätt under flaggstångsknoppen. OBS! Endast en flagga får hissas på varje stång.

Nordisk och internationell flaggning

Nordisk och internationell flaggning sker vid besök från andra länder.

Vid flaggning med enbart nordiska flaggor placeras flaggorna i svensk alfabetisk ordning med svenska flaggan på stång 1.

Vid internationell flaggning placeras flaggorna i svensk alfabetisk ordning med svenska flaggan på stång 1.

Flaggning utöver nationella flaggdagar

Framför Rådhus Skåne ska Kristianstads kommuns vapenflagga vara hissad dygnet runt, då inget annat påbjudes på flaggstång 1, 3 och 5. Det är denna flagga som avses när det gäller Kristianstads kommuns flaggning om inte annat anges speciellt. På motsvarande sätt ska Region Skånes vapenflagga (Gripen) vara hissad dygnet runt på flaggstång 2, 4 och 6.

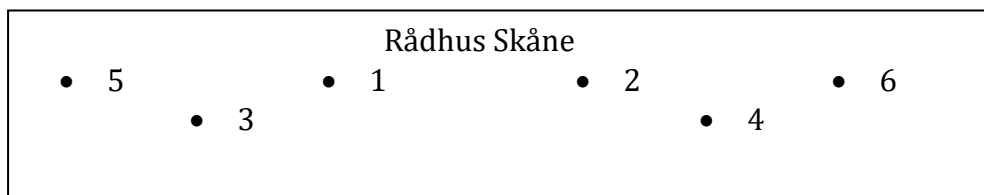
Framför Östra kommunhuset ska Kristianstads kommuns vapenflagga ska vara hissad dygnet runt, då inget annat påbjudes på flaggstång 1–4. Det är denna flagga som avses när det gäller Kristianstads kommuns flaggning om inte annat anges speciellt.

För instruktion av i vilken ordning flaggor ska placeras, se bilagor.

Flaggstänger Rådhus Skåne

Framför Rådhus Skåne i Kristianstad finns sex flaggstänger.

När flera flaggor hissas ska den svenska flaggan alltid ha hedersplatsen och det är flaggstång nummer ett enligt skissen.

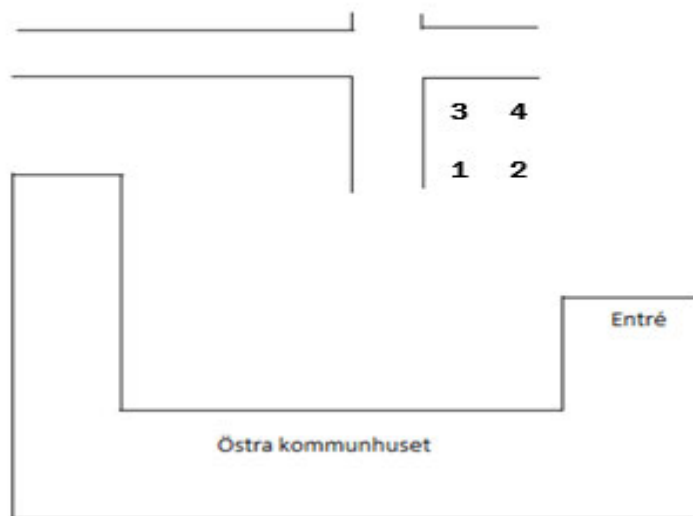
Efter att den svenska flaggan har placerats på hedersplatsen, sätts övriga nationsflaggor upp i svensk bokstavsordning. De placeras växelvis åt höger eller vänster beroende på typ av flaggning, se bilaga A och B. Skissen ska ses från den som står med ryggen mot byggnaden som ska flaggas (till exempel rådhuset).

Flaggorna sätts upp i följande ordning: först nationsflaggor, därefter EU-flaggor, FN-flaggor och sist region- eller kommunflaggor. Om det behövs för att alla flaggstänger ska ha en flagga, används svenska flaggor på de yttersta stängerna. Det är viktigt att inga flaggstänger lämnas tomma.

Begreppen "heraldisk höger" och "heraldisk vänster" betyder att om du står med ryggen mot byggnaden, så är din högra sida heraldisk höger och din vänstra sida heraldisk vänster.

Flaggstänger Östra kommunhuset

Framför Östra kommunhuset i Kristianstad finns fyra flaggstänger.
När flera flaggor hissas ska den svenska flaggan alltid ha hedersplatsen och det är flaggstång nummer 1 enligt skissen.

Flaggning på halv stång

Vid dödsfall eller begravning hissas flaggan på halv stång, vilket innebär att den placeras ungefär två tredjedelar upp på flaggstången. När flaggan hissas ska den först gå hela vägen upp till toppen, och därefter direkt sänkas till rätt höjd. Samma sak gäller när flaggan tas ner – den ska först hissas i topp innan den halas.

Flaggning på halv stång sker vanligtvis den dag dödsfallet inträffar (eller dagen efter) samt på begravningsdagen. När begravningen är över hissas flaggan i topp och tas ner antingen direkt eller vid dagens slut.

Det är viktigt att komma ihåg att flaggning på halv stång är ett sätt att hedra den avlidne, och detta gäller även på allmänna flaggdagar. Endast nationsflaggan används vid flaggning på halv stång.

När en medarbetare som har sin ordinarie arbetsplats på Rådhus Skåne eller Östra kommunhuset avlider, sker flaggning på halv stång på flaggstång 1. övriga flaggstänger lämnas tomma.

Flaggningen sker samma dag som dödsfallet meddelas, men om beskedet kommer efter lunch sker flaggningen dagen efter. I samband med flaggningen ställs ett litet bord fram med vit duk, ett foto av den avlidne, ett tänd ljus och en enkel blomma. Om inget foto finns, eller om man väljer att inte använda ett, placeras istället en kort text: "Idag flaggar vi för XX bortgång".

Samma ordning gäller vid begravningen.

Ovanstående gäller också vid begravning av

- Nuvarande ordinarie kommunfullmäktigeledamot och ersättare
- Nuvarande och avgångna kommunalråd
- Nuvarande och avgångna presidiemedlemmar i kommunfullmäktige

Parentation över kommunfullmäktigeledamoten sker vid nästkommande kommunfullmäktige enligt samma princip som ovan. Dock sker ingen flaggning vid detta tillfälle.

Bordsflaggor

Vid utländska besök är det lämpligt att ha bordsflaggor i mötessalar och vid måltider. Då bör man ha de gästandes nationsflagga samt den svenska flaggan. Även EU-flaggan kan användas om gästerna kommer från EU-land.

Bordsflaggor finns till utlåning på kanslienheten.

Flaggning vid särskilda händelser

Vid särskilda händelser då flaggning påbjudes från nationell nivå ska dessa rekommendationer följas och samtliga flaggstänger användas.

Vid eventuellt behov av flaggning utöver denna riktlinje kan beslut om detta tas av kommunfullmäktiges ordförande som vid behov samråder med regionfullmäktiges ordförande.

Bilaga A: Instruktioner för flaggning vid Rådhus Skåne

Kristianstad kommuns vapenflagga ska vara hissad dygnet runt, då inte annat påbjudes på flaggstång 1, 3 och 5. Det är denna flagga som avses när det gäller Kristianstads kommuns flaggning om inte annat anges speciellt.

På motsvarande sätt ska Region Skånes vapenflagga (Gripen) vara hissad dygnet runt på flaggstång 2, 4 och 6.

Samernas nationaldag den 6 februari hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	samernas flagga
Stång 4	samernas flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Sverigefinnarnas nationaldag den 24 februari hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	Sverigefinnarnas flagga
Stång 4	Sverigefinnarnas flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Romernas nationaldag den 8 april hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	romernas flagga
Stång 4	romernas flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Europadagen den 9 maj hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Veterandagen den 29 maj hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Tornedalingarnas nationaldag den 15 juli hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	tornedalingarnas flagga
Stång 4	tornedalingarnas flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Dag för val till Europaparlamentet hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

FN-dagen den 24 oktober hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Vid kommunfullmäktiges sammanträde hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	C4-flagga
Stång 4	C4-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	C4-flagga

Vid utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	svensk flagga
Stång 4	EU-flagga
Stång 5	C4-/RS-flagga *
Stång 6	C4-/RS-flagga *

*Beroende på vem som är värd för besöket. Den som är värd har flaggan först i heraldisk rang.

Vid två samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga
Stång 5	EU-flagga
Stång 6	C4-/RS-flagga *

*Beroende på vem som är värd för besöket. Den som är värd har flaggan först i heraldisk rang.

Vid tre samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga
Stång 5	utländsk flagga
Stång 6	EU-flagga

*Beroende på vem som är värd för besöket. Den som är värd har flaggan först i heraldisk rang.

Vid fyra samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga
Stång 5	utländsk flagga
Stång 6	EU-flagga

Vid fem samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga
Stång 5	utländsk flagga
Stång 6	utländsk flagga

Vid besök av de nordiska länderna hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	nordisk flagga
Stång 3	nordisk flagga
Stång 4	nordisk flagga
Stång 5	nordisk flagga
Stång 6	C4-/RS-flagga *

*Beroende på vem som är värd för besöket. Den som är värd har flaggan först i heraldisk rang.

Bilaga B: Instruktioner för flaggning vid Östra kommunhuset

Kristianstad kommuns vapenflagga ska vara hissad dygnet runt, då inte annat påbjudes på flaggstång 1, 2, 3 och 4. Det är denna flagga som avses när det gäller Kristianstads kommuns flaggning om inte annat anges speciellt.

Samernas nationaldag den 6 februari hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	samernas flagga
Stång 4	samernas flagga

Sverigefinnarnas nationaldag den 24 februari hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	Sverigefinnarnas flagga
Stång 4	Sverigefinnarnas flagga

Romernas nationaldag den 8 april hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	romernas flagga
Stång 4	romernas flagga

Europadagen den 9 maj hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga

Veterandagen den 29 maj hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga

Tornedalingarnas nationaldag den 15 juli hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	tornedalingarnas flagga
Stång 4	tornedalingarnas flagga

Dag för val till Europaparlamentet hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga

FN-dagen den 24 oktober hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga

Vid utländskt besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	svensk flagga
Stång 4	svensk flagga

Vid två samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	svensk flagga

Vid tre samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga

Kristianstads
kommun

Riktlinje för

Flaggning

Kommunövergripande

Riktlinje

Rutin

Ärendenummer: KS 2025/587

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Beslutsdatum: 2025-12-16, § 286

Dokumentansvarig: Kajsa Jordevik/kanslichef

Ersätter tidigare beslut: KS/§44/2015-02-25

xxx

Innehåll

Flaggning	1
Inledning	3
Allmänna flaggdagar regeringen beslutat om	3
Flaggtider	4
Nordisk och internationell flaggning	4
Flaggning utöver nationella flaggdagar	4
Flaggstänger Rådhus Skåne	5
Flaggstänger Östra kommunhuset.....	6
Flaggning på halv stång	6
Bordsflaggor.....	7
Flaggning vid särskilda händelser.....	7
Bilaga A: Instruktioner för flaggning vid Rådhus Skåne.....	9
Bilaga B: Instruktioner för flaggning vid Östra kommunhuset.....	15

Inledning

Riktlinje för flaggning innehåller generella flaggregler baserade på Rikskommittén Sveriges Nationaldag, samt särskilda bestämmelser för hur flaggning ska ske vid Rådhus Skåne **samt Östra kommunhuset**. Den omfattar även hur flaggning ska hanteras vid minoriteters nationaldagar, vid utländska besök och vid tillfällen då hedersbevisning är aktuell. Utöver detta finns särskilda riktlinjer för flaggning i samband med kommunfullmäktiges sammanträden.

Svenska flaggan ska hissas på samtliga flaggstänger i Kristianstad under allmänna flaggdagar. Detsamma gäller kommunens sex basorter, där flaggning ska ske både på allmänna flaggdagar och på kommunens födelsedag.

Allmänna flaggdagar regeringen beslutat om

1 januari – Nyårsdagen
28 januari - Konungens namnsdag
12 mars – Kronprinsessans namnsdag
Påskdagen
30 april – Konungens födelsedag
1 maj
29 maj - Veterandagen
Pingstdagen
6 juni – Sveriges nationaldag
Dag för val till Europaparlamentet
Midsommardagen
14 juli – Kronprinsessans födelsedag
8 augusti – Drottningens namnsdag
Dag för allmänna val
24 oktober – FN-dagen (se speciell flaggning nedan)
6 november – Gustaf Adolfsdagen
10 december – Nobeldagen
23 december – Drottningens födelsedag
25 december – Juldagen

Flaggtider

1 mars – 31 oktober

Flaggan hissas kl. 08.00

Flaggan halas vid solens nedgång

1 november – 28 (29) februari

Flaggan hissas kl. 09.00

Flaggan halas vid solens nedgång, dock senast kl. 21.00

Flaggans längd bör vara ca 1/4 av flaggstångens höjd. Flaggan ska hissas ordentligt i topp - tätt under flaggstångsknoppen. OBS! Endast en flagga får hissas på varje stång.

Nordisk och internationell flaggning

Nordisk och internationell flaggning sker vid besök från andra länder.

Vid flaggning med enbart nordiska flaggor placeras flaggorna i svensk alfabetisk ordning med svenska flaggan på stång 1.

Vid internationell flaggning placeras flaggorna i svensk alfabetisk ordning med svenska flaggan på stång 1.

Flaggning utöver nationella flaggdagar

Framför Rådhus Skåne ska Kristianstads kommuns vapenflagga vara hissad dygnet runt, då inget annat påbjudes på flaggstång 1, 3 och 5. Det är denna flagga som avses när det gäller Kristianstads kommuns flaggning om inte annat anges speciellt. På motsvarande sätt ska Region Skånes vapenflagga (Gripen) vara hissad dygnet runt på flaggstång 2, 4 och 6.

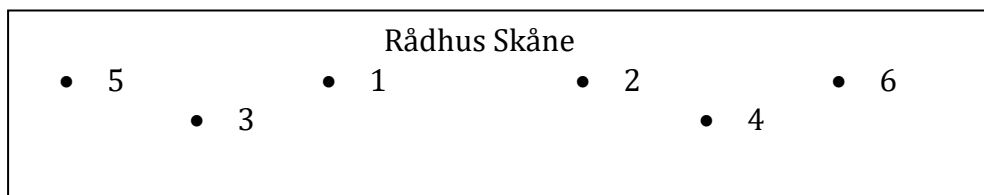
Framför Östra kommunhuset ska Kristianstads kommuns vapenflagga ska vara hissad dygnet runt, då inget annat påbjudes på flaggstång 1–4. Det är denna flagga som avses när det gäller Kristianstads kommuns flaggning om inte annat anges speciellt.

För instruktion av i vilken ordning flaggor ska placeras, se bilagor.

Flaggstänger Rådhus Skåne

Framför Rådhus Skåne i Kristianstad finns sex flaggstänger.

När flera flaggor hissas ska den svenska flaggan alltid ha hedersplatsen och det är flaggstång nummer ett enligt skissen.

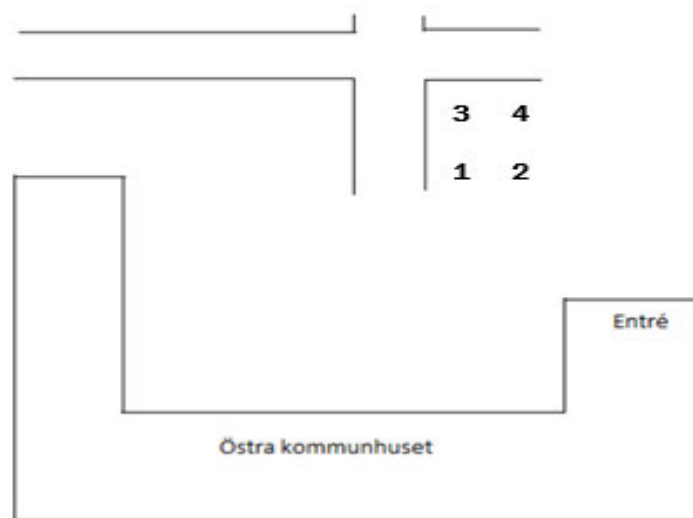
Efter att den svenska flaggan har placerats på hedersplatsen, sätts övriga nationsflaggor upp i svensk bokstavsordning. De placeras växelvis åt höger eller vänster **beroende på typ av flaggning, se bilaga A och B. Skissen ska ses från den som står med ryggen mot byggnaden som ska flaggas (till exempel rådhuset).**

Flaggorna sätts upp i följande ordning: först nationsflaggor, därefter EU-flaggor, FN-flaggor och sist region- eller kommunflaggor. Om det behövs för att alla flaggstänger ska ha en flagga, används svenska flaggor på de yttersta stängerna. Det är viktigt att inga flaggstänger lämnas tomma.

Begreppen "heraldisk höger" och "heraldisk vänster" betyder att om du står med ryggen mot byggnaden, så är din högra sida heraldisk höger och din vänstra sida heraldisk vänster.

Flaggstänger Östra kommunhuset

Framför Östra kommunhuset i Kristianstad finns fyra flaggstänger.
När flera flaggor hissas ska den svenska flaggan alltid ha hedersplatsen och det är flaggstång nummer 1 enligt skissen.

Flaggning på halv stång

Vid dödsfall eller begravning hissas flaggan på halv stång, vilket innebär att den placeras ungefär två tredjedelar upp på flaggstången. När flaggan hissas ska den först gå hela vägen upp till toppen, och därefter direkt sänkas till rätt höjd. Samma sak gäller när flaggan tas ner – den ska först hissas i topp innan den halas.

Flaggning på halv stång sker vanligtvis den dag dödsfallet inträffar (eller dagen efter) samt på begravningsdagen. När begravningen är över hissas flaggan i topp och tas ner antingen direkt eller vid dagens slut.

Det är viktigt att komma ihåg att flaggning på halv stång är ett sätt att hedra den avlidne, och detta gäller även på allmänna flaggdagar. Endast nationsflaggan används vid flaggning på halv stång.

~~När en medarbetare som har sin ordinarie arbetsplats på Rådhus Skåne avlider, sker flaggning på halv stång på flaggstång 1. Övriga flaggstänger (2–~~

6) lämnas tomma. Flaggningen sker samma dag som dödsfallet meddelas, men om beskedet kommer efter lunch sker flaggningen dagen efter.

När en medarbetare som har sin ordinarie arbetsplats på Rådhus Skåne eller Östra kommunhuset avlider, sker flaggning på halv stång på flaggstång 1. övriga flaggstänger lämnas tomma.

Flaggningen sker samma dag som dödsfallet meddelas, men om beskedet kommer efter lunch sker flaggningen dagen efter. I samband med flaggningen ställs ett litet bord fram med vit duk, ett foto av den avlidne, ett tänd ljus och en enkel blomma. Om inget foto finns, eller om man väljer att inte använda ett, placeras istället en kort text: "Idag flaggar vi för XX bortgång".

Samma ordning gäller vid begravningen.

Ovanstående gäller också vid begravning av

- Nuvarande ordinarie kommunfullmäktigeledamot och ersättare
- Nuvarande och avgångna kommunalråd
- Nuvarande och avgångna presidiemedlemmar i kommunfullmäktige

Parentation över kommunfullmäktigeledamoten sker vid nästkommande kommunfullmäktige enligt samma princip som ovan. Dock sker ingen flaggning vid detta tillfälle.

Bordsflaggor

Vid utländska besök är det lämpligt att ha bordsflaggor i mötessalar och vid måltider. Då bör man ha de gästandes nationsflagga samt den svenska flaggan. Även EU-flaggan kan användas om gästerna kommer från EU-land.

Bordsflaggor finns till utlåning på kanslienheten.

Flaggning vid särskilda händelser

Vid särskilda händelser då flaggning påbjudes från nationell nivå ska dessa rekommendationer följas och samtliga flaggstänger användas.

Vid eventuellt behov av flaggning utöver denna riktlinje kan beslut om detta tas av kommunfullmäktiges ordförande som vid behov samråder med regionfullmäktiges ordförande.

Bilaga A: Instruktioner för flaggning vid Rådhus Skåne

Kristianstad kommuns vapenflagga ska vara hissad dygnet runt, då inte annat påbjudes på flaggstång 1, 3 och 5. Det är denna flagga som avses när det gäller Kristianstads kommuns flaggning om inte annat anges speciellt.

På motsvarande sätt ska Region Skånes vapenflagga (Gripen) vara hissad dygnet runt på flaggstång 2, 4 och 6.

Samernas nationaldag den 6 februari hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	samernas flagga
Stång 4	samernas flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Sverigefinnarnas nationaldag den 24 februari hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	Sverigefinnarnas flagga
Stång 4	Sverigefinnarnas flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Romernas nationaldag den 8 april hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	romernas flagga
Stång 4	romernas flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Europadagen den 9 maj hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Veterandagen den 29 maj hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Tornedalingarnas nationaldag den 15 juli hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	tornedalingarnas flagga
Stång 4	tornedalingarnas flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Dag för val till Europaparlamentet hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

FN-dagen den 24 oktober hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	Region Skånes flagga

Vid kommunfullmäktiges sammanträde hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	C4-flagga
Stång 4	C4-flagga
Stång 5	C4-flagga
Stång 6	C4-flagga

Vid utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	svensk flagga
Stång 4	EU-flagga
Stång 5	C4-/RS-flagga *
Stång 6	C4-/RS-flagga *

*Beroende på vem som är värd för besöket. Den som är värd har flaggan först i heraldisk rang.

Vid två samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga
Stång 5	EU-flagga
Stång 6	C4-/RS-flagga *

*Beroende på vem som är värd för besöket. Den som är värd har flaggan först i heraldisk rang.

Vid tre samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga
Stång 5	utländsk flagga
Stång 6	EU-flagga

*Beroende på vem som är värd för besöket. Den som är värd har flaggan först i heraldisk rang.

Vid fyra samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga
Stång 5	utländsk flagga
Stång 6	EU-flagga

Vid fem samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga
Stång 5	utländsk flagga
Stång 6	utländsk flagga

Vid besök av de nordiska länderna hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	nordisk flagga
Stång 3	nordisk flagga
Stång 4	nordisk flagga
Stång 5	nordisk flagga
Stång 6	C4-/RS-flagga *

*Beroende på vem som är värd för besöket. Den som är värd har flaggan först i heraldisk rang.

Bilaga B: Instruktioner för flaggning vid Östra kommunhuset

Kristianstad kommuns vapenflagga ska vara hissad dygnet runt, då inte annat påbjudes på flaggstång 1, 2, 3 och 4. Det är denna flagga som avses när det gäller Kristianstads kommuns flaggning om inte annat anges speciellt.

Samernas nationaldag den 6 februari hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	samernas flagga
Stång 4	samernas flagga

Sverigefinnarnas nationaldag den 24 februari hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	Sverigefinnarnas flagga
Stång 4	Sverigefinnarnas flagga

Romernas nationaldag den 8 april hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	romernas flagga
Stång 4	romernas flagga

Europadagen den 9 maj hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga

Veterandagen den 29 maj hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga

Tornedalingarnas nationaldag den 15 juli hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	tornedalingarnas flagga
Stång 4	tornedalingarnas flagga

Dag för val till Europaparlamentet hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga

FN-dagen den 24 oktober hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga

Vid utländskt besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	svensk flagga
Stång 4	svensk flagga

Vid två samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	svensk flagga

Vid tre samtida utländska besök hissas flaggorna enligt nedan:

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga

Kristianstads
kommun

2015

Regler för flaggning – Östra Kommunhuset

Fastställd av kommunstyrelsen 2015-09-30 § 197 att tillämpas fr o m 2015-10-01

Nedan följer allmänna flaggregler utdrag ur Rikskommittén Sveriges Nationaldag samt regler för flaggning vid Östra Kommunhuset i Kristianstad. Det finns också regler för flaggning vid minoriteters nationaldagar, utländska besök samt hedersbevisning.

Svenska flaggan ska vara hissad vid allmänna flaggdagar (gäller samtliga fyra flaggstänger) enligt nedan.

Allmänna flaggdagar regeringen beslutat om

1 januari – Nyårsdagen
28 januari - Konungens namnsdag
12 mars – Kronprinsessans namnsdag
Påskdagen
30 april – Konungens födelsedag
1 maj
Pingstdagen
6 juni – Sveriges nationaldag
Midsommardagen
14 juli – Kronprinsessans födelsedag
8 augusti – Drottningens namnsdag
Dag för val till riksdagen
24 oktober – FN-dagen (se speciell flaggning nedan)
6 november – Gustaf Adolfsdagen
10 december – Nobeldagen
23 december – Drottningens födelsedag
25 december – Juldagen

Flaggtider

1 mars – 31 oktober
Flaggan hissas kl. 08.00

1 november – 28 (29) februari
Flaggan hissas kl. 09.00
Under hela året ska flaggan halas vid solens nedgång, dock senast kl. 21.00.

Flaggans längd bör vara c:a 1/4 av flaggstångens höjd. Flaggan skall hissas ordentligt i topp - tätt under flaggstångsknopen. OBS! Endast en flagga får hissas på varje stång.

Nordisk och internationell flaggning

Nordisk och internationell flaggning sker vid besök från andra länder.

Vid flaggning med enbart nordiska flaggor placeras flaggorna i svensk alfabetisk ordning med svenska flaggan på stång 1.

Vid internationell flaggning placeras flaggorna i fransk alfabetisk ordning (nationens namn enligt fransk stavning) med svenska flaggan på stång 1.

Flaggning utöver nationella flaggdagar

Kristianstad kommuns vapenflagga skall vara hissad dygnet runt, då ej annat påbjudes, gäller samtliga fyra flaggstänger.

6 februari på samernas nationaldag hissas flaggorna enligt nedan.

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	samernas flagga
Stång 4	samernas flagga

24 februari på sverigefinnarnas nationaldag hissas flaggorna enligt nedan.

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	sverigefinnarnas flagga
Stång 4	sverigefinnarnas flagga

8 april på romernas nationaldag hissas flaggorna enligt nedan.

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	EU-flagga
Stång 3	romernas flagga
Stång 4	romernas flagga

9 maj på Europadagen hissas flaggorna enligt nedan.

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	EU-flagga
Stång 4	EU-flagga

15 juli på tornedalingarnas nationaldag hissas flaggorna enligt nedan.

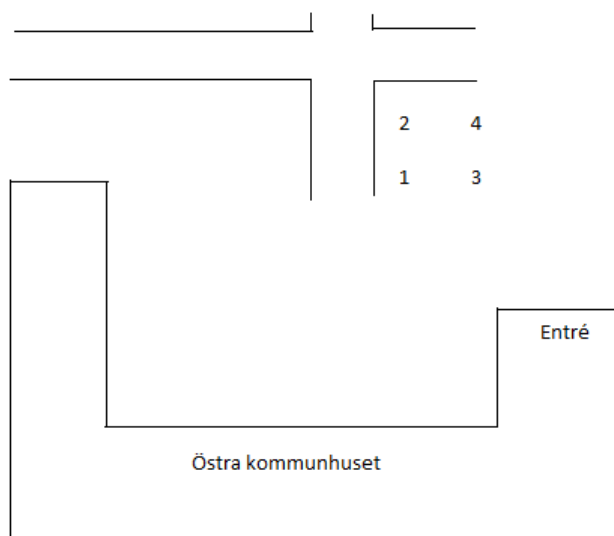
Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	tornedalingarnas flagga
Stång 4	tornedalingarnas flagga

24 oktober på FN-dagen den hissas flaggorna enligt nedan.

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	svensk flagga
Stång 3	FN-flagga
Stång 4	FN-flagga

Flaggstänger

Framför Östra Kommunhuset i Kristianstad finns fyra flaggstänger.

Flaggning vid utländska besök

Flaggning vid ett utländskt besök.

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	svensk flagga
Stång 4	svensk flagga

Flaggning vid två samtida utländska besök.

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	svensk flagga

Flaggning vid tre samtida utländska besök.

Stång 1	svensk flagga
Stång 2	utländsk flagga
Stång 3	utländsk flagga
Stång 4	utländsk flagga

Flaggning på halv stång

Vid dödsfall och begravning flaggar man på halv stång, vilket innebär att flaggan hissas:

- Till ungefär 2/3 av normalhöjden på fristående stång

Då flaggan hissas skall den först gå i topp och därefter omedelbart sänkas till rätt höjd. Även då flaggan halas ner, skall den först hissas i topp.

OBS! Flaggning på halv stång är ett sätt att hedra en avliden, vilket även gäller på allmänna flaggdagar. Endast nationsflagga hissas på halv stång.

Flaggning på halv stång sker vid dödsfall av en medarbetare som har sin ordinarie arbetsplats på Östra kommunhuset. Flaggningen sker på stång 1. Inga flaggor på stång 2-4 Flaggning sker den dagen information fås om dödsfallet. Om budet kommer efter lunch sker flaggning dagen efter. I samband med flaggningen ordnas ett litet bord med vit duk där ett foto, ett tänd ljus och en enkel blomma sätts fram på lämplig plats. I det fall inget foto finns eller beslut om att inget foto skall sättas fram står det endast en kort text ” Idag flaggar vi för XX bortgång”. Samma regler gäller för flaggning och hedersbevisning i samband med begravningen.

Bordsflaggor

Vid utländska besök är det lämpligt att ha bordsflaggor i mötessalar och vid måltider. Då bör man ha de gästandes nationsflagga samt den svenska flaggan. Även EU-flaggan kan användas om gästerna kommer från EU-land.

Bordsflaggor finns till utlåning på kanslisektionen, Rådhus Skåne.

Flaggning vid särskilda händelser

Vid särskilda händelser då flaggning påbjudes från nationell nivå skall dessa rekommendationer följas.

Övrig flaggning

Vid eventuellt behov av flaggning utöver ovan nämnda regler kan beslut om detta tas av kommunfullmäktiges ordförande.

KS § 146

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KR 26

Änr KS 2025/1335

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26).
- OPF-KR 26 ersätter tidigare antagna bestämmelser OPF-KL 18.
- OPF-KR 26 ska tillämpas från och med den 15 oktober 2026, för de förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag efter valet 2026. Undantag gäller för de förtroendevalda som omfattas av bestämmelser som antogs innan OPF 2014.

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, benämnt OPF-KR 26. SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum från och med 15 oktober 2026.

Regelverket ersätter tidigare OPF-KL och innebär justerade pensionsavgiftsnivåer samt förändringar i bestämmelserna om omställningsstöd och familjeskydd. Syftet är att anpassa villkoren för förtroendevalda till gällande tjänstepensionsavtal för anställda inom kommuner och regioner (AKAP-KR).

För att bestämmelserna ska äga giltighet i Kristianstads kommun krävs ett lokalt antagande av kommunfullmäktige. Kommunledningskontoret föreslår

därför att OPF-KR 26 ska antas och tillämpas från och med den 15 oktober 2026.

Kommunstyrelsens personalutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige att:

- Anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26).
- OPF-KR 26 ersätter tidigare antagna bestämmelser OPF-KL 18.
- OPF-KR 26 ska tillämpas från och med den 15 oktober 2026, för de förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag efter valet 2026. Undantag gäller för de förtroendevalda som omfattas av bestämmelser som antogs innan OPF 2014.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens personalutskotts beslut 2026-06-08 § 22

Kommunledningskontorets tjänstutlåtande 2026-05-25

Bestämmelserna OPF-KR 26. Bilaga 1

Kommentarer till OPF-KR 26. Bilaga 2

KSPU § 22

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KR 26

Änr KS 2025/1335

Kommunstyrelsens personalutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige att:

- Anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26).
- OPF-KR 26 ersätter tidigare antagna bestämmelser OPF-KL 18.
- OPF-KR 26 ska tillämpas från och med den 15 oktober 2026, för de förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag efter valet 2026. Undantag gäller för de förtroendevalda som omfattas av bestämmelser som antogs innan OPF 2014.

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, benämnt OPF-KR 26. SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum från och med 15 oktober 2026.

Regelverket ersätter tidigare OPF-KL och innebär justerade pensionsavgiftsnivåer samt förändringar i bestämmelserna om omställningsstöd och familjeskydd. Syftet är att anpassa villkoren för förtroendevalda till gällande tjänstepensionsavtal för anställda inom kommuner och regioner (AKAP-KR).

För att bestämmelserna ska äga giltighet i Kristianstads kommun krävs ett lokalt antagande av kommunfullmäktige. Kommunledningskontoret föreslår

**Kommunstyrelsens
personalutskott**

Sammanträdesdatum
2026-06-08

därför att OPF-KR 26 ska antas och tillämpas från och med den 15 oktober 2026.

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige att:

- Anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26).
- OPF-KR 26 ersätter tidigare antagna bestämmelser OPF-KL 18.
- OPF-KR 26 ska tillämpas från och med den 15 oktober 2026, för de förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag efter valet 2026. Undantag gäller för de förtroendevalda som omfattas av bestämmelser som antogs innan OPF 2014.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänstutlåtande 2026-05-25

Bestämmelserna OPF-KR 26. Bilaga 1

Kommentarer till OPF-KR 26. Bilaga 2

Kommunledningskontoret

2026-05-25

HR avdelningen

Maria Wihlborg

044-13 56 08

Maria.wihlborg@kristianstad.se

Kommunstyrelsen

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KR 26

Änr KS 2025/1335

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige att:

- Anta bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26).
- OPF-KR 26 ersätter tidigare antagna bestämmelser OPF-KL 18.
- OPF-KR 26 ska tillämpas från och med den 15 oktober 2026, för de förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag efter valet 2026. Undantag gäller för de förtroendevalda som omfattas av bestämmelser som antogs innan OPF 2014.

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda, benämnt OPF-KR 26. SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum från och med 15 oktober 2026.

Regelverket ersätter tidigare OPF-KL och innebär justerade pensionsavgiftsnivåer samt förändringar i bestämmelserna om omställningsstöd och familjeskydd. Syftet är att anpassa villkoren för förtroendevalda till gällande tjänstepensionsavtal för anställda inom kommuner och regioner (AKAP-KR).

För att bestämmelserna ska äga giltighet i Kristianstads kommun krävs ett lokalt antagande av kommunfullmäktige. Kommunledningskontoret föreslår därför att OPF-KR 26 ska antas och tillämpas från och med den 15 oktober 2026.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänstutlåtande 2026-05-25

Bestämmelserna OPF-KR 26. Bilaga 1

Kommentarer till OPF-KR 26. Bilaga 2

Ärendet

Sveriges Kommuner och Regioner har sedan lång tid tillbaka tillhandahållit förslag till bestämmelser om pension för förtroendevalda. Sedan 2014 har dessa bestämmelser benämnts OPF, omställning, pension och familjeskydd. Nu gällande bestämmelser i Kristianstads kommun, OPF-KL 18, antogs av kommunfullmäktige, och trädde i kraft den 1 januari 2019.

Sedan den 1 januari 2023 gäller tjänstepensionsavtalet AKAP-KR för anställda inom kommuner och regioner. Avtalet innebär högre pensionsavsättningar än vad som tidigare tillämpats. Mot bakgrund av kommunallagens krav på skälig ersättning till förtroendevalda har SKR gjort bedömningen att pensionsvillkoren för förtroendevalda bör justeras i motsvarande omfattning.

OPF-KR 26 omfattar, liksom tidigare regelverk, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsförmåner samt familjeskydd för förtroendevalda enligt 4 kap. 1 § kommunallagen. Regelverket är indelat i fyra kapitel: inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

OPF-KR 26 innebär flera materiella förändringar jämfört med OPF-KL 18. I kapitel 3 justeras pensionsavgifterna till 6 procent på pensionsgrundande inkomst upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp samt 31,5 procent på inkomstdelar därutöver, vilket motsvarar nivåerna i tjänstepensionsavtalet AKAP-KR. Därutöver införs förändringar i reglerna om omställningsstöd, bland annat avseende samordning med förvärvsinkomst från och med första året samt möjlighet att neka omställningsstöd vid allvarlig brottslighet. Även bestämmelserna om familjeskydd har förtydligats.

OPF-KR 26 är utformad för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag efter valet 2026. OPF-KR 26 ersätter de tidigare regelverken OFP-KL 18 och OPF-KL 14. Förtroendevalda vars pension regleras av tidigare regelverk före OPF-KL 14 omfattas inte av OPF-KR 26.

Kommunledningskontoret bedömer att det är ändamålsenligt att anta OPF-KR 26 i enlighet med SKR:s förslag, utan några lokala tillägg eller förändringar. Genom att anpassa pensionsavgiftsnivåerna till gällande tjänstepensionsavtal för anställda säkerställs att villkoren för förtroendevalda även fortsättningsvis kan anses skäligen enligt kommunallagen. SKR rekommenderar att lokalt antagande av OPF-KR 26 görs med ikraftträdandedatum från och med 15 oktober 2026.

Ett ikraftträdande den 15 oktober 2026 innebär att bestämmelserna börjar tillämpas vid ny mandatperiod, vilket skapar tydlighet och förutsebarhet i övergången mellan regelverken.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Charlotte Nygren-Bonnier
Kommundirektör

Linn Säbom
TF HR direktör

Beslut expedieras till

Kommunledningskontorets HR avdelning

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Allmänt om bestämmelserna

Ett förtroendeuppdrag utgör en viktig del av den demokratiska strukturen och medför behov av anpassade villkor. Enligt 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) avses med förtroendevald den som har valts till ett uppdrag av fullmäktige, nämnd eller annan kommunal myndighet.

Uppdraget utgör inte en anställning, och den förtroendevalde har därför inte ett anställningsförhållande med kommunen eller regionen. Arbetsrättslig lagstiftning som reglerar exempelvis arbetstid, semester och anställningsskydd är därmed inte tillämplig.

Eftersom ett anställningsförhållande inte föreligger kan den förtroendevalde inte omfattas av bestämmelserna om tjänstepension, då sådan pension enligt 28 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) endast får tryggas inom ramen för ett anställningsförhållande.

Förtroendeuppdraget innebär också att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund innehåller OPF-KR 26 bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Bestämmelserna antas lokalt av fullmäktige i kommun, region eller kommunalförbund och utgör ett samlat regelverk som tydliggör de förtroendevaldas villkor och trygghet under och efter tiden som förtroendevald.

OPF-KR 26 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser

- Lokal pensionsmyndighet
- Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

2. Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd

- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

3. Pensionsbestämmelser

- Avgiftsbestämd pensionsbehållning
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd

4. Familjeskydd

- Familjeskydd till efterlevande vuxen
- Familjeskydd till efterlevande barn

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KR 26 antas ska en lokal pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Den förtroendevalde är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte ska beviljas omställningsstöd enligt §§ 3-5 i detta reglemente om den förtroendevalde har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft.

Anmärkning

Avseende nekad rätt till omställningsstöd utifrån ej beviljad ansvarsfrihet, se anmärkning till § 2a (sid 12) i *Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)*.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när den förtroendevalde lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva

omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26, eller tidigare version av OPF-KR, får tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid, under förutsättning att uppdraget har innehafts inom två år före uppdrag hos nuvarande uppdragsgivare. Den förtroendevalde ansvarar för att, i samband med ansökan och redovisning, skriftligen begära tillgodoräkning samt styrka tidigare uppdrag. För att tillgodoräkning ska medges krävs att den

förtroendevalde inte har tagit del av omställningsstöd hos den tidigare uppdragsgivaren. Tillgodoräkningen bör samfinansieras av den tidigare uppdragsgivaren.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Samtliga inkomster, med undantag för kapitalinkomster, ska anses utgöra förvärvsinkomster.

Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller erhåller annan ersättning än förvärvsinkomst enligt första stycket, får den lokala pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som bedöms skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till samt beräkna omfattningen av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde

skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i nära anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd pensionsbehållning
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, motsvarande sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som under ledighet till

följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där

den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11. Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 6 sker månadsvis och livsvarigt. Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av pensionsbehållningen, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Utbetalning får tidigast påbörjas från den tidpunkt då den förtroendevalde enligt 58 kap. 1 § Socialförsäkringsbalken (2010:110) har rätt att ta ut allmän pension, minus två år.

Ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pensionsbehållningen utbetald inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till

pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen avgår från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Anmärkningar

Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen (2003:376).

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligt framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (2005:104).

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte

fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KR 26 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen, och
- familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10,

rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/ maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Anmärkningar

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde,

eller

b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Kommentar till bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda (OPF-KR 26)

Inledning

I kommentaren till OPF-KR 26 behandlas de föreslagna bestämmelserna om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda. Kommentaren följer samma struktur som OPF-KR 26.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller i vissa delar även för förtroendevalda som tidigare inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

En uppdaterad försäkringsteknisk bilaga har införts och ersätter den tidigare från 2014. Bilagan har moderniserats och beskriver bland annat hur pensionsbehållningen räknas upp i högre åldrar.

Kommuner, regioner och kommunalförbund som ännu inte har antagit OPF-KR (eller tidigare OPF-KL) bör notera att de framtagna kommentarerna och riktlinjerna för tillämpning bygger på antagandet att OPF-KL 14, OPF-KL 18 och/eller OPF-KR 25 redan är antagna.

SKR rekommenderar att OPF-KR 26 antas med ikraftträdande den 15 oktober 2026. Datumet är valt för att sammanfalla med starten av en ny mandatperiod. Syftet är att undvika förändringar av villkor under pågående mandatperiod och skapa förutsägbarhet och likvärdighet för de förtroendevalda.

Definitioner och förklaringar i OPF-KR 26

Förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725)	<i>”Med förtroendevalda avses i denna lag ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, de som fullgör förtroendeuppdrag som anges i 2 § första stycket samt revisorer.</i> <i>Med förtroendevalda avses också ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen, förbundsstyrelsen eller någon annan nämnd, de beslutande församlingarnas beredningar samt revisorer i ett kommunalförbund.”</i>
Fullmäktige	Med fullmäktige avses kommunfullmäktige, regionfullmäktige samt förbundsfullmäktige.

Lokal pensionsmyndighet	Det beslutande organ, eller funktion, som ska ha till uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan vara fullmäktige eller kommunstyrelsen men kan också delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller tjänstefunktion.
Fullgör uppdrag på betydande del av heltid	Med <i>betydande del av heltid</i> , avses sammanlagt minst 40 procent av en heltidstjänst. Att <i>betydande del</i> anges till 40 procent är en uttolkning av kommunallagen.
Förvärvsinkomst	Med förvärvsinkomst, och andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, avses sådana inkomstslag som anges - i 59 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) t.ex. sjukpenning, föräldrapenningförmåner, inkomstrelaterad sjuk- och aktivitetsersättning samt enligt Skatteverkets definition av förvärvsinkomst. All annan inkomst än kapitalinkomst är förvärvsinkomst. De vanligaste förvärvsinkomsterna är en på basis av ett arbetsförhållande erhållen lön och en inkomst som ska jämföras med denna samt pension. Även en i stället för denna inkomst erhållen inkomst, förmån eller ersättning, t.ex. arbetslöshetsdagpenning och dagtraktamente av olycksfallsförsäkring, är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomsten ansluter sig dock inte alltid till utförande av arbete, eftersom även t.ex. en förtäckt dividend är förvärvsinkomst. Förvärvsinkomst är enligt rättspraxisen också en garantiprovision (HFD 1994/2895). Av resultatet av näringsverksamhet och jordbruk kan även en del vara

	förvärvsinkomst. Av dessa inkomster avskiljs först kapitalinkomstandelen och resten beskattas som förvärvsinkomst. Även inkomstandelen för en delägare i en sammanslutning och den dividend som ett annat bolag än ett börsbolag har utbetalat indelas i en kapital- och förvärvsinkomstandel.
Pensionsgrundande inkomst	Den förtroendevaldes årsarvoden, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.
Mandatperiod	En mandatperiod är den period den förtroendevalde har sitt uppdrag. I Sverige utgör en politisk mandatperiod oftast fyra år och mandatperioden för kommunfullmäktige löper mellan valen från och med den 15 oktober valåret (kap 5 § 9 första stycket kommunallagen).

Cirkulär och övrig information avseende OPF-KR/KL

Cirkulär 25:64 – OPF-KR 26

Cirkulär 24:63 – OPF-KR 25

Cirkulär 18:31 – OPF-KL 18

Cirkulär 13:75 – OPF-KL 14

Arbetsgivarnytt nr 31/14

Arbetsgivarnytt nr 28/12

Övergripande om bestämmelserna

OPF-KR 26 omfattar förtroendevald som avses 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund.

OPF-KR 26 är utformat för tillämpning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund. För att bestämmelserna ska äga giltighet krävs ett lokalt antagande av fullmäktige. OPF-KR 26 utgår från den enskilda kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Med ”tidigare uppdrag” avses i kommentaren uppdrag hos samma uppdragsgivare och ska inte sammanblandas med uppdrag hos annan uppdragsgivare.

Bestämmelserna i OPF-KR 26 ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund.

Kommunala aktiebolag

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas inte av bestämmelserna i OPF-KR 26, villkor för styrelseledamöter regleras i första hand genom aktiebolagslagen. Det är dock möjligt att besluta om en modell som ger förmåner eller nivåer liknande OPF-KR 26 även för kommunala aktiebolag. Om ett sådant beslut fattas måste man beakta att aktiebolagslagen och kommunallagen är två separata regelverk med olika krav och principer. Konsekvenserna av att införa OPF-KR 26-liknande villkor inom ramen för aktiebolagslagen har inte utretts, vilket innebär att rättsliga och praktiska effekter är mycket osäkra.

Om en kommun eller region ändå väljer att slå samman uppdrag och ersättningar för förtroendeuppdrag och styrelsearbete i kommunala aktiebolag rekommenderas att en ersättningspolicy utarbetas och dokumenteras som tillägg till OPF-KR 26. Tillägget bör tydligt beskriva hur OPF-KR 26 ska tillämpas, inklusive om förmåner som omställningsstöd omfattar hela uppdraget – även den del som avser styrelsearbete i kommunala aktiebolag.

Bestämmelserna är indelade i fyra kapitel; inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd.

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Att inneha ett förtroendeuppdrag är förenat med särskilda förutsättningar. Ett politiskt uppdrag utgör inte en anställning, och den förtroendevalde är således inte anställd av kommunen, regionen eller kommunalförbundet. Den förtroendevalde omfattas därför inte av bestämmelser i lagstiftning som reglerar arbetsmarknaden, exempelvis semester, arbetstid, anställningsskydd eller tjänstepension. Förtroendeuppdraget innebär att den förtroendevalde verkar i en miljö där olika samhällsintressen behöver balanseras. Det kan i vissa fall medföra en viss distans till den lokala arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund är det rimligt att den som lämnar ett förtroendeuppdrag också erbjuds stöd för att hitta en ny väg tillbaka till arbetslivet. Med hänsyn till att de förtroendevalda har olika bakgrund och varierande förutsättningar är det av vikt att säkerställa att adekvata stöd- och återgångsmöjligheter finns.

Omställningsbestämmelserna i OPF-KR 26 syftar till en aktiv omställning genom riktade insatser och tidsbegränsade ekonomiska stöd, med målet att öka möjligheterna för individen att utvecklas och gå vidare i sin karriär efter slutfört uppdrag.

I OPF-KR 26 justeras samordningsreglerna gällande ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Omställningsstöden ska samordnas med

all förvärvsinkomst och/eller annan inkomst från och med det första året med omställningsstöd.

I OPF-KR 26 införs även förslag till regler om nekad rätt till omställningsstöd. Fullmäktige ges möjlighet att besluta att en förtroendevald inte ska ha rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5 i bestämmelserna.

Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna för sektorns förtroendevalda klassificeras inte som tjänstepensionsförsäkring eftersom det inte föreligger något anställningsförhållande mellan kommunen, regionen eller kommunalförbundet och den förtroendevalde. För att möjliggöra tjänstepension för förtroendevalda krävs en ändring av nuvarande skattelagstiftning. Förmånerna i pensionsbestämmelserna motsvarar i stora delar pensionsavtalet AKAP-KR och strukturen i regelverket följer av AKAP-KR. Intjänandet till den avgiftsbestämda pensionsbehållningen bygger på en livsinkomstprincip i uppdraget.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av bestämmelserna finns inte. Bestämmelserna gäller inte om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § lagen om anställningsskydd (LAS) angiven ålder.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

I OPF-KR 26 finns också ett familjeskydd. Familjeskyddet syftar till att de förtroendevalda i huvudsak ska ha samma skydd för efterlevande som anställda i sektorn.

Tidigare pensionssystem och övergångsbestämmelser

Förtroendevaldas pensionsvillkor i kommuner och regioner regleras utifrån olika pensionsbestämmelser som har förändrats över tid.

Vilket regelverk som gäller beror både på när uppdraget påbörjades och när och hur kommunen eller regionen antog nya bestämmelser. Äldre reglementen, såsom PBF (Pensionsbestämmelser för förtroendevalda) och PRF-KL (Pensionsreglemente för förtroendevalda i kommuner och landsting), bygger på förmånsbestämda principer där pensionen baseras på slutlig inkomst och tid i uppdraget. Senare regelverk, exempelvis OPF-KR 26, utgår istället från en livsinkomstprincip i uppdraget/uppdragen.

Tillämpning

Intjänande enligt äldre reglementen och OPF-KR 26 är kopplat till den organisation där uppdraget utförs. Vid nytt uppdrag hos ny uppdragsgivare bör OPF-KR 26 tillämpas.

De äldre reglerna upphör att gälla för en förtroendevald som frånträder sitt uppdrag utan att vara berättigad till pensionsförmån enligt dessa. Om rätt till pensionsförmån föreligger, fortsätter de äldre bestämmelserna att gälla (t.ex. PBF § 1 mom. 3).

Bestämmelserna bör inte medföra att det är mer förmånligt att helt avstå från fortsatta politiska uppdrag än att kvarstå som förtroendevald i mindre omfattning. Därför bör uppbärande av avgångsersättning inte hindra att den förtroendevalde omfattas av OPF-KR 26 och tjänar in förmåner parallellt. Om rätt till egenpension enligt äldre reglementen föreligger på grund av uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund, bör frågan om denna rätt utgöra hinder för intjänande enligt OPF-KR 26 regleras i tillämpningsanvisningar.

En förtroendevald som före införandet av OPF-KR 26 omfattades av äldre reglementen och hade ett uppdrag om minst 40 procent av heltid, kan fortsätta att omfattas av dessa så länge uppdraget kvarstår med minst samma omfattning. Om uppdraget minskar till under 40 procent och den förtroendevalde saknar rätt till visstidspension, sjukpension eller ålderspension enligt de äldre reglerna, kan den förtroendevalde istället omfattas av OPF-KR 26.

Övergång från äldre regelverk till OPF-KR 26

De tidigare förmånsbestämda regelverken, såsom PBF och PRF-KL, skiljer sig väsentligt från det nuvarande avgiftsbestämda regelverket OPF-KR 26. I ett förmånsbestämt system är pensionen kopplad till en viss nivå baserad på slutlön (arvode) och tjänstetid, medan pensionen i ett avgiftsbestämt system styrs av storleken på ”inbetalda” avgifter (till en pensionsbehållning) och värdeutveckling över tid.

En förtroendevald som omfattas av äldre regelverk kan, efter att tidigare pensionsförmåner har värderats och en noggrann bedömning av lämpligheten har gjorts, övergå till OPF-KR 26 genom överenskommelse med uppdragsgivaren. Det rekommenderas att en skriftlig överenskommelse upprättas mellan uppdragsgivaren och den förtroendevalde, där konsekvenserna av övergången tydligt framgår.

Eftersom regelverken bygger på olika grundprinciper bör ett byte mellan dessa endast ske på initiativ av den enskilde förtroendevalde och med stor försiktighet. En övergång kan få betydande konsekvenser för den framtida pensionsförmånen.

Kommunen eller regionen bör tillsammans med den förtroendevalde värdera tidigare intjänade pensionsrättigheter och jämföra med OPF-KR 26. Resultatet bör redovisas till den förtroendevalde. En sådan redovisning ska baseras på individuella förutsättningar, såsom ålder, tjänstetid och planerade framtida uppdrag.

SKR kommer under våren 2026 att ta fram ett förslag till riktlinjer för hur en övergång mellan regelverken kan genomföras.

OPF-KR/KL har tidigare inte samordnats med äldre reglementen, men vissa äldre reglementen kan samordnas med OPF-KR 26 (samt tidigare versioner), exempelvis PBF § 2 mom. 3.

Detaljerad genomgång av paragrafer i OPF-KR 26

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

§ 1 Lokal pensionsmyndighet

Fullmäktige beslutar om en lokal ”pensionsmyndighet” som ansvarar för att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KR 26. Den lokala pensionsmyndigheten kan utgöras av fullmäktige eller kommunstyrelsen, men uppgiften kan även delegeras till exempelvis arvodesberedningen eller en tjänstefunktion.

Syftet med en lokal pensionsmyndighet är att säkerställa en enhetlig, rättssäker och transparent hantering av frågor som rör de förtroendevaldas pensionsrätt, familjeskydd och eventuella omställning. Eftersom OPF-KR 26 tillämpas lokalt och kan ge upphov till individuella bedömningar – till exempel vid avgångar, övergångar mellan uppdrag eller tolkning av särskilda villkor – behöver det finnas en tydligt angiven instans som fattar beslut i sådana ärenden.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Gällande ändringar och tillägg till bestämmelserna så är den förtroendevalde som tillträtt vid valet 2014 eller senare skyldig att följa de ändringar som följer av OPF-KR 26 samt de eventuella ändringar och tillägg till bestämmelserna som fullmäktige beslutar.

Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Bestämmelserna om omställningsstöd syftar till att stärka den förtroendevaldes möjligheter att övergå mellan uppdragstid och arbetsliv. Grundprincipen är att samtliga omställningsstöd ska betraktas som tidsbegränsade insatser som underlättar återgång i arbete.

Omställningsfonden (organisationsnummer 802012-0963) kan uppdras att hantera den förtroendevaldes omställning. Fonden har till uppgift att stödja förtroendevalda som lämnar sina politiska uppdrag, med särskilt fokus på att underlätta återgången till arbetslivet efter uppdragstiden.

Varje kommun, region och kommunalförbund svarar för kostnaden för de olika omställningsstöden. I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Administrationen av aktivt omställningsstöd kan över tid komma att utvecklas eller kompletteras. Det pågår en utredning kring möjligheten att införa en försäkringslösning.

Kommunen, regionen eller kommunalförbundet kan även uppdra åt annan aktör än Omställningsfonden att tillhandahålla motsvarande stöd.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om de olika omställningsstöden gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid. Olika kommuner, regioner och kommunalförbund har olika förutsättningar, exempelvis beroende på storlek, för omfattningen av förtroendeuppdragen vilket kan beaktas i samband med fastställandet av det lokala regelverket.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Rätt till omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde aktivt medverkar i omställningsarbetet i syfte att så snart som möjligt erhålla en ny försörjning genom

anställning eller eget företagande. Medverkan innefattar bland annat att söka arbete, delta i relevanta insatser samt i övrigt vidta åtgärder som kan främja återgång i arbete eller etablering av näringsverksamhet. Om pensionsmyndigheten finner att den förtroendevalde inte uppfyller dessa krav får myndigheten besluta att omställningsstödet ska reduceras eller upphöra.

§ 2a Nekad rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5

Rekommendationen är att rätten till omställningsstöd ska vara starkt skyddad och stå helt fri från otillbörlig påverkan. Det är inte tillåtet, varken direkt eller indirekt, att påverka en förtroendevalds tjänsteutövning, exempelvis genom att försöka få den förtroendevalde att fatta andra beslut eller kringgå regler genom utnyttjande av rätten till omställningsstöd.

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte har rätt till omställningsstöd enligt §§ 3-5, om det finns särskilt skäl i enlighet med 4 kap. 9 § kommunallagen. Sådant särskilt skäl föreligger om den förtroendevalde dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har fått laga kraft. Förtroendevald är skyldig att meddela lagakraft vunnen dom till den lokala pensionsmyndigheten.

Om den förtroendevalde genom lagakraftvunnen dom dömts till fängelse i lägst två år, ska utbetalt omställningsstöd återbetalas. Överenskommelse kan träffas om att utbetalning av stöd tills vidare ska anstå till dess att dom har meddelats och vunnit laga kraft. Det föreslagna tillägget avseende nekad rätt till omställningsstöd syftar till att ge fullmäktige ett handlingsutrymme i sådana mycket särskilda fall.

Nekad rätt till omställningsstöd ställer höga krav på:

- att brott ska vara fastslaget genom dom som vunnit laga kraft.
- att beslut om nekad rätt till omställningsstöd ska föregås av beredning och att den förtroendevalde ska få möjlighet att yttra sig.
- att beslutet om nekad rätt till omställningsstöd kan överklagas enligt kommunallagen.

SKR: s anmärkning till § 2a

SKR bedömer att det föreligger svårigheter att koppla en förtroendevalds rätt till omställningsstöd till nekad ansvarsfrihet, även i de fall ansvarsfrihet har nekats på grund av allvarliga brister i uppdraget, såsom ekonomiska oegentligheter, brottsliga handlingar av lägre grad eller andra betydande regelöverträdelser.

SKR:s bedömning är att det finns flera omständigheter som talar emot att nekad ansvarsfrihet ska kunna utgöra grund för nekad rätt till omställningsstöd.

Ansvarsprövningen innebär som huvudregel en kollektiv bedömning, vilket innebär att ett beslut om att inte bevilja ansvarsfrihet normalt omfattar samtliga ledamöter i det

politiska organet. Det är således ovanligt att beslutet enbart riktas mot enskilda ledamöter.

SKR bedömer vidare att en ordning där nekad ansvarsfrihet leder till nekad rätt till omställningsstöd kan innebära risk för otillbörlig användning. En sådan bestämmelse skulle kunna komma att tillämpas av andra skäl än att hantera faktiska brister i uppdraget.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Bestämmelserna om aktiva omställningsinsatser gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund och som inte uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskomms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Det finns inte fastställt vilka aktiva insatser en förtroendevald kan få eller hur mycket en insats får kosta. Tanken med aktiva omställningssinsatser är att de ska vara individuellt anpassade och kan exempelvis bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning. Det är upp till respektive fullmäktige att fastställa eventuell kostnadsram och vad som ska gälla utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar. Ledning kan hämtas från Omställningsfonden eller andra system för omställning på arbetsmarknaden avseende exempelvis typ av insatser och kostnadsram.

Omställningsfonden kan ges i uppdrag att ombesörja den aktiva omställningsinsatsen. Kontaktuppgifter till Omställningsfonden är 08-452 79 98 eller info@omstallningsfonden.se.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid hos (samma) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Det är därför viktigt att det ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Utbetalning och samordning

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas som längst under tre år och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder .

Ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Underlaget för det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode under det senaste året gånger tolv. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent av underlaget under de två första åren och med 60 procent under år tre.

Ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Även om det ekonomiska omställningsstödet som huvudregel ska upphöra om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av ett uppdrag överstigande 40 procent av en heltid så är inte syftet att det ekonomiska omställningsstödet ska hindra att ta nya politiska uppdrag. Om en förtroendevald med ekonomiskt omställningsstöd på nytt blir innehavare av uppdrag hos kommun, region eller kommunalförbund med en lägre omfattning eller lägre ersättning än i tidigare uppdrag så kan omställningsstödet i sådana fall justeras i motsvarande omfattning. Pensionsmyndigheten kan således fatta

beslut om att istället för att omställningsstödet helt ska upphöra omreglera det ekonomiska omställningsstödet.

Exempel 1: Kommunalråd A hade uppdrag med omfattning om 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet A ett nytt uppdrag med en omfattning av 100 % men med väsentligt lägre ersättning i jämförelse med det ursprungliga uppdraget. Det ekonomiska omställningsstödet kan då samordnas enligt samordningsreglerna i § 6 och fortsatt utbetalas.

Exempel 2: Kommunalråd B hade uppdrag med omfattning 100 % och får därefter ekonomiskt omställningsstöd i motsvarande omfattning. Efter ett drygt år får kommunalrådet B ett nytt uppdrag med en omfattning av 40 % av en heltid. Det ekonomiska omställningsstödet kan då justeras utifrån det nya uppdraget samt i övrigt samordnas enligt samordningsreglerna i § 6.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning. SKR ser att tid i uppdrag hos annan kommun, region eller kommunalförbund som tillämpar OPF-KR 26 (eller tidigare OPF-KR/KL) bör kunna tillgodoräknas vid beräkning av kvalifikationstid för ekonomisk- samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd, under förutsättning att det tidigare uppdraget innehafts inom två år före det pågående uppdraget. Det åligger den förtroendevalde att i samband med ansökan och redovisning skriftligen begära tillgodoräkning av tidigare uppdrag samt styrka dessa med relevanta underlag. Tillgodoräkning kan beviljas endast under förutsättning att omställningsstöd inte har utgått från den tidigare uppdragsgivaren, detta i syfte att säkerställa att dubbla förmåner inte uppstår.

När tillgodoräkning beviljas bör kostnadsansvaret fördelas mellan nuvarande och tidigare uppdragsgivare. Denna konstruktion bidrar till en rättvis och balanserad förmån och säkerställer att kostnaderna fördelas på ett ansvarsfullt sätt.

Genom att möjliggöra tillgodoräkning skapas förutsättningar för ökad rörlighet mellan uppdrag, vilket gör det enklare för förtroendevalda att byta uppdragsgivare utan att förlora intjänade rättigheter. Detta bidrar till att behålla och utveckla erfarenhet och kunskap inom det politiska systemet. På så sätt främjas kvaliteten i det demokratiska arbetet och bidrar till att säkra tillgången på engagerade och kompetenta förtroendevalda.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Omfattning och syfte

Bestämmelser om förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid hos (i första hand samma uppdragsgivare) kommun, region eller kommunalförbund.

Vid eventuell bedömning av *sammanhängande uppdragstid* är föräldraledighet, sjukdom och liknande inte att bedöma som att det bryter uppdragstiden.

I händelse av att förtroendevald går från uppdrag i kommun till region eller kommunalförbund, eller vice versa, kan det vara lämpligt att det överenskoms om hantering av kvalifikationstider och eventuell kostnadsfördelning.

Syftet med omställningsstöd enligt OPF-KR 26 är att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Viktigt är därför att det förlängda ekonomiska omställningsstödet tillämpas så att det inte motverkar detta syfte.

Villkor

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

Utbetalning och samordning

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört.

Det innebär att förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan sökas av och utges till förtroendevald:

- a. som fyllt motsvarande lägsta ålder för uttag av allmän pension,
- b. lämnat sitt (sina) uppdrag och
- c. i direkt anslutning fått ekonomiskt omställningsstöd utbetalt från avgångstidpunkten.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och ska samordnas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomst, se § 6 nedan.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande 32 a § LAS angiven ålder .

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd är att jämställa med inkomst av tjänst och är pensionsgrundande till allmän pension.

Beräkning

Det förlängda ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent av underlaget enligt § 4.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd och nytt uppdrag

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

Uppdrag hos tidigare uppdragsgivare

Samma principer som anges i § 4 om ekonomiskt omställningsstöd bör tillämpas även vid förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Det innebär att hantering av kvalifikationstid och eventuell kostnadsfördelning bör överenskommas vid byte av uppdragsgivare. För detaljerade regler om tillgodoräkning hänvisas till § 4.

§ 6 Samordning

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med förvärvsinkomster och/eller andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster. Av administrativa skäl får från samordningen undantas ett fribelopp som per månad motsvarar en tolfedel av samma års prisbasbelopp.

Samordning bör ske enligt kontantprincipen, dvs. det år inkomsten erhålls eller är tillgängligt för lyftning.

Om en förtroendevald utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst enligt ovan, kan pensionsmyndigheten besluta att minska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp, motsvarande den inkomst som kan anses vara skälig.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd, enligt §§ 4 och 5.

En förtroendevald är även skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna aktiva omställningsinsatser enligt § 3.

För att pensionsmyndigheten ska kunna bedöma samordningsbelopp enligt § 6 ska den förtroendevalde lämna uppgifter om samordningsbara ersättningar, inkomster m.m. Denna uppgiftsskyldighet gäller under hela den tid som omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 betalas ut. Ändrade inkomstförhållanden m.m. ska anmälas så att rätt belopp kan betalas ut. Om uppgifter inte lämnas, eller felaktiga uppgifter lämnas, kan pensionsmyndigheten besluta att minska stödet i skälig omfattning eller att rätten till omställningsstöd ska upphöra.

Har en förtroendevald obehörigen eller med för högt belopp erhållit aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd till följd av oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller annan omständighet, eller om den förtroendevalde skäligen borde ha insett att utbetalningen var felaktig, ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas. Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

För att få rätt till de olika omställningsstöden enligt §§ 3-5 krävs skriftlig ansökan, enligt de anvisningar som den lokala pensionsmyndigheten tagit fram.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3–5 ska lämnas i nära anslutning till att uppdraget avslutas eller reduceras. Med nära anslutning avses en tidsperiod om högst sex månader från uppdragets avslut eller reduktion.

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs även att den förtroendevalde årligen inkommer med ansökan och kan styrka att han eller hon har försökt att hitta annan försörjning.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd enligt §§ 4 och 5 föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalat inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3 Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna kännetecknas av följande principer:

Avgiftsbestämd pensionsbehållning innebär en samlad pensionsbehållning som grundar sig på årliga insättningar av ”pensionsavgifter” och att dessa avgifter uttrycks som en procentuell andel av den förtroendevaldes pensionsgrundande årsinkomst. Den avgiftsbestämda pensionsbehållningen benämns även som avgiftsbestämd ålderspension.

Livsinkomstprincipen är utgångspunkt för pensionsintjänandet exempelvis beräknas pensionsavgifterna på årsarvode och sammanträdesersättning oavsett uppdragets/uppdragens omfattning.

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Pensionsbestämmelserna gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet.

Förtroendevald omfattas av avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt § 3 samt efterlevandeskydd enligt § 11 oavsett uppdragets omfattning. Sjukpension enligt § 10 gäller dock endast för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Någon nedre åldersgräns för att omfattas av pensionsbestämmelserna finns inte. Däremot så gäller inte pensionsbestämmelserna för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Ytterligare regler/kriterier kan framgå nedan under specifik ersättning.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmånerna omfattar avgiftsbestämd pensionsbehållning, sjukpension samt efterlevandeskydd.

§ 3 Avgiftsbestämd pensionsbehållning

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd pensionsbehållning enligt §§ 4-9.

Ingen samordning görs med andra pensionssystem avseende den avgiftsbestämda pensionsbehållningen.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

I den pensionsgrundande inkomsten ingår den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar. Pensionsgrundande inkomst begränsas, på samma sätt som i pensionsavtalet AKAP-KR, till 30 inkomstbasbelopp.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap. 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning. Utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst är inte en pensionsgrundande inkomst men det är dock inte ovanligt att denna ersättning schablonmässigt räknas upp för att kompensera den enskildes pensionsförlust i hans eller hennes ordinarie anställning (se Arbetsgivarnytt nr 28/12). Detta procentuella påslag ska inte förväxlas med en pensionsavsättning som görs i enlighet med OPF-KR 26.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, som fått avdrag från sitt arvode på grund av ledighet för sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller föräldraledighet ska den pensionsgrundande inkomsten omräknas/höjas med vad som avdragits.

Det finns inget hinder för att förtroendevald kan avstå en del av arvodet och i stället få motsvarande belopp tillgodoräknat i sin pensionsbehållning (s.k. arvodesväxling).

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. I det fall förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte.

Någon nedre åldersgräns för tillgodoräknande av pensionsavgift finns inte och det finns heller inte någon övre åldersgräns. Men observera att pensionsbestämmelserna i OPF-KR 26 inte gäller om den förtroendevalde tillträder ett uppdrag efter motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den

förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och ska avsättas till en pensionsbehållning (§ 6) som förvaltas i kommunen, regionen eller kommunalförbundet. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan förtroendevald inte välja en placering av pensionsavgiften till en tjänstepensionsförsäkring. Med tjänstepensionsförsäkring avses en pensionsförsäkring som har samband med tjänst och som den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att betala samtliga premier för.

Det är möjligt att göra bruttoavdrag på arvodet i syfte att göra en större avsättning till pensionsbehållningen.

Vid avsättning till pensionsbehållningen kostnadsförs den särskilda löneskatten, men betalas först när pensionen betalas ut.

Pensionsavgift vid sjuk- eller aktivitetsersättning

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB.

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen) d.v.s. avgiften avsätts proportionellt till graden av arbetsoförmåga. Formuleringen ”nedsatt arbetsförmåga i uppdraget” ska inte anses vara en begränsning av denna princip.

Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före insjuknandetidpunkten enligt § 10.

Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning (§ 6).

För förtroendevald som får rätt till partiell sjuk- eller aktivitetsersättning, och på grund av detta måste lämna ett uppdrag vars omfattning överstiger den grad av sjuk- eller aktivitetsersättning som beviljats, är det möjligt att genom lokalt beslut avsätta pensionsavgift i förhållande till det inkomstbortfall som frånträdandet orsakar. Det bör beaktas att en avsättning som inte grundar sig på graden till arbetsoförmåga kan, om den förtroendevalde påbörjar en anställning i vilken han eller hon får pensionsavsättning, resultera i avsättningar som överstiger vad som skulle intjänats vid heltidsarbete. Av den anledningen rekommenderas att beslut om avsättning i förhållande till inkomstbortfallet tidsbegränsas till att omfatta enbart mandatperioden.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Det innebär att avgifterna behålls av respektive kommun, region eller kommunalförbund och att ett kapital byggs upp. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Uppräkning innan utbetalning

Pensionsbehållningen räknas upp årligen (indexeras) med förändringen av inkomstbasbeloppet (IBB). Regleringen utgör en värdesäkring och är inte avsedd att ge en relativ utveckling. Således ska beloppet endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

För tid innan pensionsbehållningen börjar betalas ut ska pensionsbehållningen räknas upp för ett kalenderår (t) genom att multipliceras med kvoten av inkomstbasbeloppet (IBB) för kalenderåret (t+1) dividerat med inkomstbasbeloppet för kalenderåret (T). Uppräkning sker vid utgången av kalenderåret (t+1).

Börjar pensionsbehållningen betalas ut under kalenderåret (t+1) ska pensionsbehållningen istället räknas upp genom att multipliceras med en tolfedel av det enligt ovan beräknade värdet multiplicerat med antalet kalendermånader under kalenderåret (t+1) innan pensionsbehållningen börjar betalas ut. Uppräkningen sker vid utgången av den kalendermånad som närmast föregår den då pensionsbehållningen börjar betalas ut. Pensionsbehållning enligt OPF-KR 26 ska därefter räknas om i samma grad som gällande IBB ändrats i förhållande till IBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.

För omräkning/uppräkning under utbetalningstid se § 8 nedan.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning

Uttagsålder/tidpunkt

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, dvs. pensionsbehållningen enligt § 6, kan göras tidigast från den tidpunkt då allmän pension enligt SFB minus två år kan utbetalas. Utbetalningstidpunkt av avgiftsbestämd pensionsbehållning kommer på så

sätt att följa de eventuella ändringar som sker i lagstiftning om tidigaste uttagstidpunkt av allmän pension.

Ansökan

Ansökan om avgiftsbestämd pensionsbehållning ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till pensionsmyndigheten (eller enligt anvisning från pensionsmyndigheten) vid den tidpunkt den förtroendevalde har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Utbetalningstid

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning sker månadsvis och livsvarigt till och med den månad den förtroendevalde avlider.

Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Omräkning/uppräknings

När den avgiftsbestämda pensionsbehållningen ska betalas ut ska det totala kapitalet räknas om till ett månadsbelopp. Vid omräkningen ska man bland annat beakta en förväntad ränta/avkastning under utbetalningstiden samt hur länge individen förväntas leva (själva förmånen utbetalas dock i normalfallet livsvarigt). Den antagna räntan är 1,6 % per år (samma räntesats som tillämpas vid beräkning av allmän pension).

För att förenkla omräkningen har SKR tagit fram så kallade delningstal, som är beräknade utifrån dessa antaganden. Dessa delningstal är könsneutrala.

Vid beräkningen av pensionen under uttagsåret räknas först pensionsbehållningen upp i takt med förändringen av inkomstbasbeloppet (med tolfte delar fram till uttagstidpunkten). Därefter delas den uppräknade behållningen med delningstalet, i vilket förskottsrentan redan är inräknad.

Om det tillkommer en pensionsavgift räknas även denna först upp i förhållande till inkomstbasbeloppets förändring. Därefter divideras den tillkommande pensionsbehållningen med delningstalet (inklusive förskottsrentan) och det framräknade beloppet läggs till på utbetalande pensionen.

Engångsersättning

Avgiftsbestämd pensionsbehållning kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension gäller endast för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Dessutom krävs att den förtroendevalde i samband med detta befrias från uppdraget före mandatperiodens utgång med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Beräkning

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag. Om det inte finns månadsarvode för 12 månader bakåt så kan pensionsmyndigheten fatta beslut om beräkning baserad på det genomsnittliga månadsarvodet under uppdragstiden eller det månadsarvode som den förtroendevalde hade haft om denne inte hade varit ledig på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utbetalas till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension bör utges i proportion till den tidigare uppdragsgraden med hänsyn till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning. Vid beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning måste således även ursprunglig och eventuellt kvarvarande omfattning på uppdraget fastställas.

Om en förtroendevald har ett uppdrag på 100 procent och sedan avgår p.g.a. att sjuk- eller aktivitetsersättning beviljats med 50 procent så ska sjukpensionen baseras på halva årsarvodet.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är mindre än uppdragets omfattning så bör sjukpension beräknas i relation till sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning dividerat med uppdragets omfattning.

Om sjuk- eller aktivitetsersättningens omfattning är högre än uppdragets omfattning så kan sjukpensionen inte överstiga uppdragets omfattning.

Beräkning av pensionsgrundande inkomst

Den pensionsgrundande inkomsten fastställs året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Därefter indexeras den pensionsgrundande inkomsten med prisbasbeloppet och beloppet ska endast räknas upp och inte ned om förändringen är negativ.

Värdesäkring

Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Efterskydd

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p.g.a. sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Pensionsbehållningen enligt § 6 innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd. Med "efterlevandeskydd" avses att vid dödsfall så får den förtroendevaldes efterlevande värdet av intjänad pensionsbehållning utbetalt. Beloppets storlek bestäms av hur stor pensionsbehållningen är innan dödsfallet och om den avgiftsbestämda pensionsbehållningen har börjat betalas ut till den förtroendevalde eller inte. Efterlevandeskyddet liknar det återbetalningsskydd som anställda kan välja för det pensionskapital som är inbetalt i en tjänstepensionsförsäkring. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan dock efterlevandeskyddet inte tecknas i en faktisk tjänstepensionsförsäkring.

Vid förtroendevalds dödsfall betalas det sparade kapital som finns i pensionsbehållningen ut under fem år till i första hand make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn. Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Engångsersättning

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

För den som uppsåtligt framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal (FAL) angående påföljd i pensionsförmånshänseende.

§ 13 Finansiering

Kommun, region och kommunalförbund svarar för utfästelser enligt dessa pensionsbestämmelser.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd.

Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av en heltid.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall syftar till att ge de förtroendevalda ett liknande skydd vid dennes dödsfall som de anställda inom kommuner, regioner och kommunalförbund har. Med ”familjeskydd” avses en fastställd förmån som vid dödsfall utbetalas till den förtroendevaldes efterlevande.

§ 2 Rätt till familjeskydd

Familjeskydd består av två delar, dels familjeskydd till efterlevande vuxen, dels familjeskydd till efterlevande barn. Med barn avses arvsberättigat barn eller det barn som den förtroendevalde tagit emot i sitt hem i adoptionssyfte.

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall bör ses som en ”försäkringsliknande” konstruktion. Annan kan uppdras att administrera familjeskyddet.

Om den förtroendevalde har en samtidig anställning med rätt till annat motsvarande skydd ska rätten till familjeskydd bedömas av den lokala pensionsmyndigheten.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

För en och samma avliden kan det högst utges ett familjeskydd, detta oavsett om den förtroendevalde hade fler än ett uppdrag som var och en innebär att den avlidne uppfyller dessa villkor.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make/maka, registrerad partner eller sambo som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

Med sambo avses den ogifta person som stadigvarande bodde tillsammans med den ogifte förtroendevalde vid hans eller hennes död, och

a) som tidigare varit gift eller registrerad partner med den förtroendevalde, eller

b) har eller har haft barn, eller då väntade barn med den förtroendevalde.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp det år dödsfallet inträffade delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Kommunledningskontoret
Kanslienheten

2026-08-26

Kommunfullmäktige

Sammanträdestider för kommunfullmäktige 2027

Änr KS 2025/441

Förslag till kommunfullmäktige

- Sammanträdestider för kommunfullmäktige 2027 fastställs enligt förslag.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges presidium föreslår att kommunfullmäktiges sammanträden ska starta kl. 13.00 och avslutas senast kl. 18.00 med undantag av sammanträdet som behandlar budgeten som föreslås starta 09:00 och ingen tid för att avslutas senast.

Kommunfullmäktiges presidium föreslår kommunfullmäktige att hålla sammanträde under 2027 enligt följande:

Månad	Datum	Tidpunkt
Januari	12	13:00-18:00
Februari	9	13:00-18:00
Mars	9	13:00-18:00
April	6	13:00-18:00
Maj	11	13:00-18:00
Juni	22	09:00 (budget)
September	7	13:00-18:00
Oktober	12	13:00-18:00
November	16	13:00-18:00
December	14	13:00-18:00

Beslutsunderlag

Ordförandens förslag 2026-08-26

Bo Silverbern
Kommunfullmäktiges ordförande

Beslut expedieras till

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Region Skåne

KS § 164

Motion - Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten

Änr KS 2025/980

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Avslå motionen.

Reservation

Ulrika Tollgren (S) lämnar för den socialdemokratiska och vänsterpartistiska gruppen in skriftlig reservation:

”Kristianstads kommun har ett ansvar att öka kunskapen om klimakteriets påverkan på arbetsförmågan, motverka stigma och vara uppmärksam på medarbetares mående.

Just därför är Socialdemokraterna och Vänsterpartiet djupt bekymrade över att motionen avslås, samtidigt som kommunen kämpar med att sänka sjuktagen är man inte beredd att jobba utifrån den verklighet man har.

Klimakteriet är en arbetsmiljöfråga, det påverkar koncentrationen, sömnen, stressnivån och hälsa. Det påverkar därmed också möjligheten att orka, prestera och stanna kvar i arbetslivet. En stor del av kommunens medarbetare kommer någon gång att gå igenom klimakteriet, det är inte rimligt att kommunen enbart hänvisar till vården. Arbetsgivaren har ett ansvar för att skapa förutsättningar för kunskap, förståelse och relevant stöd.

Sunt Arbetslivs koncept ”klimakterieskola” är inte ett alternativ till sjukvården, det är ett komplement, på samma sätt som kommunen erbjuder utbildningar och insatser inom andra arbetsmiljörelaterade område där vården också har ett ansvar.

Partille kommun är en av de första kommunerna som satsat på att öka kunskapen om klimakteriet inom kommunorganisationen. Satsningen har lett till minskad sjukfrånvaro och beräknas ge en årlig besparing på cirka 3 miljoner kronor för kommunen, samt ytterligare miljonbelopp i sparade statliga sjuklönekostnader

Syftet med en klimakterieskola är att stärka egenvården, öka kunskapen hos både medarbetare och chefer samt bidra till en mer inkluderande och hållbar arbetsmiljö.

Genom att avslå motionen missar kommunen en möjlighet att ta ett modernt och kunskapsbaserat grepp om en fråga som berör många men som alltför länge varit osynlig. Vi menar att Kristianstads kommun bör gå före när det gäller att bryta stigma och skapa hållbara förutsättningar för medarbetarna.

Mot bakgrund av detta reserverar Socialdemokraterna och Vänsterpartiet mot beslutet att avslå motionen.”

Kommunstyrelsens behandling

Yrkanden

Ulrika Tollgren (S), Martin Hallingström Skoglund (S), Therese Larsson Stureson (S), Dan Berger (S) och Linnea Bengtsson (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Ulrika Tollgrens (S) med fleras förslag mot kommunstyrelsens personalutskotts förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Sammanfattning

I motion till kommunfullmäktige, daterad 2025-10-03, med rubrik ”Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten”, föreslår Socialdemokraterna

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2026-06-24

att kommunen ska införa en klimakterieskola. Syftet med klimakterieskola är, enligt Socialdemokraterna, att öka kunskapen, minska stigma, stärka egenvården och skapa bättre arbetsmiljö för alla som berörs av klimakteriet.

Kommunledningskontoret anser att Kristianstads kommun ska arbeta för att öka kunskapen om klimakteriets påverkan på arbetsförmågan, bryta eventuella stigma om klimakteriet och vara uppmärksamma på medarbetares mående. Men när det handlar om fördjupad kunskap om klimakteriet ligger detta ansvar på vården. Därav föreslår kommunledningskontoret kommunstyrelsen att avslå motion om att inrätta en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsens personalutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Avslå motionen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens personalutskotts beslut 2026-06-08 § 20

Tjänsteutlåtande 2026-05-08

Motion: Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten, 2025-10-03

KSPU § 20

Motion - Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten

Änr KS 2025/980

Kommunstyrelsens personalutskotts förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Avslå motionen.

Reservation

Annelie Karlsson (S) och Dan Berger (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Kommunstyrelsens personalutskotts behandling

Yrkanden

Annelie Karlsson (S) och Dan Berger (S) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden yrkar bifall till kommunledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsens personalutskott beslutar i enlighet med kommunledningskontorets förslag.

Sammanfattning

I motion till kommunfullmäktige, daterad 2025-10-03, med rubrik "Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten", föreslår Socialdemokraterna att kommunen ska införa en klimakterieskola. Syftet med klimakterieskola är,

**Kommunstyrelsens
personalutskott**

Sammanträdesdatum
2026-06-08

enligt Socialdemokraterna, att öka kunskapen, minska stigma, stärka egenvården och skapa bättre arbetsmiljö för alla som berörs av klimakteriet.

Kommunledningskontoret anser att Kristianstads kommun ska arbeta för att öka kunskapen om klimakteriets påverkan på arbetsförmågan, bryta eventuella stigma om klimakteriet och vara uppmärksamma på medarbetares mående. Men när det handlar om fördjupad kunskap om klimakteriet ligger detta ansvar på vården. Därav föreslår kommunledningskontoret kommunstyrelsen att avslå motion om att inrätta en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Avslå motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2026-05-08

Motion: Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten, 2025-10-03

Kommunledningskontoret
HR-avdelningen
Emma Svärd
044132789
emma.svard@kristianstad.se

2026-05-08

Kommunstyrelsen

Motion - Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten

Änr KS 2025/980

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- Avslå motionen.

Sammanfattning

I motion till kommunfullmäktige, daterad 2025-10-03, med rubrik "Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten", föreslår Socialdemokraterna att kommunen ska införa en klimakterieskola. Syftet med klimakterieskola är, enligt Socialdemokraterna, att öka kunskapen, minska stigma, stärka egenvården och skapa bättre arbetsmiljö för alla som berörs av klimakteriet.

Kommunledningskontoret anser att Kristianstads kommun ska arbeta för att öka kunskapen om klimakteriets påverkan på arbetsförmågan, bryta eventuella stigma om klimakteriet och vara uppmärksamma på medarbetares mående. Men när det handlar om fördjupad kunskap om klimakteriet ligger detta ansvar på vården. Därav föreslår kommunledningskontoret kommunstyrelsen att avslå motion om att inrätta en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande 2026-05-08
- Motion: Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten, 2025-10-03

Ärendet

I motion till kommunfullmäktige, daterad 2025-10-03, med rubrik "Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten", föreslår Socialdemokraterna att kommunen ska införa en klimakterieskola.

I motionen hänvisar Socialdemokraterna till att det i Sverige är många personer som varje år genomgår klimakteriet, en livsfas med både kroppsliga och psykiska förändringar. De anser att kunskapen om klimakteriet låg, både bland de som befinner sig i den aktuella perioden och hos omgivningen.

Bristande kunskap, kan enligt Socialdemokraterna, leda till onödigt lidande och sämre livskvalité, men också missförstånd, mindre produktivitet och ökade kostnader i arbetslivet. Socialdemokrater föreslår därför att kommunen inför en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Syftet med en klimakterieskola i kommunal regi är att:

- Öka kunskapen om klimakteriet och dess påverkan på kropp och psyke
- Ge verktyg och strategier för att hantera symtom och förebygga ohälsa
- Stärka egenvården och uppmuntra till livsstilsförändringar
- Motverka tabu och stigma kring klimakteriet
- Skapa en mer inkluderande och förstående arbetsmiljö
- Minska sjukfrånvaro och öka livskvaliteten för kommunens invånare

En klimakterieskola i kommunal verksamhet förväntas, enligt Socialdemokraterna, leda till ökad kunskap och förståelse bland medarbetare samt att minskad stigma gör att fler vågar prata om klimakteriet och söka hjälp i tid.

Kommunledningskontorets bedömning

I samband med att motionen inkom förde kommunledningskontoret en dialog med Socialdemokraterna i syfte att få ett förtydligande om klimakterieskolan avsåg alla medborgare eller medarbetare i Kristianstads

kommun. Socialdemokraterna svarade då att motionen avser anställda i Kristianstads kommun.

Enligt arbetsmiljölagen ska arbetsgivaren verka för en bra arbetsmiljö och skapa goda förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Arbetsgivaren ska anpassa arbetsförhållanden till arbetstagarens fysiska och psykiska förutsättningar. Ett aktivt arbete med tidigare insatser och arbetsanpassningar är en friskfaktor.

Kristianstads kommun är en kvinnodominerad arbetsplats med många medarbetare i åldern 40-60 år, där klimakteriet vanligtvis inträffar. Att höja kunskapen om klimakteriet och hur det påverkar arbetsförmågan är relevant. Likaså är det betydelsefullt att bryta det stigma som kan finnas kopplat till klimakteriet.

Under våren 2026 har arbetsgivaren anordnat två seminarier för chefer på temat "Kan klimakteriet ha en arbetspåverkan?" Seminariet har hållits av medarbetare på företagshälsan tillsammans med HR strateg från kommunledningskontoret.

Seminarierna har haft ett tydligt fokus på klimakteriet i relation till eventuell påverkan på arbetsförmågan. Områden som har behandlats under seminariet är:

- Vad händer under klimakteriet
- Vanliga symptom
- Arbetspåverkan – tecken att vara uppmärksam på
- Vad kan man göra som chef?
- Upptäcka tidiga signaler på ohälsa
- Tankar kring arbetsanpassningar

Seminarierna har varit uppskattade och ytterligare tillfälle planeras till hösten 2026.

Summering

Att öka kunskapen om klimakteriets påverkan på arbetsförmågan, bryta stigma och vara uppmärksam på medarbetares mående ser kommunledningskontoret som betydelsefullt och att detta är något som Kristianstads kommun ska fortsätta att arbeta med.

Men när det handlar om fördjupad kunskap om klimakteriet ligger detta ansvar på vården. Därav föreslår kommunledningskontoret

kommunstyrelsen att avslå motion om att inrätta en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet förändrar inte för barn jämfört med tidigare.

Oscar Nilsson
Biträdande kommundirektör

Linn Säbom
Tf HR chef

E-tjänst för förtroendevalda

✓ 1. Ärendetyp

Dina uppgifter**Förnamn**

Elna Therese

Efternamn

Larsson Sturesson

E-postadress

therese.sturesson@kristianstad.se

Notifieringar

E-post

Ange partitillhörighet

Socialdemokraterna

Vad vill du göra?

Motion

✓ 2. Ärendet

Motionstitel

Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten.

Motionsbeskrivning

I Sverige genomgår varje år många personer klimakteriet, det är en livsfas med både kroppsliga och psykiska förändringar. Trots att det är en betydande del av befolkningen så är kunskapen om klimakteriet låg, både bland de som befinner sig i den aktuella perioden och hos omgivningen.

Detta kan leda till onödigt lidande och sämre livskvalité, men också missförstånd, mindre produktivitet och ökade kostnader i arbetslivet. Vi socialdemokrater föreslår därför att kommunen inför en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Klimakteriet innebär förändringar i kroppen som kan påverka både hälsa och välmående i hög grad.

När östrogenet sjunker förändras kroppen och det påverkar skelettet, leder och muskler. Det är inte heller ovanligt med besvär från hjärtat. Östrogen har en viktig betydelse för hjärn, hjärt-kärlsystemet och immunsystemet.

Symptomen såsom sömnsvårigheter, hjärndimma, trötthet, värk och nedstämdhet är inte sällan förekommande. Trots att dessa symptom kan vara betydande är de ofta underdiagnostiserade och underbehandlade.

Idag finns det stora kunskapsluckor kring klimakteriet, inte minst bland kvinnorna själva, arbetsgivare och även inom vården. Det är svårt att få rätt vård och information. Många förstår inte varför man plötsligt inte mår bra och man kan därför inte lindra besvären korrekt.

Syftet med en klimakterieskola i kommunal regi är att:

Öka kunskapen om klimakteriet och dess påverkan på kropp och psyke

Ge verktyg och strategier för att hantera symtom och förebygga ohälsa

Stärka egenvården och uppmuntra till livsstilsförändringar

Motverka tabu och stigma kring klimakteriet

Skapa en mer inkluderande och förstående arbetsmiljö

Minska sjukfrånvaro och öka livskvaliteten för kommunens invånare

En klimakterieskola i kommunal verksamhet förväntas leda till ökad kunskap och förståelse bland medarbetare. Minska stigma gör att fler vågar prata om det och söka hjälp i tid.

Rätt behandling och stöd kan minska sjukfrånvaron vilket är såväl en vinst för såväl kommunen som den enskildes ekonomi samt välmående.

Att införa en klimakterieskola stärker dessutom kommunens arbete med jämställdhet och inkludering. Man synliggör och lyfter frågor som rör klimakteriet och stärker förutsättningar för jämlika villkor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi socialdemokrater:

Att kommunen inför en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Syftet ska vara att öka kunskapen, minska stigma, stärka egenvården och skapa bättre arbetsmiljö för alla som berörs av klimakteriet.

Therese Sturesson (S)

Vice ordförande personalutskottet

Kristina Lindbåge (S)

2:e vice ordförande omsorgsnämnden

Ev. Medmotionärer

För- och efternamn

Kristina Lindbåge

Partitillhörighet

Socialdemokraterna

E-postadress

kristina.lindbage@kristianstad.se

Ladda upp ev. bifogade filer till motionen här

Motion Inför klimakterieskola i den kommunala verksamheten.docx (34 KB)

Samtliga filer ovan finns bifogade i detta dokument, se bifogade filer.

Personuppgiftshantering

Jag godkänner att ni behandlar mina personuppgifter enligt dataskyddsförordningen

Motion:

Inför en klimakterieskola i den kommunala verksamheten.

I Sverige genomgår varje år många personer klimakteriet, det är en livsfas med både kroppsliga och psykiska förändringar.

Trots att det är en betydande del av befolkningen så är kunskapen om klimakteriet låg, både bland de som befinner sig i den aktuella perioden och hos omgivningen.

Detta kan leda till onödigt lidande och sämre livskvalité, men också missförstånd, mindre produktivitet och ökade kostnader i arbetslivet. Vi socialdemokrater föreslår därför att kommunen inför en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Klimakteriet innebär förändringar i kroppen som kan påverka både hälsa och välmående i hög grad.

När östrogenet sjunker förändras kroppen och det påverkar skelettet, leder och muskler. Det är inte heller ovanligt med besvär från hjärtat. Östrogen har en viktig betydelse för hjärn, hjärt-kärlsystemet och immunsystemet.

Symptomen såsom sömnsvårigheter, hjärndimma, trötthet, värk och nedstämdhet är inte sällan förekommande. Trots att dessa symptom kan vara betydande är de ofta underdiagnostiserade och underbehandlade.

Idag finns det stora kunskapsluckor kring klimakteriet, inte minst bland kvinnorna själva, arbetsgivare och även inom vården. Det är svårt att få rätt vård och information. Många förstår inte varför man plötsligt inte mår bra och man kan därför inte lindra besvären korrekt.

Syftet med en klimakterieskola i kommunal regi är att:

- Öka kunskapen om klimakteriet och dess påverkan på kropp och psyke
- Ge verktyg och strategier för att hantera symtom och förebygga ohälsa
- Stärka egenvården och uppmuntra till livsstilsförändringar
- Motverka tabu och stigma kring klimakteriet
- Skapa en mer inkluderande och förstående arbetsmiljö
- Minska sjukfrånvaro och öka livskvaliteten för kommunens invånare

En klimakterieskola i kommunal verksamhet förväntas leda till ökad kunskap och förståelse bland medarbetare. Minska stigma gör att fler vågar prata om det och söka hjälp i tid.

Rätt behandling och stöd kan minska sjukfrånvaron vilket är såväl en vinst för såväl kommunen som den enskildes ekonomi samt välmående.

Att införa en klimakterieskola stärker dessutom kommunens arbete med jämställdhet och inkludering. Man synliggör och lyfter frågor som rör klimakteriet och stärker förutsättningar för jämlika villkor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi socialdemokrater:

Att kommunen inför en klimakterieskola som en del av den kommunala verksamheten.

Syftet ska vara att öka kunskapen, minska stigma, stärka egenvården och skapa bättre arbetsmiljö för alla som berörs av klimakteriet.

Therese Sturesson (S)

Vice ordförande personalutskottet

Kristina Lindbåge (S)

2:e vice ordförande omsorgsnämnden